Reo-Bankowned Properties
From Sanjose to Sacramento
Call Master of Winners in Multiple Offers
510-304-9292
JASSI GILL
Broker/Owner
GOLDEN STATE REALTY

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS

Jas Randhawa
510.406.5056

Call Us ! for
Premier Properties
Upscale Franchises
Management in Place
$8,000,000 & Up

Bob Seth
408.807.9784

INDUS VALLEY INVESTMENTS

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ
Kuldip Singh Dhariwal
Attorney At Law
Tel: (510) 744-1280
Fax: (510) 744-4192

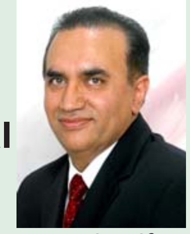

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਰੀਵਾਲ
3100 Mowry Ave. #303, Fremont, CA 94538
E-mail: kuldipdhariwal@yahoo.com

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ | Tenth Year in Publication | ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਐਡੀਸ਼ਨ | Price 50¢ | Email:punjabtimes1@sbcglobal.net
www.punjabtimesusa.com

ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 1, January 3, 2009 20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074 Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀ ਲਖ ਲਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਦੇ ਬੱਦਲ ਛਟੇ

-ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ

ਜਲੰਧਰ: ਮੁੰਬਈ ਉੱਪਰ ਲੰਘੀ 26 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਤਣਾਅ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਹੁਣ ਸੁਧਰਨੀ ਸ਼ੂਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਦੋਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪੈਰ ਪਿਛਾਂਹ ਖਿਚ ਲਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਦੋਨੋਂ ਮੁਲਕ ਇਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਤਣਾਅ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜਾਂ ਹਟਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਹਿਮੂਦ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਲੰਘੀ 30 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੁੰਬਈ ਹਮਲੇ ਸੰਬੰਧੀ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਅਤੇ ਫੜੇ ਗਏ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਅਜਮਲ ਆਮਿਰ ਕਾਸਬ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪਛਾਣ ਜਨਤਕ ਕਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ.ਐਸ. ਆਈ. ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਦਾ ਬਕਾਇਦਾ ਹੱਥ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੰਨੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀ ਉਹ ਬਾਕਾਇਦਾ ਫੌਜੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਖੁਦ ਅਤਿਵਾਦ ਖ਼ਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਲੋਕ ਭਾਵੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੀ ਹੋਣ, ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਜਮਲ ਆਮਿਰ ਕਾਸਬ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵਿਖਾਇਆ ਤਾਂ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਪਾਕਿ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੀਡੀਏ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸੱਚ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਾਸਬ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਮੁਸਲਮ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੇ ਕੈਂਪ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਜਹਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਕਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਅਜਮਲ ਆਮਿਰ ਕਸਾਬ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁੱਕਰੀ ਖਾ ਲਈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਫੜੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਡਾਟਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦੂਤਘਰ ਨੂੰ ਕਾਸਬ ਦੀ ਪੈਰਵਈ ਲਈ ਭੇਜੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇੰਜ 27-28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਲਟੀਮੈਟਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਜੰਗ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਉਂ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਜੰਗ ਲੱਗੀ ਕਿ ਲੱਗੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਿੱਥੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਰਕ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਉਥੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁੱਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਦੇ ਜਰੀਏ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਸਿਰਤੋੜ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਪੱਛਮੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਦੇ ਜਵਾਨ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ।

ਇਸਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ, ਚੀਨ, ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ ਅਤੇ ਰੂਸ ਆਦਿ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉੱਪਰ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹੱਟਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ 29 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜਨਰਲ ਕਿਆਨੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁੱਖਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਕੋਈ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਂਜ ਇਹ ਇਕ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਸਬੰਧੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖਬਰਾਂ ਛਪੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਪਿਛੋਂ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦੇ ਗੁਜਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਉਂ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉਤੇ)

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਸੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਧਮਾਕੇ ਪਿਛੇ

ਵੈਨਕੂਵਰ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ): ਪੰਜਾਬ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਲਈ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਇਸ ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਸੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਜੂਨ 23, 1985 ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ 329 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ (ਆਰ.ਸੀ.ਐਮ.ਪੀ.) ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਧਮਾਕੇ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚੋਂ ਖਿਸਕਣ ਦੇ ਮਕੇ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਅਖਬਾਰ ਵੈਕਨੂਵਰ ਸਨ ਵਿਚ ਛਪੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਖਿੱਝ ਕੇ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉਤੇ)

Bank Owned/Foreclosed Homes
Central Valley Specialist

Your Dream House
@ Right Price.
ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਘਰ
ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਉਤੇ
Loan approvals with-in minutes.
Manjit Gill
Real Estate/Loans
Dre#01524555
Free List of homes available.
American Realty & Business Corp
2937 Veneman Ave, Suite B-150 Modesto CA
510-415-2368
209-524-4008
www.gillfinancial.com

ਮਠਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ
Raja SWEETS & INDIAN CUISINE
LUNCH BUFFET - DINNER - TAKE OUT - CATERING - BANQUETS
TOLL FREE
1-866-FOR RAJA
ਹਰ ਮੌਕੇ ਜਿਵੇਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠ, ਜਨਮ ਦਿਨ, ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
ਅਸੀਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਕੁਆਲਟੀ ਮਠਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।
Wholesale and Retail
Raja Indian Cuisine & Bar
Ph: 510-264-9300
1275 W Winton Ave
Hayward, CA 94545
Ph: 510-489-9100
Fax:510-489-9111
31853 Alvrado Blvd
Union City, CA 94587
ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੇਟ।
Call Makhan Bains or Ravinder Singh for your next party
Or visit us: www.rajasweets.com

Law Offices Of
Manpreet S. Gahra

*ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
*ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ
*ਬਿਜਨਸ ਲਾਅ
Manpreet S.Gahra
Attorney At Law
Berkeley Office
2161 Shattuck Ave. #304, Berkeley
Ph. 510-841-4582
Fax: 510-217-6847
Sacramento Office
Call For Appointments
Ph. 916-924-1617
Email:manpreet@gahralaw.com

Please Join Us in Welcoming Mr. Jassi Khangura MLA Qila Raipur, Punjab

North American (West Coast) Tour Jan 2 - 12

Mr. Khangura will be discussing NRI issues and will be addressing any concerns you may have back home. He will also be thanking all those who have helped him become the first NRI MLA to be elected.

You are cordially invited to join us for dinner and meet Mr. Khangura to share your views. Don't miss this opportunity to help shape the future of Punjab.

Dedicated . Determined . Decisive

Southern California Event and Contacts:

January 4th 2009 at 5pm – 9pm
Ararat Hall of Los Angeles
15105 Mission Hills Rd.
Mission Hills, CA 91345

Gary Grewal 818 294 1111
Jagdish Khangura 805 338 5011
Mani Sidhu 818 359 8116
Rattan Joea 818 822 0799

Fresno / Central California Event and Contacts:

January 6th 2009 at 5pm – 9pm
Regency Hall
1600 Willow Ave.
Clovis, CA 93612

Paul Sihota 559 269 6974
Charan Singh Gurm 559 307 8577
Major Singh Deol 559 274 2431
Bobby Tiwana 559 479 1718
Randhir Singh Khangura 559 333 8418

Seattle To Be Announced: January 8th 2009 at 5pm - 9pm

Vancouver / Surrey Event and Contacts:

January 11th 2009 at 5pm- 9pm
Grand Taj Banquet Centre Unit 6
8838 – 128 Street
Surrey, BC V3W 4G2

Gurinder "Gurri" Gill 604 767 7400
Baljit Khangura 604 613 7545
Balbir Khangura 604 807 4170
Mandeep "Deep Jaghera" Pannu 604 725 5064

"Taking a strong anti-corruption stand, fearless in his denouncement of oppression and misuse of power, people of Qila Raipur area have come to know Jassi as a new type of legislator: one of whom the people are priority, not personal gain."

- Businessman and legislator
- Surrendered British citizenship
- Working to protect NRI interests in Punjab
- Oxford Educated
- Born in India, migrated at 2, returned at 43
- Works to effectively serve the constituency
- Promotes better delivery of education

NO DONATIONS PLEASE

www.qilaraipur.org

ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ. ਦੇ ਡਰਾਇਵਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ 'ਟੈਰਰਿਸਟ'

ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ: ਮੀਡੀਏ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਅਕਸ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਲਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਲੂੰਧਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਘਟਨਾ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਾਸੀ ਸ. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਪੈਕੇਜ ਡਿਲਿਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਿਲਿਵਰੀ ਡਰਾਇਵਰ ਨੇ ਡਿਲਿਵਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਲਈ ਇੰਦਰਾਜ

ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ

Delivered
Delivered On:12/19/2008
3:48 P.M.
Delivered To:BAKERSFIELD, CA, US
Signed By: TERRORIST
Service: GROUND
Multiple Packages: 2
Tracking results provided by UPS:
12/21/2008 8:43 P.M. ET

ਦਰਜ ਕੀਤਾ- 'ਟੈਰਰਿਸਟ' (ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ)

ਹੋਇਆ ਇਹ ਕਿ ਸ. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਰਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ. ਦਾ ਡਿਲਿਵਰੀ ਡਰਾਇਵਰ ਇਕ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਗਿਆ, ਦੂਜੇ ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਰੈਕਿੰਗ ਨੰਬਰ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੇ ਡਿਲਿਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਇੰਦਰਾਜ ਵੇਖਿਆ- ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਡਿਲਿਵਰਡ ਟੂ ਸਾਈਂਡ ਬਾਈ: ਟੈਰਰਿਸਟ (ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ: ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ)। ਸ. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਹਨ। ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ. ਡਰਾਇਵਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਦੇ ਅਕਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਪਗੜੀਧਾਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਜਾਪਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ. ਡਰਾਇਵਰ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਸ਼ਕਲ ਕਿਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਜਾਪੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਖਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਹਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹੈ? ਇਕ ਧਰਮ ਦੇ ਕੁਝ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੀ ਸਮੁਚੇ ਧਰਮ ਦੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ? ਮੈਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਤਾਂ ਉਕਾ ਹੀ ਇਹ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਸਲੀ ਭੇਦਭਾਵ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ. ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਆਂਦਾ ਸਗੋਂ ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ। ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ ਉਤੇ ਸ਼ਬਦ ਟੈਰਰਿਸਟ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਸਿੰਘ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ. ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ। ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ. ਨੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸ. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਹਾਕੀ ਓਲੰਪੀਅਨ ਮੁਖਬੈਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਵਾਗਤ

ਹੇਵਰਡ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ: ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਆਏ ਹਾਕੀ ਓਲੰਪੀਅਨ ਮੁਖਬੈਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਇਥੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ. ਮੁਖਬੈਨ ਸਿੰਘ 1972 ਦੀਆਂ ਮਿਊਨਿਖ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੁਖ ਕਪਤਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੀਸਰਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਲੰਘੇ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਇਥੇ ਤੰਦੂਰ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਚ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਇਸ ਸ਼ਾਮ ਵਿਚ ਸ. ਮੁਖਬੈਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਾਕੀ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਖਾਸ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਮਲਜੀਤ ਗਿੱਲ, ਅਮਰਜੀਤ ਬੱਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੈਣੀ ਦੇ ਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ।

ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ, ਜੋ ਖੁਦ ਵਧੀਆ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਵਾਗਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਮੁਖਬੈਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਅਵਲ ਦਰਜ਼ੇ ਦੇ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਨੂੰ ਸ. ਮੁਖਬੈਨ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਖਜਾਨਚੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਸਕੱਤਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ, ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਹਾਕੀ ਓਲੰਪੀਅਨ ਸ. ਮੁਖਬੈਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਾਕੀ ਖੇਡ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਹਾਕੀ ਓਲੰਪੀਅਨ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਉਪਾਸਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਤਰੀ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹਾਕੀ ਦੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਤਨ ਕੀਤੇ। ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੇ ਕੋਚ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਜਰੀਨ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਮੁਚੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਖੇਡਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਕੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਖੇਡ ਸਮਝ ਕੇ ਖੇਡਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹਾਕੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਾਕੀ ਦੀ ਕਾਇਆ-ਕਲਪ ਲਈ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਖੀਰ ਵਿਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ ਨੇ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਲਈ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਸਹਿਜ਼ਾਦਾ ਐਡਵਰਡ ਉੱਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਲੰਡਨ : ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਐਡਵਰਡ ਉਦੋਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰ ਗਏ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਇਕ ਕੁੱਤੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਖੂੰਡੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਵਸੈਕਸ ਦੇ ਅਰਲ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਐਡਵਰਡ ਦੇ ਇਸ ਗੁੱਸੇ ਭਰੇ ਵਤੀਰੇ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਵੀ ਬਣ ਗਈ।

ਇਹ ਘਟਨਾ ਬੀਤੀ 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦੀ ਸੈਂਡਰਿੰਘਨ ਅਸਟੇਟ ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਦੇ ਦੋ ਕਾਲੇ ਲੈਬਰਾਡੋਰ ਕੁੱਤੇ ਇਕ ਮਰੀ ਹੋਈ ਚਕੋਰ (ਚਕਵੀ) ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਉਲਝ ਪਏ। ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਐਡਵਰਡ ਆਪਣੀ ਚਾਰ ਫੁੱਟ ਦੀ ਖੂੰਡੀ ਫੜ ਕੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਵਲ ਭੱਜੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਇਕ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਖੂੰਡੀ ਜੜ੍ਹ ਦਿੱਤੀ।

ਸ਼ਾਹੀ ਮਹਿਲ ਬਕਿੰਘਮ ਪੈਲੇਸ ਦੇ ਇਕ ਤਰਜਮਾਨ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣਾ ਪਿਆ, ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਕੁੱਤੇ ਇਕ ਮਰੀ ਹੋਈ ਚਕੋਰ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਤਰਜਮਾਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ''ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਐਡਵਰਡ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਵੀ, ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਲੈਬਰਾਡੋਰ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਹਨ।''

ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਸ਼ੂ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪੈ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਲਈ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

'ਨੋ ਫਲਾਈ ਜ਼ੋਨ' ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ:ਮਾਨ

ਜਲੰਧਰ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਯੂ.ਐਨ.ਓ., ਅਮਰੀਕਾ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਅਤੇ ਨਾਟੋ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅਮਨਮਈ ਮਾਹੌਲ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ 'ਨੋ ਫਲਾਈ ਜ਼ੋਨ' ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਖਿਤੇ ਵਿਚੋਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਉਡਾਣ ਨਹੀਂ ਭਰੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਬੀਤੀ 24 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਘਾਤਕ ਕਦਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੀਬੀ ਕਮਲਜੀਤ ਸੁਰੀਲਾ ਉਪਰ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ

ਪਿਟਸਬਰਗ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਪਿਸਟਬਰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗੀ ਦੱਸਦਿਆਂ ਬੀਬੀ ਕਮਲਜੀਤ ਸੁਰੀਲਾ ਉਪਰ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਮੌਕੇ ਬੀਬੀ ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਦਾਨ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਕੱਟ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿਤਾ, ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂਕਿ ਬੀਬੀ ਸੁਰੀਲਾ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਭੰਗ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ।

PANNUN THE LAW FIRM
ATTORNEYS & COUNSELLORS
ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ
ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਬੰਦ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਸੀ ਡੀਪੋਰਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ
ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਅ
ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਕੇਸਿਜ਼
☐ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਪੀਲਜ਼
☐ ਰੀਲੀਜਿਅਸ ਵਰਕਰਜ਼
☐ ਬੋਨਾਫਾਇਡ ਅਸਾਇਲਮ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼
☐ ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲਜ਼
☐ 9th & 2nd ਸਰਕਿਟ ਅਪੀਲਜ਼
☐ ਕੈਨਸੇਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ
NEW YORK
T 718.672.8000
JACKSON HEIGHTS, NY 11370
• ADMITTED IN THE STATE OF NEW YORK ONLY
CALIFORNIA
T 510.796.9000
39300 CIVIC CENTER DR.
SUITE 170 FREMONT, CA 94538
FREMONT, CA 94538

Former Samorga Bob's Buffet Bldg.
India Garden®
RESTAURANT & BANQUET
910 Lincoln Rd. East, Vallejo, CA 94591
For more Info Call:
Pradeep @ 510.325.8433
www.indiachaatandsweets.com
For Indoor & Outdoor Weddings and Family occasions.
Banquet Gathering upto 500 Guests
• RECEPTION, WEDDINGS, BIRTHDAYS, BABY SHOWERS
• CORPORATE MEETINGS
• QUINCEANERA OR SWEET 16 PARTIES
• PERSONALIZE & DECORATE TO YOUR OWN TASTE
• GUARANTEED BEST PRICE & SERVICE IN TOWN

Ph: 707.645.1700
India Chaat & Sweets®
Fine Indian Cuisine
824 University Ave. Berkeley CA 94710
www.indiachaatandsweets.com
Wed-Mon ~ 11:30-9:30 • Fri-Sat ~ 11:30-10:00
Ph: 510.704.1200

Oakland Location
India Sweets & Catering®
Ph: 510.444.7252
Catering for all occasions upto 10,000 guests

Shri Guru Ravidass Sabha (CA)

2150 Crestview Drive, Pittsburg CA 94565
Tel: (925) 439-2555

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ

ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਰਭੈ, ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਜੈ

ਭਗਤੀ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਮੁਜੱਸਮੇ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ਦੀ ਕੁਲ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ

ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਪਿਟਸਬਰਗ ਵਲੋਂ

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ !

ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਰੇ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਸੁੱਖਾਂ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਵਾਲਾ ਚੜ੍ਹੇ।

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਦਾ ਸ਼ੁੱਭ ਦਿਹਾੜਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ 11 ਜਨਵਰੀ, 2009 (ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ) ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ, ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਣੀ ਗਿਆਨੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਇਤਿਹਾਸ, ਕਥਾ, ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਸੁਣਾ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ। ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤੇਗਾ।

ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣ ਕੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਵਟਾ ਕੇ ਅਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰੋ ਜੀ।

ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਾਸ

ਸੋਮ ਨਾਥ ਭਾਟੀਆ (ਪ੍ਰਧਾਨ)
ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ ਰੱਲੂ (ਖਜ਼ਾਨਚੀ)
ਸੱਤਪਾਲ ਸੁਰੀਲਾ (ਚੇਅਰਮੈਨ)
ਕਮਲ ਦੇਵ ਪਾਲ (ਸਕੱਤਰ)

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਘਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਬਲਾਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ (925) 439-2355

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਪਿਟਸਬਰਗ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵਲੋਂ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਖਿਲਾਫ ਦੋ ਗਵਾਹੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ

ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਬੱਝੀ

ਮੋਗਾ : ਨਿਊਯਾਰਕ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਗਈ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਦੋ ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ਨੇ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਬੰਧੀ ਦੋ ਅਹਿਮ ਗਵਾਹਾਂ-ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਟੀਮ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ 22 ਤੋਂ 26 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੋ ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਪਰਤ ਆਈ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ

ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਗਵਾਹ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਟੀਮ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਕਿੱਤੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਕਿਉਂ ਆਇਆ ਹੈ?"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੀਮ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਵਲੋਂ ਉਸ 'ਤੇ ਬੀਤੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਵਿਰੁਧ ਬਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੰਗਿਆਂ ਵਕਤ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਗੁੰਡੇ ਰਲੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਹੱਥ 'ਚ ਹੱਥ ਪਾਈ ਘੁੰਮਦੇ ਸਨ।

ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਟੀਮ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਬਲਦੇ ਟਾਇਰ ਪਾ ਕੇ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ, ਔਰਤਾਂ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਸਮੇਤ ਕੋਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। 'ਸਿੱਖਜ਼ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ' ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਮੌਕੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਕੇਸ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਮ.ਪੀ. ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜਿਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਨਾਨਾਵਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਭਰਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਲੱਭ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਗਿਆਨੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋਪੋਲਟਿਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਕੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦੰਗੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਇਕ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਹਾਈਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਦੰਗੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ 14 ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇਗੀ । **ਯਾਦ ਰਹੇ** ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਪੁਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਹਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ। ਗ਼ੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਦੋ ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਪੁਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ, "ਮੈਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ 1984 ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਢ-ਟੁਕ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਨੂੰ ਭੀੜ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਂਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਣਿਆ। ਉਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗਲਾਂ 'ਚ ਟਾਇਰ ਪਾ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰੇਆਮ ਬੇਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਸੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਗਏ।" ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਹੋਇਆ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਅਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਨਾਨਾਵਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਬਿਆਨ ਦਿਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਟਾਈਟਲਰ ਨੂੰ ਭੀੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਅਪਣੇ ਉਸੇ ਬਿਆਨ ਉਤੇ ਕਾਇਮ ਹਾਂ।" ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾ 'ਸਿੱਖਜ਼ ਫ਼ਾਰ ਜਸਟਿਸ' ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ. ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਟਾਈਟਲਰ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਟਾਲਾ ਵੱਟ ਰਹੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦਾ, ਅਦਾਲਤੀ ਝਾੜ ਪਿਛੋਂ, ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇਗਾ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਫ਼ਸੋਸ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਸਬੰਧੀ ਮਹਿਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਕਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਗਠਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਦਕਿ 14 ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਯੋਜਨਾਬਧ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਸਿੱਖਜ਼ ਫ਼ਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝਾਮਪੁਰ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਖ਼ਬਰ ਸੀ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ., ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਭਾਰਤੀ ਸਫ਼ਾਰਤਖ਼ਾਨੇ 'ਚ ਦਰਜ ਕਰੇਗੀ। ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਭੀੜ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ੁਦ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਨੂੰ ਭੀੜ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਂਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।

CALIFORNIA SHINE DENTAL

3151 S White Rd, # 101, San Jose CA 95148

Ph:408-223-9600 www.californiashinedental.com Email:info@californiashinedental.com

Certified Invisalign Provider

$2500 Off Invisalign
Free Sonicare Toothbrush

Free Dental Exam

Free Teeth Whitening
with treatment $399 value

Cash Patients 50% Off

Dr. Gagan Sandhu, DDS

- ☒ New Patients Welcome
- ☒ State of the art dental equipment and technology
- ☒ Easy Payment Plans available
- ☒ Same Day Emergency Service
- ☒ Open 7 Days 9am to 7:30pm

Please do call us for second opinion

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸ਼ਾਈਨ ਡੈਂਟਲ

3151 S White Rd, # 101, San Jose CA 95148

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕਰੀਬ

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਤੇ ਡੇਅਰੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਮੁਹਾਰਤ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਚੀਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਡੇਅਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਹਾਰਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਾਜਦੂਤ ਜੇਂਗਯਾਨ ਨੇ ਇਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਮੌਕੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਜ਼ੇਂਗਯਾਨ ਨੇ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਚੀਨ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਦੋਹੇਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਵਫਦਾਂ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾ ਕੇ ਮੰਦੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਚੀਨ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ, ਉਦਯੋਗਿਕ, ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਡੇਅਰੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ 160 ਕੰਪਨੀਆਂ ਚੀਨ ਵਿਚ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੀਆਂ 60 ਕੰਪਨੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇਹ ਵਪਾਰ ਹੋਰ ਵਧਣ ਦੀਆਂ ਭਾਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੀਨ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਨਾਜ ਭੰਡਾਰ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ 'ਤੇ ਹੀ ਆਧਾਰਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

Punjab Times

Established in 2000
10th Year of Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018

Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Editor:
Amolak Singh Jammu

Astt. Editor:
Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh

Graphics:
Mandeep Singh

California Bureau:
Ashok Bhaura
(Bureau Chief)
925-752-8025
Tarlochan Singh Dupalpur
(408) 903-9952
Charanjit Singh Pannu
408-608-4961
Devinder Singh
(510) 750-5757
Shiara Dhindsa
661-703-6664
Director Bus. Relations:
Pritam S. Grewal
408-406-0703

Jalandhar Bureau:
Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-299-9200

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Missisipi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusettes, Washington, Kansas, Minnesota

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 65 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 300 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਸੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਧਮਾਕੇ ਪਿਛੇ

ਆਰ.ਸੀ.ਐਮ.ਪੀ. ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਵੀਰਵਾਰ ਆਪਣੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਬਕਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਿਸਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ।" ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰ ਟਿਮ ਸ਼ੀਲਡਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁੱਲ ਝੂਠ ਅਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਥੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਇਹ ਫਜ਼ੂਲ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ"। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਇਸ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਗਰੁੱਪ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਬਿਆਨ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਰਾਏ ਮਾਤਰ ਹੈ (ਓਪੀਨੀਅਨ ਪੇਪਰ ਹੈ)। ਰਾਇਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਅਗਲੇਰੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪੇ ਬਣੇ ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ, ਜਿਸਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਓਟਾਵਾ ਵਿਖੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਪੜਤਾਲ ਵਿਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਬੰਧੀ ਸਪੋਰਟਿੰਗ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੜਤਾਲ ਮੌਕੇ ਵੀ ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਗੇ। ਪਰ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤੋਂ ਪੈਰ ਪਿਛਾਂਹ ਖਿੱਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਪੇਤਲਾ ਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਦਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਨ' ਅਤੇ ਹੋਰ ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਫਿਊਜ਼ੀ ਸਟੇਟਸ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚੱਜ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਫੋਨ ਟੈਪ ਰਾਹੀਂ ਟੇਪ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਵੀ ਲੱਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੜਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਅਸਲੀ ਕਾਤਲਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਖੁੱਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਇਕ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿਆਤ ਨੇ ਡੰਕਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਾਰ ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 4 ਜੂਨ, 1985 ਨੂੰ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਸਬੰਧੀ ਟਰਾਇਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਕਿਉਰਟੀ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਏਜੰਟ ਇਸ ਟੈਸਟ ਉਪਰ ਨਿਗ੍ਹਾ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਰਾੜ ਦੀ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਰਾਇਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਲਿਸਟ ਉਪਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਚਦੇਵਾ, ਜਿਹੜਾ ਜੂਨ 1985 ਵਿਚ ਫਿਲਪਾਈਨ ਤੋਂ ਜਾਅਲੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਉਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀਆਂ, ਜੋ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ 1986 ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੇਰਕਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਟਰਾਇਲ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਛਾਣਬੀਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਾਰਚ 2005 ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਰਿਪੂਦਮਨ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ, ਭਾਰਤ ਆਰ.ਸੀ.ਐਮ.ਪੀ., ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਆਦਿ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਹੱਥ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਬੇਪਰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਤਹਿ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਦੇ ਬੱਦਲ ਛਟੇ

ਫੌਜਾਂ ਸਤਰਕ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦਾ ਹਕੀਕੀ ਖਤਰਾ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉਪਰ ਮੰਡਰਾਉਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹੱਟ ਗਏ। ਕਿਹਾ ਇਹ ਵੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉਪਰ ਪਾਏ ਗਏ ਜੋਰਦਾਰ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਹੀ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਲਾਗੇ ਚਾਗੇ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤੇ ਅਲਕਾਇਦਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਾਗੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਜੰਗ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਜੰਗ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਅਮਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜੰਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਅਫਗਾਨ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਉੱਪਰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਨਵੀਂ ਹਾਲਤ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲੜ ਰਹੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਲੜਾਕਿਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੜਾਕਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਨੁੱਖੀ ਬੰਬਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਤਈ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨਾਟੋ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੰਗ ਵਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤੇ ਅਲਕਾਇਦਾ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਿਰ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਕੂਟਨੀਤਕ ਸਥਿੱਤੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਵਾਰ ਚੀਨ, ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ, ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਰੂਸ ਜਿਹੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤਿਕ ਭੂਮਿਕਾ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਆਮ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਮੋੜਨ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਚੀਨ-ਰੂਸ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਚੀਨੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਚੀਨ ਦੇ ਉਪ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਯਾਫੇਲ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਜਨਰਲ ਕਿਆਨੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਚੀਨੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਜਰਨੈਲਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਗ ਦੇ ਬੱਦਲ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਛਟ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੰਗ ਦਾ ਖਤਰਾ ਟਲ ਗਿਆ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਦਬਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੋਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਫੌਜੀ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੱਖ ਉੱਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਂਜ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਪੱਖ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਰਾਨ ਵਰਗਾ ਮੁਲਕ ਜਿਹੜਾ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉੱਪਰ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਰਾਨੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਚੁੱਪ ਧਾਰੀ ਰੱਖੀ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖੰਗੂੜਾ ਦੇ ਉੱਦਮ ਨਾਲ ਇਥੇ ਹੋਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਰੋਜ਼ਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਪਾਰਟੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਤਾਬੜ ਤੋੜ ਹਮਲੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਬੀਤੀ 26 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਈ.ਆਈ. ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੋਈ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਖਾਸ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸੁੱਖ ਧਾਲੀਵਾਲ ਐਮ.ਪੀ.ਕੈਨੇਡਾ, ਵਿਕ ਢਿੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ, ਗੈਰੀ ਗਰੇਵਾਲ ਅਮਰੀਕਾ, ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਐਚ.ਐਸ. ਕੰਵਲ ਯੂ.ਕੇ. ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਧੁੰਦ ਅਤੇ ਠੰਢ ਵਾਲਾ ਮੌਸਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਾਨਫਰੰਸ ਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਪਛੜ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ 12 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਖੰਗੂੜਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਸੁੱਖ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਰੰਗਤ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਤੇ ਵੀ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਠੋਸ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸ੍ਰੀ ਖੰਗੂੜਾ ਕੋਲ ਆਏ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਰੱਖੜਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਖੰਗੂੜਾ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਰਾਜ ਆਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੇ।

ਸ੍ਰੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਸ੍ਰੀ ਵਿਕ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਖੰਗੂੜਾ ਦੇ ਉੱਦਮ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੇਤਾ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਆਏ ਨਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ । ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਸਿਆਸਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਨਾ ਵੇਖੇ ਜਾਣ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਜੱਸੀ ਖੰਗੂੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਇਨਸਾਫ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਤਿੱਖਾ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੁਆਬ ਦੇਣ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਕਿਹੜੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਖਤਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆਈ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਏ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਖਾ, ਲੈਫਟੀ. ਕਰਨਲ ਬੀ.ਐਸ.ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਬੀਬੀ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ (ਡਾ.)
ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ)
ਪ੍ਰੋ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ
ਸ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ
ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸ. ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਸ.ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰ
ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ (ਮਿਲਵਾਕੀ)
ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ
ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚਲੀ ਦੁਫੇੜ ਹਾਲੇ ਜਾਰੀ, ਸਿੰਗਲਾ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖੜੇ ਹੋਏ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਬਠਿੰਡਾ : ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚਲੀ ਦੁਫੇੜ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੁੱਟ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹਾਰੀਆਂ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰਲੀ ਇਹ ਫੁੱਟ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੈ. ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਕੰਪੇਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਲੀ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਆਗੂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਹੋਈ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਭੱਠਲ-ਕੇ.ਪੀ. ਧੜੇ ਦਾ ਹੀ ਬੋਲਬਾਲਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਕੈ. ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਫਾਦਾਰ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ਇੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਕੈ. ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸੀਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮਾਲਵੇ ਵਲ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਧਦੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਪਾਤਰ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਵਲੋਂ ਬੀਤੀ 26 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭੱਠਲ ਗਰੁੱਪ ਵਲੋਂ ਬਰਨਾਲਾ ਬਾਈਪਾਸ 'ਤੇ ਵਡਾ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਡਫ਼ਲੀ ਵਜਾ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕੈਪਟਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਚੋਣ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕੈਪਟਨ ਧੜੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਮੈਂਬਰ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਬਾਹਰਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਕਿਹੜਾ ਅੰਦਰਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਸ੍ਰੀ ਜੱਸੀ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਹੀ ਹਨ, ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜੱਸੀ ਤੇ ਸਿੰਗਲਾ ਧੜੇ ਦੀ ਆਸ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਵਰਕਰ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਕੈਪਟਨ ਧੜੇ ਵਲੋਂ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਦੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਬਾਰੇ ਲਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਹਿਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਕੀਤੀ ਮਦਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਰਜ ਕਰਦੇ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਖੜੀ ਹੈ।

ਸਿੰਗਲਾ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸੀ ਔਖੇ : ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ , ਦਿਹਾਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਇਕਮੁੱਠਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਕਰੜੇ ਹੱਥੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਸੀਟ ਕੈਪਟਨ ਪ੍ਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕਤਰ ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।

ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ 75 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬਾ ਪੰਜਾਬ ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਅੰਨਪੂਰਤੀ ਵਿਚ ਸਭ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਭਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮੋਹਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਗਾਹ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਵਿਚ ਕਣਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਯੋਗਦਾਨ 75.3 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਵਿਚ ਚਾਵਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਯੋਗਦਾਨ 37.1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਣਕ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਝਾੜ 4507 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਜੋ ਕਿ ਕੌਮੀ ਔਸਤ ਤੋਂ 1.62 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਵਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਝਾੜ 4029 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੌਮੀ ਔਸਤ ਤੋਂ 1.85 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਸੋਧਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਦੀਵਾਨ ਦੇ 106 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ, ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੀਵਨ ਸੇਵਕ, ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ, ਜਥਿਆਂ ਜਾਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਹੁਣ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਣਗੇ।

ਕਾਰਜ ਸਾਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸਾਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹੁਣ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਕਾਰਜਕਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਚੋਣ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2009 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ 22 ਦਸੰਬਰ, 2008 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੱਢਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੋਧਾਂ ਜਨਰਲ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਲਈ 2005 ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਸੇ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰੜੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਚੱਢਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸੋਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਨਵੀਨਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਤੋਂ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੀਆਂ ਜਨਰਲ ਚੋਣਾਂ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2009 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਇਹ ਸੰਸਥਾ 106 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ 18 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਥੇ ਸਥਿਤ ਯਤੀਮਖਾਨਾ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਵੀ ਇਸੇ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਆਨਰੇਰੀ ਸਕੱਤਰ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਣਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋਏ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਖਰੜੇ ਅਨੁਸਾਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਾਪੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੀਆਂ।

Real Estate and Loans Under One Roof

We can help you get a loan with as little as 3% down.
Interest rates are historic low and to get your dream home or investment property.
Call: Sam Chahal Tel: 916-612-5773

Reo-Bankowned Properties
Serving from Bay Area to Sacramento

Sam (Sohanpreet)Chahal
CA Lic. 01504071
Realtor/Notary Public
e-mail:sam@jassigill.com
We Help You Buy/Sell Business & Homes

In Sacramento and Stockton Area as of November 11, 2008
93 Homes under $80,000 with 3 Bedroom and 2 Bath
342 Homes from $80,000 to $125,000
274 homes from $125,000 to $150,000
And much more, Please contact me to find your dream home or investment property.
Rental market is very strong. If we buy a home for $125,000 with 20% down @ 6.25% your payment will be $615.72 and rent is around $1100. Call me for more details.

ਇਸ ਵੇਲੇ ਰੈਂਟਲ ਮਾਰਕਿਟ ਬਹੁਤ ਅੱਛੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ 20% ਡਾਊਂਨ ਦੇ ਕੇ 6.25% ਵਿਆਜ ਦਰ 'ਤੇ 1 ਲੱਖ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦਾ ਘਰ ਖਰੀਦਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸ਼ਤ ਸਿਰਫ 615.72 ਡਾਲਰ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਇਸ ਸਮੇਂ 1100 ਡਾਲਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੇਰਵੇ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

For Buying and Selling Residential, Commercial property and for Loans in Sacramento area

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਆਕਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਘਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

2005 Built, 4Bed, 2.5Bath
New Paint, Carpet and Big
Lot, In Linclon Ask: $298,K

South Sacramento 3Bed, 1.5Bath
New Paint, Carpet and Windows
Nice area, asking $125K

South Sacramento 3Bed, 1.5Bath
New Kitchen, Bath, Carpet, Windows
Very Quite Street, asking $89K

2004 Built, 3Bed, 2.5Bath
New Paint, Carpet, Landscape and
Garage Paint, In Natomas Ask:$239K

Golden State Realty
Sacramento Office: 8695 Territorial Way, Elk Grove CA 95624
Tel:- 916-612-5773 Fax:- 916-689-5707

ਅਕਾਲੀ ਲਾਣੇ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਪੰਥ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ

ਕਾਊਂਟਰ ਅਟੈਕ

ਮੈਨੂੰ 1968 ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਪੰਥ ਦੇ ਇਕ ਸਿਰਕੱਢ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗੁੱਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਵਿਚ ਵੜੇ ਭੂਤ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਾਧ 'ਗੂੰਹ' ਦਾ ਧੂਆਂ ਦੇ ਕੇ, ਤੱਤੇ ਚਿਮਟੇ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਦੋ ਭੂਤ (ਸੰਤ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੰਤ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ) ਪੰਥ ਵਿਚ ਆ ਵੜੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੰਦਾ ਧੂਆਂ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਤੱਤੇ ਚਿਮਟੇ ਮਾਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਬਿਨਾਂ ਪੰਥ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਦੋਵੇਂ ਸੰਤ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਪੰਥ ਦਾ ਕੀ ਭਲਾ ਹੋਇਆ?

-ਪ੍ਰਿੰ. ਅਮਰਜੀਤ ਪਰਾਗ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਵਲਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੇ ਇਕ ਧੜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ। ਉਮਰ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਜਾਚੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਕਿੰਝ ਜੀਂਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਸਫਲ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ 'ਕੋਹਜ', 'ਕਰੂਰਤਾ', 'ਕਮੀਨਗੀ', 'ਹਿੰਸਾ', 'ਗਰੀਬੀ' ਅਤੇ 'ਗੁਲਾਮੀ' ਪ੍ਰਤੀ ਘ੍ਰਿਣਾ ਮਾਸੂਮੀਅਤ, ਸੁੰਦਰਤਾ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਭਾਵ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਕਟਰ ਹਿਊਗੋ ਦਾ 'ਦੁਖੀਏ', ਗੋਰਕੀ ਦਾ 'ਮਾਂ', ਟਾਲਸਟਾਏ ਦਾ 'ਜੰਗ ਤੇ ਅਮਨ' ਪਰਲ ਐਸ ਬੱਕ ਦਾ 'ਗੁੱਟ ਅਰਥ' ਲੋਸਾ ਦਾ 'ਫੀਸਟ ਆਫ ਦੀ ਗੌਟ' ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਦਾ 'ਗੋਦਾਨ' ਅਤੇ ਦਸਤੋਵਸਕੀ ਦਾ 'ਅਪਮਾਨਤ' ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਨਾਵਲ ਹਨ। ਪਰ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੇ ਨਾਵਲਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ। ਕੇਵਲ ਨਾਵਲ ਲਿਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਾਪਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਲੱਠਮਾਰ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਝ ਜੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੀਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਦਮ ਸੀ ਤਾਂ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਦੀ ਚੇਸ਼ਠਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਤਾਰੀਖ ਵੇਖਦੀ ਹੈ' ਲਿਖਿਆ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ''ਹੈਂਕੜਬਾਜ'' ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਗੋਲੇ ਮਾਰ ਕੇ ਢਾਹੁਣ ਵਾਲੀ, ਠੱਗ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਪੈਰੋਕਾਰ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਹੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂ ਸੀ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਸਿੱਧੜ ਸਨ ਜੋ ਗਾਂਧੀ, ਨਹਿਰੂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨਾ ਸਮਝ ਸਕੇ।

ਪਰ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਵਰਗੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਬਾਰੇ ਭੁਲੇਖੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ? ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੁੰਮਣਾ 'ਘੁੱਗੂ' ਸੀ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੱਖ ਗੱਦਾਰ, ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਰ ਵਿਕਾਊ ਸੀ। ਪਰ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਵਰਗੇ ਕਰਮਯੋਗੀ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਤੋਂ ਇਨਾਮ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਹੀਏ ਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹੀਏ? ਤੇ ਸੁਣ ਕੇ ਕੀ ਆਖੇਗਾ? ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਸਮੇਂ 'ਲਹੂ ਦੀ ਲੋਅ' ਵਿਚੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਮਾਰਗ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਇਹ ਲੋਅ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਝੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਤਾਨੀ ਖਾੜਕੂ 'ਪੰਥ' ਦੇ 'ਤਾਰਨਹਾਰ' ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੰਥ ਦਾ ਭਲਾ ਇਸੇ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਕਾਲੀ ਲਾਣਾ ਸੁੱਤਾ ਨਾ ਜਾਗੇ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਨੇਹਕਲੰਕ' ਅਤੇ 'ਸਰਬੱਗ' ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਜਦੋਂ ਅੰਨ੍ਹੀ ਗਲੀ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹੀ ਭਾਣਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ 1968 ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਪੰਥ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸਿਰਕੱਢ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗੁੱਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਵਿਚ ਵੜੇ ਭੂਤ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਾਧ 'ਗੂੰਹ' ਦਾ ਧੂਆਂ ਦੇ ਕੇ, ਤੱਤੇ ਚਿਮਟੇ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਦੋ ਭੂਤ (ਸੰਤ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੰਤ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ) ਪੰਥ ਵਿਚ ਆ ਵੜੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੰਦਾ ਧੂਆਂ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਤੱਤੇ ਚਿਮਟੇ ਮਾਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਬਿਨਾਂ ਪੰਥ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਦੋਵੇਂ ਸੰਤ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਪੰਥ ਦਾ ਕੀ ਭਲਾ ਹੋਇਆ? ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਨਾ ਰਹੇ। ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾੜਕੂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਵਾਇਤੀ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾਏ ਬਿਨਾਂ ਪੰਥ ਦੀ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ

ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸੇ ਸੱਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀਆਂ ਨੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਅਵਿਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਆਦਿਕ ਕਈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਉਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਦਿਨ ਕੱਟਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਧਰੋਂ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 'ਸ਼ੇਰਾਂ' ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਿਵਾਇਤੀ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਅਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਵਰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਸਮਰੱਥਨ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਪੰਥ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਪਤਲੀ ਹੋ ਗਈ। ਫੇਰ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 'ਪੈਗਾਮ ਗਰੁੱਪ' ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸੇਧ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਲਾਹ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ।

ਇਹ ਕਦਮ ਉਲਟਾ ਖੁਦ ਇਹਨਾਂ ਲਈ ਆਤਮਘਾਤੀ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਅੱਜ ਟੌਹੜਾ, ਸੇਖਵਾਂ, ਤੁੜ, ਬਾਪੂ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਗੈਰਾ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਾਜ ਭਵਨ ਵਿਚ ਦਿਨ ਕਟੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਾਇਦ ਆਖਰੀ ਪਾਰੀ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਕਿਹੜੇ ਅਕਾਲੀ ਲਾਣੇ ਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਰਹਿ ਜਾਣ ਦੀ ਦੁਰਾਸੀਸ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਚੇ-ਖੁਚੇ ਰਿਵਾਇਤੀ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੇ ਲੱਗਭਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਸ. ਬਾਦਲ, ਢੀਂਡਸਾ ਸਾਹਿਬ, ਤਲਵੰਡੀ, ਮਜੀਠੀਆ, ਬਰਨਾਲਾ, ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਆਦਿਕ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮੱਲਣ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸੱਜਣ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨਗੇ? ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਇਸ 'ਵਿਕੋਲਿਤਰੇ' ਲੇਖ ਵਿਚ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਵਾਏ ਇਸਦੇ ਕਿ ਉਹ ਵਰਤਮਾਨ ਅਕਾਲੀ ਲਾਣੇ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਲੋਚਦੇ ਹਨ। ਇਨੀ ਕੁ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਇਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਜਿੰਨੇ ਮੇਹਣੇ ਦੁਰਸੀਸਾਂ ਅਤੇ ਗਾਲ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਇਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ 'ਗੰਵਾਰ' ਬੋਲੀ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੋਖੀ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਨਰਲ ਹਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦਾ ਜੋ (ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ) ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਤਰਕ ਆਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਸਣਾ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਗੁਲਾਮੀ ਭੋਗਣ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸੇ ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਕਸੀਦੇ ਗਾਏ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੇ 'ਮਿੱਤਰ ਦੇਸ਼' ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁਧ ਸਿਰ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੀ ਬੇ ਸਿਰ-ਪੈਰ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਲਈ ਪੰਥ ਨੂੰ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਰੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਸ਼ਾਇਦ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਠੀਕ ਹੈ। ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਪੰਥ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਪਾਸ ਅਜੋਕੇ ਲੋਕਰਾਜੀ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਜਟਿਲ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੋਝੀ, ਬੌਧਿਕ ਸਮੱਰਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕਬਾਇਲੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਰਗਰਮੀ ਵਫਾਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੂਟਨੀਤੀ, ਡੋਗਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਦਾਰੀ, ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਸ਼ਰੀਕੇ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਘੁਸਪੈਠ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੇ ਬੇਅਤਵਾਰੇਪਣ ਦਾ ਰੋਣਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੰਢੇ-ਵੱਟੇ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਸੁੱਤੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ।

REAL ESTATE & LOANS-HOME/BUSINESS

We Specialize in Bay Area, Sacramento and Central Valley

PARMINDER DEOL Call:925-980-1279, 408-598-9605

ਪਰਮਿੰਦਰ ਦਿਓਲ 925-980-1279
408-598-9605
forhomes@yahoo.com

RESIDENTCIAL, BUSINESS AND COMMERCIAL PROPERTIES AND LOANS

ਇਨਵੈਸਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

BEST TIME TO BUY BANKOWNED, FORECLOSURE AND SHORT SALE PROPERTIES

PURCHASE PROPERTIES WITH ONLY 3% DOWN

WE SPECIALIZE IN SBA & FHA FROM DIRECT LENDERS AND MAJOR BANKS

UNITED MORTGAGE & REALTY

JAG BHANGU Call: 916-759-1923,408-598-9605

Refinance into lower payments.Get fixed rates now while they are low.

ਘਰ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਘਟਾਉਣ ਲਈ
ਰੀ-ਫਿਨਾਂਸ ਕਰਾਓ
ਆਪਣੀ ਮਾਰਟਗੇਜ,ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਰੇਟ
ਘੱਟ ਹਨ, ਫਿਕਸ ਰੇਟ 'ਤੇ ਕਰਾਓ

4 ਬੈਡਰੂਮ, 2.5 ਬਾਥ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਸਿਰਫ 1.55 ਲੱਖ ਡਾਲਰ

Purchase home with 3.5% Down FHA

3 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੇ ਘਰ ਉਤੇ ਪੇਮੈਂਟ ਸਿਰਫ 1307 ਡਾਲਰ
20% ਡਾਊਨ, 5.125% ਵਿਆਜ*

ਲੋਅ ਡਾਊਨ ਪੇਮੈਂਟ

ਜਗ ਭੰਗੂ 916-759-1923
408-598-9605
Direct Lender . LOW RATES

BEST RATES/QUALITY SERVICE

VITEK MORTGAGE GROUP
DRE Lic No. 01182013

ਘਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਬੇ-ਏਰੀਆ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ ਲਈ ਲੋਨ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

*5.40 ਏ.ਪੀ.ਆਰ.

ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਕੈਸ਼ ਆਊਟ ਕਰੋ।

Self Employed OK First Time Home Buyers OK
Bank Owned Properties

ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਬਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਰੁਲ਼ੇ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮਗਲਿੰਗ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਸਬੰਧੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਸ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ।

ਭਾਵੇਂ ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਲੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਉਪਰੰਤ ਪੂਰੇ ਰਾਜ 'ਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਤੇ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੱਤਰ ਭੇਜੇ ਗਏ, ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਮਹਿਜ਼ ਖਾਨਾਪੂਰਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ 'ਹੈਲਪ' ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 2005 ਤਹਿਤ ਮੰਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਰੰਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਇਹ ਖਬਰ ਛਪੀ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਠੱਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਹੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਅਮੀਰ, ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮੱਗਲਰਾਂ ਨਾਲ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਖਬਰ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਖੁਫੀਆ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਖੁਫ਼ੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦੋਆਬੇ ਦੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਗੂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਨਸ਼ੇ ਫੜੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਟਾਰੀ ਬਾਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਬੈਟਾਂ 'ਚ ਡਰਿੱਲ ਰਾਹੀਂ ਛੇਕ ਕਰਕੇ ਇਹ ਡਰੱਗ ਆਦਿ ਭੇਜਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਿਊਮਨ ਰਿਸੋਰਸਸ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਲੀਗ ਆਫ ਪੰਜਾਬ (ਹੈਲਪ) ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਲਗਭਗ 70% ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਨਸ਼ੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਜੀਵਨ ਲਈ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 'ਹੈਲਪ' ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੀ ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਚਿੰਤਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਮੁਢਲੀ ਡਿਊਟੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੋ ਰਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਮਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ,ਸਾਲ 2005 ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫਾਈਲ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਉਣ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਕੋਲ ਟਿੱਪਣੀ ਲਈ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ, ਸਿਵਲ ਸਰਜਨਾਂ, ਐਸ.ਐਸ.ਪੀਜ਼ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇਕ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਭੇਜ ਕੇ ਖ਼ਬਰ ਵਿਚਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਯਾਦ ਰਹੇ 3 ਜਨਵਰੀ 2008 ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 5 ਫਰਵਰੀ 2008 ਨੂੰ ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਸਿਰਫ ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਬਠਿੰਡਾ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਾਨਸਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਮੁਹਾਲੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਮੁਕਤਸਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਖੰਨਾ, ਬਟਾਲਾ, ਜਗਰਾਉਂ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਰੂਪਨਗਰ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਵਲੋਂ ਹੀ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨੇ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ

ਫਗਵਾੜਾ : ਫਗਵਾੜਾ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ 50 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ (ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਕੀਮਤ 250 ਕਰੋੜ) ਦੇ ਨਾਲ ਫੜੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਤਸਕਰੀ ਕਰ ਕੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਖੇਪ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਲੰਘੀ 26 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਜੀ ਟੀ ਰੋਡ 'ਤੇ ਚਾਚੋਕੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੰਭਾਵਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਨਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਫੜਣ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

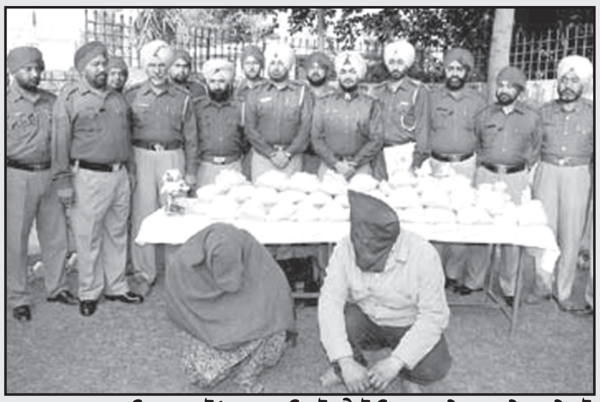

ਫਗਵਾੜਾ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ 250 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਸਮੇਤ ਫੜੇ ਗਏ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਭੈਣ ਭਰਾ ।

ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਵਾਲਿਸ ਵਿਚ ਦੋ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਬੈਗ ਮਿਲੇ। ਹਰੇਕ ਬੈਗ ਵਿਚ 25-25 ਕਿਲੋ ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਸੀ। ਜਿਹੜੀ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਪੈਕਟਾਂ ਵਿਚ ਭਰ ਕੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਫੜੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਹਰਪਾਲ ਉਰਫ ਬਿੱਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਤੋਂ ਉਤਰਾਂਚਲ ਦੇ ਬਾਜਪੁਰ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਵਿਆਹੀਆਂ ਹਨ। 1999 ਵਿਚ ਉਹ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਸਪੇਅਰ ਪਾਰਟਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਕਰ ਕੇ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਤਸਕਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਉਰਫ ਪੱਪੂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੇ ਹਰਪਾਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਸਕਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਤੂੰ ਹੈਰੋਇਨ ਮੈਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰ, ਵੇਚਣ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਮੇਰਾ। ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਫਿਫਟੀ-ਫਿਫਟੀ ਦੀ ਪਾਰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਤੈਅ ਹੋ ਗਈ। ਬਿੱਲਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਤਸਕਰੀ ਕਰ ਕੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈਰੋਇਨ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਅੱਗੇ ਵੇਚਦਾ ਸੀ।

ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਖੇਪ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਆਵੇ ਇਸ ਲਈ ਬਿੱਲਾ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਲਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਿਵਾਸੀ ਜਗਤਪੁਰ ਫਗਵਾੜਾ ਨੂੰ ਨਾਲ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਬਿੱਲਾ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੱਪੂ ਨੇ ਤਸਕਰੀ ਵਿਚ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਵਾਰੇ-ਨਿਆਰੇ ਕੀਤੇ। ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੋਂ ਬਿੱਲਾ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕੋਠੀਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਪਲਾਟ ਵੀ ਖਰੀਦ ਲਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੱਪੂ ਨੇ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਫਲੈਟ ਖਰੀਦੇ।

ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਨਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧੰਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਗਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੋਂ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਖੜੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸੀਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ : ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਗੋਆ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪਹੁੰਚੇ 11 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਇਕ ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ ਇਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰ ਕਿਨਾਰੇ ਖੇਡਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਹੋਇਆ। ਲੰਘੀ 24 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤ ਪੂਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਤਨਾਗਿਰੀ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਿਨਾਰੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਬੀਤੀ 25 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਗੇਂਦ ਨਾਲ ਖੇਡ ਹੀ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਇਕ ਤੂਫਾਨ ਆਇਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚਪੇਟ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ 23 ਸਾਲਾਂ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਅਸੀਮ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਅਨਮੋਲ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ।

Reliable and Experienced
Real Estate Professional

ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ
ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਫੋਨ: 209-815-1869

*Bay Area*Tracy *Manteca * Lathrop * Weston Ranch*Stockton *Lodi *Elk Grove *Sacramento *Modesto *Turlock *Brentwood *Antioch * Oakley *Discovery Bay

We Specialize in Bankowned, Foreclosure and Short Sale Homes

ਘਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

We Also Sell Business And Commercial Properties

Rent 'ਤੇ ਘਰ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ
Rent 'ਤੇ ਘਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇ

Right Time To Buy For Investers And First Time Home Buyers

REALTY WORLD Millennium

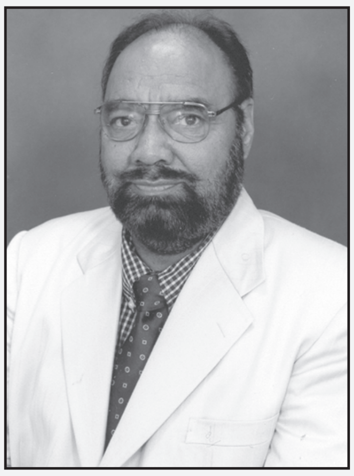

Gurbans Singh Gill
Realtor/Notary Public
11 Years Experiance in Real Estate
e-mail: gurbans@gotracy.com

Fax: 209-836-0706
www.gotracy.com

Gurbans Gill 209-815-1869

US- Mortgage Relief LLC
4625 First St. #260, Pleasanton, CA 94566
Ph. 925-484-4410 Fax: 925-566-5750

ਘਰ ਖੁਸ ਜਾਣ ਜਾਂ ਕਰੈਡਿਟ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੇ ਸਤਾਇਆ ਹੈ?
ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

*ਘਰ ਦੇ ਲੋਨ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਲੈਂਡਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਘੱਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
*ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਅਨੁਭਵੀ ਬੈਂਕਰਾਂ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲੈਂਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਦੇਬਾਜੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਸ਼ਤ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਲੋਨ ਦੀ ਰਕਮ ਘੱਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਘਟਾ ਕੇ ਪੇਅਮੈਂਟ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੌਰਟ ਸੇਲ ਜਾਂ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਜੱਜਮੈਂਟ ਅਤੇ 1099 ਇਸ਼ੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦਾ ਲੋਨ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅਡਜਸਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

Principal Reduction
Intrest Reduction
Loan Restructure
Re-instatement
Repayment Plan
Deed in Lieu of Foreclosure

ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਤੋਂ ਘਰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਰਸਤਾ

Contact: Gurbinder Singh 408-930-9448,
Abby Kang 925-963-6075, Alex Watson 925-437-4204

ਪੰਜਾਬ ’ਚ ਰਾਜਸੀ ਟਕਰਾਅ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹੇ, ਪਰ ਵਿਸਫੋਟ ਨਾ ਬਣੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਧਰਾਤਲ ‘ਤੇ ਸਾਲ 2008 ਇਤਿਹਾਸਕ ‘ਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਪੈੜਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਸਾਰਾ ਹੀ ਸਾਲ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਖ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਕਰਦੀ ਰਹੀ, ਉਥੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ‘ਕਾਟੋ ਕਲੇਸ਼’ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਇਤਿਹਾਸ ‘ਚ ਵੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਥਿਤ ਬਦਲੇ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁਧ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤਹਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦਾ ਅਮਲ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ

ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਤਾਂ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਸੁਖਬੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਵੀ ਅਫਵਾਹਾਂ ਹੀ ਰਹੀਆਂ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਤਰ ‘ਚ ਮੋਰਚਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ‘ਨੰਨ੍ਹੀ ਛਾਂ’ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਖਿਲਾਫ ਡੱਟਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਲਕਿਆਂ ‘ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਨੇਤਾ ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਲਈ ਇਹ ਸਾਲ ਕੋਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਲ ਦੇ ਆਰੰਭ ‘ਚ ਭਾਵੇਂ ਹਾਕਮ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਖੇਡੇ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੁੜੱਤਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਪਰ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਦੋਸਤੀ ਵਲ ਵਧਦੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਂਹ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਕੇ ਉੱਭਰਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਚਰਚਾ ਰਹੀ।

ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਇਨੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ‘ਚ ਘਿਰਿਆ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਖ਼ੁਦ ਇਸ ਨੂੰ ‘ਮਰਿਆ ਸੱਪ ਗਲ ਪਾਉਣ’ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਦੇ ਰਹੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ‘ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ‘ਤੇ ਰੌਲਾ-ਰੱਪਾ ਵੀ ਪਾਇਆ। ਹਾਕਮ ਗਠਜੋੜ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ‘ਤੇ ਧੱਕਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ। ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ‘ਚ ਹੋਏ ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਟੁੱਟਣ ਤੱਕ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆ ਗਈ। ਮਾਰਕਸੀ ਨੇਤਾ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦੇਣਾ ਵੀ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਰਹੀਆਂ।

ਅਭਿਨਵ ਬਿੰਦਰਾ ਵਲੋਂ ਬੀਜਿੰਗ ਓਲੰਪਿਕ ‘ਚ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜਿੱਤਣਾ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਾਇਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਇਸ਼ਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਦੋ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਲ ਦੇ ਆਰੰਭ ‘ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੁਲਾਰੀਆ ਅਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਦਿਨਾਂ ‘ਚ ਨੂਰਮਹਿਲ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਜਾਮੇ ਇੰਸਾ ਪਿਲਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਛਿੜਿਆ ਵਿਵਾਦ ਖ਼ਤਮ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਇਹ ਵਾਪਰੀ ਕਿ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ‘ਚ ਦਰਜ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਦੀ ਤਫਤੀਸ਼ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਸਾਲ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਭ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਫਤਰੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ 1967 ‘ਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ‘ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਬਣਾਇਆ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸਾਲ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁੱਭ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਭਾਅ ਵੀ ਚੰਗਾ ਮਿਲਿਆ। ਭਾਅ ਚੰਗਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਕਿੱਤੇ ਵਲ ਮੁੜਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਯੂ.ਐੱਨ.ਓ. ਨੇ ਦਸਤਾਰ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ

ਜਲੰਧਰ: ਯੂ.ਐੱਨ.ਓ. ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਸਬੰਧੀ ਫਰਾਂਸ ਵਲੋਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਫਰਾਂਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਯੂ.ਐੱਨ.ਓ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ‘ਚ ਮੁੜ ਇਹ ਆਸ ਬੱਝ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਦਸਤਾਰ ‘ਤੇ ਲੱਗੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੱਟ ਜਾਵੇ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੇਸ਼ਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ 17.3.2004 ਵਿਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ‘ਚ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਯੂ.ਐਨ.ਓ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ 1503 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤਹਿਤ ਇਸ ਸਾਲ ਜਨੇਵਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਉਪਰੰਤ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ਦੇ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪਹਿਨਣ ‘ਤੇ ਲਗਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ‘ਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਐਲਾਨਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਰੁਤਬਿਆਂ ‘ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ।

ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹੋਸਟਲ ’ਚ ਮੌਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਨੂਰ ਮਹਿਲ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ (50) ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹੋਸਟਲ ‘ਚ ਲੰਘੀ 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ

ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਜਾਂ ਜਿਗਰ ਦੀ ਖ਼ਰਾਬੀ ਹੋਣਾ ਦਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰੀਪੋਰਟ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਲੱਗੇਗਾ। ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਗੰਨਮੈਨ ਹੌਲਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ, ‘‘ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਪਿੰਡ ਭੁੱਲਰ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਲ ‘ਚ ਅਲਾਟ ਹੋਏ ਅਪਣੇ ਕਮਰਾ ਨੰਬਰ-22 ‘ਚ ਠਹਿਰੇ ਸਨ। ਸਵੇਰੇ 9.30 ਵਜੇ ਮੈਂ ਵਿਧਾਇਕ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ‘ਚ ਜਾ ਕੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵੀ ਦਿਤੀਆਂ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਕਾਰ ਵਿਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਾਂ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਧਾਇਕ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਕਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 12.15 ਵਜੇ ਮੋਬਾਈਲ ਮਿਲਾਇਆ ਪਰ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਫ਼ੋਨ ਨਾ ਚੁਕਿਆ। ਜਦੋਂ ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਰੇ ‘ਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਵਿਧਾਇਕ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਬੈੱਡ ਉਪਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਾਲਤ ‘ਚ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰ ਕੇ ਕਮਰੇ ‘ਚ ਸੱਦਿਆ।’’ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਦੀ ਇੰਚਾਰਜ ਐਸ.ਐਮ.ਓ. ਸਤਵੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਫ਼ਾਰਮਾਸਿਸਟ ਕੰਵਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰਤ ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਕਮਰੇ ‘ਚ ਗਿਆ।

ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਵਿਧਾਇਕ ਨੂੰ ਜਿਗਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ‘ਚ ਦਾਖ਼ਲ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਨ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਰਹੂਮ ਵਿਧਾਇਕ ਅਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਪਤਨੀ ਤੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰੀਆਂ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1997 ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ 2007 ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਚੁਣੇ ਗਏ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਨੂਰਮਹਿਲ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਭੁੱਲਰ ਵਿਖੇ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ।

43 ਚੋਟੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪਾਕਿ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ

ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਵਿਭਾਗ ਨੇ ‘ਰੈੱਡ ਬੁਕ’ ਦਾ 12ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ 43 ਚੋਟੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਕੁਝ ਨਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਦੀ ਹੱਤਿਆ, ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੌਕਤ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧੀ ਵੀ ਹਨ।

ਇਸ ਦੀਆਂ 164 ਕਾਪੀਆਂ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੈਤੁੱਲਾ ਮਹਿਸੂਦ, ਉਬੈਦ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ, ਫੈਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ, ਅਬਦੁੱਲਾ ਉਰਫ ਸੱਦਾਮ ਅਤੇ ਇਕਰਾਮ ਉਲਾ ਭੱਟਾ ਹੱਤਿਆ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ‘ਤੇ 20-20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇਨਾਮਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

Truck For Sale

Kenworth T600, Year 2006, CAT 475.
13 Speed, 400000 Mile Looks Like
New, Brand New Tires

ASKING
$63000.00

CONTACT: (209) 652 9682

ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਤੇ ਓਨਰ ਅਪਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਡਬਲ ਟਰੇਲਰ ਇੰਡੋਰਸਮੈਂਟ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਟੀਮ ਡਰਾਇਵਰ-ਕੈਲਗਰੀ ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲਈ

ਸਾਰੀਆਂ 48 ਸਟੇਟਾਂ

ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਚੰਗੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ ਤੇ ਕਵਿਕ ਪੇਅ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

ਡੀਜ਼ਲ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

(510) 881-8008

C and C Trans Inc.

Email: cctransinc@gmail.com

ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

Toll Free No. (866) 933-3038

*ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਸਸਤੀਆਂ ਤੇ ਬੇਜੋੜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। *ਵਾਜਬ ਰੇਟਾਂ ‘ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ। *ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਪੰਜਾਬੀ/ਇੰਗਲਿਸ਼ ਟਰੇਨਰ। *ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਲੱਭਣ ‘ਚ ਮਦਦ। *ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ‘ਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। *ਰਿਹਾਇਸ਼ ਫਰੀ। *ਦਸ ਸਪੀਡ ਅਤੇ ਤੇਰਾਂ ਸਪੀਡ ਨਿਊ ਮਾਡਲ ਟਰੱਕਾਂ ਨਾਲ ਟੇਰਨਿੰਗ। *ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Call: Kashmir Singh

916-564-3455

4585 Pell Dr. Secramento CA, 95838

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਖ਼ਾਲਸਾ ਮੇਰੋ ਰੂਪ ਹੈ ਖ਼ਾਸ। ਖ਼ਾਲਸੇ ਮਹਿ ਹਉ ਕਰਉਂ ਨਿਵਾਸ।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਮੇਰੋ ਮਿਤ੍ਰ ਸਖਾਈ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਖਦਾਈ।
ਯਾ ਮੈਂ ਰੰਚ ਨ ਮਿਥਯਾ ਭਾਖੀ। ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਸਾਖੀ।
(ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ, ੬੬੭)

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਰਿੰਪੀ) ਧਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਵਲੋਂ ਸਮੂਹ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਬਾਨੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ

ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

MC# 583299 DOT#1575042

American Freight Corp.

60 Argillite Ave. Lathrop, CA 95330

Ph: 209-451-1726,
Fax: 209-323-5527

Ravinder Singh Dhaliwal

Cell: 661-619-7431

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਚ ਖਰੀਦੀ 171 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੋ ਸੌ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ 171 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਖਰੀਦੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਸਿਟੀ, ਜੇ.ਪੀ. ਮਾਰਗਨ ਚੇਜ਼ ਅਤੇ ਵੇਲਸ ਫਾਰਗੋ ਨੂੰ ਹੀ 25-25 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਮਿਲੇ।

ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖਸਤਾ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੱਤ ਸੌ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਰਾਹਤ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਦੋਵਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਖਰੀਦੇ ਸਨ। ਕੈਪੀਟਲ ਪਰਚੇਜ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਹਾਲੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 19 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਤਰਜੀਹੀ ਸ਼ੇਅਰ, ਵਾਰੰਟ ਅਤੇ ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਦੇ ਬਦਲੇ 65 ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ 170.55 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਪਾਏ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ 14 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡਲਾਸ ਸਥਿਤ ਪਲੇਨ ਕੈਪੀਟਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ 8.76 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ। ਕੁੱਲ 7 ਸੌ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਵਿਚੋਂ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕੈਪੀਟਲ ਪਰਚੇਜ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਾਸਤੇ 250 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਵੱਖਰੇ ਰੱਖੇ ਸਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਹਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬੈਂਕ (4.3 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ), ਬ੍ਰਿਜਵਿਊ ਬੈਂਕਾਂਰਪ (3.8 ਕਰੋੜ), ਫਿਡੈਲਿਟੀ ਫਾਇਨਾਂਸ਼ਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (3.63 ਕਰੋੜ) ਅਤੇ ਪੈਟਰੀਅਟ ਬਾਂਸ਼ੇਅਰਜ਼ (2.6 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

www.ncpcollegeofnursing.com

NCP College of Nursing

A Division of Nursing Care Providers, Inc.

Training Nurses for the 21st Century

Celebrating Over 25 years of Excellence in the Health Care Industry

Start A Career in Nursing!

Become an LVN in 12 months Or A CNA in 21 days!

Programs Offered:

(LVN) Vocational Nursing Program

(Full-time Program & Part-time classes)

Pre-Requisite Courses for the LVN Program

Anatomy & Physiology, General Psychology

CNA Nursing Assistant Training

CNA Acute Care Training

IV Therapy and Blood Withdrawal Certification Course

NCLEX-PN Review Course

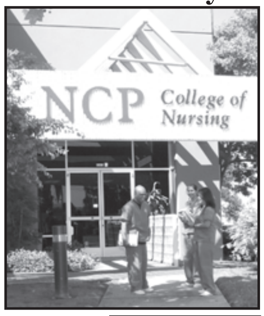

Student Loans & Affordable Payment Plans Available! Enroll Now!!

100% NCLEX-PN Pass Rate! (1st, 2nd & 3rd Quarters 2008-SSF)

South San Francisco Campus:
257 Longford Drive Rm#5,
South San Francisco,
CA 94080
Toll free: 1-800-339-5145

Two Locations to Serve You

Hayward Campus:
21615 Hesperian Blvd. Ste A,
Hayward, CA 94541,
Toll free: 1-800-611-4054

ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ

ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ : ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸ਼ਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗਤ ਮਾਤਾ, ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਦੀ 304ਵੇਂ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੱਗੇ ਸ਼ਹੀਦ ਜੋੜ ਮੇਲ ਦੇ 26 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੋ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਸ੍ਰੀ ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਵੇਰੇ 9.20 ਵਜੇ ਗਿਆਨੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ। ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਬੜੇ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ਼ ਸਜਾਈ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਚੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਗਿਆਨੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਗਿਆਨੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧੁੰਮਾ ਮੁਖੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਸਨ।

ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 1.30 ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੀਰਤਨ ਸੋਹਿਲਾ ਦੇ ਪਾਠ ਉਪਰੰਤ ਗਿਆਨੀ ਤਿਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੌਮ ਦੇ ਨਾਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦੂਰੋਂ ਨੇੜਿਓਂ ਆਈ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਦਾ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਉਹਨਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਿੱਢੀ 'ਨੰਨ੍ਹੀ ਛਾਂ' ਮੁਹਿੰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ, ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਅਤੇ ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜੋਲੀ ਮੈਂਬਰ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ।

ਪੂਰਾ ਰਸਤਾ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲ਼ੇ ਦੁਆਲ਼ੇ ਵੱਡੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਦੀ ਵਰਖਾ, ਸਤਿਨਾਮ ਵਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੱਗੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜਨਾਂ ਰਾਗੀ ਜਥੇ ਗੱਤਕਾ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਸੇਵਾ ਦਲ, ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਕਾਲਜ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਖਾਲਸਾ ਸ਼ੇਰ ਦਲ, ਸੁਖਮਨੀ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਰਬ ਧਰਮ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਦਿ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜਸ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਸ੍ਰੀ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਸਰਹਿੰਦ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਸ. ਹਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ, ਸ. ਦਿਲਮੇਘ ਸਿੰਘ ਸਕੱਤਰ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ, ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਸਰਹਿੰਦ-ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੱਗੂ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜੋਲੀ ਮੈਂਬਰ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬਲ, ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੁੜਕੀ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਰੇਂਜ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਸ੍ਰੀ ਕੌਸਤੁਭ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਨਾਲ਼ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਈ ਸੰਗਤ, ਸਮੂਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਵੈ ਸੇਵੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਬਦਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸਿਆਸੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਆਯੋਜਤ : ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਦਿਨ ਲੰਘੀ 25 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ. ਪੀ. ਨੇ ਏਥੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਜਨ ਵਿਰੋਧੀ ਚਿਹਰਾ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ 13 ਦੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਇਸ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਵਿਚ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਫੁੱਟ ਵੀ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮਾਨ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਵਲੋਂ ਵੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮਾਨ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਨੇ ਜੰਗ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੈਂਤੜਾ ਲਿਆ।

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਦਾ ਅਸਰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ

ਜਲੰਧਰ: ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਦਾ ਅਸਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਚਾਹਤ ਵਿਚ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਵੇਦਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕਮੀ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਖੇਤਰੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਮਹਾਜਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੰਬਰ 2008 ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 12 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਈ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਦਕਿ ਔਸਤਨ 16000 ਤੋਂ 17000 ਲੋਕ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜੇ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ 2-3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਆਵੇਦਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਕਾਰਨ ਘਟੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦੇ ਕਾਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਕਰੇਜ਼ ਵੀ ਹੁਣ ਘਟੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਤਾਂ ਜਾਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਕੀ?

ਡਿਜੀਟਲ ਡਿਸਪਲੇਅ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਹੁਣ ਜਲਦੀ ਹੀ ਡਿਜੀਟਲ ਡਿਸਪਲੇਅ ਸਿਸਟਮ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਡਿਸਪਲੇਅ ਸਿਸਟਮ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਅੰਦਰ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡਿਜੀਟਲ ਡਿਸਪਲੇਅ ਸਿਸਟਮ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਉੱਥੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਡਿਸਪਲੇਅ ਟੋਕਨ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਹੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਟੋਕਨ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਵੇਦਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਈਨਾਂ 'ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

Commercial Real Estate in Michigan

ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਬਿਜਨਸ ਲਈ ਲੋਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

Hot Listings

1.Gas Station with Property Gallons 110k, Inside 80k Plus lotto **Asking 6.79k**

2.Gas Station With Property Gallons 65k, Inside 95k Plus Lotto **Asking 8.50k**

3. Liquor Store With Property 85K Plus Lotto Monthly Sale **Asking 5.75k**

4. Liquor Store With Property 70k Plus Lotto Per Month **Asking 5.25k**

5. Gas Station With Property 30k Gallon, 45k Inside Plus Lotto Per Month, **2.59k**

6. Gas Station With Property Gallons 25k, Inside 80k Plus Lotto Per Month **Asking 6.49k**

7. Liquor Store With Property 100k Per Month Plus Lotto Plus Rental Income **Asking 8.59k**

UNITED LENDING

1.Commercial Loans Nationwide, 2.Gas Stations, 3.Liquor Stores, 4.Super Markets, 5.Shopping Malls, 6.Convenience Stores, 7.Churches, 8.Car Washes, 9.Hotel, Motel, 10.Restaurants 11.Fast Food Franchise

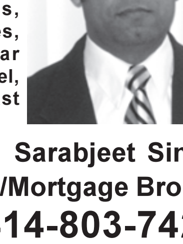

Many More Please Call For Details

Sarabjeet Singh
Realtor /Mortgage Broker
Ph.414-803-7420
Fax. 989-790-9405
Email. franciscogroup.singh@gmail.com

The Francisco Group Real Estate Professionals FranciscoStores.com

Francisco Group Realty
2770 Silver Lake Rd.
Traverse City,Mi 49684

For Honest and Reliable

Real Estate Services

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਘਰ ਦਾ ਸੌਦਾ ਜਾਂ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਦਾ ਸੌਦਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Specializing in Bank Repo. And short sales.

Nand S. Brar
Broker Associate
DRE Lic No: 01816328

(916) 501-3974
(916) 344-5453

WestCo Realty
A REAL ESTATE & INVESTMENT GROUP

Email : nandsbrar@gmail.com, www.westcorealty.com

ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ 350 ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀ

ਲੰਡਨ : ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਤੰਬਰ 2005 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿਚ 35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ 350 ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਇਸ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ 350 ਹੋ ਗਈ ਜਦਕਿ ਸਤੰਬਰ 2005 ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 259 ਸੀ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਇਸ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ 11.168 ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਦਕਿ ਫਰਵਰੀ 2006 ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਖਿਆ 10.261 ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਚ 11 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 406 ਹੈ।

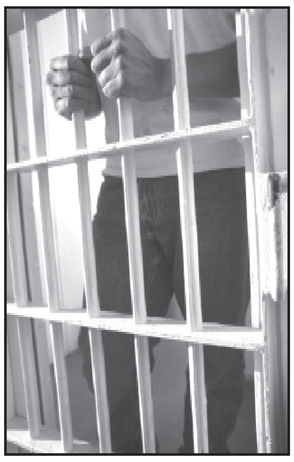

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਵੀਅਤਨਾਮ ਅਤੇ ਪੋਲੈਂਡ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਵੀਅਤਨਾਮੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿਚ 286 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪੋਲੈਂਡ ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿਚ 192 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਸੰਖਿਆ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਸਤੰਬਰ 2008 ਤਕ 'ਫੈਲੀਲੇਟਿਡ ਰਿਟਰਨਜ਼ ਸਕੀਮ' ਅਤੇ 'ਅਰਲੀ ਮੂਵਲ' ਸਕੀਮ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਵੇਲਜ਼ ਵਿਚ ਸਾਲ 2007 ਵਿਚ 7400 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਨਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਾਰਡਨ ਬ੍ਰਾਊਨ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਕੇਵਲ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸਗੋਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੱਧੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਜਾ ਕੱਟੀ।

ਉੱਘੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਮਨਜੀਤ ਬਾਵਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਉੱਘੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਮਨਜੀਤ ਬਾਵਾ ਦਾ ਲੰਬੀ ਬੀਮਾਰੀ ਪਿਛੋਂ ਲੰਘੀ 29 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ 67 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੋਖ਼ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਵਿਚ ਅਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਬਣਾਈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਧੂਰੀ (ਸੰਗਰੂਰ) ਵਿਖੇ 1941 'ਚ ਜਨਮੇ ਮਨਜੀਤ ਬਾਵਾ ਅਧਰੰਗ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੋਮਾ ਵਿਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤਮ ਸਾਹ 29 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਦਖਣੀ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਅਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਗਰੀਨ ਪਾਰਕ ਵਿਖੇ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ 1964 ਵਿਚ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਅਪਣਾਇਆ।

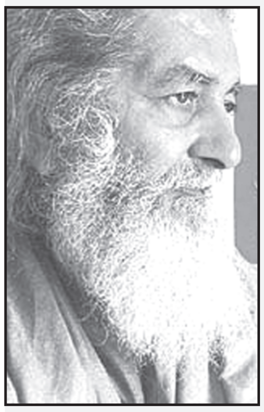

ਮਨਜੀਤ ਬਾਵਾ ਨੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਆਰਟ ਅਤੇ ਲੰਡਨ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਪੇਂਟਿੰਗ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਬਾਵਾ 'ਤੇ ਸੂਫ਼ੀ ਰਹੱਸਵਾਦ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਾਫ਼ ਝਲਕਦਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਰ ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਇਨੋਵਾ ਗੱਡੀਆਂ

ਜਲੰਧਰ : ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ 61 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਰ ਨਵੀਆਂ ਇਨੋਵਾ ਗੱਡੀਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੈਂਕਟਰਤਨਮ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ 23 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਤੈਅ ਮਾਈਲੇਜ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵਾਹਨ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਏ.ਸੀ. ਇਨੋਵਾ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਦ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਤੇ 2 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਦਾ ਬੋਝ ਪਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ 3-3 ਲੱਖ ਕਿ.ਮੀ. ਦਾ ਸਫਰ ਤੈਅ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵਾਹਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਵੈਂਕਟਰਤਨਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ 61 ਇਨੋਵਾ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 23 ਗੱਡੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੱਡੀਆਂ ਖਰੀਦਦੇ ਸਮੇਂ ਪਿੱਕ ਐਂਡ ਚੂਜ਼ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਬਲਕਿ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵਾਪਸ ਮੰਗਵਾ ਲਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਲਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਕ੍ਰਿਆ ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਭਾਗੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਹੁਣ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਵਾਹਨ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਵਾਹਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੈਨੂੰ ਪੰਥ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸੇਵਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ -ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ

ਮਾਛੀਵਾੜਾ: ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪੱਕੇ ਸਬੂਤ ਪਏ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਸੀ।

ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਲੇ ਹਿੱਤ ਹੋ ਰਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਬੀਤੀ 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗਨੀ ਖਾਂ ਨਬੀ ਖਾਂ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਮਹਿੰਦਰੂ ਦੀ ਖ਼ਬਰਸਾਰ ਲੈਣ ਆਏ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਜਥੇਦਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮਰਹੂਮ ਪੰਥਕ ਆਗੂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਵਫਾਦਾਰ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣ ਕੇ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਿਹਾਂ, ਪਰ ਕਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਦਾਗ ਲੱਗੇ।

ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ, ਲਾਈਸੈਂਸ ਜਾਂ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤੀ ਆਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ।

ਚਚੇਰੀਆਂ-ਮਸੇਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ 'ਚ ਹਰਜ ਨਹੀਂ

ਲੰਡਨ : ਭਾਵੇਂ ਸਮਾਜਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਯੋਗ ਗੱਲ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚੋਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ (ਕਜ਼ਨਜ਼) ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ 'ਚ ਕੋਈ ਹਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫਿਰ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਬਦਲ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਔਰਤਾਂ ਸਮਾਜਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਆਹਾਂ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨਦਾਰ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ,ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚੋਂ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਕੇ ਨੁਕਸਾਨਦਾਰ ਬੱਚੇ ਜੰਮਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਓਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧ ਉਮਰ ਵਿਚ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਈਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਆਫ ਸਾਇੰਸ' ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਛਪੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਖੋਜੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਟੀਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਮੈਸਾ ਚੂਸੈੱਟਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾਇਨੇਪਾਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ''ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਜੰਮਣ ਤੇ ਕਸੂਰਵਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤੇ ਇਹੋ ਗੱਲ ਰਿਸ਼ਤੇ 'ਚ ਲਗਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।''

ਅਸਲ ਵਿਚ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਨੁਕਸ ਪੈਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਫੀਸਦੀ ਹੀ ਵਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਰਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ 4.4 ਫੀਸਦੀ ਵਧ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਏਨਾ ਹੀ ਖਤਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ 40 ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਕੁੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜੰਮਦੇ ਹਨ।

KMAX Travel, Inc.

Professional customer service
Special discounted fares to India, Europe, Middle East, Pakistan, Bangladesh. LOW FARE!!!!!
Special Fares for Bangkok

ਵਾਜਬ ਭਾਅ ਤੇ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਫਿਕਰ-ਰਹਿਤ ਸਫਰ

CALL TOLL FREE:
(866) 750-5629(KMAX)
or direct line at (847) 982-0178

SINGH IMMIGRATION & TAX SERVICE
SINGH INSURANCE AGENCY
We Promise good services in :

IMMIGRATION
* Family Petition
* Power of Attorney
* Green Card
* Sponsorship
* Citizenship
* K3 Visa
* Affidavit of Support

INSURANCE
* SR- 22 Filing (DUI)
* Auto
* Home
* Business
* Health * Life
* Liquor Liabilities
* Ice Cream Truck
* Boat * Motorcycle

TAX SERVICE
* Individual
* Business
* Income

Toll Free: 800-279-0733
Swaran Singh Gill
Insurance Broker
License No. 0C74268
Ph:(916) 383-4091
Fax: (916) 383-4093
8245 FLORIN RD # B-1 SACRAMENTO, CA-95828

FARMERS INSURANCE GROUP
Symbol of Superior Service
FARMERS®

ਆਟੋ, ਘਰ, ਬਿਜਨਸ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਉਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ, ਸਹੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕਵਰੇਜ ਲਓ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਓ

*Auto *Home *Life *Umbrella
*Business Work Comp.

Duabba Insurance Agency
2450 Peralta Blvd Suite 120, Fremont CA 94536
Phone: 510-797-7989 Fax: 510-794-7398
visit us@ farmers.com

Gurcharan Singh Mann
Insurance Agent
License # 0C 70672

ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ।

ਮੱਕੜ ਨੇ 'ਸਿੱਖ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਕਿਹਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ 'ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ' ਸਬੰਧੀ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੇ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਮੰਨਦਿਆਂ ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ. ਮੱਕੜ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬੱਜਰ ਗ਼ਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ

ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਰਤਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਗਠਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਘੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਦੋ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਅਪਣੀ ਰੀਪੋਰਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗੀ। ਸ. ਮੱਕੜ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। 'ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ' ਸਿੱਖ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਐਕਟ 1925 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਤਈ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 'ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ' ਬਾਰੇ ਜੋ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਰਾਸਰ ਗ਼ਲਤ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹੁਣ ਦੁਬਾਰਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਐਕਟ 1925 ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਚ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਸਬੰਧੀ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰੇਗੀ। ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਹੈ।

ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2/10-ਏ ਅਤੇ 2/11 ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਸਿੱਖ ਜੋ ਤਮਾਕੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕੁਠਾ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਕੰਠ ਹੈ, ਉਹ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਰੋਮਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਤਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5/11 ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਮਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਚਾਰ ਬਜਰ ਕੁਰਹਿਤਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪਤਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।'' ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਰੜੇ ਹੱਥੀਂ ਲੈਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ''ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫ਼ਿਰਕੇ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ 'ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਪੁੱਛੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ਼ਲਤ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਚੁਨੌਤੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।'' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਮਰੱਥ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿਚ ਗਲਤੀ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਰੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਘੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ 1925 ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 (ਬੀ) ਮੁਤਾਬਕ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਸਿੱਖ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਆਸਥਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਕੁਠਾ, ਹਲਾਲ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਰੋਮਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪਤਿਤ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸਹਿਜਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੀ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਸਰਾਸਰ ਗਲਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਯਕੀਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਪੂਰਾ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੋਧ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਆੜੇ ਹੱਥੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੈਲਿੰਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿੰਨਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਲਾਹ ਪਾਹ ਦਾ ਅਸਰ?

ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਗਲਤ - ਸਰਨਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਇਥੋਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਮਕ ਸਮਾਗਮ ਸਜਾਏ ਗਏ।

ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਿਆਂ ਵਲੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਖ਼ਾਤਰ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਹੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਨਾ ਝਿਜਕਣ ਵਾਲੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਆਪੂ ਬਣੇ ਚੌਧਰੀ ਅੱਜ ਰਾਜਸੀ ਸੱਤਾ ਖ਼ਾਤਰ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕ ਰਹੇ।

ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਵਾਦਤ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਸ. ਸਰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਦੀ

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਮਹਤੱਤਾ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਧ੍ਰੋਹ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਕੋਝਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦ ਰਾਮਰਾਇ ਨੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਤੁਕ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ 'ਮਿੱਟੀ ਬੇਈਮਾਨ ਕੀ' ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਾਬਾ ਰਾਮਰਾਇ ਲਈ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੱਥੇ ਨਾ ਲਗਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਸ. ਸਰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਰਾਮਰਾਇ ਨੇ ਤਾਂ ਬਾਣੀ ਦੀ ਇਕ ਤੁਕ ਹੀ ਬਦਲੀ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਸੱਤਾ ਦੀ ਚਾਹਤ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ 'ਚ ਚੈਲੰਜ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ ਹਨ।

ਇਹ ਲੋਕ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਪਿਛੇ ਵਿਕ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਵਾਦਤ 'ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ' ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਛਪਵਾ ਕੇ ਕੌਮ ਦੇ ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਛੁਰਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਤੇ ਰਹਿੰਦੀ ਖੂੰਹਦੀ ਕਸਰ ਹੁਣ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਦੀ ਗ਼ਲਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਸ. ਸਰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਨੇ ਵੀ ਅਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਟਿਕਟਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਫਤੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਅਰੰਭ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ. ਪੀ. ਵਲੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ, ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਪੀ. ਨਾਲ ਗੱਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਬਲਾਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਬਲਾਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਬਲਾਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋ

ਇਥੇ ਇਹ ਦਸਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਲਗਭਗ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਵਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਆਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਪਣੀਆਂ ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੌਂਪ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਪੀ. ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦਸਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਪਰ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਐਮ. ਪੀ. ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਟਿਕਟ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਪਰ ਮੁੱਖ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੰਗਰੂਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਇਹ ਸੀਟ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਚਾਹਵਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਅਰਵਿੰਦ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ। ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਭਾਵੇਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਤਕੜਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਦਾ ਕੁੜਮ ਹੈ ਅਤੇ ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਦਾ ਪੂਰੇ ਮਾਲਵੇ 'ਚ ਤਕੜਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਕ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਤਾਂ ਜੱਸੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਅਹਿਮ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਨਿਤਰ ਆਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਵੀ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਜੱਸੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਗਲਾ ਇਕੱਠੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਮਹੇਸ਼ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ

ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਹਲਕਾ ਰਾਖਵਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਟਿਕਟ ਲੈਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ 'ਚ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਧਾਇਕ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਲਗਭਗ ਪੱਕੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਜਾਖੜ ਅਤੇ ਰਾਣਾ ਸੋਢੀ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਜਾਖੜ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਧਾਇਕ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦਿਵਾ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ।

ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਐਮ. ਪੀ. ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਕਾਇਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਅਰੰਭ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਹਲਕੇ ਲਈ ਟਿਕਟ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਲਗਭਗ 4 ਆਗੂ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਸੇਖੜੀ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਹਨ, ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸੰਤੋਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋ ਟਿਕਟ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਦੂਲੋ ਦੀ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਦੂਲੋ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਦੂਲੋ, ਸ੍ਰੀ ਦੂਲੋ ਅਤੇ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਖਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ।

ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬੇਸ਼ਕ ਕਈ ਹਨ ਪਰ ਕੌਮੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ।

ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅੰਬਿਕਾ ਸੋਨੀ, ਬੀਰਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਣਾ ਕੇ. ਪੀ. ਟਿਕਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ। ਜਲੰਧਰ ਹਲਕੇ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ. ਪੀ. ਨੂੰ ਹੀ ਇਥੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਕ ਮਤ ਹੋਣ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ : ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਮਹਿਤਾ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲਾਚੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਮਤ ਬਣਾਏ।

ਬੀਤੀ 26 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਗੂ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਲਾਚੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਥਾ, ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਅਤੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਬੰਧੀ ਉਠੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਅਦਾਲਤੀ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਵੱਜੋ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਨੁਕਸਾਨ ਸਹਿਣ ਕਰਨੇ ਪਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ ਅਤੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ਦੀ

ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਵਧਾਈ

For All Your Mortgage Needs and Informed Decisions Contact:

Baljeet “BJ” Singh
Vice President
Phone: (559) 222-3100
Fax: (559) 222-4791
Toll Free: (888) 224-8762
Cell: (559) 908-6070

US MORTGAGE CENTER

1241 E. Shaw Avenue, Fresno, CA 93710

bj@usmortgagecenter.com www.usmortgagecenter.com

ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਚ ਫਸੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉੱਠੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਕਦਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਕਰੀਬ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਿਸਰਚ ਪ੍ਰੋ. ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ 'ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ' ਬਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਤ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋ. ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਘੋਖ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਇਹ ਅਖੀਰਲੀ ਲਾਈਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਸਹਿਜੇ-ਸਹਿਜੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣ ਵਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿਤਾ ਵਲੋਂ ਲਾਈਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਅਦ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹਰਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਚਾਰ ਵਾਰੀ ਲੰਮੀ-ਚੋੜੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1938, 1946, 1973, 2002 ਤੇ ਹੁਣ 2008 ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਵਾ ਵਿਚ ਤਲਵਾਰਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਇਹ ਰਬੜ ਦੇ ਨੱਕ ਵਾਂਗ 'ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ' ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦਤ ਲਾਈਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਜ੍ਹਾ ਦੇ ਧੂੜ ਵਿਚ ਟੱਟੂ ਭਜਾਈ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਡਾ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਾਂਬਰ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦਕਿ ਇਕ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਦੂਸਰਿਆਂ 'ਤੇ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਘੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋ. ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਇਕ ਹੋਣਹਾਰ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੰਮ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਸੱਲੀ ਨਾਲ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹਾਲੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਦਾ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਵਾਦਤ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਬਿਲਕੁਲ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਛੁਪੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ, ਸੱਤ ਪਰਦੇ ਪਾੜ ਕੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਘਟਾਏ

ਮੁੰਬਈ: ਕੌਮੀ ਹਵਾਈ ਕੰਪਨੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਣਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹਵਾਈ ਕਿਰਾਇਆਂ ਵਿਚ 35 ਤੋਂ 82 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਕਟੌਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਟੌਤੀ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ।

ਹਵਾਈ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਦਰ 82 ਫੀਸਦੀ ਚੇਨਈ ਬੰਗਲੌਰ ਰੂਟ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਮੁੰਬਈ-ਕੋਲਕਾਤਾ ਰੂਟ ਵਿਚ 35 ਫੀਸਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ-ਦਿੱਲੀ ਰੂਟ ਉਤੇ 49 ਫੀਸਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਵਾਈ ਕੰਪਨੀ ਜੈੱਟ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਇਆਂ 'ਚ 40 ਫੀਸਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਕਿੰਗਫਿਸ਼ਰ ਏਅਰ ਲਾਈਨਜ਼ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਚੋਣਾਂ:ਆਵਾਮੀ ਲੀਗ ਗਠਜੋੜ ਨੇ ਕੀਤੀ 300 ਵਿਚੋਂ 263 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ

ਢਾਕਾ : ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਰੀਬੀ ਮਿੱਤਰ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਚ ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਜੇਲ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਜਲਾਵਤਨੀ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਅਵਾਮੀ ਲੀਗ ਦੀ ਮੁਖੀ ਨੇ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਦ 'ਚ ਤਿੰਨ ਚੌਥਾਈ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ 300 ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੇ ਸੰਸਦ 'ਚ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਗਠਜੋੜ ਨੇ 263 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਦਕਿ ਖਾਲਿਦਾ ਜ਼ਿਆ ਦੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 4 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਹੋਈ ਹੈ। 5 ਸੀਟਾਂ ਹੋਰ ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਜੇ ਆਉਣੇ ਹਨ।

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਧਾਂਦਲੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲਿਦਾ ਜ਼ਿਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਅਹਿਮ ਪਾਰਟੀ ਜਮੀਅਤ-ਏ-ਇਸਲਾਮੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 2 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਕਰਨੀ ਪਈ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿਚੋਂ 2 ਕਰੋੜ ਚੋਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਕਰੀਬ ਦੋ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਲਝਣ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇਹ ਚੋਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗਬਨ ਦਾ। ਬਹਰਹਾਲ, ਇਸ ਰਕਮ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਪਰਾਟੀ ਦੇ ਇਕ ਨੇਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਕ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਰਾਜ ਇਕਾਈਆਂ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਾਇਬ ਹੋਈ। ਹੁਣ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਤਾ ਚੱਲ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਜਸੂਸ ਏਜੰਸੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਮਾਹਿਰ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਨੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਅੰਤਰਿਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਾਨੀਆ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਪਸ ਲਈ

ਹੈਦਰਾਬਾਦ: ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਟੈਨਿਸ ਖਿਡਾਰਨ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਫੀਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਸਾਨੀਆ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਟਰਸਟ

ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2009 ਲਈ ਦਿਲੀ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ਪਬਲੀਕੇਸਨ ਟਰਸਟ 2009 ਦੌਰਾਨ 3 ਪੁਸਤਕਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰੇਗਾ। ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਜਲੰਧਰੀ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਉਰਦੂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦਾ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਪੁਸਤਕ ਸਵਰਗੀ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਜਲੰਧਰੀ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਵਿਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੀਜੀ ਪੁਸਤਕ ਉਘੇ ਲੇਖਕ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਇਕ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਹੈ।

ਵਲੋਂ: ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਟਰਸਟ

ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਤੀਸ਼ ਗੁਲਾਟੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਟਰਸਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਦੇਵ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲਾ (ਪ੍ਰਸਿਧ ਗੀਤ ਲੇਖਕ) ਅਤੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ (ਪਿੰਡ ਸੰਗਤਪੁਰ, ਫਗਵਾੜਾ)

ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਅਤੇ ਦੇਵ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲਾ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਜਬ ਲਗ ਖਾਲਸਾ ਰਹੇ ਨਿਆਰਾ। ਤਬ ਲਗ ਤੇਜ ਦੇਊ ਮੈ ਸਾਰਾ।
ਜਬ ਯਹ ਜਹੈ ਬਿਪਰਨ ਕੀ ਰੀਤ। ਮੈ ਨ ਕਰਹੁੰ ਇਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ।

ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਭਗਤੀ ਦੇ ਮੁਜੱਸਮੇ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ਦੀ ਕੁਲ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ

ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ

ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ !

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਬ-ਏ-ਕਮਾਲ, ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ 5 ਜਨਵਰੀ, 2009 ਨੂੰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਨਿਵਾਸੀ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ 5 ਜਨਵਰੀ, 2009 ਤੋਂ 11 ਜਨਵਰੀ, 2009 ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੋਈ ਹੈ ਜੀ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਵਾਨ

ਗੁਰਪੁਰਬ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 5 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਵਾਨ ਸਜਣਗੇ।

11 ਜਨਵਰੀ, 2009

ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਰਾਗੀ-ਢਾਡੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜਸ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ।
ਢਾਡੀ ਜਥਾ ਭਾਈ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਗੇ ਵਾਲੇ ਢਾਡੀ ਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜਸ ਗਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਗੇ।

31 ਦਸੰਬਰ, 2008

ਨੋਟ: ਸਾਲ 2008 ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਸਾਲ 2009 ਦੇ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਸੁੱਖਾਂ ਭਰਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 31 ਦਸੰਬਰ, 2008 (ਦਿਨ ਬੁਧਵਾਰ) ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੀਵਾਨ ਸ਼ਾਮੀ 6:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 1:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲਣਗੇ
ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਸਵੀਟਸ ਵਲੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਦਾਸ
ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

Gurdwara Sahib San Jose, California

3636 Murillo Ave. San Jose 95148, Ph: 408-274-9373

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਲੋਂ ਗਾਜ਼ਾ 'ਚ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ, 290 ਮੌਤਾਂ

ਗਾਜ਼ਾ: ਲੰਘੀ 27-28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਨੇ ਹਮਾਸ ਸ਼ਾਸਤ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਬੰਬਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ ਲਗਭਗ 270 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚਾਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਚ ਹਮਾਸ ਦੇ ਲੜਾਕੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਖ਼ੂਬ ਰਾਕਟ ਦਾਗ਼ੇ। ਗਾਜ਼ਾ 'ਚ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤਕ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰਹੇ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਨਿੱਚਰਵਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗਾਜ਼ਾ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਆਏ ਦਿਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਰਾਕਟ ਅਤੇ ਮੋਰਟਾਰ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ। ਹਮਾਸ ਨੇ ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਰਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਏਹੂਦ ਬਰਾਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਲੜਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਹਮਾਸ ਲੜਾਕਿਆਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੇ ਰਾਕਟ ਹਮਲਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਦੇਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਤਜਿਪੀ ਲਿਵਨੀ ਨੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਇਸਲਾਮਕ ਗੁਟ ਵਿਰੁਧ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਸਥਿਤ ਕੁਝ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਫ਼ਲਸਤੀਨੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਯੁੱਧ ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਹਮਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਅਨਸਰ' ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਗਏ 'ਐਮ. 16' ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਨਾਲ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਫ਼ਲਸਤੀਨ 'ਚ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਿਆਨ 'ਚ ਤੈਲ ਅਵੀਵ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਾਜ਼ਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਖ਼ਰਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਰ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਮਰੀਕਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਫ਼ਰੀਡਮ ਫ਼ਾਰ ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਅਲਾਇੰਸ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਫ਼ਲਸਤੀਨੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ 'ਅਨਸਰ' ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਿਸ 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ।''

ਗਾਜ਼ਾ 'ਚ ਜਾਰੀ ਹਵਾਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਉਥੇ ਥਲ ਫ਼ੌਜ ਭੇਜਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਘ ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਹਮਲਿਆਂ 'ਚ 290 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 700 ਲੋਕ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਘ ਦੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਥੇ ਅਰਬ ਲੀਗ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਮਿਸਰ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕਾਹਿਰਾ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਹਿੰਸਾ ਰੋਕਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਉਹ ਸਾਰੇ ਉਪਾਅ ਕਰੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਹੀ ਹਨ। ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਹਮਾਸ ਨੂੰ 'ਠੱਗ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ' ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਏਹੁਕ ਬਰਾਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਹਮਾਸ ਵਲੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਰਾਕਟ ਹਮਲੇ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਗਾਜ਼ਾ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਮਾਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਇਸਮਾਈਲ ਹਨੀਆ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗਾਜ਼ਾ 'ਚ ਭੜਕੀ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹਮਾਸ ਨੂੰ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਕੋਂਡੋਲੀਜ਼ਾ ਰਾਈਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਹੀ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਬਾਰੇ ਇਸ 'ਚ ਥੋੜਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਰਾਈਸ ਨੇ ਨਵੇਂ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ''ਅਮਰੀਕਾ ਗਾਜ਼ਾ 'ਚ ਭੜਕੀ ਹਿੰਸਾ ਸਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਰਾਕਟ ਅਤੇ ਮੋਰਟਾਰ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਗਾਜ਼ਾ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਹਮਾਸ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।'' ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਹਮਾਸ ਵਿਚਾਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਯੁੱਧਬੰਦੀ 19 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਗੋਲਡ ਕੱਪ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ 31 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 9 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਗੋਲਡ ਕੱਪ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਲਈ ਲੰਘੀ 27 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਟੀਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਓਲੰਪਿਕ ਸੰਘ ਦੀ ਐਡਹਾਕ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਚੁਣੀ 22 ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ 'ਚ ਚਾਰ ਸੀਨੀਅਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਿਲੀਪ ਟਿਰਕੀ, ਦੀਪਕ ਠਾਕੁਰ, ਅਰਜੁਨ ਹਲੱਪਾ ਤੇ ਵਿਕਰਮ ਪਿੱਲੈ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਡਰੈਗ ਫਲਿੱਕਰ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਟੀਮ ਪੰਜਾਬ ਗੋਲਡ ਕੱਪ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਵੇਗੀ।

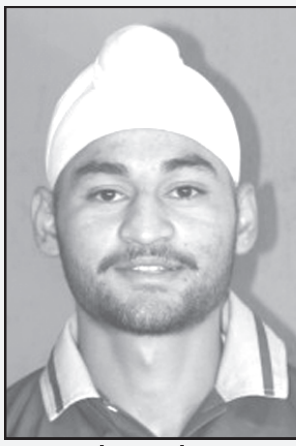

ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਦਿਲੀਪ ਟਿਰਕੀ

ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਬੋਧ ਟਿਰਕੀ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟੀਮ 'ਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰਪੁਰ ਦਾ ਰਵੀਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਉਭਰਦਾ ਖਿਡਾਰੀ ਸਰਵਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਟੀਮ 'ਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਓਲੰਪਿਕ ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵੇਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰ ਕੇ ਭੇਜੀ ਟੀਮ ਦੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਟੀਮ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕੀਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਖਿਡਾਰੀ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਟਿਰਕੀ, ਦੀਪਕ ਠਾਕੁਰ, ਹਾਲੱਪਾ ਆਦਿ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਹਾਕੀ 'ਚ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਿਖਾ ਕੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਦਮ ਹੈ।

ਚੁਣੀ ਗਈ ਟੀਮ: ਗੋਲਕੀਪਰ : ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਐਂਡਰਿਊ ਡਿਸੂਜ਼ਾ, ਫੁੱਲਬੈਕ : ਦਿਲੀਪ ਟਿਰਕੀ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਵੀ ਰਘੂਨਾਥ, ਮਿਡਫੀਲਡਰ : ਗੁਰਬਾਜ ਸਿੰਘ, ਵੀ.ਐਸ. ਵਿਨੈ, ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰਮ ਪਿੱਲੈ, ਪ੍ਰਬੋਧ ਟਿਰਕੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪਿਲੈ, ਫਾਰਵਰਡ : ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਤੁਸ਼ਾਰ ਖਾਂਡੇਕਰ, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਦੀਪਕ ਠਾਕੁਰ, ਭਰਤ ਛਿਕਾਰਾ, ਸਰਵਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਵੀ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਰਜੁਨ ਹਾਲੱਪਾ, ਐਸ.ਵੀ. ਸੁਨਿਲ ਅਤੇ ਹਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ।

ਸਟੈਂਡ ਬਾਈ : ਪੀ.ਆਰ. ਸ੍ਰੀਜੇਸ਼, ਭਾਰਤ ਛੇਤਰੀ, ਵਿਲੀਅਮ ਖਾਲਕੋ, ਸਮੀਰ ਬਾਕਸਲਾ, ਅਜਿਤੇਸ਼ ਰਾਏ, ਇਗਨੇਸ਼ ਟਿਰਕੀ, ਸੋਖਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਰਿੰਦਰ ਲਾਕੜਾ, ਵਿਕਾਸ ਟੋਪੇ, ਰੌਸ਼ਨ ਮਿੰਜ਼ ਤੇ ਓਸਾਫਰ ਰਹਿਮਾਨ।

ਮੁੱਖ ਕੋਚ : ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, **ਕੋਚ** : ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਰੋਮੀਓ ਜੇਮਜ਼ **ਫਿਜ਼ੀਓ** : ਸ੍ਰੀਕਾਂਤ, **ਟ੍ਰੇਨਰ** : ਐਮ. ਵੀ. ਮਥਾਈ।

ਜੂਨੀਅਰ ਟੀਮ ਦੀ ਕਮਾਨ ਦਿਵਾਕਰ ਰਾਮ ਨੂੰ : ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਡਨੀ ਵਿਖੇ 14 ਤੋਂ 18 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਯੂਥ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੂਨੀਅਰ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੀ ਕਮਾਨ ਡਰੈਗ ਫਲਿੱਕਰ ਦਿਵਾਕਰ ਰਾਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 16 ਮੈਂਬਰੀ ਭਾਰਤੀ ਅੰਡਰ -21 ਟੀਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਸਲਮ ਸ਼ੇਰ ਖਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੂਨ 'ਚ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਅਤੇ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੂਨੀਅਰ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦਾ ਕਾਫੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਟੀਮ : ਗੋਲਕੀਪਰ : ਐਮ. ਚੌਬੇ ਤੇ ਸੀ. ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਫੁੱਲਬੈਕ : ਦਿਵਾਕਰ ਰਾਮ (ਕਪਤਾਨ), ਇਨੋਸੈਂਟ ਕੁੱਲੂ ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਕੁੱਲੂ, ਮਿਡਫੀਲਡਰ : ਵਿਰੇਂਦਰ ਲਾਕੜਾ, ਵਿਵੇਕ, ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਰਮਾ, ਬੇਲਸਾਜਰ ਹੀਰੋ ਤੇ ਅਮਰਦੀਪ ਇੱਕਾ, ਫਾਰਵਰਡ : ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ, ਮਨਦੀਪ ਅੰਟਿਲ, ਜੈ ਕਰਨ, ਦਾਨਿਸ਼ ਮੁਜ਼ਤਬਾ, ਮੁਹੰਮਦ ਅਮੀਰ ਖਾਨ ਤੇ ਧਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ। ਸਟੈਂਡ ਬਾਈ : ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਯਾਦਵ, ਜਗਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਆਸਿਫ ਖਾਨ, ਮੈਨੇਜਰ : ਰਾਜੀਵ ਮਹਿਤਾ, ਮੁੱਖ ਕੋਚ : ਏ. ਕੇ. ਬਾਂਸਲ, ਕੋਚ : ਕਲੇਰੇਂਸ ਲੋਬੋ।

WEBSITE DEDICATED FOR WRITERS WHO DEDICATED THEIR LIFE FOR PUNJABI
ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦੀ ਹੋਈ
ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ.ਕਾਮ
Punjabi Writers.com
ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ
WEBSITE DEDICATED FOR WRITERS WHO DEDICATED THEIR LIFE FOR PUNJABI
ਉਚ ਕੋਟੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਸਾਹਿਤ
ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਜੋਕੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਤੱਕ
ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ, ਕਹਾਣੀਆਂ,
ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਸੰਗੀਤ ਦਰਪਣ
SANGEET DARPAN
ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ
SadaPunjab
Mirror Of Punjab To The World
LAKE STREET DENTAL
Sikh Sports Club
BOYS AND GIRLS SOCCER CLUB
ਸਾਡਾ ਪਤਾ
PO Box 7202 , Villa Park, Il 60181
gbhullar99@gmail.com
www.PunjabiLekhak.Com
info@punjabilekhak.com

All India Sweets & Kamboj Brothers

ਉਘੇ ਬਿਜਸਨਮੈਨ, ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂ
ਵਿਨੋਦ ਕੰਬੋਜ (ਬਾਬੂ), ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਵੀ ਕੰਬੋਜ ਵਲੋਂ

ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ
ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਾਨਿ ਵਧਾਈ

ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ!

ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਰੇ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਭਾਗਾਂ ਭਰਿਆ ਚੜ੍ਹੇ
ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਖੇੜੇ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇ।

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਮਿਠਾਈਆਂ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ

ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਵੀਟਸ ਐਂਡ ਕੰਬੋਜ ਬ੍ਰਦਰਜ਼

ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਾਸਤੇ ਦੋ ਲੋਕੇਸ਼ਨਾਂ

3150 Panama Lane,
Bakersfield, CA

1750 S Real Road,
Bakersfield, CA

Phone: 661-835-8930, 661-832-3900

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 3 ਜਨਵਰੀ, 2009

ਜੰਗ: ਰੰਗ ਪੀਲਾ ਪੱਤੇ ਕਿਰ ਚੱਲੇ, ਰੁੱਖ ਪੱਤਝੜ ਦੇ ਵਿਚ ਘਿਰ ਚੱਲੇ -ਸੰਤ ਸੰਧੂ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਫੌਜਾਂ ਤਣੀਆਂ

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜੰਗ ਦੇ ਦਹਾਨੇ ਉੱਪਰ ਖੜ੍ਹੇ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। 26 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਹੋਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਾਰ ਕੂਟਨੀਤੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਆਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਕਈ ਦਿਨ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਦਬਾਅ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰੇ। ਇਕ ਵਕਤ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਾੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਕੱਢਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਪਰ ਅਖੀਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੰਗ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਧਿਰ ਹਾਲੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਖਿਲਾਫ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਦਬਾਅ ਹੀ ਬਣਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਧਮਕੀ ਹੀ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਫੌਜਾਂ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਲੈ ਆਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰੇਂਜਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਰੈਗੂਲਰ ਫੌਜ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਬੀਤੇ ਹਫਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਉੱਪਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਸ਼ਕਾਂ ਵੀ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਅਸਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੰਗ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਇਹ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਯੂਸਫ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਪਰ ਜੇ ਜੰਗ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਠੋਸੀ ਗਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦੇ ਆਖਰੀ ਕਤਰੇ ਤੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਾਂਗੇ। ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿਆਸਤ ਨਾਲੋਂ ਹੁਣ ਫੌਜ ਭਾਰੂ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਲਈ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਸਿੱਧ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦਾ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਿਆ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਸਿਆਸੀ ਕੂਚੇ ਵਿਚੋਂ ਬੇਆਬਰੂ ਹੋ ਕੇ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਕਾਬਲ ਹਾਕਮ ਸਿੱਧ ਕਰਕੇ ਤੁਰਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਜਮਹੂਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬੈਕ ਗੇਅਰ ਲੱਗਦਾ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਂਝ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਦਿਲਚਸਪੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਥਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿੰਦਾ ਫੜੇ ਗਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਜਮਲ ਅਮਿਰ ਕਾਸਬ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਿੱਧ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੁੱਤਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਮੀਡੀਏ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਬਰਾਂ ਛੱਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਸੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਝੂਠ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅਸਲੀ ਹਕੀਕਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ। ਪਰ ਇਹ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮੁਸਲਿਮ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਜਾਲ ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਸਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਾਣੇ ਬਾਣੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਧਿਰਾਂ ਉਹ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਟੇਟ ਨਾਲ ਵੀ ਲੋਹਾ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਰੁਝੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸੁਆਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਦਬਾਅ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਲਿਫਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਕਿਥੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕਦਮ ਫੌਜੀ ਟਕਰਾਅ ਮੁੱਲ ਲੈਣ ਤੱਕ ਵੀ ਉੱਤਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਾਪਦਾ ਇੰਝ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਲੜ ਰਹੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਤੱਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪਹੁੰਚ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਰਣਨੀਤਿਕ ਮਾਹਿਰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਭਾਰਨ ਵਿਚ ਇਰਾਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਦਬਾਅ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਰਣਨੀਤਿਕ ਗਠਜੋੜ ਬਣਾ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ, ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੈਂਜੁਏਲਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਲਕ, ਰੂਸ ਅਤੇ ਚੀਨ ਜਿਹੇ ਮੁਲਕ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਜੇ ਜੰਗ ਲਗਦੀ ਹੈ ਤਦ ਰੂਸ, ਚੀਨ, ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਭਾਵੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਹਮਾਇਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉੱਤਰਨਗੇ ਪਰ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੁਲਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਮਾਇਤ ਉੱਪਰ ਵੀ ਉੱਤਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜੰਗ ਦੋਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸੌਖਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਂਜ ਜੰਗ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘਾਤਕ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਕਿ-ਅਫਗਾਨ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਗੀਆਂ ਨਾਲ ਅੱਜ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਇਕੱਠਿਆਂ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਉੱਪਰ ਆ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇੰਝ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਧਰੀ ਧਰਾਈ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਤ ਕਿਸ ਕਰਵਟ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਆਉਂਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਠਾਹ ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਅਹੁਦੇ ਨਹੀਂ, ਕੁਝ ਹੋਰ!

ਚੁੱਪ ਹੋਈਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਅਣਖੀਲੀਆਂ ਜੋ,
ਸ਼ੇਰ ਦੇਖ ਜਿਉਂ ਹਿਰਨੀਆਂ ਦੁਬਕੀਆਂ ਨੇ।
ਜੇ ਕੋਈ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਕੱਢਦਾ ਸਾਹ ਉੱਚਾ,
ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੱਖੀਆਂ ਮਿਲ਼ਦੀਆਂ ਘੁਰਕੀਆਂ ਨੇ।
ਕਾਰੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਨ ਲਈ 'ਥਿਆਈ ਸੱਤਾ,
ਕਢਦੇ ਅਗਲੀਆਂ-ਪਿਛਲੀਆਂ ਖੁਸ਼ਕੀਆਂ ਨੇ।
ਚਮਚਾ-ਗਿਰੀ ਤੇ ਕੁਫ਼ਰ ਦਾ ਬੋਲ-ਬਾਲਾ,
ਧੌਣਾਂ ਸੱਚ ਦੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਲੁੜ੍ਹਕੀਆਂ ਨੇ।
'ਭਾਣਾ ਵਰਤਦਾ' ਦੇਖ ਖਾਮੋਸ਼ ਬੈਠੇ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਝੱਲੀਆਂ ਪੰਥ ਲਈ ਕੁਰਕੀਆਂ ਨੇ।
ਵਾਂਗ ਰਿਉੜੀਆਂ ਵੰਡੇ 'ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ',
ਅਹੁਦੇ ਨਹੀਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ 'ਬੁਰਕੀਆਂ' ਨੇ।

ਉਲਝਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਮੋਗਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਕੈਂਡਲ

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਜਦੋਂ ਦਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ-ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਹੁਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੀ ਨਸੀਬ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੋਲ ਉਂਜ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿੜਾਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਪੀ.ਕੇ. ਰਾਏ, ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ-ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਪਣੀ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਬਰਾਂਚ ਵਿਚ ਕੁਝ ਗਲਤ ਕੰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਭਿਣਕ ਪਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਬਰਾਂਚ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਹਵਾਲਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫੌਰਨ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਗੱਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਹਵਾਲਦਾਰ ਚੋਟੀ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਬਰਾਂਚ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਆਕਾਵਾਂ ਤੇ ਉੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਪੀ.ਕੇ. ਰਾਏ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੱਤਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬਦਲਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਖ਼ੈਰ, ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਪੀ.ਕੇ. ਰਾਏ ਦੀ ਬਦਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇ ਇਕ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਦੀ ਤਿੰਨ ਹਵਾਲਦਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਿਖੀ ਸਖ਼ਤ ਤੇ ਤਾੜਨਾ ਭਰੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਬ੍ਰਾਂਚ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਜਾਅਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰ ਕੇ ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮੋਟੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਵਸੂਲਦੇ ਰਹੇ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ, ਜੋ ਆਪਣਾ ਪੁਲਿਸ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਆਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਬ੍ਰਾਂਚ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਹੌਲਦਾਰ ਉਸ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਪੈਸੇ ਤੱਕ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣ ਰਹੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਉਸ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਹੌਲਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਈਨ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਦੇ ਮੁੱਦਕੀ ਰੋਡ ਨਿਵਾਸੀ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ (ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਦਾ ਪਤਾ ਦੇ ਕੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ) ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਬਣਿਆ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਅਲੀ ਤੇ ਬੋਗਸ ਹੈ। ਬੱਸ ਇਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਅਲੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੀ ਕਹਾਣੀ।

ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਖੀ ਨੇ ਚੌਕੀ ਨੰਬਰ ਦੋ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਬ੍ਰਾਂਚ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੜਤਾਲੀਆ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪੜਤਾਲੀਆ ਅਫਸਰ ਦੀ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਬ੍ਰਾਂਚ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਮੇਂ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਹੌਲਦਾਰ ਉਸ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਤਾਰਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਵਿਚ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਦਾ ਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਜਾਅਲੀ ਪਾਸਪੋਰਟ 'ਤੇ ਫਰਾਂਸ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੜਤਾਲ ਵਿਚ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਜਾਅਲੀ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਹੌਲਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪ ਹੀ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਘਪਲਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਪੜਤਾਲੀਆ ਅਫਸਰ ਵਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵੇਖਣ ਲਈ 2004 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2008 ਤੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਦੇ ਬਣੇ ਸਾਰੇ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਤਫਸੀਲ ਖੇਤਰੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੋਈ 700 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋ 187 ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਅਲੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਾਅਲੀ ਪਤੇ, ਜਾਅਲੀ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ, ਜਾਅਲੀ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੇ ਜਾਅਲੀ ਜਨਮ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਵੀ ਜਾਅਲੀ ਹਨ। ਕਈ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਪਰਾਧੀਆਂ, ਭਗੌੜਿਆਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਸੰਗੀਨ ਕਤਲ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 35 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਹੌਲਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਅਲੀ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੂੰਨਕੇ (ਮੋਗਾ) ਵਿਖੇ ਇਕ ਕੋਠੀ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਬੋਗਸ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਲਈ ਇਸੇ ਕੋਠੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦੂੰਨੇਕੇ ਦਾ ਹੀ ਜਾਅਲੀ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਤੇ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਡਾਕੀਏ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਇਸ ਪਤੇ 'ਤੇ ਆਏ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਜਾਅਲੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਹੌਲਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹੌਲਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹੌਲਦਾਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਡਾਕੀਆ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਖੇਤਰੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਦਾ ਕਲਰਕ (ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਠੀਕ ਹੋਣ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦਾ ਸੀ) ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਊਸ਼ਾ ਰਾਣੀ (ਜੋ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਜਨਮ ਤਰੀਕ ਦੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿੰਦੀ ਸੀ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧੋਖਾਧੜੀ ਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਬਣਿਆ ਕਿ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੇ ਇਕ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੇ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਚਰਿੱਤਰਹੀਣ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਜਾਅਲੀ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਹੌਲਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਵੀ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਦਨਦਨਾਉਂਦੇ ਸ਼ਰ੍ਹੇਆਮ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਆਕਾਵਾਂ ਤੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨਾਲ ਗੰਢ-ਸੰਢ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਰਤਨ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਦਾ ਪਤਾ ਦੇ ਕੇ ਬਣਵਾਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਆਪ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਹਰਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਖੇਤਰੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵੈਰੀਫ਼ਿਕੇਸ਼ਨ ਵਾਸਤੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਆਦਮੀ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀ ਗਰੋਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੇਤਰੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪੜਤਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਢਾਈ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਤਿੰਨੇ ਹੌਲਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਖੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੌਲਦਾਰ ਦਾ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਧਰਮਕੋਟ ਨਾਲ ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਸਾਂਝਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੌਲਦਾਰ ਦੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਨਾਲ ਖ਼ਰੀਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਹੌਲਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਉੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਭੱਜ-ਨੱਠ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੁ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੈਂਡਲ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਪਰ ਇਕ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਰੈਂਕ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਾਫ਼ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਪੜਤਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਆਖ਼ਰ ਹੌਲਦਾਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੌਲਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਹੌਲਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਹੌਲਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਵੀ.ਆਈ.ਪੀ. ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਂਅ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਆਈ ਕਿ ਠਾਣਾ ਸਿੰਘ ਨਾਂਅ ਦਾ ਧੱਲੇਕੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਜਾਅਲੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਐਂਟੀ ਫ਼ਰਾਡ ਬ੍ਰਾਂਚ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਠਾਣਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕੁਆਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਉਕਤ ਹੌਲਦਾਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੱਥ ਹੈ।

ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਵਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ 'ਤੇ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨੇ ਐਨਾ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕੀ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਫੋਨ ਵੀ ਟੇਪ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਵੇਂ-ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਵੇਂ-ਉਵੇਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਪੜਤਾਲ ਕਿਸੇ ਨਿਰਪੱਖ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੁ ਅਸਲੀਅਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕੇ।

ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਜੁੱਤੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਜਿਸ ਫੁਰਤੀ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਰਜ ਡਬਲਿਊ ਬੁਸ਼ ਨੇ ਜੁੱਤੀ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ, ਉਸਦੇ ਲਈ ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਉਥੇ ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲੰਕਣ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਤਵ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚੋਂ ਠੋਕਰ ਮਾਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖ਼ੁਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ 'ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

ਬਗਦਾਦ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਇਰਾਕੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਰਜ ਡਬਲਿਊ ਬੁਸ਼ ਜੂਨੀਅਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਬੂਟ ਨਾਲ ਬੁਸ਼ ਨੇ ਜਿਸ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ, ਉਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਚੰਗਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਵੀ ਇਨੇ ਫੁਰਤੀਲੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਸ਼ਖਸ ਦੀ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਹ ਸਭ

ਅਯਾਜ ਮੇਮਨ

ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਹਾਸੇ 'ਚ ਉਡਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਫੋਕੀ ਜਿਹੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਬਿਖੇਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਇਥੋਂ ਕੁਝ ਗਵਾ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਫੁਟੇਜ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਤਕਰੀਬਨ 30 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੇਖਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਲੋਭ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਿਹਾ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਤੋਂ ਪੁਛ ਲਵੋ। ਘੱਟ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਮਿਸਾਈਲ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਦਾਗੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫੁਰਤੀਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਬਚਣ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤਜ਼ਰਬਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੁਨੀਲ ਗਾਵਸਕਰ ਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਬੱਲੇਬਾਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਬਾਊਂਸਰਾਂ ਅਤੇ ਬੰਪਰਾਂ ਦਾ ਬਖ਼ੂਬੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਅੱਜ ਵੀ ਬੇਜੋੜ ਹੈ, ਵੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਖਰ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ, ਜਾਰਜ ਡਬਲਿਊ ਬੁਸ਼ ਜੂਨੀਅਰ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਠ ਸਾਲ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮਰਦ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਾਂ ਵਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਆਲੋਚਕ ਇਹ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਜੁੱਤੀ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਜਾਰਜ

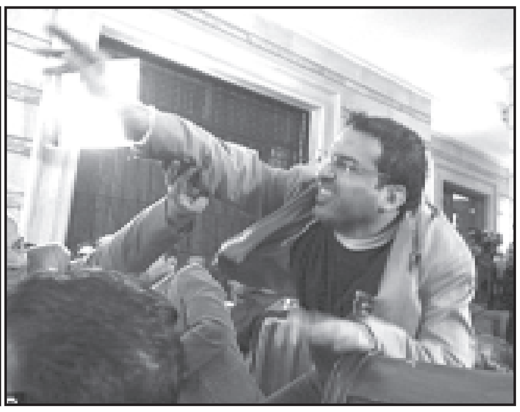

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬੁਸ਼ ਮਾਰੇ ਗਏ ਜੁੱਤੇ ਤੋਂ ਬੱਚਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬੁਸ਼ ਨੂੰ ਬੂਟ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੰਤਜਰ-ਅਲ-ਜੈਦੀ

ਡਬਲਿਊ ਬੁਸ਼ ਜੂਨੀਅਰ ਦਾ ਕੌਸ਼ਲ ਇੰਨਾ ਨਹੀਂ ਝਲਕਿਆ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਸਾਖ ਬਚੀ ਹੈ।

'ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੇਇਜ਼ੱਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਵੀ ਕੋਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਉਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੱਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋ? ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਹੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਇਰਾਕੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮੁੰਤਜਰ-ਅਲ-ਜੈਦੀ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਠੀਕ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਦਾ ਲਕਸ਼ ਗਲਤ ਸੀ' ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਖਸ ਨੇ ਕਿਹਾ। 'ਉਸਦਾ ਲਕਸ਼ ਤਾਂ ਠੀਕ ਸੀ, ਪਰ ਜੁੱਤੀ ਦਾ ਸਾਈਜ਼ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਸੀ'।

ਇਕ ਤੀਜੇ ਸ਼ਖਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਫ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੈਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਸਹੀ, ਪਰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੜੇ ਹੋਣ ਤੇ ਆਪਣੀ ਨਫਰਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸਰਬਪੱਖੀ ਅਪੀਲ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇਖ ਲਵੋ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਡ੍ਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਜਾਂ ਡ੍ਰੈਸਿੰਗ ਰੂਮ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਵੋ, ਬਲੌਗ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਓ, ਹਰ ਕਿਤੇ ਜਿਥੇ ਜੁੱਤੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਉਸਦੀ ਸਰਾਹਨਾ (ਚਾਹੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਰੂਪ ਨਾਲ) ਦੇ ਸੁਰ ਵੀ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ।

ਵੈਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਜੁੱਤੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਪਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਖੇਡ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁੱਟੀ ਗਈ ਰਬੜ ਦੀ ਗੇਂਦ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਖ਼ਬਰ ਲੈਂਦੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਾਨੀ ਯਾਦ ਆ ਜਾਂਦੀ। ਸਾਡੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਭਲੀਭਾਂਤ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤਾਂ ਉਮਰ ਭਰ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਲ-ਜੈਦੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਗਰ ਕਾਰਵਾਈ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਜਾਂ ਨਫਰਤ ਦੀ ਉਪਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਜੈਵਿਕ ਹਥਿਆਰ ਹੋਣ ਦੇ ਝੂਠੇ ਬਹਾਨਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏ ਅਤੇ ਉਥੇ ਵਿਆਪਕ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਾ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਫਿਕਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਗੁਜ਼ਰਨ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਘਿਨਾਉਣੇ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਓਸਾਮਾ-ਬਿਨ-ਲਾਦੇਨ ਜਿਹੇ ਜਨੂੰਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੇ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬੁਸ਼ ਦੇ ਦੌਰ ਨੂੰ ਪੱਛਮ ਦੀ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਜਿਉਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਜਿਸ ਫੁਰਤੀ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਰਜ ਡਬਲਿਊ ਬੁਸ਼ ਨੇ ਜੁੱਤੀ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ, ਉਸਦੇ ਲਈ ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਉਥੇ ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲੰਕਣ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਤਵ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚੋਂ ਠੋਕਰ ਮਾਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖੁਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ 'ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਇਹ ਜ਼ਾਲਮ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਜੁੱਤੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ।

ਭਲਾਂ ਕੀ ਸੀ ਅੰਤੁਲੇ ਵਲੋਂ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਪਿੱਛੇ

ਐਮ ਜੇ ਅਕਬਰ

ਰਿਕਾਰਡ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਹੀ ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ ਨੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਦੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਅੰਤੁਲੇ ਨੇ ਸਸੰਦ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਸਨ, ਪਹਿਲਾ, ਅਗਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੂਰ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ। ਦੂਜਾ ਤੱਤਕਾਲੀਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੀ ਵੀ ਨਰਸਿਮ੍ਹਾਰਾਓ ਤਤਕਾਲ ਉਸਦਾ ਅਤਸੀਫਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਜਦ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਮੰਤ ਕਰਕਰੇ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪਿਛਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਦੰਦਕਥਾ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸੰਟਨ ਚਰਚਿਲ ਨਾਲ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਚਰਚਿਲ ਕਿਊਬਾ ਦਾ ਸਿਗਾਰ ਪੀਂਦੇ ਸਨ, ਬ੍ਰੇਕਫਾਸਟ ਵਿਚ ਸ਼ੈਂਪੇਨ ਖੁਲ੍ਹਦੀ ਸੀ, ਆਨੰਦ ਦੇ ਲਈ ਪੇਂਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲੜਾਈਆਂ ਜਿੱਤਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸ਼ੁਗਲ ਸੀ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਅਸਲੀ ਹੀਰੋ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਵਾਰੇਨ ਬਫੇਟ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਹੈਮਬਰਗਰ ਖਾਂਦੇ ਸਨ, ਬ੍ਰਿਜ ਖੇਡਦੇ ਸਨ, ਚੁਟਕਲੇ ਸੁਣਨਾ, ਸੁਣਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਬੀ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਜੀਵਨ ਲਈ ਪੈਸਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਡਾਲਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਦੌਰ ਦੇ ਅਸਲੀ ਹੀਰੋ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਫੇਟ ਹੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜਦ ਲਹਿਰਾਂ ਉਤਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੌਣ ਨਿਰਵਸਤਰ ਤੈਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਖੈਰ, ਜਦ ਅਗਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਕੁਝ ਹੀ ਹਫਤੇ ਦੂਰ ਹਨ, ਲਹਿਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਤਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹਾਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਆਨੰਦਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਹ ਲੱਭਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਲਕ੍ਰੀੜਾ ਵਿਚ ਨੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮੂਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ ਸਮਰਾਟ ਬਿਨਾਂ ਕਪੜਿਆਂ ਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਰਾਬਰੀ ਪੂਰਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਨੰਗੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਪਾਧੀ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਅੰਤੁਲੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠੇਗਾ। ਅੰਤੁਲੇ ਉਸ ਸਮਰਾਟ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਰਟ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਬੁੱਧੀ ਉਦੋਂ ਮਾਰੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਇਕ ਬੱਚੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਕਪੜੇ ਗਾਇਬ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਦਰਸ਼ਕ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਪਾ ਦਿਓ, ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਨੰਗਾਪਨ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਵੇ। ਅੰਤੁਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੱਠ ਵਿਚੋਂ ਛੇ ਦਹਾਕੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।

ਇਹ ਸਾਧਾਰਣ ਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਅੰਤੁਲੇ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਉਹਲੇ ਥੱਲੇ ਕਿੰਨੇ ਨੰਗੇ ਸਨ। ਕੀ ਉਹ ਕੋਈ ਇਕ ਕੰਮ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ? ਉਹ ਸੰਭਾਵਤ-ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਈ ਅਵਸਰ ਗਿਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦ ਉਹ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦੇਖ ਕੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਸਕ ਪਏ ਹੋਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਥਰੂ ਸੱਚੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚੁਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ।

ਜੇਕਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕੰਮਕਾਜ ਖਰਾਬ ਹੈ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਹਾਲਤ ਤਰਸਯੋਗ ਹਨ। ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਇਕ ਸਤਿਕਾਰਤ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਖ਼ਬਰ ਨੇ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ, ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ 15 ਦਸੰਬਰ ਤਕ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਅਲਾਟ 167 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪਾਈ ਵੀ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੇ 29,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੁੱਲ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ਦਾ ਮਹਿਜ 34 ਫੀਸਦੀ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਮੱਧ ਤਕ ਖਰਚ ਹੋਏ ਹਨ । ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਮਿਸਟਰ ਅੰਤੁਲੇ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਇਕ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਤੇ ਨਵੇਂ ਅਵਤਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਸਨਸਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਿਸਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਮੰਤ ਕਰਕਰੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ 'ਸ਼ਹੀਦ' ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਾਲੇਗਾਓਂ ਵਿਸਫੋਟ ਦੇ ਪਿਛੇ 'ਹਿੰਦੂ' ਹੱਥ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਸਚ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਕ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਸਾਥੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਰਕਰੇ ਨੂੰ ਭਰਮਾ ਕੇ ਠੀਕ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਿਸੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਛੂਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜੋ ਤਾਜ, ਓਬਰਾਏ ਜਾਂ ਨਾਰੀਮਨ ਹਾਊਸ ਦੀ ਤਰਫ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਜੋ ਛੱਤਰਪਤੀ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰਫ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਰਿਕਾਰਡ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਹੀ ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ ਨੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਦੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਅੰਤੁਲੇ ਨੇ ਸਸੰਦ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਸਨ, ਪਹਿਲਾ, ਅਗਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੂਰ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ। ਦੂਜਾ ਤੱਤਕਾਲੀਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ ਰਾਓ ਤਤਕਾਲ ਉਸਦਾ ਅਤਸੀਫਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਜਦ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਮੰਤ ਕਰਕਰੇ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਕਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿਧਾਰਥ ਵਰਦਰਾਜਨ ਨੇ ਇਸ ਪੂਰੇ ਘਟਾਨਚੱਕਰ 'ਤੇ ਇਕ ਬਿਹਤਰੀਨ ਸਾਜਿਸ਼ ਭਰੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਲੱਗਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੁਰ ਇਕ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਬਨਿਟ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਨਾਇਕਤਵ ਦਾਅ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਜੰਗ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਔਜ਼ਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਬਣ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੈਬਨਿਟ ਨਾਲ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੁਰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਜਾਏਗਾ।

ਜਦ ਕੋਈ ਟੋਕਾ ਟਕਾਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਤਿੱਖੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅੰਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਠੀਕ ਹੈ। ਚਰਚਿਲ ਮੇਰੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਿੱਸੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਦੰਦਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸ੍ਰੋਤ ਸਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਜਾਊ ਸ੍ਰੋਤ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ ਹੈ, ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉਤਾਰ ਚੜਾਅ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਾਟਕਾਂ

ਏ. ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ

ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਲਿਹਾਜ਼ਾ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਜਵਾਰਭਾਟਾ ਉਤਰਦੇ ਵਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਪੜਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਕਹਾਵਤ ਹੈ, 'ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਉਛਾਲ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਲਹਿਰ ਜਦ ਉਤਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੁਰਭਾਗ ਦੀ ਤਰਫ ਵਧਦੀ ਹੈ।'

ਭਟਕੇ ਰਹਿਬਰ-ਭੋਲੀ ਜਨਤਾ

ਨਵੰਬਰ ਦਾ ਅਖੀਰ ਵੀ ਆ ਗਿਆ। ਨਵੇਂ ਥਾਪੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗਲ ਵਿਚ ਹਾਰ ਪੈ ਗਏ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੇ ਇਕ ਖਾਸ-ਮ-ਖਾਸ ਸੱਜਣ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਲੱਡੂ ਵੀ ਪਾ ਦਿੱਤੇ।

ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ 'ਵਧਾਈਆਂ' ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਛਪ ਗਏ। ਹਫ਼ਤਾ, ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੋਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਫਿਰ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਜਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਈਆਂ। ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ, ਧੀਰਜ ਤੇ ਤਹੰਮਲ ਨਾਲ, ਮਿਲਣ ਆਏ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਬਚਨ-ਬਿਲਾਸ ਕੀਤੇ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮੇਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਚੁਣੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਆਪ ਜੀ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਸਬੰਧਿਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਬੁਲਾਉ। ਇਸ ਤੀਸਰੇ ਮੌਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦਾ 'ਆਦੇਸ਼' ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਕੋਈ ਪੰਥਕ ਜਾਂ ਕੌਮੀ ਸਮਾਗਮ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਕ ਵਿਆਹ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸਮਾਗਮ ਸੀ। ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸ ਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੱਝ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਾਕਾ ਜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਉਂ ਹੀ ਉਸਦੇ 'ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ' ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਆਪਾਂ 'ਜਲਦੀ ਹੀ' ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਮਸਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਗੁਰਤਾ-ਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਉਡੀਕਣ ਲਈ ਆਖਿਆ, ਫਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਿੱਥ ਦਿੱਤਾ।

ਲਿਖਤੁਮ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ
408-903-9952

ਇਹ ਗੱਲ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਪੁਰਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 'ਖ਼ਰਾਬ ਸਿਹਤ' ਕਾਰਨ ਘਰੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਟਾ-ਫਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਜੂਨੀਅਰ' ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ 'ਕਾਰਜਕਾਰੀ' ਜਥੇਦਾਰ 'ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ' ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਲਈ ਦਰਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਕੁਝ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਫੁਰਨਾ ਉਠਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਤਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਪਾਸ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਵੇਦਨਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇ! ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੜੇ ਚਾਅ ਤੇ ਉਮਾਹ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਥਾਪੇ ਗਏ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਪਾਸ ਜਾ ਅਰਜ਼ ਗੁਜ਼ਾਰੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨਗੀ ਸਹਿਤ ਬਿਨੈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਸਮ-ਗ੍ਰੰਥ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਥ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਐ। ਕਿਤਿਉਂ ਆਵਾਜ਼ ਉਠ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਹੀ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਕੁ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਇਸ਼ਟ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 'ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਰਜ਼ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਉਂ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਤੁੱਲ ਅਸਥਾਪਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਪੰਥਕ-ਇਕਸੁਰਤਾ ਖੰਡਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪ ਜੀ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਭਖਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਹੱਲ ਕੱਢੋ।

ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਸਮਾਚਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਣਯੋਗ ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਹੀ 'ਸਦਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ' ਵਿਚ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ ਸੁਣੀ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਦਰਦ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਿ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ, ਆਪ ਜੀ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਇਸ਼ਟ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਲਾ ਗੁਰਤਾ-ਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸਰਬੱਤ ਸੰਗਤਾਂ, ਇਸ ਮਹਾਨ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਕਮਰਕੱਸੇ ਕਰੀ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਾਂ ਇਹ ਦਿਵਸ 'ਧੂਮ-ਧਾਮ' ਨਾਲ ਮਨਾ ਲਈਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਫੌਰਨ ਬਾਅਦ ਆਪਾਂ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਮਸਲੇ ਬਾਬਤ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਫਰਿਆਦੀ ਸਿੰਘ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸਥਾਨਕ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਤਾ-ਗੱਦੀ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਝ ਗਏ। ਸੁਭਾਗਾ ਪੁਰਬ ਜਿਵੇਂ-ਕਿਵੇਂ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦ ਮਹੀਨਾ ਕੁ ਲੰਘ ਗਿਆ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਗੈਰਾ ਦੀ ਉੱਘ-ਸੁੱਘ ਨਾ ਨਿਕਲੀ ਤਾਂ ਉਹੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਿੰਘ ਇਕੱਤਰ ਹੋ ਕੇ, ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਪੂਰਵਕ 'ਰੀਮਾਈਂਡਰ' ਸਰਵਣ ਕਰਕੇ ਇਕ ਹੋਰ 'ਸਮਾਂ ਸੀਮਾਂ' ਮੁਕੱਰਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਖੇ, ਆਪ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਫਲਾਣੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਪੰਥ ਦੀ 'ਵਾਹਦ ਜਥੇਬੰਦੀ' ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ 'ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ' ਚੁਣਿਆ ਜਾਣੈ। ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਪਾਂ ਉਸਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਲਈਏ।

ਕੁਛ-ਕੁਛ ਜੱਕੋ-ਤੱਕੀ ਜਿਹੀ 'ਚ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ, ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਗੇ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸਿਰ ਨਿਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਵੰਬਰ ਦਾ ਅਖੀਰ ਵੀ ਆ ਗਿਆ। ਨਵੇਂ ਥਾਪੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗਲ ਵਿਚ ਹਾਰ ਪੈ ਗਏ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੇ ਇਕ ਖਾਸ-ਮ-ਖਾਸ ਸੱਜਣ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਲੱਡੂ ਵੀ ਪਾ ਦਿੱਤੇ।

ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ 'ਵਧਾਈਆਂ' ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਛਪ ਗਏ। ਹਫ਼ਤਾ, ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੋਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਫਿਰ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਜਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਈਆਂ। ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ, ਧੀਰਜ ਤੇ ਤਹੰਮਲ ਨਾਲ, ਮਿਲਣ ਆਏ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਬਚਨ-ਬਿਲਾਸ ਕੀਤੇ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮੇਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਚੁਣੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਆਪ ਜੀ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਸਬੰਧਿਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਬੁਲਾਉ।

ਇਸ ਤੀਸਰੇ ਮੌਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦਾ 'ਆਦੇਸ਼' ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਕੋਈ ਪੰਥਕ ਜਾਂ ਕੌਮੀ ਸਮਾਗਮ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਕ ਵਿਆਹ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸਮਾਗਮ ਸੀ। ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸ ਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੱਝ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਾਕਾ ਜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਉਂ ਹੀ ਉਸਦੇ 'ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ' ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਆਪਾਂ 'ਜਲਦੀ ਹੀ' ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਮਸਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਲਾ ਗੁਰਤਾ-ਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਉਡੀਕਣ ਲਈ ਆਖਿਆ, ਫਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਿੱਥ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਮਾਗਮ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਫਰਿਆਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਏ ਸਨ। ਪਰ ਅਹਿ ਹੁਣ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਉਡੀਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਹੱਕੇ ਬੱਕੇ ਹੋ ਗਏ। ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਆਈਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਸਬਰ ਦਾ ਘੁੱਟ ਭਰ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਇਸੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੇ ਝੂਲਦੇ ਹੋਏ ਦੋ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੇ ਉਹ ਸਮਾਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕਣ ਲਈ ਬੈਠੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੁਖਿਆਰੇ ਨੇ ਮਦਦ ਲਈ ਪੁਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਹੱਥੋਂ ਫੁਲਕੇ ਛੱਡ ਕੇ, ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਫਰਿਆਦੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਘੋੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਠੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ।

...ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਕਾ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੁੱਭ ਵਿਆਹ ਵੀ ਸੰਪੰਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ 'ਵੇਟਿੰਗ ਲਿਸਟ' ਅਰਥਾਤ 'ਉਡੀਕ-ਲੜੀ' ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਕੁ ਮੁੱਕਣੀ ਹੈ। ਮੁੱਕਣੀ ਹੈ ਵੀ ਕਿ ਕੌੜੀ ਵੇਲ ਵਾਂਗ ਵਧੀ ਹੀ ਜਾਣੀ ਹੈ? ਇਹ ਤਾਂ ਸੱਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੀ ਜਾਣੇ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਪਾਸ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਬਤ ਅਰਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਪਾਠਕ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਮਾਯੂਸ ਨਾ ਹੋਇਓ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਤਲੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਕੁੱਝ 'ਰਹੱਸ' ਸਮਝ ਆ ਜਾਏ।

ਗੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਗਵਾਂਢੀ ਪਿੰਡ ਬਾਗ ਦਾ ਮੇਰਾ ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਹੈ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੱਕੜ। ਸਿਰੇ ਦਾ ਮਖੌਲੀਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਯਾਨ ਦਾ ਚਲਦਾ-ਫਿਰਦਾ 'ਮਹਾਨ-ਕੋਸ਼'! ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਵਤਾਂ, ਮੁਹਾਵਰੇ ਕਿਵੇਂ ਬਣੇ? ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਨੀਤੀ-ਕਥਾਵਾਂ ਹਨ? ਇਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਦਾ ਇਲਮ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ। ਪੇਂਡੂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਲਫ਼ਜ਼ ਘੜਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਹਰ। ਤੁਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੀ ਉਹ ਬੜੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿੰਗੀ ਟੇਢੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ, ਉਹ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਪੋਟਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਕਿ ਪੂਰਾ ਗੁਣੀ ਬੰਦਾ ਹੈ ਉਹ। ਇਕ ਵਾਰ ਫੁਰਸਤ ਦੇ ਪਲਾਂ ਵਿਚ, ਮੈਂ ਗੱਪ-ਸ਼ੱਪ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਹਦੇ ਘਰੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੱਧੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਪੱਠੇ-ਦੱਥੇ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

''ਲੋਕ ਤਾਂ ਗੱਡੇ ਨਾਲ ਕੱਟਾ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਹੁੰਦੇ ਐ, ਪਰ ਤੂੰ ਟਰਾਲੀ ਨਾਲ ਕੱਟਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਐ?''

ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖੜੀ ਟਰਾਲੀ ਦੇ ਕੁੰਡੇ ਨਾਲ ਝੋਟਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਦੇਖ ਕੇ, ਮੈਂ ਜੁਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਹ ਤੂੜੀ ਨਾਲ ਲਿਬੜੇ ਹੋਏ ਹੱਥ ਨਲਕੇ 'ਤੇ ਧੋ ਕੇ, ਗੱਡੇ ਨਾਲ ਕੱਟਾ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।

''ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ, ਲੋਕ ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਧੂਰਾ ਅਖਾਣ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੇ ਐ!''

''ਚੱਲ ਹੁਣ ਤੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦੇਹ!'' ਮੈਂ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਆਖਿਆ।

''ਪੂਰੀ ਗੱਲ ਐਦਾਂ ਹੈ'' ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 'ਵਾਜ ਮਾਰ ਕੇ, ਉਹ ਦੱਸਣ ਲੱਗਾ,''ਕਿਸੇ ਪੇਂਡੂ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਭਰਾ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਗੱਡਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਗਵਾਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਲਾਗੇ ਚਾਗੇ ਦੇ ਗਵਾਂਢੀ ਵੀ ਸਾਰੇ ਅੱਕੇ ਪਏ ਸਨ, ਉਹਦੇ ਗੱਡਾ ਮੰਗਣ ਤੋਂ। ਇਕ ਦਿਨ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਨਾਲ ਦੇ ਘਰੇ ਗੱਡਾ ਮੰਗਣ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਗਵਾਂਢੀ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਗੱਡਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਗੱਡੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਢੀਠ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਯਾਰਾ ਗੱਡਾ ਤਾਂ ਤੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਕੱਟਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਐ!

ਗੱਡਾ ਮੰਗਣ ਆਇਆ ਸੱਜਣ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ''ਬਾਈ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਕੱਟਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਖੁਰਲੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹ ਸਕਦੇ ਜ਼ਰਾ?''

''ਹੱਦ ਹੋ ਗਈ ਯਾਰ'' ਗੱਡੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਠਹਾਕਾ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦਾ, ''ਲੋਕ ਕਿੱਡੇ ਕਮਲੇ ਹੋ ਗਏ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ....'ਟਾਲੇ-ਵਾਲੇ' ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ!''

ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਨਿੱਤ ਬੜੇ ਬਹਾਨੇ,
ਮੋੜ ਮੁੜਨ ਲਈ ਮੋੜ ਬੜੇ।
ਐਸੇ ਦੌਰ 'ਚ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ,
ਅਸਲੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਔਣ ਕਦੋਂ?
ਜੋ ਅੱਜ ਹੁੰਦੇ, ਦੇਖ ਸਮਝ ਕੇ,
ਹਰ ਖੇਤਰ 'ਚ 'ਰਮਜ਼' ਮਿਲੇ,
ਬਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜਸ਼ਨੌਣੇ ਵਾਲੇ,
ਨੇਕੀ ਦੇ ਗੁਣ ਗੌਣ ਕਦੋਂ?

ਗੱਡੇ-ਕੱਟੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਰਾ ਦਿਲ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਸਰਦਾਰ 'ਬੈਂਸ' ਦੇ ਇਹ ਸ਼ੇਅਰ ਵੀ ਸੁਣਦੇ ਜਾਣਾ,

''ਭਟਕੇ ਰਹਿਬਰ
ਭਟਕਿਆਂ ਦੇ ਦਰ ਭਰਦੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ,
ਭੋਲੀ ਜਨਤਾ,
ਐਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਭਾਲੇ ਰਹਿਬਰੀਆਂ!
ਉਹਨਾਂ ਪਾਸੋਂ
ਖ਼ਾਸੇ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਕੀ ਆਸ ਦਿਸੇ?
ਜਿਹੜੇ ਨਿਸ ਦਿਨ
ਸੁਣਦੇ ਸਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਮਸਖ਼ਰੀਆਂ!

ਪੇਂਡੂ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਕਰਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਗਰੁੱਪ

ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ

ਮੇਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਮੇਲੀਆਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਰੰਗ ਨੂੰ ਮੇਲਾ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵੀ, ''ਜੱਗ ਵਾਲਾ ਮੇਲਾ'' ਖਾਲੀ ਕਰਕੇ ਛੱਡ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਾਦਕਾ-ਨਾਨਕਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਾਨਕਾ-ਦਾਦਕਾ ਮੇਲ ਹੀ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਲ ਸਮਝਦੇ ਹੀ ਹਨ।

ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ ਕੌਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਮੇਲੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਿਲਾਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਲੋਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਜੋੜ-ਮੇਲਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਥਾਂ ਜੁੜ ਕੇ ਬੈਠਣਾ ਤੇ ਆਨੰਦ ਮਾਨਣਾ ਵੀ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਹੀ ਹੈ।

ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸ ਗਏ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਯੂਰਪੀ, ਅਮਰੀਕੀ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਬੇਹੱਦ ਔਖਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜ ਦਿਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਨਿਚਰਵਾਰ-ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮੇਲੇ ਵਾਂਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਮੇਲੇ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਤਾਂ ਹਰ ਮੇਲਾ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਪੰਦਰਾਂ-ਵੀਹ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਰੰਭ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਵੇਖਦੇ ਤੇ ਮਾਣਦੇ ਹਾਂ।

ਉਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਮਾੜੇ-ਮੋਟੇ ਮੇਲੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿੰਨਾ ਮੇਲਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭਰਦਾ ਅਤੇ ਮੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਟੁੱਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਨਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸੇ ਸੋਚ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਹੀ ਪੈਂਤੜਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿੱਕੇ-ਮੋਟੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਮੇਲਿਆਂ ਤੱਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਿਧਰ ਦੇਖੋ, ਹਰ ਮੇਲੇ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ, ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਤੇ ਅਖਬਾਰੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ, ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਟੱਬਰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜਾਂ ਲੰਮੀ ਚੌੜੀ ਚਰਚਾ ਦੇ, ਸਾਡੇ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਰਾ ਕਬੂਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਤੇ ਭਲਵਾਨੀ ਤੱਕ, ਗੱਤਕੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਘੋੜੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ, ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਦੌੜ ਤੱਕ, ਗੱਲ ਕੀ, ਹਰ ਥਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਦਿਸਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲ ਤੇ ਕੁਸ਼ਤੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਤੇ ਕਬੱਡੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੇ ਹੱਦ ਲੱਥੀ ਪਈ ਹੈ। ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਵਰ੍ਹੀਣਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਿੱਕੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਇਕੱਠਾਂ ਤੱਕ, ਜਿਵੇਂ ਭੋਗ ਪੈਣ, ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣ ਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਕ-ਸੁੱਕ, ਗੱਲ ਕੀ ਹਰ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਟੱਬਰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿਚਾਉਂਦਾ ਦਿਸ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਹੀ ਬਦਲ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਸਲ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਸਕਾਲਰਾਂ, ਦਾਨਿਸ਼ਵਰਾਂ ਤੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਘਰ ਪਰਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵੀਰ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸਧਾਰਨ ਬਲ-ਬੁੱਧ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਜਾਂ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅਜੇ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ

ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਸਮਗਲਿੰਗ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਖੱਟ ਕੇ ਹਟੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਲੱਬ ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਮੈਚ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਧਰ ਕੀ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡ, ਕੁਸ਼ਤੀ ਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡ ਪਰੋਮੋਟਰਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਬਹੁਤੇ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਟੀਕੇ ਲਾ ਕੇ ਖੇਡਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਘੱਟ-ਵਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਖੇਡ ਪਰੋਮੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਬਾਹਰੋ-ਬਾਹਰ ਹੀ ਅੱਧ ਦੇਣ ਵਰਗੇ ਕਈ ਕਾਰਨਾਮੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਬੱਡੀ ਖੇਡਣ ਤੇ ਕੁਸ਼ਤੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖੇਡ-ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਖੇਡ ਪਰੋਮੋਟਰਾਂ ਨਾਲ ਸੀਟੀ ਰਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਸਟੇਅ ਲੈਣ, ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਕੇ ਵੱਸ ਜਾਣ ਦੇ ਜੁਗਾੜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਸਲ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਖੇਡ ਦੀ ਥਾਂ ਦੰਭ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਪਿਆਰ ਦੀ ਥਾਂ ਸੌਦਾ ਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਰੁਝਾਨ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵੀਰ ਪੰਜਾਬ ਆ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ, ਲੀਡਰਾਂ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਨਾਲ ਉਦਘਾਟਨੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਨੇੜਤਾ ਵਧਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਫੇਰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਰਲ ਕੇ ਇਕ ਮਾਫੀਆ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਮੁੜ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਅਨੇਕ ਮਾਫੀਆ ਗਰੁੱਪ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੌਰ-ਦੌਰੇ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੜਾ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਸੰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਚਰਚੇ ਚੱਲਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਆਮ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵੀਰ ਪੰਜਾਬ ਜੀ ਸਦਕੇ ਆਉਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ-ਧਰਤੀ ਹੈ। ਪੈਸਾ ਵੀ ਲਾਉਣ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਮਦਦ ਵੀ ਕਰਨ! ਪਰ ਹਉਮੈ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੇ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ, ਤਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਣ ਸਕਣਗੇ।

24 ਸਾਲ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

The Name You Can Trust

Kash Fabrics

Bridal, Boutique & Jewelry

One Stop Shopping Center

29576 Mission Blvd, Hayward, CA 94544 Phone: 510-538-1138

ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ ਅਤੇ ਗੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਧੁੱਗਾ ਵਲੋਂ ਗਾਹਕਾਂ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ !

ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲਖ ਲਖ ਵਧਾਈ

Open On New Year Day

ਸਾੜੀਆਂ, ਸੂਟਾਂ, ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਲਹਿੰਗਿਆਂ ਉਤੇ

ਭਾਰੀ ਸੇਲ

250 ਡਾਲਰ ਵਾਲਾ ਲਹਿੰਗਾ ਤੇ ਸੂਟ

$99

ਸੇਲ 5 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਨੰਬਰ ਵਨ ਸਟੋਰ

ਤੁਹਾਡੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਾਲ ਦੀ ਕਢਾਈ ਦੇ ਵੰਨ ਵੰਨ ਦੇ ਸੂਟ, ਸਿਲਕ ਦੀਆਂ ਸਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਟ, ਸੂਟਾਂ, ਸਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਲਹਿੰਗਿਆਂ ਨਾਲ ਮੈਚ ਕਰਦੀ ਮਨਮੋਹਕ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾਂ ਵਿਚ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਜਿਊਲਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੜਾ ਹੀ ਕੁਝ...

ਸਾਡੀ ਸਪੈਸ਼ਲਟੀ: ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਲਹਿੰਗੇ ਤੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਨਾਲ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਮੈਚਿੰਗ ਜਿਊਲਰੀ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਸਾਮਾਨ ਅਸੀਂ ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ. ਰਾਹੀਂ ਤੁਰਤ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

Visit us on the Web at www.kashfabrics.com

ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੱਪੜਾ, ਵਧੀਆ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਸੂਟ, ਦਰਜਨਾਂ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਪਗੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ।

ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਡੀਆਂ- ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਡੀ.ਵੀ.ਡੀ. ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਹੈ।

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ
ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਭ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ

ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ !

ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀ

ਲਖ ਲਖ ਵਧਾਈ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ

Grewal Enterprises

San Jose, CA
Ph: 408-406-0703

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਟਰਸਟ 2009 ਦੌਰਾਨ 3 ਪੁਸਤਕਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰੇਗਾ

ਹੇਵਰਡ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ: ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਟਰਸਟ 2009 ਦੌਰਾਨ 3 ਪੁਸਤਕਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਵਿਚ ਦਿੰਦਿਆਂ ਟਰਸਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਜਲੰਧਰੀ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਉਰਦੂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦਾ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਹੈ।

ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਤੀਸ਼ ਗੁਲਾਟੀ, ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਅਤੇ ਦੇਵ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲਾ

ਸ੍ਰੀ ਰਾਏ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੂਜੀ ਪੁਸਤਕ ਸਵਰਗੀ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਜਲੰਧਰੀ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਵਿਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੀਜੀ ਪੁਸਤਕ ਉਘੇ ਲੇਖਕ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਇਕ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਟਰਸਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀਆਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਹਨ।

Attention Business Owners!!

Are You Worried About Your Business When You`re Not There?

Are Worries Keeping You Awake?

Watch Your Business AnyTime Any Place.

NO PAYMENTS For 3 Months

Financing & Lease Options For 12, 24, 36 Months Available.

For A Free Estimate Call Sidhu 209-495-3905

ਅਸੀਂ ਡਿਸ਼ ਨੈਟਵਰਕ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੇਚਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਗਾਹਕ ਦਿਵਾਉਣ ਬਦਲੇ 100 ਡਾਲਰ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

DVR UNLIMITED

Sidhu 209-495-3905 www.dvrunlimited.com

Omni Realty

Vijay K. Chamdal
Commercial Realtor
Office: 713-779-7326
Cell: 281-704-0470, Fax: 281-858-1464

Specializing in Gas Stations, Motels and Residential

www.omnirealtyonline.com
Vijay@omnirealtyonline.com

9100 Southwest Freeway, Suite 111
Houston, TX 77074

AFFORDABLE MORTGAGE INC.

SBA Loans
Conventional Loans
Residential Loans
www.affordablemortgage.usa

Low Down Payment 100% Financing

ਆਪਣੀਆਂ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਤੁਸੀਂ ਮੁਕੰਮਲ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਸਾਡੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ www.punjabtimesusa.com 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਐਡੀਸ਼ਨ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ। ਪੂਰਾ ਅਖਬਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਇਕ ਸਫਾ ਕਰਕੇ ਖੁਲ੍ਹਦਾ ਜਾਏਗਾ।

Now There`s Even More To Love!

Choose DISH Network and...
♥ Love getting lots of movies
♥ Love a FREE HD DVR Receiver Upgrade
♥ Love getting FREE Activation*
♥ Love getting $50 Credit*
♥ Love FREE Standard Professional Installation
♥ Love saving over $450! Ask how!
*with commitment

HBO HD & starz HD FREE FOR 3 MONTHS*

Pkgs start at $24.99 mo

cinemax for 12 months for a Penny

Ask about DishDVR Advantage and save even more.

America's Top 100 over 100 favorite channels $32.99/mo

Get it $ 24.99 per month only

Just buy a set of two internet phones and talk to your loved ones for unlimited time for free"

"You can even see your loved ones while talking to them, when you buy a Video phone with inbuilt camera"

14.99 ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮਾਣੋ

dish NETWORK AUTHORIZED RETAILER

Southbay Dish 1-800-971-1484

Programming offers: requires participation in Digital Home Advantage with 24-month commitment. After free period, customer must call to downgrade or then-current price will apply. HBO and Starz: Customer receives a credit for each of the first 3 months. Cinemax offer: Requires qualifying programming and AutoPay with Paperless Billing. If AutoPay with Paperless Billing is removed, Cinemax will be removed from the account. Digital Home Advantage: Requires 24-month qualifying programming purchase, Social Security Number, valid major credit card and credit approval. If qualifying service is terminated prior to end of 24-month period, a cancellation fee equal to the lesser of $240 or $10 per cancelled month of service will apply. Equipment must be returned to DISH Network upon termination of qualifying service. Limit 4 tuners per account. Monthly package price includes an equipment rental fee of $5.00 or $7.00 for first receiver, based on selected model. A monthly equipment rental fee of $5.00 or $7.00 will be charged for each receiver beyond the first, based on selected model. A $5.00/mo. additional outlet programming access fee applies for each dual-tuner receiver; fee will be waived monthly for each such receiver continuously connected to Customer's phone line. HD programming requires HD receiver and HD television (sold separately). Customer must subscribe to qualifying HD programming or a $7.00/mo. HD Enabling fee will apply. Lease upgrade fee will apply for select receivers based on model. Offer ends 1/31/09 and is available in the continental United States for new, first-time DISH Network residential customers. All prices, packages and programming subject to change without notice. Local and state sales taxes may apply. Where applicable, equipment rental fees and programming are taxed separately. All DISH Network programming, and any other services that are provided, are subject to the terms and conditions of the promotional agreement and Residential Customer Agreement, available at www.dishnetwork.com or upon request. Local channels packages by satellite are only available to customerswho reside in the specified local Designated Market Area (DMA). Local channels may require an additional dish antenna from DISH Network, installed free of any charges with subscription to local channels at time of initial installation. Social Security Numbers are used to obtain credit scores and will not be released to third parties except for verification and collection purposes only or if required by governmental authorities. All service marks and trademarks belong to their respective owners. HBO®, HBO HDSM, Cinemax® and Cinemax HDSM are service marks of Home Box Office, Inc. Starz and related channels and service marks are the property of Starz Entertainment, LLC.

ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂਘਰ 'ਚ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ-ਮੇਲਾ ਮਨਾਇਆ

ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ (ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਵੱਦੀ): ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ-

ਮੇਲਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਗੀ ਜੱਥੇ ਨੇ ਅਨੰਦਮਈ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਥਾ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਗੌਰਵਮਈ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਮਰੀਕਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਫਰੀਮਾਂਟ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮੇਂ ਗੰਗੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ ਅਤੇ ਨਵਾਬ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਏ ਗਏ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਮੂਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੌਣ ਲੋਕ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਸੋਈਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੁਰੂਘਰ ਨਾਲ ਧਰੋਅ ਕਮਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਪਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਕਹਿ ਕੇ ਵਜ਼ੀਦ ਖਾਂ ਨੂੰ ਨੀਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਨਣ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਅਤੇ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਇਹ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਗੌਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੀ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਅਗੇ ਤੋਰਦਿਆਂ ਦਿੱਲੀ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਕੀਦਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ 1984 ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ, ਬੀਬੀਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਮਿਲਿਆ ਉਸ ਦੇ ਗਲ ਵਿਚ ਟਾਇਰ ਪਾ ਕੇ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਤਲ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸ਼ਰੇਆਮ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਸਮੇਤ ਸਭ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਸਜਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਜ਼ਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ

ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ, ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ, ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ, ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਬੁੱਧਸਿੰਘਵਾਲਾ ਨੂੰ ਢਾਡੀ ਵਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਜਗਧੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਤਰੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਗੰਗੂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਯਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਅ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਤਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਮਿਲਗੋਭਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਝਾਰੂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ, ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਕਹਣੀਆਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਮਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜ਼ਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਦਿਲਵਾਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤਕ ਦੇ ਸਫਰ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਵੇਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹਲੂਣਾ ਦਿੰਦਿਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵੀ ਕੁਝ ਫਰਜ਼ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਨਾਭੇ ਵਾਲੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜੱਥੇ ਨੇ ਸ਼ਹਿਬਜ਼ਦਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਜਝਾਰੂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ

American Asian Limousine

ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਲਿਮੋਜ਼ੀਨ ਸਰਵਿਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਓ

ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀ ਲਖ ਲਖ ਵਧਾਈ

ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ!

ਲਖ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰ ਨਦਰਿ ਕਰੇ

ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੂਰ

Limousine Service

All of our limousine are new and available 24 hr. 7 days a week, no matter what you need it for

**Birthdays *Bachelor Parties*

**Charters *Corporate Events*Anniversaries*

Airport Runs SFO SJC OAK

All the Private Airports

**Nights Out on the Town *Baby Ride Home *Meetings *Proms*

**Weddings *Sight-seeing *Napa Valley Tour or any Wine Tours*

24 Hours around the clock service.

www.americanasianlimousine.com

e-mail:punjabisikh1234@yahoo.com

Contact Us:

(925) 918-2958,

(209) 640-5003

Toll Free 1-888-418-9990

ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ਖੀਰਾ, ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ, ਭਾਈ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਛੰਦੜਾ, ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਾ, ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਬੁੱਧਸਿੰਘਵਾਲਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਪੰਥਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਉਠ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ, ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਬੁੱਧਸਿੰਘਵਾਲਾ,ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ, ਡਾ ਦਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਤੇ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕੇ ਢਾਡੀ ਜੱਥੇ ਦੀ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕੀਤੀ। ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਫਰੀਮਾਂਟ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਮੂਵੀ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖਾ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਮਾਗਮ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਗੀ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਵਾਲ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਿੰਪੀ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਤੇਗਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਵੀ, ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝਾਮਪੁਰ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟੁੱਟ, ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਦੌਧਰ, ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੀਆ, ਅਨੋਖ ਸਿੰਘ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਉਪਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਮਨੀ ਜੈਲਦਾਰ, ਨਿਰਭੈ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੂੰਨੀਆਂ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੀ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਨਹੇੜਾ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਰਹੰਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਟੇਜ਼ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਲੰਗਰ ਵਰਤਿਆ।

ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ ਬਸਪਾ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਕਲੰਕ

ਲਖਨਊ: ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਦੇ ਔਰਈਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਦਿਵਿਆਪੁਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਲੰਘੀ 24 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਬਸਪਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ੇਖਰ ਤਿਵਾੜੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੁਟ ਕੁਟ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਲਈ ਇੰਜਨੀਅਰ ਤੋਂ ਫੰਡ ਮੰਗ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਮਾਰਕੁਟ ਵਿਚ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਇੰਜਨੀਅਰ ਮਨੋਜਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਇਸ ਕਤਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ 25 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਗਏ 'ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬੰਦ' ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ, ਮੈਨਪੁਰੀ, ਇਟਾਵਾ ਅਤੇ ਮਥੁਰਾ ਆਦਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ।ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ 'ਚ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਣਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਦਿਲ ਕੋਲ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ 'ਚ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਆਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਚ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ। ਔਰਈਆ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝੜਪ ਹੋਈ। ਉਧਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ੇਖਰ ਤਿਵਾੜੀ ਨੂੰ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਥੋਂ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 7 ਜਨਵਰੀ ਤਕ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿਤਾ।

ਲਖਨਊ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸਬੰਧੀ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਆਸਤ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਧੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਫਰੀਮਾਂਟ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ, ਬੇ-ਏਰੀਆ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਹੋਤਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਕਥਾਵਾਚਕ ਨੇ ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ। ਉਥੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਵੀ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੰਮੀਆਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈ। ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਸਿਰੋਪਾਓ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਮੁਚੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਦਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਨੇ ਆਈ ਸੰਗਤ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਰਬਜੀਤ ਲਾਲ ਨੇ ਨਿਭਾਈ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

Visit us on the web:
punjabtimesusa.com
To Advertise with us call:
847-359-0746

ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਵਾਦੀ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮਿਲੀ ਜੁਲੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੇਗੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਉਮਰ ਅਬਦੁਲਾ ਨੇ ਲੰਘੀ 30 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਗਠਜੋੜ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹਿ ਕੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣਗੇ। 38 ਸਾਲਾ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 28 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰੀ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 17 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ-ਕਾਂਗਰਸ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ 44 ਦਾ ਜਾਦੂਈ ਅੰਕੜਾ ਹੁਣ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਫਾਰੂਖ਼ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੰਮੂ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਮਰ ਅਬਦੁਲਾ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਮੈਂ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।

ਬੇ-ਏਰੀਆ ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ

ਸਮੂਹ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ

ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2009 ਲਈ ਦਿਲੀ ਸੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ

ਸ਼ਾਲਾ! ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਰ੍ਹਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਖੇਡ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਧਣ-ਫੁਲਣ ਲਈ ਸੁਭਾਗਾ ਬਣ ਕੇ ਚੜ੍ਹੇ।
ਆਓ! ਸਾਰੇ ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਨਵੇਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੀਏ।

ਗੁਰਦਾਵਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ

ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ
ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ
ਸੰਧੂ ਬ੍ਰਦਰਜ਼

ਗਾਖਲ ਬ੍ਰਦਰਜ਼
ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ (ਚੇਅਰਮੈਨ)

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਆਦੇਸੁ ਕਰਿ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਆਦੇਸੁ ਕਰਾਇਆ।
ਏਕੰਕਾਰ ਅਕਾਰੁ ਕਰਿ ਗੁਰ ਗੋਵਿੰਦੁ ਨਾਉ ਸਦਵਾਇਆ॥
(ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ)

A & I Trucking Co.

123 E Lee Rd Watsonville,CA Ph: 831-763-7805

ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਵਲੋਂ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਪੁਰਬ ਦੀ

ਲਖ ਲਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

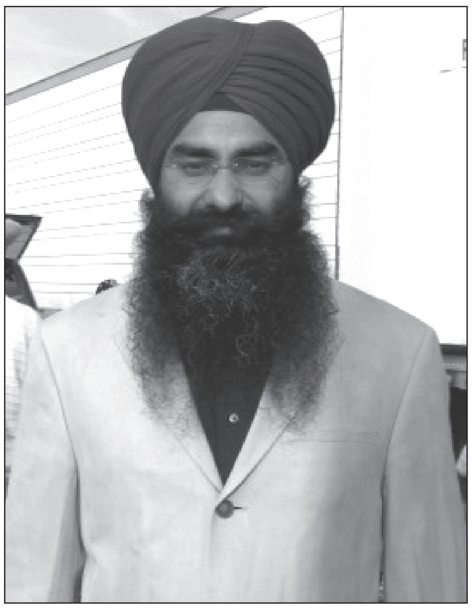

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ

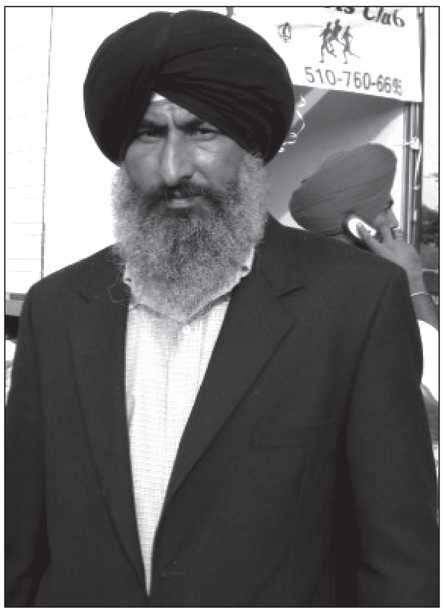

ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ

ਏ ਐਂਡ ਆਈ ਟਰਕਿੰਗ

ਵਾਟਸਨਵਿਲ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ

ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ 'ਚ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬਣੇਗੀ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ

ਸ੍ਰੀਨਗਰ : ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਲੰਘੀ 28 ਦਸਬੰਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਸਦਨ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਹੁਮਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਲਟਕਵੀਂ ਅਸੈਂਬਲੀ 'ਚ

ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁਸ਼ੀ ਭਰੇ ਮੂਡ 'ਚ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ।

ਅਬਦੁੱਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ 28 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰੀ ਜਦਕਿ ਮੁਫ਼ਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਅਦ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਪੀਪਲਜ਼ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 21 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਪਿਛਲੇ ਸਦਨ 'ਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ 20 ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਟਾਕਰੇ 17 ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਜਿੱਤ ਸਕੀ। ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ 11, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਂਥਰਜ਼ ਪਾਰਟੀ 3, ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਫ਼ਰੰਟ ਨੂੰ ਇਕ ਇਕ ਸੀਟ ਮਿਲੀ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਜਿੱਤੀਆਂ।

ਚੋਣ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਰਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਦੀ ਇਕ ਸੀਟ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਇਸ ਵਾਰ 11 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈਆਂ। ਪੀਪਲਜ਼ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਦੀਆਂ 16 ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 21 ਸੀਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਅਪਣੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਚੋਖਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਗਈ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਵਾਰ ਸਦਨ 'ਚ ਅਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕੀ ਜਦਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਦਨ 'ਚ ਇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਲਗਭਗ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਚੋਣ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਉਘਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਰਹੀਆਂ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਇਕਮੁਠਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਕੇ ਰਲੀ ਮਿਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਅੰਦਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਂਦ 'ਚ ਲਿਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਫ਼ਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹਿਣ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਹੀ ਉਘੇ ਆਗੂ ਫ਼ਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ, ਮੁਫ਼ਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ, ਮਹਿਬੂਬਾ ਮੁਫ਼ਤੀ, ਗ਼ੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ, ਐਮ.ਵਾਈ ਤਿਰਿਗ਼ਾਮੀ ਜਿੱਤ ਗਏ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਦੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿਬੂਬ ਬੇਗ਼ ਅਨੰਤਨਾਗ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਏ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਖੇਮੇ ਅੰਦਰ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਬਾਰੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਮਝਦੀ

ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਇਕਾਈ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ 'ਕੋਰ ਗਰੁੱਪ' ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਿਟਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਜਦ ਫ਼ਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਪੁੱਤਰ ਉਮਰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ

ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ	
ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ	87
ਨਤੀਜੇ	87
ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ	28
ਪੀ.ਡੀ.ਪੀ.	21
ਕਾਂਗਰਸ	17
ਭਾਜਪਾ	11
ਹੋਰ	10

ਜਵਾਬ ਦਿਤਾ, 'ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?' ਡਾ. ਫ਼ਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੇਰੀ ਪਸੰਦ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਹੈ।' ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਫ਼ਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨਸ਼ਾ ਰਲੀ-ਮਿਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਿਚ ਬੈਠੇਗੀ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਗੂ ਮੁਖ਼ਤਾਰ ਅੱਬਾਸ ਨਕਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ, ਪੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਜਾਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਤਮਕ ਮਤਭੇਦ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਸੱਤ ਗੇੜਾਂ 'ਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਚ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੁਣ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਆਗੂ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਪਰਵਾਰ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਦਿਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਫ਼ਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਮਰ ਸਰਹੱਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮਰਦਾ ਹੈ ਪਾਕਿ 'ਚ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ 2008 ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ 12 ਪੱਤਰਕਾਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਉਤੇ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੇ 201 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹੋਏ। ਇਹ ਗੱਲ ਮੀਡੀਆ ਸਬੰਧੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਇੰਟਰਮੀਡੀਆ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਆਪਣੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ।

ਲੰਘੀ 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸਹਾਫੀਆ ਭਾਵ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਥਾਂ ਲਹਿੰਦਾ ਪੰਜਾਬ ਹੈ ਜਿਥੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ 64 ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ 51 ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਸਿੰਧ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ 39, ਉੱਤਰ ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ 16, ਕੇਂਦਰੀ ਹਕੂਮਤ ਵਾਲੇ ਕਬਾਇਲੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ 16 ਤੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿਚ 14 ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ।

ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਔਸਤਨ ਹਰ ਮਹੀਨੇ 3 ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, 6 ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਮੀਡੀਆ ਖਿਲਾਫ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੇ 17 ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਔਸਤਾਨ ਦੋ ਹੁਕਮ ਅਖਬਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਹਾਫੀ ਨੇ ਅਲੀ ਔਕੜਾਂ ਕਾਰਨ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ 40 ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਗਵਾ ਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀਆਂ 13 ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 5 ਮਾਮਲੇ ਸਿੰਧ ਵਿਚ ਵਾਪਰੇ ਜਿੱਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ।

ਸਾਲ ਭਰ 'ਚ ਵੀਹ ਮਾਮਲੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਰਸਾਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 10 ਮਾਮਲੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ, ਚਾਰ ਸਿੰਧ, ਤਿੰਨ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਇਕ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਦਾ ਹੈ।

ਨੀਂਦ 'ਚ ਹੱਥ ਪੈਰ ਹਿਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦੈ ਡਿਮੈਂਸ਼ੀਆ

ਲੰਡਨ : ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਹੱਥ ਪੈਰ ਹਿਲਾਉਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਡਿਮੈਸ਼ੀਆ ਪਾਰਕਿਨਜ਼ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਹੱਥ ਪੈਰ ਹਿਲਾਉਣ ਨਾਲ ਡਿਮੈਂਸ਼ੀਆ ਜਾਂ ਪਾਰਕਿਨਜ਼ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੇ 93 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੀਂਦ ਸਮੇਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉਤੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ 65 ਸਾਲ ਦੇ ਨੇੜਲੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਡਿਮੈਸ਼ੀਆ ਦਾ ਜ਼ੋਖਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 93 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 26 ਵਿਚ ਇਸ ਰੋਗ ਦੇ ਲੱਛਣ ਦੇਖੇ ਗਏ।

Homeopathic Systems for Health Treatment
When you are tired of all treatments for any disease at any age
Try homeopathic, systems of treatment

ਅਰਥਰਾਈਟਸ, ਦਮਾ, ਸੁਗਰ, ਬਲਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਪੱਥਰੀ, ਖਾਰਿਸ਼, ਮੁਹਾਂਸੇ, ਵਜਨ ਦਾ ਘਟਣਾ ਜਾਂ ਵਧਣਾ, ਜਨਾਨਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜੋਰੀ ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਲਾਜ

You can get all Homeopathic, Ayurvedic, Biochemic medicines at economical prices.
www.homeomedicine.net

Consultant /Practitioner
GURDIP SINGH SANDHU
DHMS, Hons, BAMS, MDEH, 30 Years experience
Working as per ACT.SB-577 State of CA.
CALL: TOLL FREE: 877-OK-HOMEO
(877-654-6636)OFFICE: 408-729-6691
E-mail: Homeomedicine@yahoo.com

ਹੋਰ ਇਲਾਜਾਂ ਤੋਂ ਥਕ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂ ਹੋਮੀਓਪੈਥੀ ਅਜਮਾਓ

G.M. Lawrence Insurance Brokerage
License# 0D79587

ਟਰੱਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਪਿਛਲੇ 26 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਟਰਕਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

LIABILITY
GENERAL
LIABILITY
PHYSICAL
DAMAGE
CARGO
BONDS

ਜੀ ਐਮ ਲਾਰੈਂਸ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਿਉਂ?

*ਕੋਈ ਬਰੋਕਰ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ *ਝਟਪਟ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ *ਮਾਸਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

New Ventures Are Welcome

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ
Ph: 209-474-2771
Fax: 209-474-0215
7746 Lorraine Ave.#214
Stockton CA-95210

SPECIALIZES IN BOTH LOCAL & LONG HAUL
-Flexible down payments
-Excellent customer service
-Committed to each individual client's needs
-Experienced, knowledgeable & professional staff

ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਬਜਰੀ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਰ ਵੀਰਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ !

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ:

License plates
IFTA *Fuel tax return
DOT, ICC-MMC
Single state registration services
*New Mexico & Kentucky permit

Rajinder Singh
ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ ਵਰਕ ਲਈ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਟਰਕਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ ਮੂਵ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ

Now in Strockton, the Hub of the Trucking Industry

Financing Available For Buying Trucks

Cell: (510) 557-6988
Ph: 209-982-9996,
Fax:209-982-9997
13465 Basalt Ct, Lathrop CA 95330

ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ 'ਜੰਗੀ ਰਾਮਲੀਲਾ' ਜਾਰੀ

- *ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟੇ*
- *ਜੰਗ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਪੈਰ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚੇ*
- *ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਫੌਜ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀ-ਪਾਕਿ*
- *ਕੋਈ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ-ਭਾਰਤ*

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਮੁੰਬਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਕਸ਼ੀਦਗੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੋਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਜੰਗੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲੀ ਰਾਮਲੀਲਾ ਹਾਲੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਇਹ ਆਗੂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗ ਲੱਗੀ ਤੇ ਲੱਗੀ ਪਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਬਾਅ ਅਧੀਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਨਕੇਲ ਕੱਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਪਿਛਾਂਹ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਇਹ ਕੱਠਪੁਤਲੀ ਨਾਚ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉਤੇ ਵਧਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦਬਾਅ ਪਿਛੋਂ ਲੰਘੀ 27 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਸੁਰ ਕੁਝ ਨਰਮ ਵਿਖਾਈ ਦਿਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਾਕਿ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ਼ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ਿੱਤੇ 'ਚ ਸਾਰੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਹੱਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੰਗ ਜਾਂ ਇੰਤਕਾਮ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪੂਰੇ

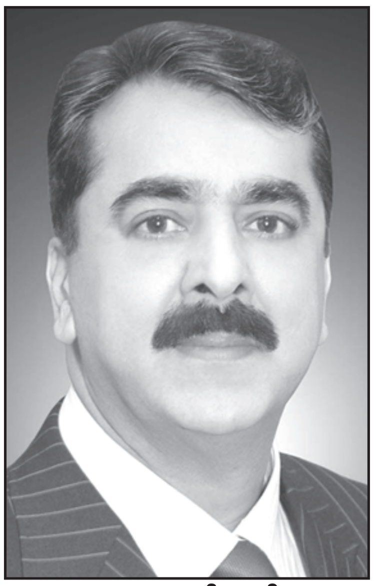

ਯੂਸਫ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ

ਖ਼ਿੱਤੇ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਨੌਦੇਰੋ 'ਚ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਸਫ਼ਲ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮੁਲਕ 'ਚੋਂ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ। ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਅਮਰੀਕਾ, ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਲੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਤਣਾਅ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁਕਣ ਸਬੰਧੀ ਕਹਿਣ ਪਿਛੋਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਟੀ. ਵੀ. 'ਤੇ ਸਿਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਭਾਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਹੀ ਸਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਲੋਕ ਰਾਜ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਖ਼ਿੱਤੇ 'ਚ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਰਾਜ ਹੀ ਬਚਾਅ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ। ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਬਰ ਦਾ ਹੋਰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਨਾ ਲਵੋ।

ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗੇ ਨਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਂਗੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਸਿਖਣ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁਣਨ। ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।'

ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਗ਼ੈਰ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮੰਨਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਨਸਰ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਅਪਣਾ ਏਜੰਡਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਿਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਾ ਭੁਗਤਣਾ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਸਫ਼ਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਖ਼ਿੱਤੇ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦ 'ਚ ਝੁਲਸਣਾ ਪਏਗਾ। ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਾਰਦਾਤ ਵੇਲੇ ਮੌਕਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਡੇ ਵਲ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ 'ਚ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਮਸਲੇ ਸੁਲਝਾ ਲਵਾਂਗੇ। ਉਧਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯੂਸਫ਼ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀ ਅਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾਵਰ ਰੁਖ਼ ਨਹੀਂ ਅਪਨਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮਾਹੌਲ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਿੱਤਰ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹਮਲਾਵਰ ਰੁਖ਼ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰੇ। ਅਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਕ ਧਾਰਮਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਦੂਤ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਅਪਣੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹਨ।

ਉਧਰ ਸਿੰਧ ਸੂਬੇ 'ਚ ਗੜ੍ਹੀ ਖ਼ੁਦਾਬਖ਼ਸ਼ ਵਿਖੇ ਭੁੱਟੋ ਦੀ ਕਬਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਰਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਚੌਧਰੀ ਅਹਿਮਦ ਮੁਖ਼ਤਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਇਕ ਇੰਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਸੀ ਅਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਡੱਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਰ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅਸੀ ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ਼ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਸਾਥੀ ਮੁਖ਼ਤਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ਿੱਤੇ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤਣਾਅ ਪਿਛੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਕਦਮ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਸਲਮਾਨ ਬਸ਼ੀਰ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਪੰਜ ਸਥਾਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਚੀਨ, ਫ਼ਰਾਂਸ ਅਤੇ ਰੂਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਟਲੀ, ਜਾਪਾਨ, ਜਰਮਨੀ, ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ, ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਦੂਤਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਕੇ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਚੁਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ। ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਸ਼ੀਰ ਨੇ ਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਤਣਾਅ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਹ ਮਹਿਮੂਦ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਵੀ ਫ਼ੋਨ 'ਤੇ ਚੀਨ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਚੀਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ 'ਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਹੇ।

ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ

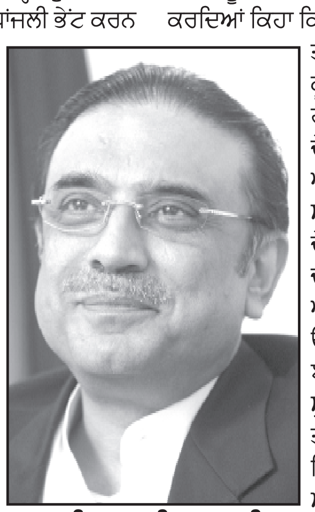

ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ

ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤਣਾਅ ਦੇ ਦੌਰ 'ਚ 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਸੁਰ ਨਰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਯੁੱਧ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਜਿੱਥੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ਼ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਦੱਸਿਆ ਉੱਥੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯੂਸਫ਼ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਮਿੱਤਰ ਤਣਾਅ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੂਟਨੀਤਕ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਚੌਧਰੀ ਅਹਿਮਦ ਮੁਖ਼ਤਾਰ ਨੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਯੁਧ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ।ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਚੀਨ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਕੋਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਸੁਰ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਖ਼ੁਰਸ਼ੀਦ ਮਹਿਮੂਦ ਕਸੂਰੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮਾਰੋਹ 'ਚ ਆਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯੂਸਫ਼ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼, ਸਰਕਾਰ, ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਜੁੱਟ ਹੈ। ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਜਮ ਵਰਤੇਗਾ ਅਤੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਏਗਾ।

ਪਾਕਿ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਨਹੀਂ : ਮੁੰਬਈ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਹਮਲਿਆਂ 'ਚ ਪਾਕਿ 'ਚ ਸਥਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਕੈਂਪਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖ਼ਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿ ਆਪਣਾ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰੇ, ਜਿਸ 'ਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਝਾਰਖੰਡ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਗਏ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖ਼ਰਜੀ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਕੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪਾਕਿ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦਾ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ਼ਰਜੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਮੰਗੇਗਾ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਉਥੋਂ ਹੀ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਨੇ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਦੋ ਵਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਕੈਂਪਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।

ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਸੱਦਿਆ ਜਾਵੇ : ਭਾਜਪਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਅਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਸੱਦ ਲਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਕਿ ਪਾਕਿ ਦੀ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ।

ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਯਾਤਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਰੁਕ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਹੰਗਾਮੀ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਲੰਘੇ ਦਿਨੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ 'ਚ ਜੰਗ ਸੰਭਵ-ਪੈਂਟਾਗਨ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਪੈਂਟਾਗਨ ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਅਫਗਾਨ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤੇ ਅਲਕਾਇਦਾ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਿਰ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਪੈਦਾ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਕਾਰਨ ਠੰਡੇ ਬਸਤੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸੇਹ ਵਾਲਾ ਤੱਕਲਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਬਾਰਡਰ ਦੀ ਲਕੀਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਅਮਨ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਸੰਸਥਾ ਆਲਮੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਕੁਝ ਸਰਹੱਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਲੋਕ ਜੰਗ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਥੇ ਵੱਸਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕੁ ਚਿਰ ਚੈਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਟੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਘੂਕਰਾਂ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਇਹ ਲੋਕ ਫਿਰ ਆਪਣਾ ਸਾਮਾਨ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਲੋਕ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਤਕਰਾਰ ਨੇ ਜੰਗ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲਿਆ ਤਾਂ ਭਿਆਨਕ ਤਬਾਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਉਹ ਅਜੇ ਪੂਰੇ ਹੌਂਸਲੇ ਨਾਲ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਡਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਔਰਤ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਵੇਖ ਕੇ ਬੱਚੇ ਇਕੱਤ੍ਰਰ ਤੇ ਪੈਂਹਠ ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਪਿੰਡ ਮੁਹਾਵੇ ਦੇ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਚਿਰ ਤੋਂ ਇਹ ਲੜਨ-ਝਗੜਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਬੰਦ ਸੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਰਗੇ ਹੀ ਹਾਂ ਪਰ ਜੰਗ ਦੇ ਬੱਦਲ ਇਸ ਠੰਢੀ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਹੀ ਬਾਰਡਰ ਵਾਲੇ ਈ ਆਂ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜਾ ਉਡੂੰ-ਉਡੂੰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਚਾਅ ਨਾਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਪੱਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਰਾਵਾ ਜੰਗ ਨਾ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਈ ਭਲਾ ਹੈ, ਮਸ੍ਹਾਂ-ਮਸ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੰਮ ਸਿੱਧੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਆਹ ਫੌਜ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਵੇਖ ਲੈ, ਸੁੰਨ ਪਿਆ ਈ ਤੇ ਇਸਦੇ ਕੋਲ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਅਸੀਂ ਬੈਠੇ ਆਂ, ਅਸੀਂ ਬੇਫਿਕਰ ਆਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਖਬਰਾਂ ਸੁਣੀਦੀਆਂ ਨੇ, ਉਦੋਂ ਡਰ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰੀ ਇਹ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਵਾਲੇ ਈ ਜੰਗ ਲਵਾਉਣਗੇ। ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਐਨ ਨਾਲ ਵਸੇ ਪਿੰਡ ਰੋੜਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਥੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਜੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਕੀ ਕਰੀਏ ਹਾਲਾਤ ਈ ਅਜਿਹੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਬਲਦੀ ਦੇ ਬੂਥੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਬਾਰਡਰ ਦੀ ਲਕੀਰ ਸੇਹ ਦਾ ਤੱਕਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਵੱਸਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ।

ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ 'ਚੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਪਾਈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਰਲੇ ਸਾਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਾੜੀ-ਮੋਟੀ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਅਰਸ਼ ਤੋਂ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹੀ ਸਾਡੀ ਹੋਣੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਏ। ਅਸਾਂ ਲੱਗਦੀ ਵਾਹ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ।

ਸ੍ਰੀ ਸੰਧੂ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ, ਹਰੀਸ਼ ਕੈਲਾ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਰਿੰਦਰ ਤੇੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਵੇਂ ਰਾਹਾਂ ਵਲ ਮੁਹਾਰਾਂ ਮੋੜਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਜਦੋਂ ਇਕ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਕੁਲੱਛਣੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦੇ ਹੋਈਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਖੀ ਵਸਣ ਦੇਈਏ।

ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਚਾਲਾਂ ਅੱਗੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਲੋੜ ਮਰਨ-ਮਾਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਤਲਾਸ਼ਣ ਨਾਲੋਂ ਜੀਣ ਦੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਤਲਾਸ਼ਣ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਹਾਕਮ ਵੀ ਸਮਝਣ ਤੇ ਜਨ ਸਾਧਾਰਨ ਵੀ। ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਸੱਭਿਅਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜੀਵਨ ਵਲ ਮੋੜਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਭਲਾ ਹੈ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਰਹੱਦੀ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ, ਜਿਹੜੇ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਕਗਾਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਵਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤਰਜੀਹੀ ਮੁਲਕ-ਮੁਲੇਨ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਐਡਮਿਰਲ ਮਾਈਕਲ ਮੁਲੇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਜਾਰੀ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਜੰਗ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੋਏ ਭਿਆਨਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਪੈਦਾ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੁੱਜੇ ਐਡਮਿਰਲ ਮੁਲੇਨ ਨੇ ਇੱਥੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਕਾਫੀ ਉਸਾਰੂ ਰਹੀ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਹਿਣਗੇ।

ਚਿੜੀਓਂ ਤੇ ਮੈਂ ਬਾਜ਼ ਤੁੜਾਊਂ।
ਸਵਾ ਲਾਖ ਸੇ ਏਕ ਲੜਾਊਂ।
ਤਬੈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਕਹਾਊਂ।

ਸਮੂਹ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਬਾਨੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ

ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ !

ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ

BOB DHILLON

Chairman, Planning Commission, City of San Jose
General Secretary of Sikh Gurudwara, San Jose (CA)

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਖ਼ੁਦਗਰਜ਼ ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦ

ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਹੋਰ ਅਲਾਮਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਿਹੜੀ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਅਲਾਮਤ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਹਿੰਸਾ। ਹਿੰਸਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਬੁਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਸੀਂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਰੂਪ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਦਰੁਸਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਹੈ ਮਜ਼ਲੂਮ ਅਤੇ ਮਜਬੂਰ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਾਲਮ ਅਤੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਿੰਸਾ। ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਖਰੀ

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ

ਉਪਾਅ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਰੂਸ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਸ਼ਾਸਕ ਜ਼ਾਰ ਦੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੈਨਿਨ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇਸੇ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਹੀ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਚੀਨ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਾਓ-ਜੇ-ਤੁੰਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਜ਼ਾਲਮ ਚਿਆਂਗਕਾਈ ਸ਼ੇਕ ਦਾ ਤਖਤਾ ਇਸੇ ਹਿੰਸਾ ਰਾਹੀਂ ਪਲਟਿਆ ਸੀ। ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਫਨਾਹਕਾਰੀ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅੱਜ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਅਤੇ ਤਹਿਜ਼ੀਬ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖਲਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤੇ 'ਚੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਅਜਿਹੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਦੌਰ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਐਨੇ ਕੁ ਸਰਗਰਮ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ ਕਿ ਮੱਧਯੁੱਗ ਵਾਲੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ 'ਚ ਸ਼ਾਸਕ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਬੇਲਗਾਮ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਅੱਜ ਵੱਡੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਬਿਨਾ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਸੰਭਵ ਹਨ ਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

ਅੱਜ ਜਿਸ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਸੰਸਾਰ ਪੀੜਤ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਮਜ਼ਹਬੀ ਜਾਂ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਤਿਵਾਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਹਿੰਸਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਜ਼ਾਲਮ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਜ਼ਲੂਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਮ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਹੋਣ। ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਣ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਬੰਬ ਜਾਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਕਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬਾਰੂਦ ਨਾਲ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਖ਼ੂਨ ਵਹਾ ਕੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੌਖੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਹੀ ਤੀਰ ਮਾਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਆਮ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਹੋਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਜੈਪੁਰ ਦਾ ਮੰਦਰ ਹੋਵੇ। ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦਾ ਮੈਰੀਅਟ ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਦਾ ਤਾਜ ਅਤੇ ਓਬਰਾਏ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਸਨ।

ਅਜਿਹੀ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਅਤਿਵਾਦ ਸੌੜੀ ਅਤੇ ਸਵਾਰਥੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚੋਂ ਹੀ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੈ ਜਾਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹਨ ਜੋ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਨਾਟੋ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵੀ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਉਸ ਖਿਤੇ 'ਚ ਪੂਰੀਆਂ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਭੂਤ ਨਾ ਬੋਤਲ 'ਚ ਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਮਾਰਿਆਂ ਮਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਜਨਮ ਠੰਡੀ ਜੰਗ ਵੇਲੇ ਸੌੜੀ ਅਤੇ ਸਵਾਰਥੀ ਸਿਆਸਤ ਚੋਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੋ ਮਹਾਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਵਿਚ ਸਿਰੇ ਦੀ ਖਹਿਬਾਜ਼ੀ ਚਲਦੀ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨੀਚਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖੁੰਝਣ ਦਿੰਦੇ। ਜੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਰੂਸੀ ਕੈਂਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਸਨ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਖਿੱਤੇ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪੱਕੀ ਠਹਿਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਬਦਲੇ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ ਵਰਗੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮੂਲਵਾਦੀ ਤੱਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚ ਤਾਲੀਬਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਲਕਾਇਦਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਵਿਰੋਧੀ ਕੈਂਪ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਥੋਂ ਰੂਸ ਪੱਖੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਦੇੜ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਭਾਗ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਜਿਥੋਂ ਅਲਕਾਇਦਾ ਸੰਸਾਰ ਭਰ 'ਚ ਅਮਰ ਵੇਲ ਵਾਂਗ ਫੈਲਿਆ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ 'ਚ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗੁੱਟ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਗਏ। ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਅਤੇ ਇਹ ਗੁੱਟ ਜਿਵੇਂ ਤਾਲਿਬਾਨ, ਅਲਕਾਇਦਾ ਜੈਸ਼-ਏ-ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤੋਇਬਾ ਹਨ, ਰਲਕੇ ਇਸ ਖਿਤੇ 'ਚ ਸੱਤਾ ਦਾ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚ ਸਾਰੀਆਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇਸੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਇਕ ਖ਼ੁਦਗਰਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਲਾਮਤ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਮਲੇ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੱਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਸਿੱਧੀ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਾਲ ਦੁਹਾਈ ਹੈ ਜਾਂ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਤਾਮਿਲ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਚੀਨ 'ਚ ਤਿੱਬਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਫਜ਼ੂਲ ਫਿਕਰਮੰਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਕ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਫਿਰਕੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਲੋਂ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਜਾਂ ਲੁਕਵੀਂ ਮਦਦ ਦੇਣੀ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਹੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਤਿਵਾਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਮਸਲੇ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਜਾਂ ਸੰਸਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਠੰਡੀ ਜੰਗ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਂਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਂਝੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਦਾ ਇਕ ਕਠਪੁਤਲੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੋਰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਇਹ ਦੂਹਰੇ ਅਤਿਵਾਦ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਦਰਾਮਦ ਹੁੰਦਾ ਅਤਿਵਾਦ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਘਰੇਲੂ ਅਤਿਵਾਦ। ਜੇ ਅਸੀਂ 1970 ਤੋਂ 2004 ਤੱਕ ਦੇ ਸਰਵੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬੜੀ ਭਿਆਨਕ ਤਸਵੀਰ ਉਭਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ 'ਚ ਕੁੱਲ 4108 ਅਤਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ 12539 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਅਣਗਿਣਤ ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮੀਆਂ 'ਚ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮ, ਸਿੱਖ, ਇਸਾਈ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ 'ਚ 56 ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗਰੁੱਪ ਸਰਗਰਮ ਹਨ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਛੇਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਬੰਬਈ ਦੇ ਟਰੇਨ ਸੀਰੀਅਲ ਧਮਾਕੇ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਸੂਰਤ ਅਤੇ ਜੈਪੁਰ ਕਾਂਡ, ਦਿੱਲੀ ਬੰਬ ਕਾਂਡ ਅਤੇ ਬੰਬਈ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਆਦਿ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਕਿਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਣਗੇ। ਜੇ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਪਾਰ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਿੱਠ ਕੇ ਨਾ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਘਰੇਲੂ ਅਤਿਵਾਦ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸੌੜਾ, ਸਵਾਰਥੀ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਸਿਆਸੀ ਕਿਰਦਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਅਤਿਵਾਦ ਲਈ ਇਥੋਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ, ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਪਰ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਇਹ ਅਲਾਮਤਾਂ ਵੀ ਤਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸੀਨ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਡੀ ਸਿਆਸਤ ਸੱਤਾ ਦੇ ਸੌੜੇ ਸਮੀਕਰਨਾਂ 'ਚ ਹੀ ਘਿਰੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੇਕਤਾ 'ਚ ਏਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ 'ਚ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਸੈਕੂਲਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਵੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵੱਸ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਇਲਾਕਾਵਾਦ ਜਾਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਹੀ ਹੈ। ਸ਼ੇਖ ਅਬਦੁੱਲਾ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਰ ਦਿਲ ਅਜੀਜ਼ ਨਾਇਕ ਸੀ। ਉਹ ਨਹਿਰੂ ਨਾਲ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਸਟੇਟਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਫੀ ਵਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਅਜੇ ਚੱਲ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਈ. ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਨਵੀਂ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਈ ਜਨ ਸੰਘ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਲਾਬੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ.ਬੀ. ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੇਖ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੂੰ ਸੀਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ 'ਚ ਇਕ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਭਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਖਿਤੇ 'ਚ ਜ਼ਰਖ਼ੇਜ ਜ਼ਮੀਨ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨਹਿਰੂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵੀ ਸੱਤਾ 'ਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸੈਕੂਲਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਸਿਆਸਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ 1984 ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਗਿਣਤੀਆਂ ਮਿਣਤੀਆਂ ਵਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਸੀ। ਫਿਰ 1984 ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਰੋਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਵੋਟ ਪਤਿਆਉਣ ਲਈ ਅਯੁੱਧਿਆ 'ਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਕਾਢ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਹੀ ਕੱਢੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹੱਥਿਆ ਲਿਆ ਅਤੇ ਵਿਹੰਦਿਆਂ-ਵਿਹੰਦਿਆਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ 'ਚ ਭਗਵੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਇਕ ਵਰਗ ਦਾ ਇਸ਼ਟ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਮੰਦਰ ਉਸਾਰ ਲਿਆ। ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ ਰਾਓ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਵੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਜੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨੇ ਸਿਮੀ ਅਤੇ ਆਈ.ਐਮ. ਵਰਗੀਆਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸੈਕੂਲਰ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸੱਤਾ 'ਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਡੇ ਗਏ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਦਾਅ-ਪੇਚਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬੜੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਦੀਆਂ ਭਾਜਪਾ ਜਾਂ ਭਾਜਪਾ ਪੱਖੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਰਗੀਆਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਲੱਠਮਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਦਿਨ ਉਥੋਂ ਦੇ ਇਸਾਈਆਂ 'ਤੇ ਹਿੰਸਕ ਹਮਲੇ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਗਿਰਜਾ ਘਰਾਂ ਦੀ ਭੰਨ ਤੋੜ ਕਰੀ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹਿ ਕੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖੀ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਾਜ ਠਾਕਰੇ ਨੂੰ ਮਰਾਠਾ ਅਤੇ ਮਰਾਠੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇਣੀ। ਅਸੀਂ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੇ ਲਫਟੈਨ ਕਿਵੇਂ ਬੰਬਈ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਡਾਗਾਂ ਫੜੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸੀਆਂ ਤੋੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਰੇੜ੍ਹੀਆਂ ਮੂਧੀਆਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਂ ਹਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਸਾਈਨ ਬੋਰਡਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਭੰਨ ਤੋੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਆਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਡਾਂਗਾਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟ-ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰਾਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਹਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇਸ਼ਮੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਕੋ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਠਾਕਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਗੱਲ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਠਾਕਰੇ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਮੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ ਮਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਮਿਥੇ ਹੋਏ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਨਿਕਲਣਗੇ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਗੱਲ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਬੰਬਈ 'ਤੇ ਹੋਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਬੰਬਈ ਦੀ ਆਮ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਮਰਾਠੀ ਲੋਕ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਬਹਾਦਰ ਮਰਾਠਾ ਜਰਨੈਲ ਰਾਜ ਠਾਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲਫਟੈਨ ਕਿਧਰ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸੋ ਜੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸੈਕੂਲਰ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੈਕੂਲਰ ਦਿੱਖ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫਿਕਰ ਵੀ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਸੱਤਾ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਪੱਤਾ ਖੇਡ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਹੀ ਫਿਰਕੂ, ਧਰਮ ਜਾਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਧਰਮ ਜਾਂ ਫਿਰਕੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਮੰਨ ਕੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਹੀ ਇਕੋ ਇਕ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਬੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ। ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਜਨਮ ਕੱਟੜ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. 'ਚੋਂ ਜਨ ਸੰਘ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਹੋਇਆ। ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਇਕ ਕੱਟੜ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ 'ਚ ਮੁਸਲਿਮ ਅਤੇ ਇਸਾਈ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਭਾਰਤੀ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਹੀ ਅੰਗ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਡਾਂਗ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਫੇਰ ਨਾਲ ਡਾਂਗ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਵੈਚਾਲਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪਿਸਤੌਲ, ਬੰਦੂਕ ਆਦਿ ਦੀ ਟਰੈਨਿੰਗ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਂਪਾਂ 'ਚ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਅਸਲ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੂਲਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਵਿੰਗ ਹੈ ਜੋ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਤਿਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਨੀਤੀ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਭਾਵ ਜੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਕਾਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਕਤਾਰ 'ਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪਿੱਛੇ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਬੋਲਦੀ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਂਗ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਨੂੰ ਹੀ ਇਕ ਪਾਸੜ ਦੱਸਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਲੇਗਾਓਂ ਦੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਏ.ਟੀ.ਐਸ. ਨੇ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਵਾਂਗ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਕਿਵੇਂ ਭਗਵੇਂ ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੋਇਆ ਫੌਜੀ ਸਫਾਂ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਇਸ ਭਗਵੀਂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਕਰਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗਲੌਰ ਅਤੇ ਕੰਧਾਮਾਲ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਤਾਂਡਵ ਨਾਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗਿਰਜਾ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ, ਭੰਨਿਆ ਗਿਆ, ਨੰਨਜ਼ ਦੇ ਰੇਪ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ-ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬੇਘਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਘਰ ਪਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੱਥੇ ਤਿਲਕ ਲਵਾ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਦੀਆਂ ਭਾਜਪਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਹੋਇਆ। ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕੌਮੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਇਸਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹੀ ਜਦੋਂਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਚਾਰੀਆ ਲਕਸ਼ਮਨੰਦ ਦਾ ਕਤਲ ਇਸਾਈਆਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਇਆ ਮੁੰਬਈ ਦਾ ਹੋਟਲ ਤਾਜ

ਕਰਨਾਟਕ 'ਚ ਹਿੰਦੂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪਰਚੇ 'ਨਿਊ ਲਾਈਫ ਚਰਚ' ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਾਲ ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਵੰਡੇ ਸਨ। ਇਥੇ ਜੇ ਭਾਜਪਾ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਦਿਨ ਇਸ ਹੁਲੜਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਖਾਮੋਸ਼ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਇਸਾਈ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 'ਤੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹਿੰਸਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ।

ਸੋ, ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਧਰਮ ਤੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਦਖਲ ਇਕ ਖਤਰਨਾਕ ਰੁਝਾਨ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੂਲਵਾਦੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਂਗ ਮੂਲਵਾਦੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਲਈ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਹੋਰ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕ ਬਹੁ-ਧਰਮੀ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਰਫਤਾਰ ਨੂੰ ਸਾਵਾਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ 'ਚੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਫੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਸੋ, ਭਾਰਤ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਅਤਿਵਾਦ ਕੁਝ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਰੂਪ 'ਚ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਅਵੇਸਲੇ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਬੰਬਈ 'ਚ ਹੋਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨੇ ਦਿਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਫਿਕਰਮੰਦੀ ਝਲਕਦੀ ਰਹੀ। ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖਸਲਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਮੋਦੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਿਨ ਬੁਲਾਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਵਰਗਾ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਸ਼ੋਭਾ ਡੇ ਨੇ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੈਨਲਾਂ ਤੇ ਫਲੈਸ਼ ਕਰਕੇ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀ ਕਿ ਕੀ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲੋਂ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਕ ਇਕ ਨੇਤਾ ਲਈ 40-40 ਕਮਾਂਡੋ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮੁੰਬਈ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਦੂਜੀ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ 'ਚ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਖੜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਭਾਵੇਂ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਅਤਿਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧਦੀ ਨਫਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ। ਕਾਰਨ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਹੈ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲੋ ਹੈ। ਰੂਸ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਬਰਤਾਨੀਆ, ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਗਰਮ ਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਖੜੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਟਾਲ ਮਟੋਲ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਖ ਇੰਨਾ ਸਖਤ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਸਾਥੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬੜੀ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਹਾਸੋਹੀਣੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਅਤਿਵਾਦੀ ਧਿਰ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਅਤੇ ਅੱਧ ਪਚੱਧ ਫੌਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਨਾਟਕ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰੀ ਜਾਵੇ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਬਾਅ 'ਚ ਆ ਕੇ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫੌਜੀ ਰਾਜ ਵੱਟ 'ਤੇ ਐ। ਇਸੇ ਲਈ ਅੱਜ ਕੱਲ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਅਤੇ ਗਿਲਾਨੀ ਜੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 10 ਬਿਆਨ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੁਧ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਦੂਜੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵਧ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਹੈ। ਫੌਜ ਨੇ ਛੜੱਪ ਕਰਕੇ ਰਾਜਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਹਿ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ., ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਭਾਵੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਬਾਹਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥੀਂ ਲੱਡੂ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਾਲੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮੇਲਜੋਲ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਬਰੇਕਾਂ ਲੱਗ ਜਾਣੀਆਂ ਤਹਿ ਹਨ। ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਸੌਦਾ ਵੀ ਮਹਿੰਗਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜਨਤਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਇਹ ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਘਰਾਂ ਦੀ ਰੀਮਾਡਲਿੰਗ

- ਗਰੇਨਾਈਟ ਕਾਊਂਟਰ ਟੌਪਸ
- ਆਪਣੀ ਕਿਚਨ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਨਕੋਰ ਦਿੱਖ ਦੇਣ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਕੈਬਨਿਟਾਂ
- ਤੁਹਾਡੀ ਕਲੋਜ਼ਿਟ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣ ਲਈ
- ਪੰਜਾਬੀ ਸਟਾਇਲ ਪੇਟੀ ਬੈੱਡ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
- ਪੌੜੀਆਂ ਤੇ ਹਾਰਡਵੁੱਡ ਲਾਉਣ ਲਈ

ਕਾਲ ਕਰੋ:
ਗੁਰਜੰਟ ਸੇਖੋਂ 916-275-5520
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ 916-600-5934

G. A. Construction

(Insured and Bonded Lic# 921300)

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੰਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗ਼ਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ	ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ	ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ
ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ	ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ	ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰਾਏ
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਰਤਨ
ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖ਼ੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

Surajvanshi Pharmacy (R)

MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS
25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.
Contact : Dr. Shweat Oberoi E-mail : shweat077@yahoo.com
Mobile : 98155-33933 Fax : 0091-181-5062627

Thandi Insurance Brokerage

LIC#OBO9151

Truck Insurance Specialist:
Auto liability, physical damage, motor truck cargo, general liability and worker's comp.

Coverage for:
Long and local haul owner operators, dump trucks, sand/gravel, seasonal vegetable, delivery, catering and ice cream trucks. DUI, new/young drivers accepted.

Quick Filing:
Personal auto, medical and homeowners insurance.
SR22, MCP-65, BMC91-X, Form-E, UIIA.

Business Policies:
Gas stations, repair shops, mini marts, stores, restaurants, and warehouses.

We proudly represent
GLOBAL HAWK INSURANCE CO.
RRG

ਅਸੀਂ ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਢ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ

For a Free insurance Quote Please Call :
1-800-917-2639
3090 Independence drive Suite # 246 Livermore CA 94551

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਨਾਲ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ

ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਇਹ ਲੇਖ ਢਾਈ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਢਿੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਡੂੰਘੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਰਾਵੀ-ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਬਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਵੀ ਲਿਖੀ ਸੀ। ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਇਹ ਲੇਖ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਬੌਧਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਥਾਹ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਇਸ ਲੇਖ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕੁਦਰਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਸ ਲੰਬੇ ਲੇਖ ਨੂੰ ਇਥੇ ਕਿਸ਼ਤਵਾਰ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਿੰਨੀ ਨੰਗੀ ਚਿੱਟੀ ਅਤੇ ਦਿਲ ਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਵਿਚ ਕਿਡੀ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਇੰਜ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ

1. ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਲੱਛਣ-ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਲੱਛਣਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਖਾਸ ਲੱਛਣ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਦਾ ਵਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਇਕ ਵਾਰੀ ਜਿੱਥੋਂ ਲੰਘ ਜਾਣ, ਮੁੜ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਇਹ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਗੌੜੇ (ਫਗੀਟਿਵ) ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਥੋੜੇ ਕੀਤਿਆਂ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਇਹ ਨਟ-ਖਟ, ਨਿੱਚਲੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਤੇ ਆਵਾਰਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਸਤ ਹਾਥੀ ਵਾਂਗ ਜਿਧਰ ਮੂੰਹ ਚੁਕ ਲਿਆ, ਨੱਚਦੇ, ਟੱਪਦੇ, ਖਰੂਦ ਕਰਦੇ ਸੱਪਾਂ ਵਾਂਗ ਵਲੇਵੇਂ ਮਾਰਦੇ ਤੁਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

2. ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਮਸਲਾ-ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਵੀ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਏ ਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਕੰਨ 'ਚ ਪਾਏ ਨਹੀਂ ਰੜਕਦੇ। ਪਾਲਤੂ ਬਾਂਦਰ ਵਾਂਗ ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਆਖੋ ਭੱਜ ਭੱਜ ਕੇ ਕਰਦੇ ਨੇ-ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਚਲਾਉਂਦੇ, ਚੱਕੀਆਂ ਪੀਂਹਦੇ, ਭਾਰ ਢੋਂਦੇ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ, ਫਸਲਾਂ ਸਿੰਜਦੇ, ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਲਿਜਾਂਦੇ, ਮੱਛੀਆਂ ਪਾਲਦੇ, ਹੜ੍ਹ ਠੱਲ੍ਹਦੇ, ਭੌਆਂ ਸੁਆਰਦੇ ਤੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟੇ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਰਚਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮਾਂ ਵਾਂਗ ਨਰੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਹਿਣਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਰੇਤਲੇ ਥਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਏ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਹਿ-ਲਹਿ ਕਰਦੇ ਖੇਤਾਂ ਤੇ ਬਗੀਚਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਇਆ-ਕਲਪ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾਭਾਂ ਸਦਕਾ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਨ ਦੌਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸੋਮਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਏਸੇ ਹੀ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰ, ਜੋਰੂ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੱਟਿਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੁਰਾਏ ਤੇ ਉਧਾਲੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ, ਕਈ ਵਾਰੀ, ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਤੇ ਡਾਂਗਾਂ ਦੇ ਗਜਾਂ ਵਾਂਗ ਮਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਆਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੱਟੇ ਨਿਬੇੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਬੱਝਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ। ਧੱਕੇ ਸ਼ਾਹੀ ਵੀ ਚਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜ਼ੋਰਾਵਰਾਂ ਦੇ ਸਤੀਂ ਵੀਹੀਂ ਸੌ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਧੁਰ ਤੋਂ ਟਿਕਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਰਹੇ ਨੇ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਮਸਲਾ, ਅਜੋਕੇ ਯੁੱਗ ਦਾ ਨਵਾਂ ਹੀ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਜਾਂਗਲੀ ਤੇ ਟੱਪਰੀਵਾਸੀ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਟਿਕਵੀਂ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਇਕ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਟਿਕਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਚਾਰੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸਭਿਆਤਾਵਾਂ-ਮਿਸਰ, ਸੁਮੇਰ, ਸਿੰਧ ਘਾਟੀ ਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਚੀਨ-ਉਥੋਂ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੀਲ, ਦਜਲਾ-ਫਰਾਤ, ਸਿੰਧ ਤੇ ਯੰਗਸੀਕਿਆਂਗ-ਦੀਆਂ ਘਾਟੀਆਂ ਵਿਚ ਜੰਮੀਆਂ ਪਲੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋਈਆਂ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਠੀਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਿਆਈ ਸਭਿਆਤਾਵਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਘਰੋਗੀ, ਵਾਹੀ ਜੋਤੀ ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਸੀ।

ਇਸ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇਕ ਖਾਸ ਸੀਮਾਬੱਧਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਹਿਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਕੇਵਲ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੂੰਹੇ ਲਗਾ ਕੇ ਮੋੜੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਆਬਾਦੀ ਥੋੜੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸਾਧਾਰਣ ਸਨ, ਇਹ ਵਰਤਣਯੋਗ ਪਾਣੀ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਾਧੂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਾ ਵਰਤਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਫਾਲਤੂ ਪਾਣੀ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਜਾਂ ਝੀਲਾਂ ਵਿਚ ਨਿਕਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਸੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਸੁਆਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਵਰਤਣਯੋਗ ਇਕਸਾਰ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਕਾਰੀਗਰੀ ਵੀ ਸਾਦਾ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਜਦ ਮਸ਼ੀਨੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਸਨਅਤ ਤੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਨਾਲ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਤੇ ਵੰਨਸੁਵੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਵਰਤਣਯੋਗ ਪਾਣੀ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਨਿਕਾਸ ਹੋ ਰਹੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਜਿਹਾ ਕਿ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਬੰਨ੍ਹ ਲਾਉਣੇ, ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚ ਦੀ ਸੁਰੰਗਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ, ਨਦੀ ਨਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਨਹਿਰਾਂ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚੇ ਨੀਵੇ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣੇ, ਨਹਿਰਾਂ ਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲਾਕ ਗੇਟ ਡੱਕਣੇ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੋੜਨ ਤੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਥੱਲੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਆਦਿ, ਦਾ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ।

ਲੋੜਾਂ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਇਸ ਦੂਹਰੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪਾਣੀ ਵੀ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਇਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਿਤਿਆਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਅਹਿਮ ਸ਼ਕਲ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰ ਗਿਆ, ਜਿਹੜੇ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਦੀ ਲੰਘਦੇ ਸਨ। ਏਥੇ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਗਸਣ ਲੱਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਝਗੜਾ ਵੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਅਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਐਸੇ ਮਸਲਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਨਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

3. ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਆਮ ਅਸੂਲ-

1. ***ਤਟ-ਵਰਤੀ ਸਿਧਾਂਤ***: (Riparian Doctrine)-ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੱਕ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼, ਰਾਜ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਕਿ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੱਕਦਾਰ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ, ਇਸ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਢਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਅਸੂਲ ਤੇ ਵਿਗਸਿਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਵੱਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਕੇਵਲ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਦੀ ਜਾਂ ਲਾਗੇ ਦੀ ਉਹ ਦਰਿਆ ਲੰਘਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸਨੂੰ ਤੱਟ-ਵਰਤੀ ਸਿਧਾਂਤ (Riparian Doctrine) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਆਧਾਰਤ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਲ ਵਿਦਵਾਨ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਇੰਜ ਸੰਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

(ੳ) ਖੇਤਰੀ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਤਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ: ਇਸਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਦਾਨ ਹਾਰਮਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹਾਰਮਨ ਸਿਧਾਂਤ (Harmon Doctrine) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚ ਦੀ ਕੋਈ ਦਰਿਆ ਲੰਘਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਣੀ ਵਰਤਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਿਆ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਪੈਂਦਾ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਜ ਉਸਦਾ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਵਰਤ ਕੇ ਪਿੱਛੋਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਉੱਕਾ ਈ ਵਾਂਝਿਆ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਅ) ਕੁਦਰਤੀ ਵਹਿਣ ਦੀ ਅਖਰਤਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ : ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਰਮਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਐਨ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਣੀ ਉੱਤੇ ਕੇਵਲ ਸਭ ਤੋਂ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਖੀਰਲਾ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਜ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਂਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਪਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ੲ) ਸਾਂਝੀ ਹੱਕਦਾਰੀ ਸੰਕਲਪ:ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਦਰਿਆ 'ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਜ ਉਸਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਜਾਂ ਨਿਸਬਤਨ ਹਿੱਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਮਿਲਵਰਤਣ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ, ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵਰਤ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਇਕ ਧਿਰ ਦੂਸਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਿਚ ਅੜਿੱਚਣ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਸ) ਸੀਮਤ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਸੰਕਲਪ:ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨਾਂ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ (ੳ) ਤੇ (ਅ) ਦੋਹਾਂ ਸਵੈ-ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਏਨਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨਾ ਕਿ (ੲ)। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਿਆ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਜ ਉਸਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਹਾਨੀ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਭਾਵੇਂ ਹੁਣ, ਅੱਗੇ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਰਿਆ ਤੇ ਹੱਕ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ।

(2) ਨਦੀ-ਖੇਤਰ ਸੰਕਲਪ:(Basin Concept) ਤੱਟ-ਵਰਤੀ ਸਿਧਾਂਤ 1940 ਤੱਕ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਬਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਹ ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਬਣੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਰਾਜ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਲ-ਸੋਮਿਆਂ ਅਥਵਾ ਮੀਹਾਂ, ਬਰਫ਼ਾਂ ਤੇ ਚਸ਼ਮਿਆਂ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਿਆ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਉਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਨਦੀ-ਖੇਤਰ ਸੰਕਲਪ (Basin Concept) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਪਹਿਲਾਂ 1873, 1919, 1935 ਤੇ 1947 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਜਲ-ਸੋਮਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਦਰਿਆ' ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਥੇ 1950 ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਨਾਲ 'ਦਰਿਆਈ ਘਾਟੀ (River Valley) ਵੀ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਧਾਰਾ 262 ਤੇ 7ਵੇਂ ਸ਼ਡੂਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਲੜੀ 56)। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਭਾ (International Law Association-I.L.A.) ਦੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਦੀ ਖੇਤਰ ਉਸ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਧਰਤੀ ਦੇ ਉਪਰਲਾ ਹੇਠਲਾ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ, ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਬਣਾਉਟੀ ਨਾਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਐਸੀ ਸਾਂਝੀ ਥਾਂ ਜਾਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਸਮੁੰਦਰ ਜਾਂ ਝੀਲ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜਾਂ ਥਲ ਵਿਚ ਐਸੀ ਥਾਂ ਹੋਵੇ ਜਿਥੋਂ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਨਿਕਾਸ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ।

(3) ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ: (Principal of Prior Appropriation): ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਧਿਰ ਕਿਸੇ ਦਰਿਆ ਦਾ ਕੁਛ ਪਾਣੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਪਾਣੀ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਅਗੇਤਰਾ ਹੱਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਹੱਕਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਕੇਵਲ ਪਿੱਛੋਂ ਚਲੀ ਆਉਂਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਨਵਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ।

(4) ਸੰਧੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ: ਕਿਸੇ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵਧ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਬਤ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੰਧੀ ਵੀ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਠੋਸੇ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂ ਸਾਲਸੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(5) ਹੈਲਸਿੰਕੀ ਨਿਯਮਾਵਲੀ: ਆਈ.ਐਲ.ਏ. ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੀ ਕਮੇਟੀ ਨਿਊਯਾਰਕ (1958) ਤੇ ਹੈਲਸਿੰਕੀ (1966) ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਹੈਲਸਿੰਕੀ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 5, 7 ਤੇ 8 ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਮੇਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੁਸਤਕ ਦੋ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਕਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੰਦ ਦੇ ਪੰਨਾ 21 ਤੋਂ 28 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਤੱਟ-ਵਰਤੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਤ ਰੂਪ ਨਦੀ-ਖੇਤਰ ਸੰਕਲਪ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

(6) ਸਮੀਰ ਐਨ. ਸਾਲਿਬਾ ਦਾ ਗੁਰ: ਇਹ ਗੁਰ ਇਸਰਾਈਲੀ ਜਲ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਮੀਰ ਐਨ. ਸਾਲਿਬਾ ਨੇ ਯਰਦਾਨ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੁਸਤਕ 'ਯਰਦਾਨ ਦਰਿਆ ਦਾ ਝਗੜਾ' (Jordan River Dispute) ਦੇ ਪੰਨਾ 23-24 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਨਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਦੋ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ, ਉਸ ਨਦੀ-ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ, ਸਿੰਚਾਈਯੋਗ ਰਕਬਿਆਂ ਦੀ ਨਿਸਬਤ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਜਾਣੇ ਉਚਿੱਤ ਹਨ। ਇਥੇ ਇਹ ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ-ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਕੇਵਲ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੂਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਬੱਝਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਸੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਬੱਝਵਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝਗੜਿਆਂ ਬਾਬਤ ਆਪਸੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਜਾਂ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐਸੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਵੀ ਚਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਨੌਬਤ ਜੰਗ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਝਗੜੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜਿੱਠੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਐਸਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੀ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ. ਵਿਚ ਐਸਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ/ਸੰਕਲਪਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਬੇੜਨੇ ਵਾਜਬ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਐਸੇ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਰਾਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਦੀ-ਖੇਤਰ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ। ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਝਗੜੇ ਕੇਵਲ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਦਰਿਆਵਾਂ ਬਾਬਤ ਹੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

4. ਰਾਵੀ-ਬਿਆਸ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਮਸਲਾ:ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ 1947 ਵਾਲੀ ਰਾਜ ਖੇਤਰੀ ਵੰਡ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ, ਸਣੇ ਇਸ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਦੇਸੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਤੇ ਇਸਦੀਆਂ ਪੂਰਬੀ ਸ਼ਾਖਾਂ-ਜਿਹਲਮ, ਝਨਾਂ, ਰਾਵੀ, ਬਿਆਸ ਤੇ ਸਤਲੁਜ ਦਾ ਪਾਣੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੀਆਂ ਸਿੰਜਾਈ ਨਹਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਦਰਿਆ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਜੇ ਚੀਨ ਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਬਤ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦੀ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਿਆ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਿਰੋਲ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਦ 1947 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਤੇ ਰੈਡਕਲਿਫ (Radcliff Award) ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਦੀ, ਇਕ ਨਵੀਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕਾਇਮ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਿਆ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਣ ਗਈ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਸਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੁਆਰਾ ਆਰੰਭਿਆ ਗਿਆ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ)

ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਰਿਹਾ ਵਰ੍ਹਾ-2008

ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹੇ 'ਚ

ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੰਵਰ*

ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਵਰ੍ਹਾ 2008 ਬੜਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। '300 ਸਾਲ-ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਲ' ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਧਾਮਈ ਪੰਥਕ ਗੂੰਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵਰ੍ਹਾ ਮੁਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ 300-ਸਾਲਾ ਗੁਰਤਾ ਗੱਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਦੀ ਸਰਬਉਚ ਸੰਸਥਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਸਤੀਫਾ ਲੈ ਕੇ ਸੱਚ ਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਘਟਣਾ ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬੜੇ ਹੀ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਹੀ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ 300 ਸਾਲਾ ਗੁਰਗੱਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਤਖ਼ਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਅਬਿਚਲ ਨਗਰ ਨਾਂਦੇੜ ਵਲੋਂ 15 ਨਵੰਬਰ 2007 ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 'ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ' ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਯਾਤਰਾ ਬੜੀ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਖਾਲਸਈ ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੌਕਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਪਾਵਨ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਪੁਹੰਚਾਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੜੀ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਖਾਲਸਈ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗੁਰਤਾ ਗੱਦੀ ਦੇ ਮੁਖ ਸਮਾਗਮ ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਹਫਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਨਾਂਦੇੜ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਸਤਿਕਾਰ, ਨਿਸ਼ਠਾ ਤੇ ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੌਕਤ ਨਾਲ ਆਗਾਜ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਅਨੇਕਾਂ ਪੰਥਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿੱਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਨਾਂਦੇੜ ਨਗਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ ਸਾਢੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਤੋਂ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਗ ਪੱਤਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਉਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨ ਕਿੰਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੰਗ

ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਸੇਵਾ ਕਾਲ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਸਮੁਚੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਲੋਂ ਮੰਗ ਉਠੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਬੱਚੇ-ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਆਨੰਦ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੀ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਨੰਦ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ-1909 ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਏ। ਭਾਵੇਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਸਬੰਧਤ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਸੋਧ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਵਲ ਹਾਲੇ ਤਕ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਜਨਵਰੀ 2008 'ਚ ਨਵਾਂ ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਨਾਲ ਮਸਲਾ ਹਾਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਓ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਮੁੰਬਈ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਬਾਡੀ ਗਾਰਡਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਹਿਰਦੇ ਵਲੂੰਧਰ ਕੇ ਰਖ ਦਿਤੇ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਕਰਨਾਲ ਲਾਗੇ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਵੀ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅੰਬਾਲਾ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਉਤੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦੋ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪੰਜ ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਬਾਰੇ ਮਤਭੇਦ ਉਭਰੇ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿਚ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਮੰਗੇ ਸਨ। ਤਖ਼ਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਵ-ਉਚਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਂਦੇੜ ਵਿਖੇ ਗੁਰਤਾ ਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਅਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਕਰ ਕੇ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਮਨਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਿੰਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਅਪਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕੱਵਚ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਉਠਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ, ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਉਣੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ।

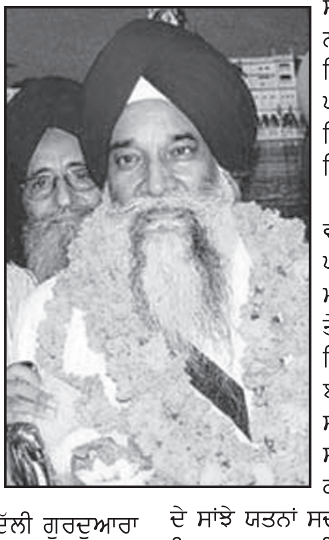

ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਇੱਟ-ਖੜੱਕਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਵਜਾਏ ਢਾਈ ਸਾਲਾਂ ਪਿਛੋਂ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰ ਕੇ ਦੋ ਸਾਲ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਚੌਥੀ ਵਾਰੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ।

ਫਰਾਂਸ 'ਚ ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਵੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਜਨਵਰੀ (2008) 'ਚ ਭਾਰਤ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਰਕੋਜ਼ੀ ਨੇ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹੁਣ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਵਿਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੀਮਾ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਅਕਾਲ ਅਕਾਡਮੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾ ਕੇ ਆਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤੇ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਕਈ ਹਿੰਦੂ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸਖਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਇਹੋ ਰਾਏ ਦਿਤੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਫਿਲਹਾਲ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਦਿਅਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਛੋਟ ਦੇ ਦਿਤੀ।

ਹਰਿਆਣਾ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਇਸ ਸਾਲ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਠਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਕ ਵਾਰੀ ਬੜੀ ਤਲਖੀ ਵੀ ਵੱਧ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਟਕਰਾਓ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਕਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਤੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਇਹ ਟਕਰਾਓ ਟਲ ਗਿਆ। ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਹੱਲ ਲੱਭ ਲਿਆ ਜਾਏ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵੀ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਏ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਸੁਝਾਅ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਲਈ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਖੁਦ-ਮੁਖ਼ਤਾਰ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਦਿਤੀ ਜਾਏ। ਵੈਸੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਾਰ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

*ਫੋਨ: 98762-95829

GNSK Consulting Inc.
PDA Loan Consulting Inc.

ਅਸੀਂ ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ, ਇਲੀਨਾਏ, ਇੰਡੀਆਨਾ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਆਇਓਆ, ਮਿਨੀਸੋਟਾ, ਕੈਨਟਕੀ ਵਿਚ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਲਿਕਰ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਮੋਟਲ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

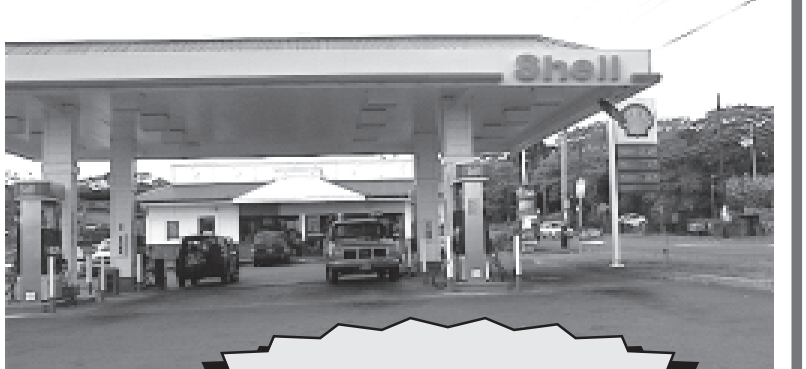

No Credit? Bad Credit?? No Problem

Difficult Loans? No Problem

ਅਸੀਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੋਨ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਕਾਲ ਕਰੋ

ਹੈਪੀ ਸਿੰਘ ਹੀਰ : 630-205-6575

ਦੀਪਕ ਸ਼ਾਹ : 847-650-0104

E-mail : happyheer71@yahoo.com, deepak_shah@yahoo.com

ਜਦੋਂ ਬਣਿਆ ਸਾਨ੍ਹ ਸਰਕਾਰੀ

ਮੂਰਖਾਂ ਦੀ ਅਕਲ ਨਾਲੋਂ ਬੂਟ ਵਧ ਚਮਕ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਰ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਮਣ ਮਿੱਟੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪੈ ਗਈ। ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸਿਰਫ ਸਭਿਅਕ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਈ ਹੈ ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀ ਨੰਗੇ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਨੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਅਤਰ ਫਲੇਲ, ਵਧੀਆ ਸਾਬਣ ਤੇ ਸ਼ੈਂਪੂਆਂ ਨਾਲ ਨਹਾ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਬਦਬੂ ਤੋਂ ਭੱਜਦਾ ਹੈ, ਨੱਚਦੇ ਮੋਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਹਿੰਗੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵੀ ਫਿੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਿਰਨ ਤੋਂ ਕਸਤੂਰੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਮਰਦ ਉਹਦੀ ਜਾਨ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕਮਾਲ ਵੇਖੋ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀ ਦਿਨ-ਮਹੀਨੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਪਿੰਡੇ ਨਾ ਪਾਉਣ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਰੋਜ਼ ਨਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਬੋਅ ਵਧ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਡੰਗਰ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂ ਹਸਪਤਾਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਲੋਤਰਖਾਨੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਥੇ ਇਕ ਸਾਨ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਰਜਿਸਟਰ 'ਤੇ ਗਾਵਾਂ ਨਵੇਂ ਦੁੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪੇੜਾ ਤੇ ਰੱਜਵਾਂ ਚਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਲੋਕ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸਤਰ ਹੈ 'ਤੂੰ ਕੀ ਲੱਗਿਆਂ ਸਾਨ੍ਹ ਸਰਕਾਰੀ?' ਪਰ ਇਕ ਸਾਨ੍ਹ ਨੇ ਇਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਿਪਤਾ ਵਿਚ ਪਾਇਆ? ਸਾਨ੍ਹ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਦੋ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੇ ਦੋਸਤੀ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੀ ਸਿਖਾਇਆ? ਸ਼ਾਇਦ ਜੁਆਬ ਮਿਲ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਲੜਾਈ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਦਲ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਅੱਖਾਂ ਮੇਲਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੁਸ਼ਮਣੀਆਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹਨ ਪਰ ਹਾਲੇ ਤੀਕਰ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਕੁੱਤਾ ਵੇਖ ਕੇ ਖੰਗੂਰੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨ੍ਹ, ਸਾਨ੍ਹ ਨਾਲ ਸਿੰਗ ਫਸਾਉਂਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਪਸ਼ੂ ਵੀ ਲੜਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਾਨਵਰ ਵੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨਾ ਵੱਟ ਬੰਨੇ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਰਾਜ ਭਾਗ ਦੀ। ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਆਪ ਮੁਹਾਰਾ ਹੋਇਆ ਫਿਰੇ ਤਾਂ ਝੱਟ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਸਾਨ੍ਹ ਵਾਂਗ ਭੂਤਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭੂਤਰੇ ਸਾਨ੍ਹ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਰਸੂਲ ਹਮਜ਼ਾਤੋਵ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਭੂਤਰੇ ਸਾਨ੍ਹ ਨੂੰ ਸਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਮਤ ਟਾਹਰ ਮਾਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਪੂਛ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਵੋਗੇ। ਝੋਟਾ, ਝੋਟੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹੈ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਕਈ ਵਾਰ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਸਿੰਗ ਤੁੜਵਾ ਕੇ ਲਹੂ ਲੁਹਾਣ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਫਿਲਪਾਈਨ ਵਿਚ ਮਨੀਲੇ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਹਰ ਸਾਲ ਮੇਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੇੜ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਜਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਨਾਲ ਇਹ ਲੜਾਈ ਅਕਤੂਬਰ-ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਅਕਸਰ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਤੂ ਸਾਨ੍ਹ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇਨਾਮ ਵਿਚ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਾਨਵਰਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਨੂੰ ਉਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਾਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਦੇ ਯੁੱਧ ਵਾਂਗ ਫਸਿਆ ਵੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਦਾ ਅੰਤ ਵੀ ਇਕ ਸਾਨ੍ਹ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨ੍ਹ ਅਕਸਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਧੌਣ ਤੋਂ ਦਬੋਚਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਲਕ ਧੌਣ ਉਪਰ ਜ਼ਹਿਰ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੱਲਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਸਾਨ੍ਹ ਦੀ ਮੌਤ, ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਜ਼ਹਿਰ ਵੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਚਤੁਰਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਹ ਅਸੂਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨ੍ਹ ਦੀ ਧੌਣ ਤੇ ਰੋਟੀ ਰਗੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮਾਲਕ ਰੋਟੀ ਖਾ ਲਵੇ ਤਾਂ ਲੜਾਈ ਦਾ ਸਿਗਨਲ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਮਰ ਕੇ ਹਾਰਿਆ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦਾ ਜਿੱਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਮਾਲ ਇਹ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਲਦਾਂ ਦੀਆਂ ਦੌੜਾਂ ਵਾਂਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਫਿਲਪਾਈਨ ਤੋਂ ਮਾਲਕ ਵਧੀਆ ਗੱਡੀਆਂ, ਟਰੱਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਲੜਾਈ ਦਾ ਇਕ ਨਿਯਮ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨ੍ਹ ਸਿਰਫ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲੇ ਸਾਨ੍ਹ ਅਕਸਰ ਖੂੰਖਾਰ ਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਰੇ ਹੋਏ ਸਾਨ੍ਹ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਬੁੱਚੜਖਾਨੇ ਵਾਲੇ ਮੀਟ ਖਾਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਵੀ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਲਕ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਹੇਠ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਪਾਲੇ ਇਕ ਸਾਨ੍ਹ ਦੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪਿੱਟ ਪਿੱਟ ਕੇ ਰੋਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾ-ਦਸਤੂਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਂਗ ਮਰਦ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ੈਤਾਨੀਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਸਾਨ੍ਹ ਨੂੰ ਲੜਨ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਮੋਟੇ ਪੈਸੇ ਵਸੂਲਦੇ ਹਨ ਤੇ ਖੁਰਾਕ ਏਨੀ ਖੁਆਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਰੋਟੀ ਖੋਹ ਕੇ ਵੀ ਸਾਨ੍ਹ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਸਾਨ੍ਹ ਨੂੰ ਗਊ ਜਾਇਆ ਕਹਿਣ ਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਣੀ ਕਿ ਨਿਹਾਇਤ ਸ਼ਰੀਫ ਜਾਨਵਰ। ਸਾਨ੍ਹ ਨੂੰ ਪੇੜਾ ਦੇਣਾ ਪੁੰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਗਊ ਜਾਏ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਪੇਨ ਦੀ ਬੁੱਲ ਫਾਈਟਿੰਗ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦਰਸ਼ਕ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮਰਦ ਸਾਨ੍ਹ ਨਾਲ ਲੜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਾੜੀਆਂ ਵੱਜਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੰਗਾਂ ਦੀ ਚੱਕ ਧੂਹ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਮਰਦ ਮਰਦਾ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਜਖ਼ਮੀ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਹਟਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ। ਸਪੇਨ ਦੀ ਇਹ ਬੁਲ ਫਾਈਟਿੰਗ ਦੇਖਣ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹੋਣ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਖਦਾਇਕ ਘਟਨਾ ਸੀ ਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਲਾਹਣਤ, ਜਦੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਇਕ ਕਮੀਨਾ ਯੁੱਧ ਦੇਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵਿਚ ਜਾਨ ਗੁਆ ਬੈਠੇ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨਾਲ ਖੁਆਰੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਚਿੱਤ ਦੀਆਂ ਖੁਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨੇਰ੍ਹੀ 'ਤੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮਿੱਟੀ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਹੀ। ਕਰੀਬ ਤੀਹ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨ੍ਹ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਪੱਚੀ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਔਰਤਾਂ, ਮਰਦ ਤੇ ਬੱਚੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਇਕ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਲੋਕ। ਜੋ ਹਾਲੇ ਵੀ 25 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਦਿਨ ਇਕ ਪਹਿਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ, ਕਦੇ ਵੀ ਬੁੱਲ ਫਾਇਟਿੰਗ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੜਾਈਆਂ ਵੇਖਣ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ।

ਘਟਨਾ ਇਉਂ ਘਟੀ ਕਿ ਸਪੇਨ ਦੀ ਇਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਚਾਰ ਛਿੱਲੜ ਕੱਠੇ ਕਰਨ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਸਾਨ੍ਹ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਲ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਵੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਲੜਾਈ ਉਦੋਂ ਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਦੋਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼ੈਤਾਨ ਲੋਕ ਇਸ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਖਰਮਸਤੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਸੈਂਟਰਲ ਸਪੇਨ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਦੋ ਹੀ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸਨ, ਵਿਖੇ ਇਹ ਲੜਾਈ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ ਇਸ ਲੜਾਈ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਗਏ। ਹੋਇਆ ਇਹ ਕਿ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਲੈਕ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਕ ਗਈਆਂ। ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਚਾਅ ਨਹੀਂ ਸਾਂਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੇ ਐਨ ਵਿਚਕਾਰ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ ਵਾਲਾ ਇਕ ਗੋਲਾਕਾਰ ਪਿੰਜਰਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਲੜਾਈ ਚਾਰ ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਸੀ ਤੇ ਖਲਕਤ ਦੋ ਵਜੇ ਹੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਣ ਬੈਠੀ। ਹੋਰ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਬੱਚੇ ਵੀ ਤੇ ਕਈ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਚਾਰ ਵੱਜ ਕੇ ਦਸ ਮਿੰਟ 'ਤੇ ਜਿਉਂ ਹੀ ਸ਼ੇਰ ਅਤੇ ਸਾਨ੍ਹ ਨੂੰ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚੋਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ, ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਦਰਵਾਜੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸੀਟੀ ਵੱਜਣ ਸਾਰ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਛੋਟੇ ਪਿੰਜਰਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਤਾਂ ਖੂੰਖਾਰ ਸ਼ੇਰ ਦਹਾੜਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਟੇਡੀਆਮ ਕੰਬ ਗਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤਾੜੀਆਂ ਵਜਾਈਆਂ, ਨੁਕੀਲੇ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਨ੍ਹ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਘੂਰ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਲੜਾਈ ਦੇਖਣ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਚੀਕਾਂ, ਸੀਟੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਨੋ ਸਟੇਡੀਅਮ ਗੂੰਜਣ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਜਾਨਵਰ ਲੜਨ ਦੀ ਥਾਂ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਕੋਈ ਹਰਕਤ ਨਾ ਹੋਈ। ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਲੜਨ ਨਾਲੋਂ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿਚ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੂਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਕ ਗਾਰਡ ਨੇ ਲੰਬੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਸ਼ੈਂਟੇ (ਰੱਸੀ) ਨਾਲ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਹਲੂਣਿਆ। ਸ਼ੇਰ ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਸਾਨ੍ਹ ਵਲ ਵਧਿਆ ਤੇ ਜਿਉਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਸਿੰਗ ਮੂਹਰੇ ਕੀਤੇ ਸ਼ੇਰ ਫਿਰ ਪਿਛਾਂਹ ਪਰਤ ਆਇਆ।

ਆਖਿਰ ਕੋਈ ਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਜਾਂਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਲੜਾਈ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਮਾਇਕ ਤੋਂ ਲੜਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਫਿਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਮੁੰਡ੍ਹੀਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਕ ਜਾਨਵਰ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ ਅਸੀਂ ਇਥੋਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਅੰਤ ਵੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਘਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਲੜਾਈ ਫਿਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਲ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਤਾਂ ਵਧਦੇ ਪਰ ਲੜਦੇ ਨਾ। ਸਟੇਡੀਅਮ 'ਚੋਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਸੋਢੇ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਹੱਥ ਆਇਆ ਜਾਨਵਰਾਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਮਾੜੀ ਕਿਸਮਤ ਕਿ ਸਾਨ੍ਹ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਲੌਅ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਉਠਿਆ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀਆਂ ਮੂਹਰਲੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਿੰਗ ਫਸਾ ਦਿੱਤੇ। ਸ਼ੇਰ ਦਰਦ ਨਾਲ ਚੀਕਿਆ ਤੇ ਉਸਨੇ ਸਾਨ੍ਹ ਦੀ ਪਿੱਠ ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਕੇ ਲਹੂ ਲੁਹਾਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਨ੍ਹ ਨੇ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਸਿੰਗਾਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਗੋਲ ਜੰਗਲੇ 'ਚ ਪਟਕਾ ਕੇ ਮਾਰਿਆ। ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਜੰਗਲੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਜੰਗਲਾਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਖਿਲਰ ਗਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਗਲ ਗਲ ਤੀਕਰ ਭਰੇ ਜਾਨਵਰ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਚੀਖ ਚਿਹਾੜਾ ਮਚ ਗਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਵਲ ਘੂਰ ਘੂਰ ਕੇ ਵਧਦੇ ਤੇ ਕੋਈ ਸਿੰਗਾਂ ਨਾਲ ਉਲਰ ਉਲਰ ਕੇ ਡਿਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਪੰਜਿਆਂ ਦੇ ਵਾਰ ਨਾਲ ਪਰਖਚੇ ਉਤਾਰੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਪੰਜ ਕੁ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜੁਬਾੜੇ 'ਚ ਫੜ ਕੇ ਜਦੋਂ ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਵਗਾਹ ਕੇ ਮਾਰਿਆਂ ਤਾਂ ਮਾਂ ਬਾਪ ਮਦਦ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਏ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਆਲੂ ਵਾਂਗ ਛਿਲ ਕੇ ਦਰੜ ਸੁੱਟੇ। ਖਤਰੇ ਦਾ ਘੁੱਗੂ ਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਧ ਸਨ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਗੋਲੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਧ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਸੀ। ਤੰਗ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਭੱਜੇ ਲੋਕ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਕੁਚਲੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਪੰਝੀ ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਤੋਂ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਨਾ ਉਂਜ ਹੀ ਔਖਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਕਰੀਬ ਇਕ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਖੂੰਖਾਰ ਜਾਨਵਰ ਮੌਤ ਦਾ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਨੱਚਦੇ ਰਹੇ। ਪੁਲਿਸ ਕੁਝ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ। ਜਿਥੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ, ਸੀਟੀਆਂ ਵੱਜਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਥੇ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ, ਰੋਣਾ ਧੋਣਾ ਤੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਸਨ।

ਆਖਿਰ ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਹੌਂਸਲਾ ਕਰਕੇ ਨਿੱਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਲ ਵਧਦੇ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਸਿਰ 'ਚ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਉਹ ਥਾਂਏ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਨ੍ਹ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਚਾਰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਪਹਿਲੀ ਗੋਲੀ ਸਾਨ੍ਹ ਦੇ ਢਿੱਡ ਵਿਚ ਲਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁਗਣਾ ਗੁੱਸਾ ਵਿਖਾਉਣ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਲ ਵਧਦਾ ਤੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨਾਲ ਮਸਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਇਉਂ ਨੱਚਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਹੋਰ ਲਉ ਪੰਗਾ। ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਢੇਰੀ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਵੀਹ ਮਿੰਟ ਦੀ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਤੇ ਫਸਵੀਂ ਲੜਾਈ 'ਚ ਸਾਨ੍ਹ ਉਦੋਂ ਢੇਰੀ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਉਹਦੇ ਮੱਥੇ ਵਿਚ ਸਿੱਧੀ ਗੋਲੀ ਵੱਜੀ।

ਬੱਚਿਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਵਿਰਲਾਪ ਦੇਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਗਦੜ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਵਧ ਸਨ। ਘਬਰਾਈ ਹੋਈ ਪੁਲਿਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਵੇਖ ਕੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਸੀ। ਵੱਡੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਇਸ ਲੜਾਈ 'ਚ ਮਨੁੱਖੀ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਚੁੱਪ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ ਪੰਝੀ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਦੀ ਹੋਲੀ ਏਨੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੇਡੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਤਿੰਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ, ਜੋ ਇਸ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖਣ ਆਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਅ ਸਟੇਡੀਅਮ 'ਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਆਤਮ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਕਰ ਲਈਆਂ। ਕੁਝ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸਾਂ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਦਰਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਸਨ ਤੇ ਕਈ ਮੁਟਿਆਰਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬਦਨ ਖੂਨੀ ਪੰਜੇ ਨੇ ਲੀੜੇ ਪਾੜ ਕੇ ਨੰਗੇ ਕਰ ਸੁੱਟੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਸਪੇਨ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦਾ ਸੋਗ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਖਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਅਧੋਂ ਵਧ ਇਥੇ ਮਰੇ ਸਨ ਤੇ ਹਾਲੇ ਤੀਕਰ ਵੀ ਉਹ ਇਸ ਮਨਹੂਸ ਘੜੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਕ ਪਹਿਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਸੋਗ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ।

ਦੁਖਦਾਇਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸੱਪ ਨਾਲ ਨਿਉਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੈਰ ਨਹੀਂ, ਨਿਉਲਾ ਸੱਪ ਤੋਂ ਵਧ ਤਾਕਤਵਰ ਹੈ ਪਰ ਨਿਉਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਝਾਂਜਰਾਂ ਪਾ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ 'ਚ ਸੱਪ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਪੁਆੜੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ।

ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਭਿੜਦਿਆਂ, ਲੜਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਕੱਛਾਂ ਕਿਉਂ ਵਜਾਉਂਦਾ ਹੈ? ਤਾਕਤਵਰ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਸਾਂ 'ਚ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ ਹਾਥੀ ਭੋਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਹੀਲੇ ਵਸੀਲੇ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਭਲੇਮਾਣਸ ਉਸਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਨਾ ਜਾਣ ਲੈਣ ਕਿਉਂਕਿ ਮਰਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਛਾਣ ਕਮੀਜ਼ ਤੋਂ ਤੇ ਫਿਰ ਤਮੀਜ਼ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦਿਨ ਪਾਪ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਧਰਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ। ਅਜਗਰ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਓਗੇ ਤਾਂ ਸਿਰਹਾਣੇ ਸੌਣ ਲਈ ਰਾਜੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ 'ਚ ਦੁਸ਼ਮਣੀਆਂ ਪੁਆ ਕੇ ਤਾੜੀਆਂ ਵਜਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕਰਨਾ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਤੇ ਵਿਹਲੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸੋਚਿਓ!

ਗੱਲੀਂ-ਬਾਤੀਂ

ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ

ਫੋਨ: 925-752-8025

ਡੰਗ ਤੇ ਚੋਭਾਂ *-ਜਾਣਕਾਰ*

ਗਾਇਕੀ ਕਿ ਪੰਗਾ

'ਬਿਸ਼ਨੀਏ' ਕਿਥੇ ਮਰ ਗਈ? ਐਧਰ ਆ ਵੇਖ ਲੈ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਚੰਦ।' ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਰੇ ਪੀਤੇ ਨੇ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ 'ਵਾਜ ਮਾਰੀ।

'ਕਦੇ ਚੱਜ ਨਾਲ ਵੀ ਬੋਲ ਪਿਆ ਕਰ। ਜੁਬਾੜਾ ਅੱਡੀ ਰੱਖਦੈਂ। ਕੀ ਛੰਨਾ ਰੁੜ੍ਹ ਗਿਆ ਘਿਉ ਦਾ?'

'ਆਹ ਸੁਣ ਲੈ' 'ਖ਼ਬਾਰ ਦੀ ਖਬਰ। ਸਾਡਾ ਵੀਹ ਲੱਖ ਢੱਠੇ ਖੂਹ 'ਚ।'

'ਕਿਹੜੀ ਵਾਹਘੇ 'ਤੇ ਜੰਗ ਲਗ ਗਈ। ਮੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਆਉਂਦੈ? ਸੁਣਾ ਦੇ ਤੂੰ ਹੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ।'

'ਲਿਖਿਆ ਆ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਇਕ ਗਾਇਕ ਦੇ ਦਫਤਰ 'ਚ ਇਕ ਬੰਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਉਣ ਗਿਆ। ਮੂਹਰੇ ਆਪੇ ਹੀ ਗਾਇਕ ਸਾਹਿਬ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਹੁਣੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਨ ਚੱਲਣਾ, ਡੀ.ਜੇ. ਆਲਿਆ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਗਿਐ। ਪਤਾ ਗਾਇਕ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਇਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਤਾਂ ਬੈਠੇ ਹਾਂ।

'ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ?'

'ਸੱਤ ਹਜ਼ਾਰ।'

'ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੇ।'

'ਤੂੰ ਭਾਅ ਹੀ ਸੁਣਿਐਂ, ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਵੀ ਵੇਖ।' ਪੰਜਾਹ ਪਰਸੈਂਟ ਪੂਰਾ।

'ਹਾਲੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨੇ।'

'ਤੇ ਹੁਣ ਨਾ ਯਾਰ ਬੋਲੀਂ। ਪੂਰਾ ਸੱਤ ਸੌ ਲਵਾਂਗੇ।'

ਤੇ ਅਗਲੇ ਪਲ ਰਿਕਸ਼ਾ ਲਿਆ, ਨਾਲ ਇਕ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਤੇ ਨੱਚਣ ਵਾਲੀ ਤੇ ਇਕ ਵਾਜੇ ਤੇ ਢੋਲਕੀ ਵਾਲਾ ਬਿਠਾਇਆ ਤੇ ਤੂੰਬੀ ਵਜਾਉਂਦਾ ਰਿਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਹੀ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ 'ਭਾਵੇਂ ਸਾਥੋਂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਲਉ ਗਾਣਾ ਸੁਣ ਕੇ ਜਾਣਾ ਜੀ।'

'ਇਹਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ?'

'ਸਰੋਤਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਗਾਇਕ ਵਧ ਗਏ ਨੇ।'

'ਪਰ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਸੁਣਾਈ?'

'ਮੂਰਖਤਾ ਦੀਏ ਮੂਰਤੇ ਤੈਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ੰਦ 'ਤੇ ਨਿਆਈਂ ਵਾਲਾ ਖੇਤ ਵਿਕਾ ਕੇ ਵੀਹ ਲੱਖ ਲਾਤਾ, ਇਸ ਬੇਸੁਰੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕ 'ਚ ਨੀ ਬੁੱਕ ਕਰਨਾ?

'ਹਾਏ ਰੱਬਾ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਦੀ ਜਾਂਦੀ ਐ।'

'ਹੁਣ ਤੇਰਾ ਇਹ ਲਾਡਲਾ ਗਾਇਆ ਕਰੂ, ਤੂੰ ਢੋਲਕੀ ਵਜਾਈਂ ਮੈਂ ਵਾਜਾ।'

'ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਨੂੰ ਦੱਸ ਕੇ ਆਉਨੀ ਆ, ਉਹਦਾ ਜੀਤਾ ਵੀ ਲੈਣ ਲੱਗਾ ਇਹ ਪੰਗਾ।'

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਚੂੰ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਾ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜਸ਼ਤ।
ਹਲਾਲ ਅਸਤ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਦਸਤ॥

ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬੇ ਕਮਾਲ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀ

ਲਖ ਲਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

ਨਵਾਂ ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ !

ਸ. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਵਾਲ

ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਵਾਲ

ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਚਰਨ ਧੂੜ
ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਵਾਲ,
ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ (ਮੈਂਬਰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਂਸਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ)
ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਫੋਨ: 408-421-9463

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਗਲਤ

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਲਿਖੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਲਿਖੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਹਾਲੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ., ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਫ ਸਿੱਖੀਜ਼ਮ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਦਵਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸੋਝੀ ਉਪਰ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਤੂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1960ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਕ ਲੇਖ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਟਿੱਪਣੀ ਵਜੋਂ ਇਹ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ ਇਹ ਲੇਖ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਇਥੇ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਛਾਪਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਪਰ ਉਹ ਕਾਫੀ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਹੀ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ। **– ਸੰਪਾਦਕ**

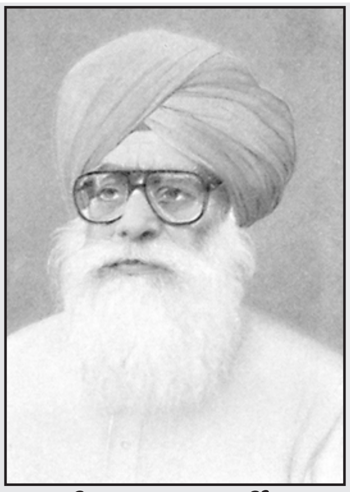

ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ

'ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਦੇ ਫਰਵਰੀ 1959 ਅੰਕ ਵਿਚ, ਸ. ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿਘ ਐਮ.ਏ., ਐਲ.ਐਲ.ਬੀ., ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਇਕ ਲੇਖ 'ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ' ਦੇ ਸਿਰਨਾਵੇਂ ਹੇਠ ਛਪਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿਦ ਸਿਘ ਜੀ 'ਮਹਾਂਪੁਰਖ, ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਦੀ ਨਿਆਈ'' ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਹਿਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"ਭਰ ਜੁਆਨੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸੁਨੱਖੀ ਤੇ ਮਾਲਦਾਰ ਮੁਟਿਆਰ ਆਪ 'ਤੇ ਆਸ਼ਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਘਰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਆਪ ਜੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜੁਆਨੀ, ਆਪਣੇ ਹੁਸਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲ ਦਾ ਜਾਦੂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਆਸ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁਦੀ ਤਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਬੜਾ ਖਤਰਨਾਕ ਤੀਰ ਛੱਡਦੀ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਆਖਦੀ ਹੈ– ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਜੁਆਨੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਹੁਸਨ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਇਕ ਮੁਟਿਆਰ ਹੋਰ ਸਭ ਕੁਝ ਜਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਸਨ ਤੇ ਜੁਆਨੀ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਉਸ ਤੋਂ ਜਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਇਸੇ ਹੀ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲੂਣਾਂ ਨੇ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਲੂਣਾ ਦੀ ਰੂਹ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਚੁਕੀ ਹੈ। ....ਮੈ ਹੁਣੇ ਹੀ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ ਲੱਗੀ ਹਾਂ। ਮੈ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਾਂਗੀ ਤੇ ਕਹਾਂਗੀ ਕਿ ਇਸ .... ਗੁਰੂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਕਲਾ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਰੀ ਇਜ਼ਤ 'ਤੇ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ... ਜੇ ਭਲੀ ਚਾਹੁਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਤੇ ਹਠ ਨਾ ਕਰੋ। ....ਆਪਣੀ ਇਜ਼ਤ ਬਚਾਉ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਤਪਦੀ ਨੂੰ ਠਾਰੋ।'' ... ਪਰ ਸਤਿਗੁਰ ਘਬਰਾਏ ਨਹੀਂ....। ਬੋਲੇ ਸਾਧੋ.... 'ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਸੰਗਤਿ ਦੁਰਜਨ ਕੀ ਤਾ ਤੇ ਅਹਿਨਿਸਿ ਭਾਗਉ।' ਪੰਨਾ 219... ਹੁਣ ਮੈਂ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਉਸ ਦੇ ਜਾਲ 'ਚੋ ਅਡੋਲ ਹੀ ਨਿਕਲ ਗਏ।'' (ਸਫਾ 26–27)

ਲੇਖਕ ਡਬਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਨਾਤਕ ਹੈ, ਤੇ ਇਉਂ ਉਕਤੀ ਯੁਕਤੀ, ਪ੍ਰਤਖ, ਪ੍ਰਮਾਣ, ਉਪਮਾ, ਬੰਦ ਆਦਿ ਦੇ ਭੇਦ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿਦ ਸਿਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਥਾ ਤੇ ਚਰਿਤਰ ਲਕਸ਼ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉਤੇ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਸਾਹਿਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਲੇਖਕ ਅਗਯਾਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫੇਰ, ਇਹ ਲੇਖ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਿਜ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿ ਸਿੱਖ ਤੇ ਅਨਮਤ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸਨਦ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਕਹਾਣੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਲੋਕ ਵਾਰਤਾ (Folklore) ਤੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ (Folk Literature) ਤੋਂ ਉਚੇਰਾ ਕੋਈ ਵਾਸਤਵਿਕ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ, ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ? ਬਸੋਖਤ ਅਕਲ ਜ਼ ਹੈਰਤ ਕਿਹ ਈਂਨ ਚਿਹ ਬੁਲਅਜਬੀਸਤ!

ਇਹ ਰੂਪ ਕੌਰ 'ਸੁਨੱਖੀ ਤੇ ਮਾਲਦਾਰ ਮੁਟਿਆਰ' ਦੀ ਲੋਕਵਾਰਤਾ ਦਸਮ ਗ੍ਰਥ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਉਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ 'ਤ੍ਰਿਯਾਚਰਿਤਰ' ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਅਥ ਪਖਯਾਨ ਚਰਿਤਰ ਲਿਖਯਤੇ' ਤੋਂ ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 'ਉਪਾਖਯਾਨ', ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਕੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ 'ਵਾਰਤਾ', 'ਵਤ੍ਰ' ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਇਨੇ ਹਨ – ਲੌਕਿਕ ਕਹਾਣੀ (Secular Story), ਇਤਿਹਾਸ, ਵਾਸਤਵਿਕ, ਸੱਚੀ ਮੁੱਚੀ ਵਾਪਰੀ ਹੋਈ ਘਟਨਾ ਸਾਹਿਤ, ਹਿਤਕਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨੋਕਲਪਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਥੀ ਹੋਈ ਵਾਰਤਾ (Fiction) ਆਦੀ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਕਥਾ ਕਥਨੀ ਨੂੰ ਦੋਂਹ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਸੁਹ੍ਰਿਦ ਸੰਹਿਤਾ। ਵੇਦ ਪ੍ਰਭੁਸੰਹਿਤਾਹਨ ਤੇ ਪੌਰਾਣ ਪੂਰਵਵਤ੍ਰ, ਬੀਤ ਚੁਕੀਆਂ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਹ੍ਰਿਦਸੰਹਿਤਾ ਹਨ। ਵੇਦ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਤਿੰਨ ਕਾਲ ਸਤਯ ਹੈ, ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵੇਦ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਆਗਿਆ ਦਾ ਦਰਜਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਸੁਹ੍ਰਿਦਸੰਹਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ–ਵਸਤੂੰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਤਯ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮਿੱਤਰ, ਦੋਸਤ ਦੇ ਨੇਕ ਸਲਾਹ–ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਤੁਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਿਚਾਰਨ ਨਾਲ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਾਡੇ ਪੁਰਾਤਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ "ਚਤ੍ਰਸ੍ਰਹ ਵਿਦਿਆ'' (Four Branches of Knowledge) ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ,

1. ਆਨਵਿਕਸ਼ਕੀ (Logic Metaphysics);
2. ਤ੍ਰੈਯ (Three Vedas);
3. ਵਾਰਤਾ ਤੇ ਉਪਾਖਯਾਨ, (Secular arts and fiction) ਅਤੇ
4. ਦੰਡਨੀਤੀ (Politics, Statecraft etc.) ਤੇ ਉਪਾਖਯਾਨ, ਵਾਰਤਾ ਹੈ।

ਇਉਂ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ, 'ਤ੍ਰਿਆਚਰਿਤਰ' ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਹੀ, ਇਸ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿਘ ਜੀ ਵਾਲੀ 'ਰੂਪ ਕੌਰ' ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਦਰਜ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪ ਹੀ "ਪਖਯਾਨ–ਚਰਿਤ੍ਰਲਿਖਯਤੇ'' ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਸਮਾਪਤ ਭਾਗ (Epilogue) ਰਾਹੀਂ ਆਪ ਕਿਹਾ ਹੈ:

"ਸੁਨੈ ਗੁੰਗ ਜੋ ਯਾਹਿ ਸੁ ਰਸਨਾ ਪਾਵਈ।।
ਸੁਨੈ ਮੂੜ੍ਹ ਚਿਤ ਲਾਇ ਚਤੁਰਤਾ ਆਵਈ।।''
404।। (ਤ੍ਰਿਯਾਚਰਿਤਰ 405)

"ਪਖਯਾਨ ਚਰਿਤਰ'' ਅਥਵਾ "ਤ੍ਰਿਯਾਚਰਿਤਰ'' ਨਾਮੀ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਿਤਰ ਯਾ ਵਾਰਤਾ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਵਿਰਾਟਰੂਪ (Metaphysical Reality) ਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਹੀ ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਅਭੇਦ ਕਰਕੇ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ:

ਤੁਹੀ ਖੜਗਧਾਰਾ ਤੁਹੀ ਬਾਢਵਾਰੀ।।
ਤੁਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ।।''
....
ਤੁਹੀ ਬਿਸ਼ਨ ਤੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਤੂੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਜੈ।।
ਤੁਹੀ ਬਿਸ੍ਰ ਮਾਤਾ...।।
ਤੁਹੀ ਤੁੰਰਕ ਹਿੰਦੂ ਜਗਤ ਮੈਂ ਬਨਾਏ।।
ਤੁਹੀ ਪੰਥ ਹ੍ਵੈ ਅਵਤਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਮਾਂਹੀ।। ''(–1–3)

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਿਤਰ ਗੁਰੂ ਨੇ ਉਸ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ, ਸਰਬਾਧਾਰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ, ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ:

"ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ਤੁਹੀ ਬਾਕ ਬਾਨੀ।।''(2)

ਸਰਵਵਿਸ਼ਵ ਤੇ ਜੀਵ ਵਿਚ ਚੇਤਨਸਤਾ ਰੂਪ ਭੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਆਸਰੇ ਕਵੀ, ਲਿਖਾਰੀ ਤੇ ਬੁੱਧੀਵਾਨ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਰਚਦੇ ਹਨ:

"ਤਾਰਨ ਲੋਕ ਉਧਾਰਨ ਭੁਮਹਿ
ਦੈਤਸੰਘਾਰਨ ਚੰਡ ਤੁਹੀ ਹੈ।।''
ਕਾਰਨ ਈਸ, ਕਲਾ, ਕਮਲਾ ਹਰਿ,
ਅਦ੍ਰ ਸੁਤਾ ਜਹ ਦੇਖੋ ਉਹੀ ਹੈ।।
ਤਾਮਸਤਾ, ਮਮਤਾ ਨਮਤਾ,
ਕਵਿਤਾ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਗੁਹੀ ਹੈ।।''
...4।। (ਚੰਡੀ ਚਰਿਤਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ, ਪੰਨਾ 74)

ਇਹੋ ਅਨਾਦੀ ਤਿੰਨ ਕਾਲ ਸਤਯ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਦਿਬ ਤੇ ਸਨਾਤਨ ਰੂਪ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿਦ ਸਿਘ ਜੀ ਨੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾਚਰਿਤਰ ਉਪਾਖਯਾਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚਰਿਤਰ ਦਸਮ ਗ੍ਰਥ ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ "ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਚੰਡ'' ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਕਹੀ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਤ੍ਰ ਆਤਮੇ ਪ੍ਰੋਖ ਇਸਥਿਤ ਉਹ ਈਸਵਰੀ–ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵ ਬਦੀ ਤੇ ਅਧਰਮ ਉਤੇ ਫਤਹਿ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ:

ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਪਛਾਣੁ।।''
(ਪੰਨਾ 441)

ਗੁਰਵਾਕ ਦਾ ਆਸ਼ਾ ਭੀ ਇਹੋ ਹੈ।

ਇਉਂ ਅਰੰਭ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਉਸ ਰਚਨਾ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਲਗਭਗ ਅਰਧਭਾਗ ਹੈ ਤੇ ਕਥਾ ਇਉਂ ਤੁਰਦੀ ਹੈ:

ਪ੍ਰਥਮ ਧਯਾਇ ਸ੍ਰੀ ਭਉਗਵਤੀ ਬਰਨੌ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਸੰਗ।।
ਮੋ ਘਟ ਮੈਂ ਤੁਮ ਹ੍ਵੈ ਨਦੀ ਉਪਜਹੁ ਬਾਕ ਤਰੰਗ।46।।''

ਇਥੇ ਭੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਲਿਖਣ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਉਹ ਵਾਸਤਵਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ, ਮਨ ਰੂਪੀ ਨਦੀ ਵਿਚ ਉਪਜੇ ਹੋਏ ਬਾਕ–ਤਰੰਗ ਹਨ। ਹੁਣ ਤ੍ਰਿਯਾਚਰਿਤਰ ਆਰੰਭ ਕਰਦੇ ਹਨ:

ਚਿਤ੍ਰਵਤੀ ਨਗਰੀ ਬਿਖੈ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ।।...
ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਅਤਿ ਜੋ ਬਿਧਿ ਧਰਯੋ ਸੁਧਾਰਿ।।...
ਏਕ ਅਪਸਰਾ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਜਾਤ ਸਿਗਾਰ ਬਨਾਇ।।
ਨਿਰਖ ਰਾਇ ਅਟਕਤਿ ਭਈ............।।
ਬਰੀ ਰਾਇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਮਨ ਦੁਦਭਿ ਢੋਲ ਬਜਾਇ।। 5।।...
ਬਹੁਤ ਬਰਸਿ ਸੰਗ ਅਪਸਰਾ ਭੂਪਤਿ ਮਾਨੇ ਭੋਗ।।
ਬਹੁਰਿ ਅਪਸਰਾ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਜਾਤ ਭਈ ਉਡਿ ਲੋਗ।।7।।''

ਚਿਤ੍ਰਵਤੀ ਨਗਰ ਵਿਚ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨਾਮੀ ਇਕ ਅਨੂਪਮ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਇਕ ਅਪਸਰਾ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਉਸ ਦੀ ਵਹੁਟੀ ਬਣ ਕੇ ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਰਹੀ। ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਭੀ ਜਨਮਿਆ ਇਸ ਸੰਜੋਗ ਵਿਚੋਂ ; ਪਰ ਫੇਰ ਅਪਸਰਾ ਆਪਣੇ ਮਨੁ ਪ੍ਰੇਮੀ ਛੱਡ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਘਰ, ਇੰਦ੍ਰਲੋਕ ਚੱਲੀ ਗਈ।

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਤੇ ਰਿਗਵੇਦ (10.95) ਵਿਚ ਉਰਵਸ਼ੀ ਤੇ ਪੁਰੂਰਵਾ ਦੇ ਨਾਂਵਾਂ ਨਾਲ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਿਗਵੇਦ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਵਾਕਯੋਵਾਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਪੁਰੂਰਵਾ ਉਰਵਸ਼ੀ ਦੀ ਜੁਦਾਈ ਵਿਚ ਅਤੀ ਬਿਹਬਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਤਮਘਾਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਰਵਸ਼ੀ ਸੁਰਲੋਕ ਤੋਂ ਮ੍ਰਿਤੂਲੋਕ ਵਿਚ ਉਤਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪੁਰੂਰਵਾ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

ਪੁਰੂਰਵਾ, ਮਰਨ ਨਿਸ਼ਚਾ ਤਿਆਗ ਦਿਉ, ਆਤਮਘਾਤ ਨ ਕਰੋ, ਨਿਰਦਯੀ ਬਣ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਭੇਟਾ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਮਤ ਕਰੋ। ਤ੍ਰਿਯਾ ਦੀ ਮਿਤ੍ਰਤਾ ਤਿੰਨ ਕਾਲ ਅਸਥਿਰ ਹੈ, ਕਿਉਂ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਬਿਜੂ, ਮੁਰਦਾਖੋਰ ਦਾ ਹੈ।''(..ਰਿਚ, 15)

ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਮਨ ਦੇ ਚਰਿਤਰ ਦਾ ਇਹ ਵਿਲੇਨ ਤੇ ਜਾਇਜ਼ਾ ਰਿਗਵੇਦ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਆਤਮਕ ਕੂਤ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸਥਾਨ, ਨੀਵਾਂ ਤੇ ਘਟੀਆ ਦਰਜੇ ਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਪਿਛਲੇਰੀਆਂ ਸਹੰਸ੍ਰਾਬਦੀਆਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਸਾਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੇ ਸਥਿਤੀ (Doctrine and practice) ਦਾ ਮੂਲ–ਗਰਭ ਇਹੋ ਰਿਗਵੇਦ ਵਾਕਯੋਵਾਕ ਹੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਜਦੋਂ ਬਚਨ ਕੀਤਾ:

ਸੋ ਕਿਉ ਮਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ''
(ਵਾਰ ਆਸਾ ਮ: 1, ਪੰਨਾ 473)

ਤਾਂ ਸੰਕੇਤ ਇਸ ਰਿਗਵੇਦ ਵਿਚੋਂ ਉੱਗਮੀ ਤੇ ਪਿਛਲੇਰੀਆਂ ਕਈ ਸਹਸ੍ਰਾਬਦੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਪੱਕ ਹੋ ਚੁਕੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਵਲ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਤੇ ਨਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨਾ ਕੇਵਲ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ, ਸਗੋਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਾਮੀ ਸਮਾਜਾਂ, ਈਸਾਈ, ਮੂਸਈ ਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਸਮਾਜਾਂ ਦੀ ਭੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਬਣੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪਰਿਣਾਮ ਦੀ ਸੋਝੀ ਕਿਤੇ ਹੁਣ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਪਈ ਹੈ। ਦਸਮ ਗ੍ਰਥ ਦੇ 'ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤਰ' ਵਿਚ ਪੁਰੂਰਵਾ ਦੇ ਪਰਛਾਂਵੇਂ–ਪੁਣੇ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਪਸਰਾ ਦੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਣ ਉਤੇ:

"ਤਿਹ ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਤ੍ਰੀ ਲਏ ਬੁਲਾਇ।।
ਚਿਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਿ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਿਤ ਦੇਸਨ ਦਯੋ ਪਠਾਇ''।। 8।।

ਉਸ ਅਪਸਰਾ ਦੀ ਮੂਰਤ ਬਣਾ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਜਾਸੂਸ ਬਾਹਰ–ਅੰਦਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸੁੰਦਰ ਤ੍ਰੀਮਤ ਲੱਭੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਸੂਸਾਂ ਨੇ:

'ਖੋਜਤ ਓਡਛ ਨਾਥ ਕੇ ਲਹੀ ਕੰਨਿਕਾ ਏਕ।।
ਰੂਪ ਸਕਲ ਸਮ ਅਪਸਰਾ ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਨਨ ਬਿਸੇਖ ।।9।।

ਉੜੀਸਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਧੀ ਜਾ ਲੱਭੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਤਾਂ ਅਪਸਰਾ ਵਰਗੀ ਹੀ, ਪਰ ਗੁਣਾ ਵਿਚ ਅਪਸਰਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਸੀ, ਭਾਵ ਇਹ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਦਿਆ, ਕਲਾ ਆਦਿ ਵਿਚ ਅਪਸਰਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਜੁ ਪਤੀਬ੍ਰਤ ਧਰਮ ਤਾਂ ਇਸ 'ਓਡਛਨਾਥ' ਕੰਨਿਆ ਦਾ ਭੀ ਇਸ ਅਪਸਰਾ ਅਥਵਾ ਉਰਵਸ਼ੀ ਨਾਲੋਂ ਕੋਈ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਪਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਖੈਰ, ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਕਥਾ ਇਉਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਨੂੰ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੋਹ ਲਿਆਂਦਾ। ਇਸ ਯੁਧ ਵਿਚ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਯੁਵਰਾਜ, ਹਨਿਵਤਿ ਸਿਘ, ਸੰਗ੍ਰਾਮਸ਼ਾਹ ਯਾ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਕਮਾਣ ਅਫਸਰ ਸੀ; ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਆਪ ਰਣ ਤਤੇ ਵਿਚ ਹੋ ਕੇ ਨਹੀਂ ਲੜਿਆ:

"ਹਨਿਵਤਿ ਸਿੰਘ ਆਗੇ ਕਿਯੌ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਦੈ ਸਾਥੁ।।
ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪਾਛੇ ਰਹਯੋ ਗਹੈ ਬਰਛਿਯਾ ਹਾਥ।।''14।।
ਫੇਰ :
"ਮਾਰਿ ਓਡਛਾਂ ਰਾਇ ਕੋ ਲਈ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਜੀਤਿ।।
ਬਰੀ ਰਾਇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਮਨ ਮਾਨਿ
ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ।।''17।।

ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਪਰਾਈ ਧੀ ਖੋਹ ਕੇ ਵਿਆਹ ਲੈਣੀ, "ਸੁਖ ਪਾਇ ਮਨ'' ਇਹ "ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ'' ਹੈ। ਮਨੁ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਵਿਚ ਅਸ਼ਟ ਵਿਵਾਹ ਵਿਧਾਨ ਹਨ:

1. ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਿਵਾਹ:ਵਰ ਨੂੰ ਘਰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਕੰਨਿਆ ਦੇਣੀ

2. ਦੇਵ ਵਿਵਾਹ:ਯਗ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੰਨਿਆ ਦੇਣੀ

3. ਆਰਸ਼:ਵਰ ਤੋਂ ਬੈਲ ਆਦਿ ਕੀਮਤ ਲੈ ਕੇ ਕੰਨਿਆ ਦੇਣੀ

ਜਿਸ ਬਾਬਤ ਕਿ ਅਸਾਡੇ ਰਹਿਤਨਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ,
'ਧੀ ਭੈਣ ਕਾ ਪੈਸਾ ਲੇਈ ਪਾਤਕ ਸਿਖ ਹੋਤ ਹੈ ਸੇਈ।'

4. ਪ੍ਰਾਜਾਪਤਯ:ਕੁੜੀ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਪਰਸਪਰ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਯੋਗ (Love Marriage) ਆਖੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਰੂਪਾਂਤ੍ਰ ਅਦਾਲਤੀ (Civil Marriage) ਸ਼ਾਦੀ ਹੈ।

5. ਗਾਂਧ੍ਰਵ ਵਿਵਾਹ:ਜਿੱਥੇ ਤੇ ਜਦੋਂ ਮਨ ਕੀਤਾ ਸੰਯੋਗ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਰੂਪਾਂਤ੍ਰ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਗਤ ਵਿਵਾਹ (Companionate Marriage) ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਿ ਬਰਟੰਡ ਰਸਲ (Bertrand Russell) ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

6. ਆਸੁਰ:ਧੀ ਲੈਣੀ ਤੇ ਧੀ ਦੇਣੀ (ਵੱਟਾ), ਜਿਸ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਈ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿਚ ਹੈ।

7. ਰਾਕਸ਼ਸ਼ ਵਿਵਾਹ:ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਜਿਤ ਕੇ ਕੰਨਿਆ ਵਰ ਲੈਣੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਅਸਾਡੇ ਪਾਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤੁਰਕ ਜਰਵਾਣੇ ਅਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਕਈ ਸੌ ਵਰ੍ਹੇ ਕਰਦੇ ਚਲੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇਉਂ ਕਹਿ ਕੇ ਵਰਜਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਸਿੱਖ, ਤੁਰਕਾਂ ਜਰਵਾਣਿਆਂ ਦੀ ਰੀਸ ਨਾ ਕਰਨ ਕਿਉਂ ਜੂ ਸਿੰਘ ਆਦਰਸ਼ ਉਚੇਰੇ ਹਨ:

"ਹਮ ਲੇ ਜਾਨੌ ਪਥ ਉਚੇਰੇ।
ਨਹੀ ਅਧੋਗਤਿ ਬਿਖੈ ਪੁਚਾਵੈ''
(ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ, ਰੁਤ 6 ਅਸੂ 20)

8. ਪੈਸ਼ਾਚ ਵਿਵਾਹ:ਰੋਂਦੀ ਕੁਰਲਾਂਦੀ ਕੰਨਿਆ ਖੋਹ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣੀ।

ਜਿਵੇਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਰੁਕਮਣੀ ਨੂੰ ਦੇਵ ਪੂਜਾ ਕਰਦੀ ਨੂੰ ਖੋਹ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਜਿਵੇਂ 1947 ਦੀ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕੰਨਿਆਂ ਖੋਹ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਅੱਠੇ ਤਰੀਕੇ ਕੰਨਿਆਂ ਵਰਨ ਦੇ "ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤ'' ਹੈ ਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿ ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਕੇ, 'ਸੁੱਖ ਪਾਇ ਮਨ', ਵਿਆਹ ਲਿਆ। ਪਰ ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ, ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਇਸਤਰੀ ਤਾਂ ਬਣ ਗਈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਧਰਮ ਵਿਚ ਭੀ ਪਰਪੱਕ ਹੋ ਗਈ।

"ਹਨਿਵਤਿ ਸਿੰਘਹਿ ਸੋ ਰਹੈ
ਚਿਤਵਤ ਆਠੋ ਜਾਮ।।''18।।

ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ, ਆਪਣੇ ਮਤ੍ਰੇਏ ਪੁਤ੍ਰ ਹਨਵਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਾਈ ਰੱਖੇ। ਗੱਲ ਕੀ ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਲੈ ਆਈ:

'ਚੋਰਿ ਚਤੁੰਰਿ ਚਿਤ ਲਯੋ ਕਹੋ ਕਸ ਕੀਜੀਐ।। (23)
ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਦਿਲ ਕੋ ਜੋ ਚੁਰਾਏ ਕੋਈ।
ਐਸੀ ਚੋਰੀ ਕਾ ਪਤਾ ਖਾਕ ਲਗਾਏ ਕੋਈ।
ਅਤਿ ਅਨੂਪ ਸੁਦਰ ਸਰਸ ਮਨੋ ਮੈਨ ਕੇ ਐਨ।।
ਮੋ ਮਨ ਕੋ ਮੋਹਤ ਸਦਾ ਮਿਤ੍ਰ ਤਿਹਾਰੇ ਨੈਨ।।'24।।

ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਜੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਨੈਣ, ਅਨੂਪ, ਸੁੰਦਰ, ਰਸੀਲੇ, ਮਾਨੋ ਮੈਨਿਕਾ ਅਪਸਰਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹਨ, ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਮੋਮਨਾਂ ਨੂੰ (ਯਾ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ) ਸਦਾ ਮੋਂਹਦੇ ਹਨ, ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਾਵਿਮਈ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਬਚਨ ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਮਤ੍ਰੇਏ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਕੀਤੇ, ਪਰ:

"ਵਾਂ ਕੀ ਕਹੀ ਨ ਨ੍ਰਿਪਸੁਤ ਮਾਨੀ।।
ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ ਤਬ ਭਈ ਖਿਸਾਨੀ।। '' (28)

ਬੱਸ, ਫਿਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿਘ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ ਨੇ ਜਾਤਾ, ਕਿ ਮੇਰੀ ਜੁਆਨੀ ਤੇ ਹੁਸਨ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ

"ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੋ।।
ਬਡੋ ਦੁਸਟ ਇਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤੂੰਹਾਰੋ।।''28।।
ਫਾਰਿ ਚੀਰ ਕਰ ਆਪਨੇ ਮੁਖ ਨਖ ਘਾਇ ਲਗਾਇ ।।
ਰਾਜਾ ਕੋ ਰੋਖਿਤ ਕਿਯੌ ਤਨ ਕੇ ਚਿਹਨ ਦਿਖਾਇ।।29।।

ਆਪਣੇ ਬਸਤ੍ਰ ਆਪ ਹੀ ਫਾੜ ਲਏ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਨੌਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਉਤੇ ਘਾਉ ਕਰ ਲਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਜਾ ਆਖਿਉਸ ਕਿ ਤੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਬੜਾ ਦੁਸ਼ਟ ਹੈ।

"ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ।।
ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਸੁਤਹਿ ਲੈ ਗਯੋ।।
ਮਤ੍ਰਿਨ ਆਨਿ ਰਾਵ ਸਮੁਝਾਯੋ।।
ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿੱਤਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ।।''।। 30।।

ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਵਜ਼ੀਰ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ, ਹੇ ਰਾਜਨ! ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਬੜਾ ਡੂੰਘਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਝੱਟਪਟ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਈਦਾ

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ)

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਲਿਵ ’ਚ ਅਭੇਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

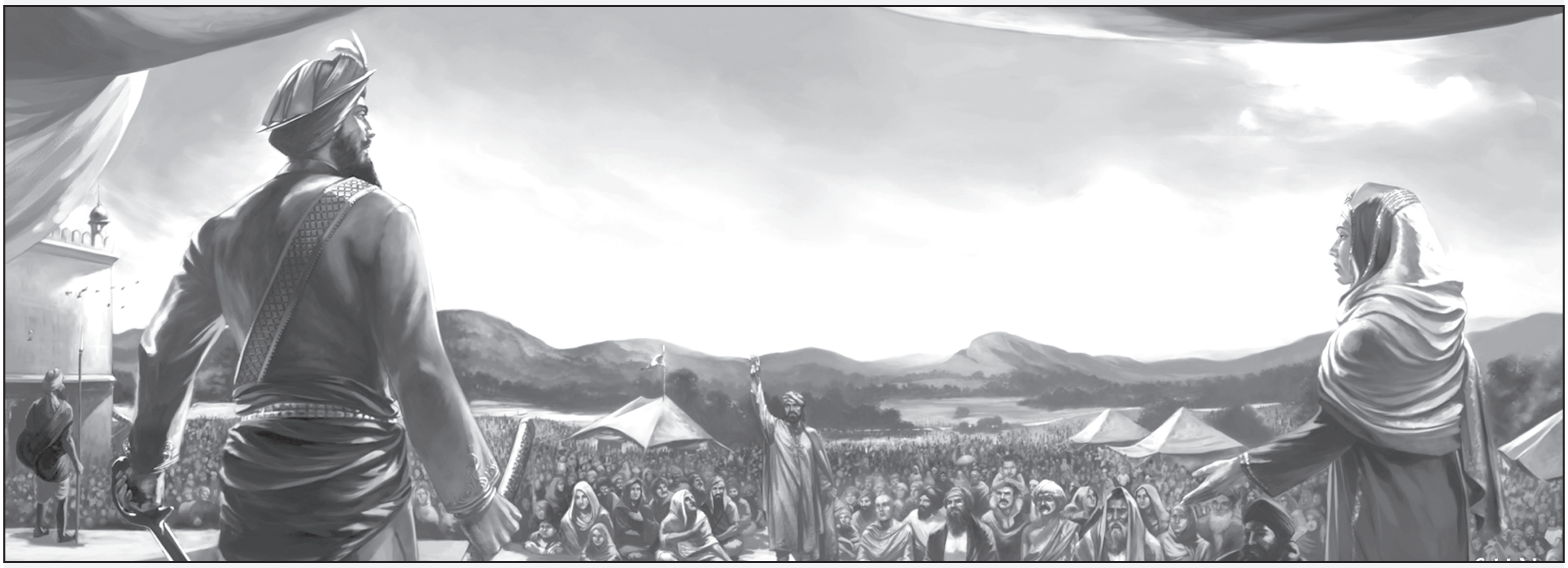

ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਸਾਹਿਬ-ਏ-ਕਮਾਲ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਨੂਰਾਨੀ ਤੇ ਅਗੰਮੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਰਾਲੀ ਤੇ ਲਾਸਾਨੀ ਹੈ। ਪਟਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ 23 ਪੋਹ ਸੰਮਤ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 198 ਮੁਤਾਬਿਕ 23 ਪੋਹ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਸੰਮਤ 1723 (1666 ਈ:) ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਇਆ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ 1675 ਈ: ਵਿਚ 9 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਜੋਤ ਬਣ ਕੇ ਗੁਰਤਾ-ਗੱਦੀ ‘ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ। ਸਿਰਫ਼ 42 ਸਾਲ ਦੀ ਆਯੂ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਰੰਭ ਕੀਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਤੀਬਰਤਾ ਤੇ ਦੈਵੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਸਿਖਰ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਐਨਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖ ਗੁਰੂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੀ, ਪੂਜਾ ਅਕਾਲ ਕੀ, ਪਰਚਾ ਸ਼ਬਦ ਕਾ, ਦੀਦਾਰ ਖਾਲਸੇ ਕਾ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦਰਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਚਿਆਰ

ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ

ਗੁਰਮੁਖ, ਪੰਚ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਦੀ ਸੰਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸੇ ਆਦਰਸ਼ਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1699 ਈ: ਵਿਚ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕਰਕੇ ਇਕ ਸੁਤੰਤਰ ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ। ਖਾਲਸਾ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਹੈ ਜੋ ਆਤਮ ਗਿਆਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਧਰਮ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਜੂਝਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਸਿੱਧਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਫਤਹਿ ਵੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਫੌਜ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਵੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਈ ਸੀ।

ਖਾਲਸਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਫੌਜ।
ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਖਾਲਸਾ ਪਰਮਾਤਮ ਕੀ ਮੌਜ।

ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਗੁਰੂ-ਪਰੰਪਰਾ ਮਨੁੱਖੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਚੱਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਕ ਮਹਾਨ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆਂਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਪਾਵਨ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਬੀੜ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ। ਨਾਂਦੇੜ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਸਦਾ ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪ ਵਿਚ ਥਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਅਹਿਲ-ਏ-ਕਿਤਾਬ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਥੇ ਵੀ ਕੁਰਾਨ ਨੂੰ ਪੈਗੰਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਖ ਮੱਤ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜੋਤਿ ਅਤੇ ਜੁਗਤਿ ਦੋਵੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਪੰਜ ਰਹਿਤਵਾਨ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਸਜਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਸਮੇਂ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ ਤੇ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹਸਤੀ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਲਿਆਉਣਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਇਕ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਸਦਾ ਨੀਵੇਂ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਤੇ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਅਖੌਤੀ ਨੀਚ ਜਾਤੀ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਥੀ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ:

ਨੀਚਾ ਅੰਦਰਿ ਨੀਚ ਜਾਤਿ
ਨੀਚੀ ਹੂ ਅਤਿ ਨੀਚੁ॥
ਨਾਨਕੁ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਾਥਿ
ਵਡਿਆ ਸਿਉ ਕਿਆ ਰੀਸ॥(ਪੰਨਾ 15)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਦੇ ਸਭ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਭਰਮ-ਭੇਦ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ। ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਲਗੀ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਜਾ ਕੇ ਪੰਥ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਵੀ ਇਹ ਗੁਣ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨੀਵਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਨੀਚਹ ਊਚ ਕਰੈ ਮੇਰਾ ਗੋਬਿੰਦੁ
ਕਾਹੂ ਤੇ ਨ ਡਰੈ॥ (ਪੰਨਾ 1106)

ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਮਾਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਾਤਾ ਭਾਗੋ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰ ਥਾਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਮਾਤਾ ਭਾਗੋ ਜੀ ਨੇ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਦੱਖਣ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਅਰਾਧਨਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਸੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਰੂਪ-ਰੇਖ ਤੋਂ ਨਿਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀ, ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਪੂਜਾ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਜਪੈ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ
ਏਕ ਬਿਨਾ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਆਨੈ॥
ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਜੈ ਬ੍ਰਤ
ਗੋਰ ਮੜੀ ਮਟ ਭੂਲ ਨ ਮਾਨੈ॥
ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਇਆ ਤਪ ਸੰਜਮ
ਏਕ ਬਿਨਾ ਨਹ ਏਕ ਪਛਾਨੈ॥
ਪੂਰਨ ਜੋਤ ਜਗੈ ਘਟ ਮੈ
ਤਬ ਖਾਲਸ ਤਾਹਿ ਨ ਖਾਲਸ ਜਾਨੈ॥
(ਤੇਤੀ ਸਵਈਏ)

ਰਾਗ ਨ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗ
ਨ ਸਾਕ ਨ ਸੋਗ ਨ ਸੰਗਿ ਤਿਹਾਰੇ॥
ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਅਭੇਖ ਅਦ੍ਵੈਖ
ਜਪਿਓ ਤਿਨ ਹੀ ਕੁਲ ਤਾਰੇ ॥9॥
(ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਵਯੇ ਪਾ:10)

ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਮਹਾਨ ਯੋਧੇ ਤੇ ਜਰਨੈਲ ਵੀ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕਿਲ੍ਹੇ ਬਣਵਾਏ, ਹਾਥੀ, ਘੋੜੇ ਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਰਣਜੀਤ ਨਗਾਰੇ ‘ਤੇ ਰੋਜ਼ ਡੰਕੇ ਦੀ ਚੋਟ ਲੱਗਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਭੈ ਹੋ ਗਿਆ।

ਉਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ’ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੇਕ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਗ਼ਲ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ-ਕਾਲ ਵਿਚ ਲੱਗਭਗ ਚੌਦਾਂ ਜੰਗਾਂ ਲੜਨੀਆਂ ਪਈਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਜੰਗ ਭੰਗਾਣੀ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕੀ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਲੜੀ। ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ‘ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਲਾਮਿਸਾਲ ਅਤੇ ਲਾਸਾਨੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 40 ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਦਸ ਲੱਖ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਢਾਬ (ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ) ਦੇ ਅਸਥਾਨ ‘ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਸਰਹੰਦ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਦੰਦ ਖੱਟੇ ਕੀਤੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਦੋ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸਰਹੰਦ ਦੇ ਸੂਬੇ ਵਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਨੀਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਡੋਲ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੁੱਟਣਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦੀਨਾ-ਕਾਂਗੜ ਤੋਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਫਤਹਿ ਦਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ‘ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ’ ਜਾਂ ਫਤਹਿ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਨਾ ਤੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਹੈਂ, ਨਾ ਬਹਾਦਰ ਹੈਂ ਤੇ ਨਾ ਚੰਗਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੈਂ। ਤੂੰ ਕੁਰਾਨ ਦੀਆਂ ਸਹੁੰਆਂ ਖਾ ਕੇ ਤੋੜੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਲਟ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤੂੰ ਪਰਜਾ ਨਾਲ ਬੇ-ਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਧਰਮ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਮੇਰੇ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਤੇਰੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜੇ ਖਾਲਸਾ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਹੀਲੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਫੇਰ ਕਿਰਪਾਨ ਉਠਾਉਣਾ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ, ਹੱਕ ਸੱਚ ਲਈ ਕਿਰਪਾਨ ਉਠਾਈ ਹੈ:

ਚੁ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਹ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ॥
ਹਲਾਲ ਅਸਤੁ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਦਸਤੁ॥ (ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ)

ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਹੀ ਨੇਕੀ ਤੇ ਬਦੀ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਚ ਟਕਰਾਉ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਜੰਗ-ਯੁੱਧ ਤੇ ਟਕਰਾਅ ਆਦਿ ਜ਼ੋਰੂ, ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਤਖਤ ਲਈ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ/ਇਨਕਲਾਬ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜਬਰ-ਜ਼ੁਲਮ, ਕੂੜ-ਕਪਟ, ਅਧਰਮ, ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜਿਉਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ, ਧਰਮ, ਹੱਕ, ਸੱਚ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਕਰਨ ਹਿਤ ਅਤੇ ‘ਸਭ ਸੁਖਾਲੀ ਵੁਠੀਆ ਹੁਣਿ ਹੋਆ ਹਲੇਮੀ ਰਾਜ ਜੀਉ’ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ 1469 ਈ. ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਬਾਬਰ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 1526 ਈ. ਵਿਚ ਮੁਗ਼ਲ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ 9 ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹੋਏ। ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ 1675 ਈ: ਵਿਚ ਗੁਰਗੱਦੀ ‘ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੀ। ਇਹ ਬਾਬਰ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਬੇ ਕੇ ਤੇ ਬਾਬਰ ਕੇ, ਇਹ ਨੇਕੀ ਤੇ ਬਦੀ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਤਾਕਤਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਬਾਬੇ ਕਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਬਰ ਕਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਬਾਬਰ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਜਮ ਦਾ ਰੂਪ ਦੱਸਿਆ ਸੀ:

ਖੁਰਾਸਾਨ ਖਸਮਾਨਾ ਕੀਆ
ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੁ ਡਰਾਇਆ॥
ਆਪੈ ਦੋਸੁ ਨ ਦੇਈ ਕਰਤਾ
ਜਮੁ ਕਰਿ ਮੁਗਲੁ ਚੜਾਇਆ॥
(ਪੰਨਾ 360)

ਬਾਬਰ ਦੀ ਚੌਥੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ 1606 ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੀਰੀ ਤੇ ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਪਹਿਨੀਆਂ ਤੇ ਬਾਬਰ ਕਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਸਤਰਬੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ਼ਸਤਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੁਣ ਸ਼ਸਤਰ ਨਾਲ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 1675 ਈ. ਵਿਚ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਬਾਬੇ ਕਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਬਰ ਕਿਆਂ ਦਾ ਟਕਰਾਉ ਸਿਖਰ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। 1675 ਈ. ਨੂੰ ਇਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਉਸ ਸਮੇਂ 9 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੱਦੀ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸੰਕਲਪ ਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਤੇ ਮੁਗ਼ਲ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਅਨੇਕ ਯੁੱਧ ਕਰਨੇ ਪਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਰਬੰਸ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ।

ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਬਦੀ ਦਾ ਸਿਖਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਜ ਗੱਦੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਖੋਹੀ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਬੜਾ ਹੀ ਕੱਟੜ ਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਤਖਤ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਦਾਰਾਸ਼ਿਕੋਹ ਤੇ ਮੁਰਾਦ ਕਤਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਦਾਰਾਸ਼ਿਕੋਹ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕਾਬਲ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਸੀ। ਮੁਰਾਦ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਸੀ।

ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਰਾਦ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਦਾਰਾਸ਼ਿਕੋਹ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਮੁਰਾਦ ਨੂੰ ਵੀ ਮਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ ਨੂੰ ਅੰਤਲੇ 8 ਸਾਲ ਕੈਦ ਵਿਚ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਹੱਕ, ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਉਠ ਰਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਵਰਗੀ ਮਹਾਨ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਰਮਦ ਵਰਗੇ ਫਕੀਰ ਕਤਲ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇਕੀ, ਸੱਚ, ਤਿਆਗ, ਕੁਰਬਾਨੀ, ਭਗਤੀ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਮੁਜੱਸਮੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਅਡੋਲ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਅਸਹਿ ਤੇ ਅਕਹਿ ਦੁੱਖ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਧਰਮ, ਸਮਾਜ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਵਡਮੁੱਲੀ ਸੇਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੁਖ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰਤ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਰੂਪ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜੀਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਕਹਾਣੀ

ਹੋਏ ਨਾ ਹੋਏ

ਰਾਪੜੀਆ ਦਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤਾਂ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਛੜਾ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਰਾਪੜੀਆ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਾਤ ਜਾਂ ਗੋਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਉੜਾਪੜ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਇਸ ਪਿੰਡ ਆਣ ਵਸੇ ਸਨ। ਪੇਂਡੂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨੇਮ ਮੁਤਾਬਕ ਉੜਾਪੜ ਵਿਗੜ ਕੇ ੜਾਪੜ ਹੋ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਰਾਪੜ ਹੋ ਗਿਆ। ਰਾਪੜੀਆ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਛੜੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪਈ। ਉਸ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਬਿੰਬੋ ਚੰਗੀ ਭਲੀ ਤਾਂ ਸੀ; ਛਮਕ ਜਿਹੀ, ਸੋਹਣੀ ਸੁਨੱਖੀ, ਸੁਬਕ ਜਹੀ, ਗੋਰੀ ਨਿਛੋਹ। ਪਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਬਈ ਤੀਵੀਂ ਦੇ ਇਹ ਲੱਛਣ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧੂਹ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾ ਜਾਗੇ ਤਾਂ ਤੀਵੀਂ ਦਾ ਸੁਨੱਖਾਪਣ ਅੱਧਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ ਖੰਡ ਹੋਰ ਬੀਤ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲੱਖਾਂ ਜਿਹੀ ਤੀਵੀਂ ਆਨੇ ਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਓਦੂੰ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਨੇ ਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਬੱਸ ਚੁੜੇਲ ਹੀ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਗੋਰੀ-ਕਾਲੀ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਚੁੜੇਲ ਤਾਂ ਚੁੜੇਲ ਹੈ ਨਾ। ਅਜਿਹੀ ਤੀਵੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਧੂਹ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਤੀਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਹੋਰ ਏਦੂੰ ਵਧ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਹੋ ਵੀ ਕੀ ਸਕਦੀ ਹੈ! ਜਦ ਤੀਵੀਂ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਉਂ ਸਭ ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਦਾ ਰੂਪ ਵਟਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੱਸ ਭਾਵੇਂ ਮਰੀ ਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਕੀ ਨਣਦ- ਨਣਦੋਈਆ, ਜੇਠ-ਜੇਠਾਣੀ, ਭੂਆ-ਫੁਫੜ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਸ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ।

ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਿਉਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਆਰ-ਪਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਲਾਸ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਆਰ-ਪਾਰ ਸੁਣ ਕੇ ਘਾਬਰ ਨਾ ਜਾਣਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੋਲੀ ਵੀਹ ਕੋਹ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਵੇਂ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੀ ਬਦਲਦੇ ਹਨ। ਆਹ ਦੇਖੋ ਨਾ, ਅੰਬਰਸਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਭਾਬੀਆਂ ਦਿਉਰ 'ਚੋਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਭਰਾ ਤੱਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਲੰਧਰ ਟੱਪਦਿਆਂ ਹੀ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕੁਛ ਅਗਾਂਹ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਬਠਿੰਡੇ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖੋ। ਜੇ ਕੋਈ ਭਾਬੀ ਦਿਉਰ 'ਚੋਂ ਆਪਣਾ ਪਤੀ ਨਾ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਆਂਢਣਾ ਗੁਆਂਢਣਾ ਆ ਕੇ ਮੱਤਾਂ ਦੇਣ ਡਹਿ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, "ਸਿਆਣੀ ਬਣ ਨੀ, ਅਕਲ ਨੂੰ ਹੱਥ ਮਾਰ"।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਵਿਚਾਰਾ ਕਈ ਭਾਬੀਆਂ ਦਾ ਦਿਉਰ ਸੀ। ਭਾਬੀਆਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਬਿੰਬੋ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚੁੱਕਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ, "ਵੇ ਇਹਦਾ ਛੱਡ ਖਹਿੜਾ; ਇਹਨੂੰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ"। ਜੋਗਿੰਦਰ ਭਾਬੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਬੁੜਕਦਾ, ਪਰ ਬਿੰਬੋ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਤੇ ਸੋਚਦਾ, "ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ, ਮੈਂ ਹਾਂ ਨਾ"। ਉਹ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਭਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੇ ਨਾਲੋਂ ਚਿੰਬੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇ ਵਗਾਹ ਮਾਰਦਾ, "ਕਿਹਦੇ 'ਚ ਹਿੰਮਤ ਹੈ ਜੋ ਬਿੰਬੋ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੇ! ਕਿਥੇ ਇਹ ਪਰੀ ਤੇ ਕਿਥੇ ਉਹ ਗਦੂਤਾਂ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਦੀਆਂ।"

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਉਲਝਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਵੇਂ ਜਾਪਦਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਇਕ ਬੱਚਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਾ ਲਗਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਕੌਣ ਹੈ। ਇਕ ਅਜੀਬ ਵਹਿਣ ਵਿਚ ਕਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿੰਬੋ ਹੀ ਮਾਂ ਲੱਗਣ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਭਾਬੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਚਾਚੀਆਂ ਤਾਈਆਂ ਹੋਣ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਉਲਟ ਫੇਰ ਤੋਂ ਉਹ ਪਸ਼ੇਮਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਫਿਰ ਇਕੋ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਸੋਚਾਂ ਦਾ ਜੰਜਾਲ ਲਾਹ ਮਾਰਦਾ ਤੇ ਬਲਦਾਂ ਦੀ ਜੋਗ ਖੋਲ੍ਹਦਾ, ਹਲ ਟੰਗਦਾ ਤੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋ ਤੁਰਦਾ।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਹੀ ਕੰਮ ਸਨ; ਬਲਦ, ਮੱਝਾਂ ਤੇ ਬਿੰਬੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪਿਛੇ ਸੋਚਾਂ ਉਸ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਨਾ ਛੱਡਦੀਆਂ। ਸੋਚਾਂ ਕਾਹਦੀਆਂ ਨਿਰੀਆਂ ਜੋਕਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਦਾਹੜੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਚੌਥੇ ਸਾਲ 'ਚ ਹੀ ਕਰੜ ਬਰੜੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਅੰਦਰ ਕੁਰਬਲ ਕੁਰਬਲ ਕਰਦੀਆਂ ਜੋਕਾਂ, ਨਾ ਸੱਚ, ਸੋਚਾਂ ਦਾ ਬਿੰਬੋ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਲਗੇ। ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਦਾਹੜੀ 'ਚ ਹੀਰਿਆਂ ਦੀ ਖਿੜੀ ਅਗੇਤੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਉਸ ਦੇ ਫ਼ਿਕਰਾਂ ਦਾ ਭੇਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਤੂੜੀ ਦੀ ਪੰਡ ਚੁਰਸਤੇ 'ਚ ਖੁੱਲ ਜਾਵੇ।

ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਬਿੰਬੋ ਨੂੰ ਵੀ ਚੌਥਾ ਕੰਮ ਕੋਈ ਨਾ ਹੁੰਦਾ: ਚੁੱਲ੍ਹਾ, ਮੱਝ ਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ। ਘਰ 'ਚ ਦੁੱਧ ਬੜਾ ਸੀ। ਪੀਣਾ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਿਹਾ, ਬਿੰਬੋ ਨੂੰ ਤਾਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲਗਦਾ। ਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੇ ਵੀ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਪੀ ਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ। ਵਾਧੂ ਸਮਝ ਕੇ ਬਾਨ੍ਹਾਂ ਲਗਾ ਲਈਆਂ। ਲੋਕੀਂ ਦੁੱਧ ਲੈਣ ਆਉਂਦੇ। ਮੁੰਡੇ, ਕੁੜੀਆਂ, ਅੱਧਖੜ ਤੇ ਬੁੜ੍ਹੀਆਂ। ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਚੀ ਕਹਿੰਦਾ, ਕੋਈ ਤਾਈ, ਕੋਈ ਭਾਬੀ, ਕੋਈ ਧੀਏ, ਕੋਈ ਪੁੱਤ। ਬਿੰਬੋ ਸਭ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਾ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੁੰਦੀ। ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਰੂਹ ਖਿੜ ਜਾਂਦੀ ਜਦ ਕੋਈ ਤੋਤਲਾ ਜਿਹਾ ਨਿਆਣਾ ਆ ਕੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਦੁਧ ਮੰਗਦਾ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਗਿਲਾਸ 'ਚ ਦੁੱਧ ਪਾਉਣ ਲਗਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਸੁਤਾ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਦੁਧ ਗਲਾਸ 'ਚ ਨਹੀਂ ਉਹਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚ ਪਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਧਿਆਨ ਜ਼ਰਾ ਹੋਰ ਅਗਾਂਹ ਵਧਣ ਲਗਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਗ ਆ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਚੁੰਨੀ ਸੁਆਰਦੀ ਹੋਈ ਨਿਆਣੇ ਵਲ ਹੋਰੂੰ ਹੋਰੂੰ ਦੇਖਣ ਲਗ ਪੈਂਦੀ। ਬਾਕੀ ਸਭ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੜ੍ਹੇ ਖੜੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦੁਧ ਪਾ ਕੇ ਤੋਰ ਦਿੰਦੀ। ਪਰ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਅਕਸਰ ਆਖਦੀ, "ਬਹਿ ਜਾ ਮੱਲ, ਹੁਣੇ ਦਿੰਨੀ ਆਂ"। ਕਈ ਬਿਗੜੇ ਹੋਏ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਗਭਰੇਟ ਉਸਦੇ ਇਸ ਵਾਕ ਵਿਚੋਂ 'ਦੁਧ' ਦੀ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਸੁਆਦ ਲੈਂਦੇ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵੇਲੇ ਬਿੰਬੋ ਦੀਆਂ ਭਵਾਂ ਕੱਸੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤੇ ਨੱਕ ਦਾ ਅਗਲਾ ਕੋਮਲ ਹਿਸਾ ਫ਼ਰਕਣ ਲਗਦਾ। ਉਸਦਾ ਜੀ ਕਰਦਾ ਚੁੱਲ੍ਹੇ 'ਚ ਬਲਦੀ ਲੱਕੜ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਰਾਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਾਸਾਂ ਸੇਕ ਦੇਵੇ। ਪਰ ਉਹ ਸਾਰਾ ਗੁੱਸਾ ਪੀ ਜਾਂਦੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣੇ ਉਸ ਨੇ "ਬਹਿ ਜਾ ਮੱਲ" ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੱਟ ਦੇਣੀ ਆਖਦੀ, "ਜਾਉ ਕਾਕਾ, ਹਿੱਲੋ"। ਮਸਖਰੇ ਉਸ ਦੀ "ਹਿੱਲੋ" ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਕਈ ਕੁਛ ਕੱਢਦੇ ਉਥੋਂ ਹਿਲ ਪੈਂਦੇ। ਬਿੰਬੋ ਕਲਪ ਜਾਂਦੀ। ਕਲਪੀ ਹੋਈ ਬਿੰਬੋ ਮੱਝਾਂ ਦੁਆਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਗਾ ਦਿੰਦੀ – ਰੰਡੀਆਂ, ਕੁੱਤੀਆਂ, ਗਦੂਤਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਮੱਝਾਂ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਸਖਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਹੋਣ।

ਜਿਹੜੇ ਨਿਆਣੇ ਬਿੰਬੋ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿੰਬੋ ਚੰਗੀ ਨਾ ਲਗਦੀ। ਉਹ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੋਲਦੀ ਪਰ ਨਿਆਣੇ ਉਹਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕਦੀ ਬਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੁੰਦੇ। ਕੋਈ ਆਖਦਾ, "ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਛੇਤੀ ਆਵੀਂ।" ਕੋਈ ਟਾਲਾ ਵੱਟਦਾ, "ਮੈਂ ਸਕੂਲੇ ਜਾਣਾ।" ਕੋਈ ਝੂਠ ਮਾਰਦਾ, "ਭਾਪੇ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣਾ।" ਨਿਆਣਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਉਤਾਵਲਾਪਣ ਬਿੰਬੋ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲਗਦਾ। ਉਸ ਦਾ ਜੀ ਕਰਦਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵੱਟ ਕੇ ਚਪੇੜ ਮਾਰੇ। ਅਜਿਹੇ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਰਤਾ ਤੇਜ਼ੀ ਫੜ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਲ ਦੌੜ ਪੈਂਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਨੀਲੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ, ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਲਾਲ ਡੋਰੇ ਤੇ ਫ਼ਰਕਦਾ ਨੱਕ ਦੇਖਦੇ ਸਾਰ ਨਿਆਣੇ ਘਬਰਾ ਜਾਂਦੇ। ਬਿੰਬੋ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਾ ਪੈਂਦੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਆਖ਼ਰ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੇ। ਖ਼ਿਆਲਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਅਜੀਬੋ ਗਰੀਬ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਲ ਦੌੜ ਪੈਂਦੀਆਂ। ਫਿਰ ਉਹ ਇਕ ਦਮ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰ ਕੇ ਉਠਦੀ ਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੁਆਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਉਹੀ ਮੱਝਾਂ ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਤੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿੱਟੇ ਭੰਨਣ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ। ਬੱਚੇ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਤੇ ਦੂਰ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਰੰਡੀਆਂ, ਕੁੱਤੀਆਂ, ਗਦੂਤਾਂ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਗੂੰਜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਸਮਝ ਨਾ ਪੈਂਦੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਘਰ ਉਹ ਕਿਉਂ ਬੈਠਣ! ਸਫ਼ਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹਦੇ ਘਰ ਚੀਜ਼ ਹੀ ਕਿਹੜੀ ਸੀ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ। ਲਿਪੀਆਂ ਪੋਚੀਆਂ ਕੰਧਾਂ, ਸਫ਼ਾ ਚੱਟ ਵਿਹੜਾ। ਬਿੰਬੋ ਦੋ ਮੰਨੀਆਂ ਪਕਾਉਂਦੀ ਤੇ ਚੁਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਪੋਚਾ ਫੇਰ ਦਿੰਦੀ। ਚੁਲ੍ਹਾ ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਘਰ 'ਚ ਨਹੀਂ, ਕਿਤੇ ਨੁਮਾਇਸ਼ 'ਚ ਪਿਆ ਹੋਵੇ। ਐਨੀ ਸਫ਼ਾਈ! ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਢ-ਵੱਢ ਖਾਂਦੀ। ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਦਗੀ ਕਾਰਨ ਘਰ ਭੂਤਵਾੜਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਸਫ਼ਾਈ ਕਾਰਨ ਬਿੰਬੋ ਦਾ ਘਰ ਭੂਤ ਬੰਗਲਾ ਜਾਪਦਾ। ਚਿੜੀ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫਟਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦੀ। ਚਿੜੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਇਸ ਘਰ 'ਚੋਂ ਕਦੀ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਭਦਾ, ਪਰ ਆਂਡੇ ਦੇਣ ਨੂੰ ਇਸ ਘਰ ਦੀ ਛੱਤ ਵਿਚ ਮਘੋਰਿਆਂ ਦਾ ਘਾਟਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚਿੜੀਆਂ ਬਾਹਰੋਂ ਕਦੀ ਘਾਹ ਦੀ ਤਿੜ੍ਹ, ਕੋਈ ਕਾਗ਼ਜ਼, ਸੇਬਾ ਜਾਂ ਲੀਰ ਚੁੰਝ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਫੁਰ ਫੁਰ ਕਰਦੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਬਿੰਬੋ ਖੁਰਚਣਾ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀ। ਸੇਬਾ, ਘਾਹ ਦੀ ਤਿੜ੍ਹ, ਕਾਗ਼ਜ਼ ਜਾਂ ਲੀਰ ਹੇਠਾਂ ਡਿਗਦੇ ਤਾਂ ਬਿੰਬੋ ਚੁੱਕ ਕੇ ਚਿੜੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਆਉਂਦੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ 'ਤੇ ਰੰਡੀਆਂ, ਕੁੱਤੀਆਂ ਤੇ ਗਦੂਤਾਂ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਟਾ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ।

ਦੁੱਧ ਲੈਣ ਆਏ ਬੱਚੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੀ ਅਜੀਬ ਦਸ਼ਾ ਬਾਬਤ, ਆਪਣੀ ਬਾਲ ਬੁੱਧ ਮੁਤਾਬਕ, ਕਿਆਫ਼ੇ ਲਾਉਂਦੇ। ਕਿਆਫ਼ੇ ਤੁਰਨ ਲਗਦੇ; ਤੁਰਦੇ ਤੁਰਦੇ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਘਰ ਸੱਚ ਮੁਚ ਭੂਤਵਾੜਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਤਾਂ ਇਥੇ ਕਦੀ ਦਿੱਸਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਇਹ ਘਰ ਭੂਤਵਾੜਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ। ਅਜਿਹੇ ਵੇਲੇ ਨਿਆਣੇ ਸੋਚਾਂ ਛੱਡ ਬਿੰਬੋ ਵਲ ਤੱਕਣ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਬਿੰਬੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਭੂਤਨੀ ਜਾਪਦੀ।

ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਭੂਤ ਸੀ ਵੀ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਵੀ। ਉਸ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਬੂਟਾਂ ਦੇ ਖੜਾਕ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਫ਼ੌਜੀ ਭਰਾ ਨੇ ਮਿਲਟਰੀ ਦੇ ਬੂਟ ਕੀ ਲਿਆ ਦਿਤੇ, ਕੰਬਖ਼ਤ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲੈਂਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੇ ਨਾਪ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਵੀ ਰਤਾ ਘੱਟ ਖੜਾਕ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਫ਼ੌਜੀ ਜੁਰਾਬਾਂ ਪਾ ਕੇ ਵੀ ਖੁੱਲੇ ਸਨ। ਜੁਰਾਬਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾ ਧੋ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਝੱਲ ਸਕੀਆਂ। ਛੇਈਂ ਮਹੀਨੀਂ ਜੁ ਧੋਤੀਆਂ ਸਨ। ਬੂਟ ਉਸਦੇ ਇਤਨੇ ਖੁਲ੍ਹੇ, ਕਿ ਜੋਗਿੰਦਰ ਇਕੱਲਾ ਤੁਰਿਆ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਇੰਝ ਲਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦੀ ਟੁਕੜੀ ਤੁਰੀ ਆ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ ਨਿਆਣਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਅਤੇ ਬਲਦਾਂ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹੀ "ਐਂਹ" ਕਰਕੇ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ। ਨਿਆਣੇ ਵੀ ਰਤੀ ਭਰ ਆਪਣੀਆਂ ਵਾਛਾ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਮੁੜ ਠਠੰਬਰ ਜਾਂਦੇ। ਬੱਚੇ ਕਦੀ ਵੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਖਿੱਚਦੇ। ਉਹ ਘਰ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੱਝਾਂ, ਬਲਦ ਤੇ ਬਿੰਬੋ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਾ ਸੋਚਦਾ। ਪਰ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੀ। ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਬਲਦਾਂ ਦੀਆਂ ਟੱਲੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਸ ਘੋਲਦੀਆਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਟੱਲੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭਰਜਾਈਆਂ ਹੋਣ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿੰਬੋ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਭੜਕਾਉਂਦੀਆਂ, "ਵੇ ਛੱਡ ਖਹਿੜਾ ਇਹਦਾ, ਇਹਨੂੰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ"। ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਲ ਦੀ ਮੁੰਨੀ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਬਲਦਾਂ ਦੀ ਪਿਠ ਦੇ ਪੱਠਿਆਂ 'ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਚਰੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਵੜਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਚਰ੍ਹੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭਾਬੀਆਂ ਹੋਣ ਜੋ ਮੂੰਹ ਚਿੜਾ ਚਿੜਾ ਕੇ ਆਖ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ, "ਵੇ ਛੱਡ ਖਹਿੜਾ ਇਹਦਾ।"

ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਦਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਵੀ ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ। ਕਦੀ ਭਾਬੀਆਂ ਦੇ ਬਾਣੇ 'ਚ ਬਿੰਬੋ ਦਾ ਤਾਣਾ ਉਲਝ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਕਦੀ ਬਿੰਬੋ ਦੇ ਬਾਣੇ 'ਚ ਭਾਬੀਆਂ ਦਾ ਤਾਣਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਉਦੋਂ ਟੁੱਟਦਾ ਜਦ ਉਹ ਅਕਾਰਨ ਹੀ ਬਲਦਾਂ ਦੇ ਪਰੈਣ ਕੱਢ ਮਾਰਦਾ। ਮਸੂਮ ਬਲਦ ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਤੁਰਦੇ ਤੁਰਦੇ ਰਤਾ ਤੇਜ਼ੀ ਫੜਕੇ ਫਿਰ ਉਹੀ ਚਾਲ ਫੜ ਲੈਂਦੇ। ਪਛਤਾਵੇ ਤੇ ਪਸ਼ੇਮਾਨੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਲਦਾਂ ਨੂੰ ਖੜੇ ਕਰ ਕੇ ਬਿੰਬੋ ਨੂੰ ਉਡੀਕਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ। ਬੰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਬਲਦਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਟਿਕ ਟਿਕੀ ਲਾ ਕੇ ਦੇਖਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਉਸੇ ਦੇ ਹੀ ਬੜੇ ਭਰਾ ਹੋਣ, ਛੜੇ ਛਟਾਂਗ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਊਟਪਟਾਂਗ ਸੋਚਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਉਦੋਂ ਸ਼ਾਂਤ ਹੁੰਦੀ, ਜਦ ਬਿੰਬੋ ਉਸ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਝੱਕਰੇ 'ਚੋਂ ਲੱਸੀ ਪਾ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ। ਕਹੇਂ ਦੇ ਛੰਨੇ ਵਿਚ, ਲਾਲ ਲਾਲ ਚਿੱਟੀ ਲੱਸੀ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਫਿਰ ਬਲਦਾਂ ਵਲ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਪਰ ਬਿੰਬੋ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਘੱਟ ਬਿੰਬੋ ਦੇ ਜੇਠ ਵਧੇਰੇ ਜਾਪਦੇ। ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਜੀ ਕਰਦਾ ਕਿ ਪਰੈਣੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਉਧੇੜ ਸੁਟੇ। ਉਹ ਦੰਦ ਕਰੀਚਦਾ। ਚਰ੍ਹੀਆਂ 'ਚ ਤੱਕਦਾ ਤੇ ਫਿਰ ਚਰ੍ਹੀਆਂ ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਚਿੜਾਉਂਦੀਆਂ, "ਵੇ ਛੱਡ ਖਹਿੜਾ ਇਹਦਾ।"

ਬਿੰਬੋ ਵੀ ਬੈਠੀ ਬੈਠੀ ਬਲਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਸੂਮ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦਿਸਦਾ। ਪਲ ਦੀ ਪਲ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਉਸਦੇ ਖਸਮ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹਦੇ ਵਲ ਹੋਰੂੰ ਹੋਰੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਣ। ਬਿੰਬੋ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਲਜਿਆ ਕੇ ਆਖਦੀ, "ਨਿਖਸਮੇ।" ਜੋਗਿੰਦਰ ਤ੍ਰਭਕ ਕੇ ਪੁਛਦਾ, "ਹੈ"? ਅਸਲੀ ਖਸਮ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਉਹੀ ਬਲਦ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਜਾਪਦੇ ਤੇ ਉਹਦੀ ਲੱਜਾ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਮਮਤਾ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਆਖਦੀ, "ਰਤਾ ਅਰਾਮ ਵੀ ਕਰ ਲੈਣ ਦਿਆ ਕਰ, ਦੇਖ ਤਾਂ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਲਾਸਾਂ ਪਾਈਆਂ ਪਈਆਂ"। ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ ਛਿਣਾਂ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਜੁਗਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਮਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਨਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਕਿ ਕਦ ਬਿੰਬੋ ਆਈ, ਕਦ ਉਸ ਨੇ ਰੋਟੀ ਖਾਧੀ, ਕਦ ਲੱਸੀ ਪੀਤੀ ਤੇ ਕਦ ਉਹ ਚਲੀ ਵੀ ਗਈ।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਤੇ ਬਿੰਬੋ ਭਾਵੇਂ ਦੋ ਜੀ ਸਨ, ਪਰ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਜਾਪਦੇ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀ ਦਾਹੜੀ 'ਚ ਕਾਲੇ ਗੋਰੇ ਦੀ ਘਮਸਾਨ ਦੇਖ ਬਿੰਬੋ ਦਾ ਤੌਖਲਾ ਵਧਦਾ ਜਾਂਦਾ। ਗੋਰੀ ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਹੱਲੇ ਅਤੇ ਕਾਲਿਆਂ ਦੀ ਹਾਰ ਬਿੰਬੋ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਡੋਬੂ ਪਾਉਂਦੇ। ਬਿੰਬੋ ਦੇ ਸਿਰ 'ਚ ਭਾਵੇਂ ਹਲੇ ਧੁੱਪ ਛਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਦੀ ਉਹ ਆਖਦੀ ਕਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਉਣਾ, ਕਦੀ ਆਖਦੀ ਕਿਹੜਾ ਕਿਤੇ ਜਾਣਾ ਤੇ ਕਦੀ ਆਖਦੀ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਕੌਣ ਵਾਹਵੇ। ਹੁਣ ਉਹ ਸਿਰ ਨਾ ਵਾਹੁਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਲੱਭਦੀ। ਉਸ ਦੇ ਜਿਸਮ ਦੇ ਕੋਮਲ ਤੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਰੌਣਕਾਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਬੋਰੀ ਬਿਸਤਰਾ ਲਪੇਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਠੋਰ ਹਿਸੇ ਬਲਵਾਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਰ ਮੰਨ ਚੁਕੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਕੋਮਲਤਾ ਜਾਂ ਨਾਜ਼ੁਕਤ ਤਾਂ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਤਿਤਲੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮੁਰਝਾਏ ਫੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਤਾਂ ਕੀ ਤੱਕਣਾ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਬਿੰਬੋ ਤਾਂ ਹੁਣ ਨਿਰੀ ਜੰਗ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਨਿੱਤ ਕੋਈ ਜਿਤ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਕੋਈ ਹਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿੱਤ ਹਾਰ ਦਾ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੇ ਝੋਰਿਆਂ 'ਚ ਮਣਾਂ ਮੂੰਹੀ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਭਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵੀ "ਵੇ ਛੱਡ ਖਹਿੜਾ ਇਹਦਾ" ਕਹਿਣਾ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਖਹਿੜਾ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਹੁਣ ਬਚਿਆ ਹੀ ਕੀ ਹੈ। ਖ਼ੁਦ ਬਖ਼ੁਦ ਛੁਟ ਗਏ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੀ ਛੱਡੇ।

ਨਾਲੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹੁਣ ਛੜਾ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕਈ ਤੀਵੀਆਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਰਾਹ ਵਾਟੇ ਬਿੰਬੋ ਨੂੰ ਛੇੜ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ, "ਨੀ ਤੇਰਾ ਛੜਾ ਕਿਥੇ ਗਿਆ?" ਤੇ ਬਿੰਬੋ ਵੀ ਬਗ਼ੈਰ ਗੁੱਸਾ ਕੀਤੇ ਸਵਾ ਸੇਰ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ, "ਬਹੁਤੀ ਤਲਬ ਲਗੀ ਆ ਤਾਂ ਭੇਜਾਂ?" ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਹੀ ਹੀ ਹਾ ਹਾ। ਪਰ ਗੱਲ ਗਾਂਹ ਨਾ ਵਧਦੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਭਜਨੋ ਨੇ ਤਾਂ ਹੱਦ ਹੀ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਅਖੇ, "ਛੜੀਏ, ਤੇਰਾ ਛੜਾ ਕਿਥੇ ਗਿਆ?" ਅੱਗਿਉਂ ਬਿੰਬੋ ਨੇ ਵੀ ਸਵਾ ਸੇਰ ਕੀ, ਸਵਾ ਕੁਵਿੰਟਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕੱਢ ਮਾਰਿਆ, ਕਹਿੰਦੀ, "ਤੇਰੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਲਾਵਾਂ ਲੈਣ"। ਭਜਨੋ ਘਰ ਤੱਕ ਸੋਚਦੀ ਗਈ, "ਭਲਾ ਇਹ ਵੀ ਕੀ ਹੋਇਆ ਪਈ ਚੂੰਢੀ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਟਕੂਆ ਸਿਰ 'ਚ ਖੋਭ ਦੇਵੋ"। ਉਸਨੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਪਾਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਲਾਲ ਕਰ ਸੁਟੀਆਂ, ਪਈ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਸਿਧੀ ਘਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਬਿੰਬੋ ਦੇ ਟਕੂਏ ਦਾ ਸੇਕ ਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਭਜਨੋ ਦੀ ਹਿਕ ਲੂਹ ਕੇ, ਪਾਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ੍ਹ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਜਨੋ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਰੱਤੀ ਭਰ ਇਲਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਟਕੂਆ ਉਹ ਬਿੰਬੋ ਦੇ ਢਿਡ ਵਿਚ ਖੋਭ ਆਈ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਸੇਕ ਕਿੰਨੇ ਅਣਜੰਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੀਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤੁਹਮਤਾਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਹਜ਼ਮ ਜਾਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਹੀ, ਸੁਣਨ ਦੀ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨਾਂ 'ਚ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਹ ਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੇ ਕੰਨ ਤਾਂ 'ਛੜਾ' ਸੁਣਨ ਦੇ ਆਦੀ ਸਨ। ਪਰ ਬਿੰਬੋ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਲਈ 'ਛੜੀ' ਲਫ਼ਜ਼ ਦਾ ਮਾਇਨਾ, ਜੇ ਮੌਤ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸਹਿ ਲੈਂਦੀ ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਲਫ਼ਜ਼ 'ਛੜੀ' ਉਸ ਲਈ ਡੂਮਣੇ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਿਆ, ਜੋ ਉਸਦਾ ਖਹਿੜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਛੱਡ ਰਿਹਾ। ਰਾਤ ਭਰ ਉਸ ਦੀ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਹੋਈ, ਉਸਨੂੰ ਨਾ ਹੀ ਨੀਂਦ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਾਗ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਾਗਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਨੀਂਦ ਆਉਣ ਲਗ ਪੈਂਦੀ। ਸੌਣ ਲਗਦੀ ਤਾਂ ਨੀਂਦ ਉਡ ਜਾਂਦੀ। ਤੜਕੇ ਜਾ ਕੇ ਰਤਾ ਚੈਨ ਆਈ ਕਿ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਸਪੀਕਰਾਂ 'ਚੋਂ ਪਾਠ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨੇ ਆਣ ਘੇਰਿਆ। ਨੀਂਦ ਕਾਹਦੀ ਪਈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸੁਪਨ ਨੇਤਰ ਖੁਲ੍ਹ ਗਏ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿਤੇ ਦਾਈ ਧਨੋ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, "ਵੇ ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਦੇਰ ਹੈ, ਹਨੇਰ ਨਹੀਂ"।

ਉਸ ਦੇ ਦਿਲੋ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਤੁਰ ਪਈ, ਜਿਵੇਂ ਰੇਲ ਦੀ ਪਟੜੀ ਪਿਛੇ ਨੂੰ ਦੌੜਦੀ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਇਕ ਮਾਂ ਹੋਵੇ। ਫ਼ਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਬੱਚਾ ਸਕੂਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਸ਼ੋਰ ਸੁਣਾਈ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, "ਮੰਮੀ ਮੁੰਡੇ ਮੇਰਾ ਬਸਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ"। ਇੰਨੀ ਸੁਣਨ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖ਼ੂਨ ਦਿਮਾਗ਼ ਵਲ ਨੂੰ ਦੌੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਪਾਟਣ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦਾ ਤਾਲੂਆ ਖ਼ੁਸ਼ਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਦਿਲ ਜਿਵੇਂ ਢੋਲ 'ਤੇ ਡਗਾ ਵਜਦਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਇਕਦਮ ਉਠੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਰਿਆ ਸੋਧੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਤੁਰੀ। ਤੁਰਦੀ ਗਈ, ਤੁਰਦੀ ਗਈ।

ਫਿਰਨੀਉਂ ਫਿਰਨੀ ਚੜ੍ਹ ਮਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਮੋਹਰੇ ਜਾ ਖੜੀ ਹੋਈ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਿਆਣੇ ਘੈਂਟੀ ਵੱਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆੜੀਆਂ ਲਈ ਥਾਂ ਮੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਿੰਬੋ ਦਾ ਰੁੱਖਾ ਚਿਹਰਾ, ਖਿੰਡੇ ਵਾਲ ਤੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਝੱਗ ਦੇਖ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੇ ਰੌਲੀ ਪਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ, "ਸ਼ਦੈਣ ਓਇ, ਸ਼ਦੈਣ ਓਇ"। ਬਿੰਬੋ ਨੇ ਝਪਟ ਕੇ ਇਕ ਨਿਆਣੇ ਦੇ ਥੱਪੜ ਸੁੱਟਿਆ, ਉਸਦਾ ਬਸਤਾ ਖੋਹਿਆ ਤੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਸਿਧੀ ਹੋ ਲਈ। ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ, ਬਿੰਬੋ ਆਖਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, "ਚੱਕਿਓ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਦੇ, ਖਦੇੜਿਓ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ, ਮੇਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨਾ!"

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਬਿੰਬੋ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਂ, ਉਹ ਸੱਚ ਮੁਚ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸੁਪਨੇ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਰਾਤੀਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਦਿਨੇ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਦਾਈ ਧੰਨੋ ਦੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ, ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਦੇਰ ਕਿ ਹਨੇਰ, ਨਿਆਣਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਤੇ ਉਹੀ "ਮੰਮੀ, ਮੁੰਡੇ ਮੇਰਾ ਬਸਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।"

ਉਹ ਤੜਕ ਸਾਰ ਰੋਜ਼ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਪੈਂਦੀ। ਨਾਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਮੋਹਰੇ ਜਾ ਖੜ੍ਹਦੀ। ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬਸਤਾ ਖੋਹ ਲਿਆਉਂਦੀ। ਲੋਕ ਘਰੇ ਉਲਾਂਭਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਸੁਣ ਛੱਡਦਾ। ਜਦ ਬਿੰਬੋ ਘਰੇ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਬਸਤੇ ਪਛਾਣ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ। ਜੁਗਿੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿੰਬੋ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਆਖਦਾ। ਰਾਤੀਂ ਜਦ ਬਿੰਬੋ ਨੂੰ ਬਸਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਮਣ ਮਣ ਦੀਆਂ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੀ, "ਮਰ ਜਾਣਿਆਂ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਰਿਹਾਂ ਢੱਗੇ ਦਾ ਢੱਗਾ, ਹੁਣ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਿਆਣੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇਣੇ!" ਜੋਗਿੰਦਰ ਹੱਕਾ ਬੱਕਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਕਲਪ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਫਿਰ ਬਿੰਬੋ, ਬਸਤੇ ਤੇ ਨਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਹੁਸੀਨ ਤੇ ਗ਼ਮਗੀਨ ਖ਼ਵਾਬਾਂ ਵਿਚ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਤੇ ਦਾ ਕਿਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜੋਗਿੰਦਰ ਜਦ ਵਾਪਸ ਮੁੜਦਾ ਤਾਂ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਇਤਨਾ ਹੀ ਆਖਦਾ, "ਕਮਲੀ"। ਤੇ ਫਿਰ ਉਥੇ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਜਿਥੋਂ ਉਹ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸਿਰਫ਼ 'ਕਮਲੀ' ਕਹਿਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਤੀਂਵੀਆਂ ਦਾ ਹਰ ਭਾਣਾ ਚੰਦਰਮਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ

ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਵੇਂ ਬਿੰਬੋ ਦਾ ਕਮਲਪੁਣਾ ਵੀ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਟਦਾ ਵਧਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਹੁਣ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿੰਬੋ ਠੀਕ ਠਾਕ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਕ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੇ ਕੰਨ 'ਚ ਕੀ ਆਖਿਆ, ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਲਦਾਂ ਮਗਰ ਬੋਲੀਆਂ ਪਾਉਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ 'ਤੇ ਹੀ ਘਰ ਵਾਪਸ ਮੁੜਦਾ, ਪਰ ਅੱਜ ਦੋ ਘੜੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਬਿੰਬੋ ਨੂੰ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨਸੀਹਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਰੱਖੀ ਬੁੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਖਾਲਸ ਘਿਉ ਰੱਖਣ ਦੀ ਤਕੀਦ ਕਰਨ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ਜਦ ਦਾਈ ਧਨੋ ਦੀ ਗਲੀ 'ਚ ਖੜ੍ਹਾ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਮਾਸੀ, ਮਾਸੀ।"

ਤੀਵੀਆਂ ਬਿੰਬੋ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦੀਆਂ, "ਨੀ, ਕਿਥੋਂ ਖ਼ੈਰ ਪਈ?" ਬਿੰਬੋ ਮੁਸਕਰਾ ਛੱਡਦੀ। ਕੋਈ ਹਰਾਮਣ ਪੁੱਛਦੀ, "ਨੀ ਕਿਹਦੀ ਮਿਹਰ ਹੋਈ?" ਬਿੰਬੋ ਇਸ 'ਤੇ ਵੀ ਮੁਸਕਰਾ ਛੱਡਦੀ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਪੁੱਛਿਆ, "ਨੀ, ਕੀ ਖੁਆਇਆ ਸੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ?" ਬਿੰਬੋ ਨੇ ਇੰਨਾ ਹੀ ਆਖਿਆ, "ਤੇਰਾ ਚੂੰਡਾ" ਤੇ ਫਿਰ ਹੱਸਦੀ ਹੱਸਦੀ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਗਈ।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਵੀ ਰਾਹ ਵਾਟੇ ਜਾਂ ਖੇਤਾ 'ਚ ਲੋਕੀਂ ਪੁਛਦੇ, "ਓ ਬਈ, ਕਿਦਾਂ ਮੋਰਚਾ ਮਾਰਿਆ?" ਉਹ ਆਖਦਾ, "ਸਭ ਉਹਦੀ ਕਿਰਪਾ"। ਮਸਖਰੇ ਅੱਗਿਉਂ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਕਰਦੇ, "ਕਿਹਦੀ ਬਈ?" ਜੋਗਿੰਦਰ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬਿੰਬੋ ਦੀ ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੇ ਯਕੀਨ ਦੇ ਚਰਚੇ ਹੁੰਦੇ। ਕੋਈ ਆਖਦਾ, "ਬਈ ਉਹਦੇ ਘਰ ਦੇਰ ਹੈ, ਹਨੇਰ ਨਹੀਂ!" ਕੋਈ ਅਗਿਉਂ ਟਿਚਰ ਕਰਦਾ, "ਦੇਰ ਕਿਥੇ, ਜੇਠ ਹੈ ਜੇਠ"। ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕੁਛ ਸਮਝ ਨਾ ਪੈਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇ। ਉਹ ਇੰਨਾ ਹੀ ਆਖਦਾ, "ਸਾਲੇ, ਕੰਜਰ"। ਅੰਦਰੋਂ ਉਹਦੇ ਹੱਡਾਂ ਦੇ ਸੀਰਮੇਂ 'ਚ ਯਕੀਨ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਂਝੀ ਜਿਹੀ ਲਹਿਰ ਉਪਜਦੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਿਆਫ਼ਾ ਨਾ ਲਗਦਾ। ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਲ ਦੇ ਫਾਲੇ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਬਲਦਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਟਿਕਦਾ।

ਉਥੋਂ ਤਿਲਕਦਾ ਚਰ੍ਹੀਆਂ 'ਚ ਜਾ ਵੜਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਜਿਵੇਂ ਚਰ੍ਹੀਆਂ ਹੈਰਾਨੀ 'ਚ ਚੁਪ ਗੜੁਪ ਉਸ ਵਲ ਦੇਖ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ। ਸੱਤ, ਅੱਠ ਤੇ ਫਿਰ ਨੌਂ। ਸੰਗਰਾਂਦਾਂ ਆਈਆਂ ਤੇ ਲੰਘ ਗਈਆਂ। ਦਾਈ ਧੰਨੋ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਸੀ। ਰੱਖੀ ਦਾ ਖ਼ਾਲਸ ਘਿਉ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਭਜਨੋ ਪਿੰਨੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੈ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਬਿੰਬੋ ਹਰ ਸਮੇਂ ਘਰੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਉਹ ਹੁਣ ਸ਼ਦੈਣ ਘੱਟ ਤੇ ਬੋਲੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਪਦੀ; ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨ ਹੀ ਨਾ ਹੋਣ। ਚਿੜੀਆਂ ਫ਼ੁਰ ਫ਼ੁਰ ਕਰਦੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਧਾਗੇ, ਕੱਖ ਤੇ ਕਾਗ਼ਜ਼ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ। ਚਿੜ ਚਿੜ ਕਰਦੀਆਂ ਤੇ ਆਂਡੇ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਇਵੇਂ ਜਾਪਦਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਘਰ ਬਿੰਬੋ ਦਾ ਨਾ, ਸਗੋਂ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ, ਬਿੰਬੋ ਹੁਣ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੇ ਯਕੀਨ ਦੇ ਗਰਮ ਚਰਚੇ ਹੁਣ ਠੰਢੇ ਪੈ ਚੁਕੇ ਸਨ। ਚਰਚੇ ਕਾਹਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਾਨਿਆਂ ਦੇ ਫੂਸ ਦੀ ਅੱਗ ਹੋਵੇ; ਕਹਿ ਮਚੀ ਤੇ ਕਹਿ ਬੁਝ ਗਈ।

ਹੁਣ ਜੋਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਨਾ ਛੇੜਦਾ। ਉਸ ਦੀ ਦੁਖਦੀ ਰਗ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਗਦੀ। ਉਹ ਗੱਡੇ 'ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਵੇਂ ਜਾਪਦਾ ਜਿਵੇਂ ਗੱਡਾ ਖਾਲੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦਾ ਹੋਣਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਲਗਦਾ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਲ 'ਚ ਉਹ ਕਦੀ ਨਾ ਬੋਲਦਾ। ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕਾਵਿ-ਮੰਚ

ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਵਧਾਈ

ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਸਭ ਨੂੰ,
ਵਧਾਈ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ,
ਦੂਣੀ ਚੌਣੀ ਹੋਵੇ ਥੋਡੀ,
ਕਮਾਈ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ।

ਰਹੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮਦੀ,
ਤਰੱਕੀ ਥੋਡੇ ਮੂਹਰੇ ਸਦਾ,
ਰਹੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਬੂਹੇ ਉੱਤੇ,
ਸਦਾ ਦੀਵੇ ਬਾਲਦੀ।

ਲਿਆਵੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਖੇੜੇ,
ਸਭ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ,
ਰੱਬਾ ਐਸੀ ਤੂੰ ਚਲਾਈਂ,
ਪੁਰਵਾਈ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ।

ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਉੱਡ ਕੇ,
ਪੰਜਾਬ ਜਾਣ ਵਾਲਿਉ,
ਦੇਣਾ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ,
ਵਧਾਈ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ।

ਜਾਹ ਨੀ ਹਵਾਏ ਦੇ ਦੇ,
ਵਧਾਈ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੂੰ,
ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਜਿਹੜੀ,
ਰਹੀ ਮੈਨੂੰ ਪਾਲਦੀ।

ਬੇਬੇ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਨੂੰ,
ਅੱਧ-ਮੋਈਆਂ ਜਲੀਆਂ ਨੂੰ,
ਭੁੱਲਣੀ ਨੀ ਯਾਦ ਕਦੇ,
ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਦੀ।

ਭੇਜੀ ਏ ਬਰੰਗ ਚਿੱਠੀ,
ਤੀਰ ਵਾਹ ਕੇ ਦਿਲ ਉਤੇ,
ਇਹ ਕਿਸ ਭੇਜੀ ਏ,
ਵਧਾਈ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ।

ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਭੇਜਿਆ ਏ,
ਨੰਬਰ ਕਰਕੇ ਬਲੌਕ,
ਯਾਦ ਕਿਸਨੂੰ ਹੈ ਆਈ,
ਯਾਰੋ ਮੇਰੇ ਹਾਲ ਦੀ।

ਚੋਰੀ ਚੋਰੀ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ,
ਲਗਾਣ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ ਜੋ ਮਹਿੰਦੀਆਂ,
ਹੋਵੇ ਮੁਬਾਰਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ,
ਸਗਾਈ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ।

ਖੱਟੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਕੇ,
ਜਾਣ ਵਾਲਿਆ ਸਾਲਾ ਵੇ,
ਕਿਉਂ ਅੱਖ ਰੋਈ ਵੇਖ ਕੇ,
ਜੁਦਾਈ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ।

ਸਵੇਰਿਆਂ ਦੀ ਘੋੜੀ 'ਤੇ,
ਦਿਨ ਚੜ੍ਹ ਆਇਆ ਏ,
ਸਜ ਕੇ ਹੈ ਰਾਤ ਰਾਣੀ,
ਆਈ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ।

ਕੁਲਬੀਰ ਨੇ ਕੀ ਦੇਣਾ,
ਚੰਦ ਲਫ਼ਜ਼ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਰਿਹਾ,
ਕਾਰਡ ਸਮਝ ਕੇ ਰੱਖ ਲੈਣਾ,
ਇਹ ਰੁਬਾਈ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ।

****

ਨਵਾਂ ਸਾਲ

ਇਕ ਹੋਰ ਲੰਘਿਆ ਸਾਲ ਨੀ ਮਾਏ,
ਇੱਕ ਹੋਰ ਲੰਘਿਆ ਸਾਲ।
ਫਿਰ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਆਏ ਤੁਫਾਨ,
ਫਿਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਢਹੇ ਮਕਾਨ।
ਲਾਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ,
ਲੈ ਚਿੱਟੀਆਂ ਚੁੰਨੀਆਂ ਆਈ ਮਕਾਣ।
ਲਹੂ ਦੇ ਹੰਝੂ ਰੋਇਆ ਇਨਸਾਨ,
ਫਿਰ ਬੰਬੇ ਹੋਈ ਲਹੂ ਲੁਹਾਣ।
ਫਿਰ ਹੂੰਝ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲੈ ਗਿਆ ਚੰਦਰਾ,
ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਜੋ ਆਇਆ ਭੂਚਾਲ।
ਫਿਰ ਇਕ ਲੰਘਿਆ ਸਾਲ ਨੀ ਮਾਏ,
ਫਿਰ ਇਕ ਲੰਘਿਆ ਸਾਲ।

ਕੂੜ ਝੂਠ ਸਤਿਕਾਰੇ ਗਏ,
ਫਿਰ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪਈਆਂ ਲਾਹਣਤਾਂ।
ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ,
ਗੰਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ।
ਹੱਥ 'ਚ ਤੱਕੜੀ, ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਪੱਟੀ,
ਸਭ ਬੇਵੱਸ ਸਨ ਅਦਾਲਤਾਂ।
ਚੜ੍ਹੇ ਬੇਕਸੂਰ ਸੂਲੀ 'ਤੇ,
ਤਰਸਯੋਗ ਰਹੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ।
ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਨਾਮ ਵਰਤ ਕੇ,
ਝੂਠੇ ਬਾਬੇ ਹੋਏ ਬਹਾਲ...।
ਜੋ ਸੱਚ ਬੋਲਿਆ ਉਹ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ,
ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ।
ਧਰਮ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲ ਦਿੱਤਾ,
ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ।
ਪੰਜਾਬ ਮੇਰਾ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ,
ਖੂੰਖਾਰ ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਮਾਰਾਂ ਨੇ।
ਸਿਰ ਤੋਂ ਚੁੰਨੀ ਲਾਹ ਦਿੱਤੀ,
ਫੈਸ਼ਨ-ਪੱਟੀਆਂ ਨਾਰਾਂ ਨੇ।
ਸੁਣਿਆਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਖਾ ਲਿਆ,
ਕੁਲਵੀਰ ਪਿੰਡ ਤੇਰਾ ਡਾਨਸੀਵਾਲ।
ਰੱਬਾ ਮੇਰਿਆਂ ਮਿਹਰ ਕਰੀਂ,
ਸਭ 'ਤੇ, ਆਉਂਦੇ ਸਾਲ।

-ਕੁਲਬੀਰ ਡਾਨਸੀਵਾਲ
778-863-2472

****

ਬਾਲ ਕਵਿਤਾ

ਸਾਲ, ਮਹੀਨੇ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰ

ਚੜ੍ਹਿਆ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਆਈ,
ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਠੰਢ ਲਿਆਈ।
ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਵਿਚ ਆਈ ਬਸੰਤ,
ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਪਾਲਾ ਹੋਇਆ ਉਡੰਤ।
ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਆਈ ਹੋਲੀ,
ਸਭ ਨੇ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹੈ ਖੇਲ੍ਹੀ।
ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਆਈ ਵਿਸਾਖੀ,
ਕਣਕਾਂ ਦੀ ਮੁੱਕ ਗਈ ਰਾਖੀ।
ਮਈ ਮਹੀਨਾ ਗਰਮੀ ਵਾਲਾ,
ਸਭ ਦਾ ਮਨ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਾਹਲਾ।
ਚੜ੍ਹੇ ਜੂਨ ਗਰਮੀ ਹੋ ਜਾਏ,
ਸੁੱਖ ਚੈਨ ਨਾ ਕੋਈ ਪਾਏ।
ਆਈ ਜੁਲਾਈ ਵਰਖਾ ਲਿਆਈ,
ਸਭ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਰੌਣਕ ਆਈ।
ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਆਈ ਆਜ਼ਾਦੀ,
ਹੋ ਗਈ ਦੇਖੋ ਜੁਆਨ ਕਮਾਦੀ।
ਸਤੰਬਰ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਚਾਬੂ,
ਆਉਣ ਨਾ ਬੱਚੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕਾਬੂ।
ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੁਸਹਿਰਾ ਆਇਆ,
ਲੋਕਾਂ ਰਾਵਣ ਤਾਈਂ ਜਲਾਇਆ।
ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀਵਾਲੀ ਆਈ,
ਸਭ ਨੇ ਦੀਪ ਮਾਲਾ ਜਲਾਈ।
ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਆਈ ਵਿਚ ਦਸੰਬਰ,
ਮੁਕਿਆ ਸਾਲ ਵਾਘ ਕਲੰਦਰ।
ਸਾਲ ਮਹੀਨੇ ਤੇ ਸਭ ਤਿਉਹਾਰ,
ਬੀਤੀ ਜਾਣ ਕਿੰਝ ਨਾਲ ਰਫਤਾਰ।
ਪਲ ਪਲ ਕਰਕੇ ਜਿੰਦ ਬੀਤੀ ਜਾਵੇ,
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਸਮਝ ਨਾ ਆਵੇ।
ਬੀਤੀ ਜਾਣ ਇੰਝ ਸਾਲੋ ਸਾਲ,
'ਸੈਣੀ' ਹੈ ਨਾ ਰੱਬ ਦਾ ਇਹ ਕਮਾਲ?

-ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ

ਮਾਵਾਂ ਰੋਂਦੀਆਂ ਢਿੱਡਾਂ 'ਤੇ ਹੱਥ ਧਰਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਖੇਡਦੇ ਮਰੇ...

-ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਮਰ

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੇ ਰਾਜੇ ਸਲਵਾਨ ਨੇ ਲੂਣਾ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗ ਬੇਕਸੂਰ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਟੁਕੜੇ ਕਰਵਾ ਕੇ ਖੂਹ ਵਿਚ ਸੁਟਵਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਰਮਾਂ ਮਾਰੀ ਮਾਂ ਇੱਛਰਾਂ ਰੋ-ਰੋ ਕੇ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈ। ਲੂਣਾਂ ਦੀਆਂ ਝੂਠੀਆਂ ਤੋਹਮਤਾਂ ਨੇ ਸਲਵਾਨ ਦੀ ਮੱਤ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਇੱਛਰਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਲੁੱਟੀ ਗਈ, ਸਾਰੇ ਸਿਆਲਕੋਟ ਵਿਚ ਸੋਗ ਪੈ ਗਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮੌਤ ਇਕ ਅਟੱਲ ਸਚਾਈ ਹੈ ਤੇ ਇਹਨੇ ਸਾਰੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਆ ਕੇ ਮੂੰਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੱਚ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ-

"ਜਿਹੜੀ ਮੌਤ ਡੈਣ ਨੇ ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾ ਲਿਆ ਹੈ,
ਤੇਰੇ ਮੂਹਰੇ ਬੀਬਾ ਹੈ ਇਕ ਦਿਨ ਨੂੰ ਆਉਣੀ।
ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਤੇਰਾ ਭਰਿਆ ਮੇਲਾ ਛੱਡਣ ਨੂੰ,
ਨਾਲ ਜਮਾਂ ਦੇ ਪਾ ਕੇ ਬਹਿਜੇਂਗਾ ਅੜਾਉਣੀ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਵੀ ਹੈ "ਜਗਜੀਵਨ ਕੈਸਾ, ਸੁਪਨੇ ਜੈਸਾ, ਜੀਵਨ ਸੁਪਨ ਸਮਾਨ।" ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਫਿਲਾਸਫੀਆਂ ਇਹੋ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮਰਨਾ ਸੱਚ, ਜਿਊਣਾ ਝੂਠ। ਚੀਨ ਵਿਚ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਫਿਲਾਸਫਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਹਦਾ ਨਾਮ ਚਵਾਂਗਤਸੇ ਸੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਇਕ ਦਿਨ ਚਵਾਂਗਤਸੇ ਨੂੰ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਤਿੱਤਲੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਪਰਾਂ ਵਾਲੀ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੀ ਤਿੱਤਲੀ....ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਉਤੇ ਉਡਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਚਵਾਂਗਤਸੇ ਦੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੀ, ਜਾਗ ਆਈ ਤਾਂ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਧਾਹਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਰੋਣਾ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ਗਿਰਦ (ਵਿਦਿਆਰਥੀ) ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਰੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁਛਿਆ।

"ਮੈਂ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤਿਤਲੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹਾਂ" ਚਵਾਂਗਤਸੇ ਨੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ।

"ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਹੈ ਸੁਪਨਾ ਤਾਂ ਸੁਪਨਾ ਹੈ...ਤੁਸੀਂ ਐਵੇਂ ਖਾਹ-ਮਖਾਹ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ..." ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਇਕੋ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ।

ਚਵਾਂਗਤਸੇ ਇਕ ਦਮ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ "ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤਿਤਲੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹਾਂ...ਸਗੋਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਤਿਤਲੀ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਚਵਾਂਗਤਸੇ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੁਪਨਾ ਸੱਚਾ ਹੈ? ਮੇਰੀ ਦੁਬਿਧਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹੋ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੱਚ ਨੂੰ ਝੂਠ ਤੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਸੱਚ ਸਮਝਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਬੱਸ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੱਡੀ ਰਿੜ੍ਹਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਏਥੋਂ ਤਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜਾਗਦਾ ਹੀ ਉਦੋਂ ਹੈ ਜਦ ਮੌਤ ਰੂਪੀ ਜਮ ਦਾ ਡੰਡਾ ਸਿਰ ਵਿਚ ਆਣ ਵੱਜਦਾ ਹੈ। "ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਤਬੁ ਹੀ ਨਰ ਜਾਗੈ ਜਮੁ ਕਾ ਡੰਡੁ ਮੂੰਡ ਪੈ ਲਾਗੇ..."। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚੋਂ ਜਾਗ ਖੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। "ਜੋ ਜਾਗੇ ਸੇ ਉਭਰੇ ਸੂਤੇ ਗਏ ਮੁਰਾਏ, ਗੁਰ ਕਾ ਸ਼ਬਦ ਨ ਪਛਾਣਿਓ ਸੁਪਨਾ ਗਿਆ ਵਿਹਾਏ।" ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਾਗਣਾ ਕੀ ਹੈ? ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਫਲਸਫੇ ਦਾ ਇਕੋ ਉਤਰ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੀ ਅਸਲ ਜਾਗਰਣ ਹੈ।

ਪਰ ਇਹ ਬੜਾ ਡਾਹਢਾ (ਔਖਾ) ਕੰਮ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਮਾਂ ਦਾ ਸਰਵਣ ਹੀ ਮੌਤ ਰਾਣੀ ਦੇ ਮੁਖੜੇ ਤੋਂ ਘੁੰਡ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਹਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਕੇ ਤੱਕਣ ਦਾ ਜੇਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਹੇ "ਜਲਾਦਾ ਆਰਾ ਤੇ ਭਵੇਂ ਜਿੰਨਾ ਤੇਰਾ ਜੀਅ ਕਰੇ ਡੂੰਘਾ ਰੱਖ ਕੇ ਫੇਰ ਪਰ ਮੂੰਹ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਲ ਨੂੰ ਕਰ ਦੇ....ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਸੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਦਕਾ ਮੂੰਹ ਇਹਦੇ ਵਲ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਹੁਣ ਜਾਂਦੀ ਵਾਰੇ ਵੀ ਲੱਗੀਆਂ ਦੀ ਲੱਜ ਰਹਿ ਜਾਵੇ...।" ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦ-ਬੰਦ ਕੱਟਣ ਲੱਗੇ ਜਲਾਦ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦੈ "ਭਰਾਵਾ ਗੁੱਟ 'ਤੇ ਵਾਰ ਨਾ ਕਰ ਬੰਦ-ਬੰਦ ਤਾਂ ਉਂਗਲੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੋਟੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿਰਲੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਹੀ ਮੌਤ ਰਾਣੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਕੇ ਤੱਕਣਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਜੰਮਦਾ ਤਾਂ ਰੋਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਊਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੋਂਦਾ ਹੈ, ਮਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਰੋਂਦਾ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਅਜ਼ਗੈਬ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰ ਕਰਕੇ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਣਡਿੱਠੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਵਾਸੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੂਰਦਾ ਹੋਇ ਮੁਰੀਦ ਨ ਗੱਲੀਂ ਹੋਵਣਾ।

'ਸਾਬਰ ਸਿਦਕ ਸ਼ਹੀਦ ਭਰਮ ਭਉ ਖੋਵਣਾ' ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਜੁਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਨੇ "ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ" ਪਦਵੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੂਰਬੀਰ ਬਚਨ ਕੇ ਬਲੀ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜਨਨੀਆਂ ਨੂੰ ਧੰਨ ਕਿਹਾ ਹੈ "ਤਿਨੁ ਧੰਨ ਜਣੇਦੀ ਮਾਉ ਆਏ ਸਫਲ ਸੇ...।"

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸਿਰਲੱਥਾਂ ਦੇ ਪੂਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਹ ਸਿਰਲੱਥ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਰਤੀ ਸਟੇਜ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮਾਨੋ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜੀਵ, ਜੀਵਨ ਰੂਪੀ ਨਾਟਕ (ਯਾਦ ਰਹੇ ਨਾਟਕ ਵੀ ਸੁਪਨਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਭਨੀਂ ਢਾਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸੋ ਹੋਇ...। ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਰੂਪੀ ਇਸ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਮੌਤ ਰਾਣੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਕੇ ਤੱਕਣ ਵਾਲੇ ਯੋਧੇ ਅਸਲ ਨਾਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਸ਼ਹੀਦ ਹੀ ਅਸਲ ਹੀਰੋ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜੀਊਣਾ ਤੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਕਿਊਂਟਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਾਲਮ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਅਤਿ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਸਹਿ ਕੇ ਸਿਰੜ ਦੀ ਪਰਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ (ਤੁਸੀਂ ਤੇ ਮੈਂ) ਤਾਂ ਆਮ ਲੋਕ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਕੇ ਤੱਕਣਾ ਸੁਖੈਲ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੌਜਵਾਨ ਗੱਭਰੂ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, "ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੋਈ।" ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਪੁੱਤ ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੀ ਖਾਤਰ ਘਰੋਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੁੜ ਕੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਪਰਤਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਥਾਹ ਪਾਉਣੀ ਕਿਸੇ ਯੰਤਰ ਦੇ ਵੱਸ ਦਾ ਰੋਗ ਨਹੀਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੇ ਕੰਤ ਕਦੇ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਪਰਤਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬਤ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਵੀ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ "ਜਿਨਕੇ ਬੰਕੇ ਘਰੀਂ ਨਾ ਆਇਆ ਤਿਨ ਕਿਵ ਰੈਣ ਬਿਹਾਣੀ...।"

ਸਲਵਾਨ (ਜਾਲਮ ਰਾਜ) ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪੂਰਨ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਸਿਰੜ ਦਿਖਾ ਕੇ ਪੂਰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਔਖ ਇੱਛਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਚੱਲੀ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਹਜਾਰਾਂ ਪੂਰਨ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦੀ ਅਹੂਤੀ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਇੱਛਰਾਂ (ਮਾਵਾਂ) ਅੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਫਿਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਮਾਵਾਂ) ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਵੰਡਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੀਏ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕੁਰਲਾਉਂਦੀਆਂ ਕਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਤੇ ਨੂਰ ਨੂੰ, ਕਿਤੇ ਨਾਰ ਨੂੰ, ਕਿਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਕਟਾਰ ਨੂੰ, ਜਾਵੀਂ ਦੂਰ ਨਾ ਮੇਰੇ ਪੂਰਨਾ। ਤੇਰੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਹੈ।

ਬਲਜਿੰਦਰ ਨਸਰਾਲੀ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਅਰੰਭ

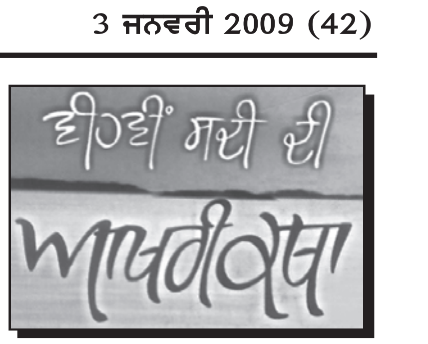

ਕਰਨਬੀਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੁੰਡ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਦਿੱਸਿਆ। ਆਪਣੇ ਬੇਜਾਨ ਜਿਹੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਨਵਦੀਪ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਦਾ ਉਹ ਬੋਲਿਆ, ''ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਘੋੜੇ ਦੌੜ ਰਹੇ ਨੇ, ਟੱਪ-ਟੱਪ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਘਮਸਾਣ, ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਲਿਸ਼ਕਦੀਆਂ ਨੇ...ਇਕ ਬੇਪਛਾਣ ਜਿਹੀ ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਫਿਰੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਆਪਾਂ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਫੌਜ ਬਣਾਈਏ?''

ਕਰਨਬੀਰ ਹੁਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲਣ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੋਈ ਫਾਰਮੈਲਟੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਚਿਰਾਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਬਿਨਾਂ।

ਨਵਦੀਪ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਕਹੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਲ ਜਾਂਦੇ ਰਸਤੇ ਮੁੜ ਕੇ ਉਹ ਪਿੰਡੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਇਆ। 'ਛੱਡ ਪਰੇ ਕੀ ਪਿਐ ਇਨ੍ਹਾਂ, ਕੀਤੂ ਮਿਸਤਰੀਆਂ, ਛੋਟੂ ਰਾਮਾਂ ਤੇ ਧੂੜ ਭਰੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿਚ। ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਸੰਦੀਪ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਚਲੇ ਜਾਹ। ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਕੇ ਕੁਝ ਹੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਤੂੰ ਬਾਪੂ ਦੇ ਸਿਰ ਰਾਣੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕਰਜ਼ਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਾਹੇਂਗਾ ਬਲਕਿ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਜੱਟ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਵੀ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦੇਵੇਂਗਾ,'' ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

ਉਸ ਕਰਕੇ ਸੰਦੀਪ ਘਰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇਆ ਹਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਰੱਦ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸੰਦੀਪ ਜਿੰਨਾ ਉਸਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣਾ ਵੀ ਲੋਚਦੀ ਸੀ।

ਰਸਤੇ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਹਰੀਆਂ ਕਚੂਰ ਕਣਕਾਂ ਤੀਜੇ ਪਹਿਰ ਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਆਖ਼ਰੀ ਕਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਨਾਜ਼ਰ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਦੁਆਲੇ ਪਾਪੂਲਰ ਦੇ ਰੁੱਖ ਰੁੰਡ ਮਰੁੰਡ ਖੜੇ ਸਨ। ਸਰਦੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਰ ਘੱਟਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕੋਮਲ ਟੂਸਿਆਂ ਨੇ ਫੁੱਟਣਾ ਸੀ।

ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਗਰਗ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਊ ਜੀ ਬੈਂਕ ਤੱਕ ਗਏ ਹੋਏ ਨੇ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਜੱਟ ਵੀ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਛੇ ਪਏ ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਅਜੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੀਰੀ ਵੇਚੀ ਸੀ। ਜੀਰੀ ਚੰਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਅ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਸੀ। ਹਿਸਾਬ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਫਿਰ ਉਸ ਵਲ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਆਸ ਸੀ ਕਿ ਜੀਰੀ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ-ਸਰਾਬਰ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਖਰਚੇ ਵਲੋਂ ਉਹ ਪੂਰਾ ਸੰਭਲ ਕੇ ਚੱਲਦੇ। ਜੀਰੀ ਦੀ ਲਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੌਕਰ ਵੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੀਰੀ ਉਸਨੇ ਤੇ ਸੁਖਦੀਪ ਨੇ ਪਾਲੀ ਸੀ। ਪਾਲਣ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਜ਼ੋਰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਮੋਟਰ ਚਲਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨੱਕਾ ਮਾਰਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਤਾਂ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਿਜਲੀ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ, ਦੁਬਾਰਾ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਮੋਟਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਚੱਲ ਪੈਂਦੀ।

ਸਪਰੇਅ ਜ਼ਰੂਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਦਵਾਈ ਹੀ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਦਵਾਈ ਠੀਕ ਸੀ, ਪਰ ਸੁਖਦੀਪ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਸੀ। ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਵਾਈ ਛਿੜਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹਾ ਧੋ ਕੇ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਪਿਆ ਸੀ। ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਅਚਾਨਕ ਸੁਖਦੀਪ 'ਤੇ ਚਲੀ ਗਈ, ਉਹ ਮੁੰਡੇ ਵਲ ਭੱਜਦੀ ਹੋਈ ਬੋਲੀ ਸੀ, ''ਮੁੰਡਾ ਤਾਂ ਗਿਆ ਹੱਥੋਂ, ਆਇਉ ਭੱਜ ਕੇ।''

ਸੁਖਦੀਪ ਦਾ ਸਰੀਰ ਤੀਰਕਮਾਨ ਵਾਂਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਨਿੰਬੂ ਨਿਚੋੜ ਕੇ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਪਾਇਆ। ਗੁਆਂਢੀ ਮੋਟਰ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ। ਏਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਉਲਟੀ ਆ ਗਈ। ਉਲਟੀ ਆਉਂਦੀ ਸਾਰ ਹੀ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਅਕੜਾ ਘਟ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਕੂਟਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਗੁਆਂਢੀ ਮੋਟਰ ਵਾਲਾ ਨਾਜ਼ਰ ਸੁਖਦੀਪ ਨੂੰ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਾ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

''ਖੰਨੇ ਸਰਕਾਰੂ 'ਚ ਲੈ ਚੱਲੀਏ?'' ਉਸਨੇ ਸਕੂਟਰ ਭਜਾਉਂਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ।

''ਸਰਕਾਰੂ 'ਚ ਕੀਹਨੇ ਪੁੱਛਣਾ, ਤੂੰ ਦੋਰਾਹੇ ਚੱਲ ਸਿੱਧੂ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ। ਮੁੰਡਾ ਬਚਜੂ, ਪੈਸੇ ਨਾ ਦੇਖ'', ਨਾਜ਼ਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ।

ਸਿੱਧੂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਖੜੇ ਪੈਰ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਮੰਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਰਾਹੇ ਦੇ ਇਕ ਜਾਣੂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ। ਮੁੰਡਾ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਹੋਰ ਦੇਣਾ ਪਿਆ।

ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਕਣਕ ਦੀ ਟਰਾਲੀ ਵਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਕੋਈ ਤਕੜਾ ਜੱਟ ਹੋਊ ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਣਕ ਸੰਭਾਲੀ ਬੈਠਾ। ਉਸਨੇ ਲੱਖਣ ਲਾਇਆ। ਏਥੇ ਤਾਂ ਫਸਲ ਕਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵੀ ਨ੍ਹੀਂ ਵਾੜ ਹੋਈ। ਕੰਬਾਈਨ ਤੋਂ ਵਢਾਈ, ਚੱਲ ਸਿੱਧੀ ਮੰਡੀ। ਦੋ ਪੱਲੇਦਾਰ ਝਾੜੂ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਟਰਾਲੀ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਕੁੜਤੇ ਪਜਾਮੇ ਤੇ ਕੱਢਵੀਂ ਜੁੱਤੀ ਵਿਚ ਸਜਿਆ ਜੱਟ ਢਾਕਾਂ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖੀ ਖੜਾ ਸੀ। ਕੁੜਤੇ ਉਪਰ ਦੀ ਉਸਨੇ ਜੈਕਟ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਚੰਗੀ ਮਹਿੰਗੀ ਲੋਈ ਟਰੈਕਟਰ ਦੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ।

ਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਟਰੈਕਟਰ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਅਜੇ ਤੱਕ ਟਰੈਕਟਰ ਦੇ ਕਈ ਸੰਦ ਸੰਭਾਲੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੁਖਦੀਪ ਨੇ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰਕੇ ਹੈਰੋਂ ਤੇ ਕਣਕ ਬੀਜਣੀ ਡਰਿਲ ਚੁਕਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕਹਿੰਦਾ 'ਬਾਪੂ ਟਰੈਕਟਰ ਨਹੀਂ ਆਪਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੁਣ। ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਹੀ ਵਹਾਇਆ ਕਰਾਂਗੇ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਥਰੈਸ਼ਰ ਵੀ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹਿਆ ਸੀ ਪਰ ਥਰੈਸ਼ਰ ਹੁਣ ਕੌਣ ਖਰੀਦਦਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਕੰਬਾਈਨ ਤੋਂ ਵਢਾਈ ਕਰਾ ਕੇ ਤੂੜੀ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਤੋਂ ਤੂੜੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ।

ਕਸਤੂਰੀ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਹੱਥ ਵਾਲੇ ਝੋਲੇ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਗੱਲੇ ਵਿਚ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ। ਚਿੱਟੇ ਗੱਦੇਦਾਰ ਥੇਮੜੇ ਜਿਹੇ ਉਪਰ ਉਹ ਚੁੱਪ ਮਾਰ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

''ਹਾਂ ਬਈ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ, ਕਿਵੇਂ ਆਉਣਾ ਹੋਇਆ?'' ਉਹ ਸਾਮੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੋਇਆ।

''ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਆਉਣਾ ਹੋਇਆ, ਸੇਠ ਜੀ'', ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨਿਮਰ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਿਆ।

''ਕਣਕ ਕਿਵੇਂ ਖੜੀ ਐ? ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਠਿਮਾਰੀ ਤਾਂ ਨ੍ਹੀਂ ਲੱਗੀ?'' ਸੇਠ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

''ਰੱਬ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਜੀ, ਕਣਕ ਤਾਂ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਖੜੀ ਐ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਾਸਤੇ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਆਇਆ ਸੀ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਾਸਤੇ ਫੀਡ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣੀ ਐ ਹੋਰ ਵੀ ਘਰੇਲੂ ਸੌਦੇ ਮੁੱਕੇ ਪਏ ਨੇ।''

''ਖਰਚਾ ਸੰਭਲ ਕੇ ਕਰਿਆ ਕਰੋ, ਜੇ ਹੁਣ ਤੋਂ ਈ ਮੰਗਣ ਲੱਗ ਪੇ, ਫਿਰ ਕਣਕ ਕਦ ਆਈ?'' ਸੇਠ ਨੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਉਂਗਲੀ ਮਾਰੀ।

''ਖਰਚਾ ਤਾਂ ਜਿਹੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਐ, ਉਹੀ ਕਰੀਦੈ ਪਰ ਕੀ ਕਰੀਏ ਸਾਲਾ ਲੂਣ ਤੇਲ ਈ ਨੀਂ ਸਾਹ ਲੈਣ ਦਿੰਦਾ।''

''ਸੰਭਲ ਕੇ ਚੱਲਾਂਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਭਾਈ ਬਚਾਂਗੇ, ਨਹੀਂ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਅੱਧੇ ਜੱਟ ਲਿਫਾਫੇ ਬਣੇ ਪਏ ਨੇ। ਉਪਰੋਂ ਸਭ ਠੀਕ ਠਾਕ ਲੱਗੂ ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਖਾਲੀ ਲਿਫਾਫੇ'' ਇਕ ਪਰੇ ਬੈਠਾ ਅੱਧ-ਖੜ ਜੱਟ ਬੋਲਿਆ।

''ਜੱਟ ਦੀ ਜੂਨ ਹੀ ਮਾੜੀ ਐ, ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆ ਸੇਠ ਜੀ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਲ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਖੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਐ ਉਸ ਤੋਂ ਸਾਲ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆੜ੍ਹਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਚਰਨ ਦਾਸ ਆ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ ਬਈ ਸਾਡੇ ਸਿਟਿਆ ਕਰੋ ਫ਼ਸਲ। ਅੱਜ ਦੇਖ ਲੋ ਚਰਨ ਦਾਸ ਅੱਡ ਆੜ੍ਹਤ ਕਰੀ ਬੈਠਾ, ਥੋਡਾ ਫਿਰ ਦੇਖ ਲੈ ਸ਼ੈਲਰ ਵੀ, ਇਕ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਏਜੰਸੀ'', ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਕਸਤੂਰੀ ਕੁਸ਼ ਨ੍ਹੀਂ ਬੋਲਿਆ, ਬੈਠਾ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਮੁਸਕਰਾਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ।

''ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ?'' ਉਸਨੇ ਗੱਲੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਫਿਰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ। ਵਹੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸਦੇ ਵਰਕੇ ਪਰਤਣ ਲੱਗਾ।

''ਪੰਜ ਕੁ ਹਜ਼ਾਰ ਤਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਈ ਐ, ਮਹੀਨਾ ਨਿਕਲਜੂਗਾ ਫੇਰ'', ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ।

''ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਲੈਜਾ ਸੱਜਣ ਸਿਆਂ, ਸੰਭਲ ਕੇ ਚੱਲੋ। ਬਹੁਤ ਨੇ ਏਨੇ ਕੁ ਨਾਲ ਸਾਰ,'' ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਟੁੱਟਦੀ ਜਾਂਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸੇਠ ਉਸ ਵਲ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਫਸਾਉਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਵਹੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਵਹੀ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਪਰੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਗੱਲਾ ਖੋਲ੍ਹ ਲਿਆ। ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਗਿਣਕੇ ਉਸਨੇ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੱਤਾ। ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਬੋਲਿਆ ਨਹੀਂ। ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੇਠ ਮੰਗੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਈਆ ਵਧ ਮੰਗਿਆ ਸੀ।

ਉਥੋਂ ਤੁਰ ਕੇ ਉਹ ਮੰਡੀ ਦੇ ਗੇਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਫੀਡ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਫੀਡ ਦੀ ਇਕ ਬੋਰੀ ਉਸਨੇ ਕੱਢਵਾ ਲਈ। ਬੋਰੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਉਸਨੇ ਬੋਰੀ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਗ੍ਹਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਆਪ ਉਹ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਦੀ ਟਰਾਲੀ ਦੇਖਣ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਸਾਰੀ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਗੇੜਾ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਲੰਬੜਦਾਰਾਂ ਦੀ ਟਰਾਲੀ ਖੜ੍ਹੀ ਦਿਸੀ। ਉਹ ਲੰਬੜਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਾਹਰ ਏਧਰ ਉਧਰ ਝਾਕ ਕੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਟਰੈਕਟਰ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਕੇ ਉਸਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।

ਖਾਸੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਲੰਬੜਦਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਜਗਦੇਵ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰ ਨਾਲ ਤੁਰਿਆ ਆਉਂਦਾ ਦਿਸਿਆ। ਨੌਕਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਮੁਗਲੈਲ ਦੀਆਂ ਪੀਪੀਆਂ ਸਨ।

''ਜਗਦੇਵ ਕਦ ਕੁ ਜਾਣੈ ਭਾਈ ਪਿੰਡ ਨੂੰ, ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਮੇਰੀ ਇਕ ਫੀਡ ਦੀ ਬੋਰੀ ਰੱਖਵਾਲੀਂ ਟਰਾਲੀ 'ਚ'', ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ।

''ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਚਾਚਾ ਟੈਮ ਲੱਗੂ, ਨਾਲੇ ਸਾਡਾ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਈ ਬੜੈ। ਖਾਦ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣੀ ਐ। ਜਗ੍ਹਾ ਈ ਨੀਂ ਬਚਣੀ'', ਜਗਦੇਵ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਅੱਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਈ। ਭਈਏ ਤੋਂ ਪੀਪੀਆਂ ਫੜਕੇ ਟਰਾਲੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬਣੇ ਬਕਸੇ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਲੱਗਾ।

ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਉਂਜ ਖੜਾ-ਖੜਾ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਗਦੇਵ ਆੜ੍ਹਤ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਅੰਦਰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ।

ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਕੁਝ ਪਲ ਹੋਰ ਖੜਾ ਰਿਹਾ ਫੇਰ ਉਧਰ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਿਆ ਜਿਧਰ ਘੁਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਰੇਹੜੇ ਖੜੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਨੂਰਦੀਨ ਘੁਮਿਆਰ ਦਾ ਰੇਹੜਾ ਖੜ੍ਹਾ ਉਸਨੂੰ ਦਿਸ ਪਿਆ। ਪਿੱਛੇ ਚਾਹ ਦੀ ਰੇਹੜੀ ਤੇ ਨੂਰਦੀਨ ਬੈਠਾ ਬੀੜੀ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਸਮਝਾਈ।

''ਆਪਾਂ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਬੋਰੀ ਤਾਂ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਚੁੱਕ ਲਵਾਂਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕੋਈ ਜੇ ਕਰਨੈ ਤਾਂ ਕਰ ਆਉ'', ਨੂਰਦੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ।

''ਠੀਕ ਐ ਫੇਰ ਮੈਂ ਸੌਦੇ ਖਰੀਦ ਲਿਆਵਾਂ'', ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੇ ਸੌਦਿਆਂ ਵਾਲਾ ਝੋਲਾ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜਕੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਲ ਹੋ ਤੁਰਿਆ।

ਤੀਜੇ ਕੁ ਪਹਿਰ ਉਹ ਰੇਹੜਾ ਲੱਦ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ। ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਉਹ ਕਿਰਾਇਆ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਲਾਲਚ ਕਰ ਗਿਆ। ਰੇਹੜੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਜਣੇ ਹੋਰ ਸਨ। ਇਕ ਲੱਛੂ ਚਮਾਰ ਸੀ

ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਸੌਦੇ ਰੇਹੜੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਦੂਜਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲਾ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਨਿੱਕੂ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਚੀਨੀ ਦੀ ਬੋਰੀ ਤੇ ਘਿਓ ਦੇ ਪੀਪੇ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਉਸਦੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਧਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

''ਥੋੜ੍ਹਾ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਤੋਰ ਨੂਰਦੀਨਾਂ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਹਰਾ ਪੱਠਾ ਵੀ ਦੇਖਣੈ'', ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਸੁਖਦੀਪ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਹਨੇਰੇ ਹੋਏ ਮੁੜਨਾ ਸੀ। ਉਹ ਪਿੰਡੋਂ ਚਾਰ ਜਣੇ ਗਏ ਸਨ ਸਕੂਟਰਾਂ 'ਤੇ। ਦਰਬਾਰੇ ਕਾਮਰੇਡ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮੁੰਡਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਮਾਲਵਾ ਇਕਾਈ ਦਾ। ਉਹੀ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ ਸੁਖਦੀਪ ਨੂੰ।

ਅਜੇ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਹੋਰੀਂ ਇਕੋ ਲਾਹਾ ਹੀ ਟੱਪੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੜਦਾਰਾਂ ਦਾ ਟਰੈਕਟਰ ਆਉਂਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਨੂੰ ਘੜੀਸੀ ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਹੀ ਪਲ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਟਰੈਕਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰੜ ਕੇ ਲੰਘ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਵਦੀਪ ਨੂੰ ਜੂਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਅਵਾਰਡ ਹੋ ਗਈ। ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਉਸਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਮੈਰਿਟ ਵਧ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਿਜੈਕਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਇਕ ਅਕਾਲੀ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ। ਉਥੋਂ ਵੀ ਰਿਜੈਕਟ ਹੋ ਗਿਆ।

''ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਸੀ ਇੰਟਰਵਿਊ?'' ਸੰਦੀਪ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

''ਉਹ ਕੌਫ਼ੀ ਹਾਊਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬਣੇ ਸੀਮਿੰਟਡ ਬੈਂਚ ਉਪਰ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਹੋਰ ਵੀ ਏਧਰ ਉਧਰ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ।

''ਇੰਟਰਵਿਊ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੋਈ ਸੀ।''

''ਫਿਰ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ?''

''ਕਹਿੰਦੇ ਪੱਗ ਬੰਨਣੀ ਪਊ ਤੇ ਦਾਹੜੀ ਰੱਖਣੀ ਪਊ'', ਨਵਦੀਪ ਨੇ ਕਿਹਾ।

''ਤੇਰੀ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਵੀ ਨ੍ਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ'', ਸੰਦੀਪ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਦੇਖਿਆ ਜਿਥੇ ਨਿੱਕੀ ਨਿੱਕੀ ਦਾਹੜੀ ਉਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਿੰਨੀ ਹੀ ਦੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਬੋਲਿਆ। ਉਹ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਬੈਠੇ ਗੈਲਰੀ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ।

''ਨਵਦੀਪ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਇਕ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਬੋਲ ਕਰਾਂ?''

ਨਵਦੀਪ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਝਾਕਣ ਲੱਗਾ। ਕੁਝ ਪਲ ਝਾਕਦਾ ਰਿਹਾ ਫਿਰ ਬੋਲਿਆ, ''ਕਰ।''

''ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਆਂ। ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਦੋਸਤ ਦੀਆਂ ਸਨੈਪਸ ਭੇਜੀਆਂ ਨੇ। ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇੰਡੀਆ ਆ ਰਿਹੈ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਕੋਲ ਮੇਰੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦੇਖ ਲਈਆਂ ਸੀ, ਉਹ ਰਾਜੀ ਐ। ਪਰ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਆਂ ਕਿ ਮੈਂ ਮੰਮੀ-ਪਾਪਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਵਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੂਗਾ। ਮੈਂ ਵੇਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਆਂ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਬੁਲਾ ਸਕਦੀ ਆਂ, ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਕਿ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਏਂ?'' ਆਖਦਿਆਂ ਉਹ ਨਵਦੀਪ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਝਾਕੀ।

''ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਕਦੇ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸੰਦੀਪ ਪਰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸੋਚ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਤੂੰ ਏਨੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੁੜੀ ਏਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੋਚੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ...,'' ਉਹ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ, ਫੇਰ ਦੂਰ ਦੇਖਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ, ''ਮੈਂ ਏਥੇ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਦੋ ਚਾਰ ਹੋਵਾਂਗਾ।''

''ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਏਥੇ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ?'' ਸੰਦੀਪ ਬਾਹਰੋਂ ਸਹਿਜ ਸੀ, ''ਪ੍ਰੋ. ਗਿੱਲ ਵਰਗੇ ਤੈਨੂੰ ਚੋਰ ਆਖਣਗੇ।''

''ਤੂੰ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਹਾਂ ਕਹਿ ਦੇ'', ਨਵਦੀਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੇ ਉਥੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਲ ਤੁਰ ਪਿਆ।

ਰੇਡੀਉ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਨੌਕਰੀ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਹੋਈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਪੋਸਟ ਨਿਕਲਦੀ ਉਹ ਅਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਉਹ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦੇ ਰੀਡਿੰਗ ਹਾਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਜੂਨੀਅਰ ਮੁੰਡੇ ਆ ਜਾਂਦੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਝਣਾ ਹੁੰਦਾ, ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਪੜ੍ਹੀ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਚੱਲਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਫੀਸਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਟੂਡੈਂਟ ਯੂਨੀਅਨ ਖੜੀ ਕਰ ਲਈ। ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਨਵਦੀਪ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਬਣਾ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਾਂ ਕਿਉਂ ਇੰਨੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਪਏ ਹਾਂ। ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਰੰਗ ਨਸਲ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵੰਡ ਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਆਪਾਂ ਇਕੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਵੀਹ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਈਏ। ਆਪਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਲੱਖ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਧ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਈਏ ਪਰ ਪੋਲੀਟੀਕਲੀ ਮਾਰ ਖਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਬਣ ਗਈ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗਰੀਬ ਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆਏ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਕੜੀ ਫੀਡ-ਬੈਕ ਦਿੱਤੀ।

ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਮੁੰਡੇ ਰਾਤ ਬਰਾਤੇ ਨਵਦੀਪ ਕੋਲ ਆ ਜਾਂਦੇ। ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਵਿਚਾਰਦੇ।

ਸ਼ਾਮੀਂ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਉਹ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਮੁੰਡੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ। ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਅਖਬਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪੇਸ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਖ਼ਬਰ ਬਣਾ ਕੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕਿਸੇ ਪੇਜ਼ 'ਤੇ ਆਮ ਜਿਹੀ ਖ਼ਬਰ ਬਣਾ ਕੇ ਛਾਪਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬੁਲਾਰਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਇਸ ਦਾ ਕੌਰਸਪੌਂਡੈਂਟ ਸੀ।

''ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਸਹੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ?'' ਨਵਦੀਪ ਨੇ ਦੋ ਟੁੱਕ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਂਗ ਕਿਹਾ।

''ਮੈਂ ਸਹੀ ਕਰਦਾਂ। ਐਡੀ ਸਟੋਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਦਾਂ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਛਾਪਦੇ,'' ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ।

''ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਛਾਪਦੇ।''

''ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਐ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਐ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ.ਸੀ. ਐ।''

''ਇਹ ਕੀ ਗੱਲ ਹੋਈ'', ਨਵਦੀਪ ਖਿਝ ਗਿਆ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਉਹੀ ਅਖਬਾਰ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਘਰ ਵਿਚ ਉਹ ਅਖਬਾਰ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਅਖਬਾਰ ਨਾਲ ਇਕ ਲਗਾਅ ਵੀ ਸੀ।

****

ਰੇਡੀਉ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਨਵਦੀਪ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਧਰ ਜਾਵੇ। ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਕਮਰਾ ਅਰਬਨ ਅਸਟੇਟ ਫੇਜ਼ ਟੂ ਵਿਚ ਸੀ। ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਆਪਣਾ ਫਲੈਟ ਛੱਡ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਇਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਸਬ-ਐਡੀਟਰ ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਹੀ ਨਵਦੀਪ ਨੇ ਫੇਜ਼ ਟੂ ਵਿਚ ਇਕ ਕਮਰਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ।

ਸੂਰਜ ਫੇਜ਼ ਟੂ ਦੇ ਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧੁੰਦ ਵਿਚ ਛਿਪੇ ਵਰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਦਮ ਪੁੱਟੇ। ਅਖੀਰ ਉਸਨੇ ਸੰਦੀਪ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸੰਦੀਪ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਵੀ ਪਿੰਡ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ।

ਰੇਡੀਉ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਉਹ ਸੰਦੀਪ ਦੇ ਫਲੈਟ ਵਲ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਸੜਕ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੋਠੀਆਂ ਸਨ। ਧੁੰਦ ਦਾ ਸੰਘਣਾ-ਪਣ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਪੌਸ਼ ਏਰੀਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕੋਠੀਆਂ ਵਿਚ ਏਨੀ ਚੁੱਪ ਸੀ, ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਇਥੇ ਕੋਈ ਰਹਿੰਦਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਰੌਸ਼ਨੀ ਜਗ ਰਹੀ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 44 'ਤੇ)

ਯੂਨੀਅਨ ਟਰੱਕ ਐਂਡ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ-ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ

ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀ ਲਖ ਲਖ ਵਧਾਈ

ਨਵਾਂ ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ !

- ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।
- ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਟਰੱਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪੱਕੀ ਗਾਰੰਟੀ।
- ਸਕੂਲ ਵਲੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਤੱਕ
Owner/Operators
ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਲਾਇਸੈਂਸ ਉਪਰੰਤ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪੱਕੀ ਗਾਰੰਟੀ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੁੱਖੀ ਘੁੰਮਣ ਜਾਂ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਆਪ ਆਓ

Phone: 661-364-8122

2201 South Union Ave, Bakersfield, CA 93307

ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਦਾਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ

ਸਫ਼ਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ

ਤੋਤਲੀਬੀਨ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਰੈਂਗਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਬਾਅਦ ਦਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀ ਗੁਪਤ ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

''ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਲਾਮਤ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਫੀਓਦੋਰ

ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਮੋਸ਼

ਦਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕੇ ਸੈਕਿੰਡ ਆਰਮੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਰਜਮੈਂਟ ਵਿਚ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਦਾ ਰੈਂਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਚੌਧਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਰੈਂਕ ਨਾਲ ਫੌਜ ਵਿਚੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਸਿਵਲ ਦੀ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਦੋਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।''

ਪਰ ਅੱਗੋਂ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਦਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੀ ਸਥਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਤੋਤਲੀਬੀਨ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਉਸਦੀ ਚਿੱਠੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਦਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਧਿਕਾਰ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਅਫ਼ਸਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ।

ਪੱਛਮੀ ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਆਰਮੀ ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਵਲੋਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਪਾਹੀ ਦਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਦਸਤੋਵਸਕੀ 30 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਾ ਕੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਮਾਰੀਆ ਨੂੰ ਇਕ ਖਾਸ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਕੇ ਮਿਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। 9 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਉਹ ਰੈਂਗਲ ਨੂੰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ-''ਮਾਰੀਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੁਣ ਮੈਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ। ਹਰ ਵੇਲੇ ਇਹੀ ਸੋਚਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਦ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਜਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾਂ। ਮੈਂ ਦੁਖੀ ਆਦਮੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਇਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ।''

ਉਸੇ ਹੀ ਦਿਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: ''ਅਜੇ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇਵੀ ਵਰਗੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਹੜੀ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਅਟੁੱਟ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਦੋ ਦੁਖੀ ਰੂਹਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਬਣ ਕੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਭੁੱਲ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਦੀ ਵਰਦੀ ਵਿਚ ਸਜਿਆ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਹ ਮਾਰੀਆ ਕੋਲ ਕੁਜ਼ਨੀਤਸਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਉਹ ਮਾਰੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਹੈ। ਪਰ ਮਾਰੀਆ ਉਸਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇਉਂ ਸੁਣਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਦਸਤੋਵਸਕੀ ਸਮਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਵਰਗੂਕੋਵ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਜੇ ਵੀ ਉਹ ਦੋ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਾਲ ਬੌਂਦਲੀ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸਵੈ-ਵਿਰੋਧੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਭੰਵਰ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਔਰਤ ਅੰਦਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਧਖੜ ਉਮਰ ਦਾ ਲੇਖਕ ਦਸਤੋਵਸਕੀ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਫਸਰ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਾਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੋਹਣਾ ਸੁਨੱਖਾ ਲਿਸ਼-ਲਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਜਵਾਨੀ ਵਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗੂਕੋਵ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਗਰੀਬ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਉਹ ਅਧਖੜ ਉਮਰ ਦੇ ਬਿਮਾਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਉਮਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਗਰੀਬ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ।

ਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸੂਝ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤੋਵਸਕੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸੂਝਵਾਨ, ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਿਰਦਾਰ ਵਾਲੀ ਮਾਰੀਆ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਰੰਗਹੀਣ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚੁਣੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਆਤਮਿਕ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਉੱਠ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਉਹ ਰੈਂਗਲ ਨੂੰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ''ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵਰਗੂਕੋਵ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਉਸਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਉਹ ਕੋਈ ਗੱਲ ਛੁਪਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਔਰਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਬੌਧਿਕ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪਛੜੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੇਂਡੂ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪਾਪ ਹੋਵੇਗਾ।''

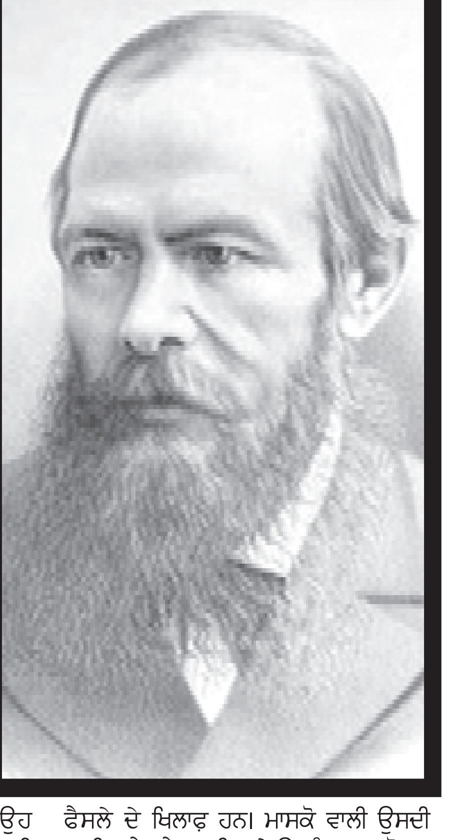

ਫੀਓਦੋਰ ਦਾਸਤੋਵਸਕੀ

ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਹ ਵਰਗੂਕੋਵ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ੁਦ ਉਸਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਹੈ। ਮਾਰੀਆ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਭ ਕੁਝ ਉਸਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਦਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਵਰਗੂਕੋਵ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਆਰ ਦੀ ਇਸ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਵਰਗੂਕੋਵ 'ਤੇ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨੀ ਕਿੰਨਾ ਔਖਾ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਰਗੂਕੋਵ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਦਿਲ ਉੱਤੇ ਮੱਲ੍ਹਮ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀਤੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਰੈਂਗਲ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਦਕਿਸਮਤ ਵਰਗੂਕੋਵ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰੇ। ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀ ਨੌਕਰੀ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਵਰਗੂਕੋਵ ਦਾ ਹੁਣ ਇਕ ਭਰਾ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਪਿਆਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਸ਼ਿਆਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਉਥੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਪੈਸਾ ਹੀ ਹਰ ਗੱਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਵਧੀਆ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਘਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਗਰੀਬੀ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰ ਰਹੀ ਆਪਣੀ ਲਾੜੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰੀ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੱਥਾਂ-ਕੰਨਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਗਹਿਣੇ ਵੀ ਖਰੀਦਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਤੋਂ ਪਤਨੀ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਮਾਰੀਆ ਨੂੰ ਕੁਜ਼ਨੇਤਸਕ ਤੋਂ ਇਥੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 1400 ਮੀਲ ਲੰਬੇ ਸਫ਼ਰ ਲਈ ਤਿੰਨ ਘੋੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਅਰਾਮਦਾਇਕ ਬੱਘੀ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਸ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਲਈ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਰਾਸ਼ਨ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੋਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪੂੰਜੀ ਨਹੀਂ।

ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਏਨੀ ਕੁ ਰਕਮ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਮਾਸਕੋ ਅਤੇ ਪੀਟਰਜ਼ਬਰਗ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੱਸ ਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਉਹ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਕ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੁਹਿੰਮ ਫਤਹਿ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ। ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹ ਇਉਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਮਹਾਂਯੁੱਧ ਲੜਨਾ ਹੋਵੇ।

ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਉਸਨੂੰ ਚਾਅ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤਾਂ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਨ। ਮਾਸਕੋ ਵਾਲੀ ਉਸਦੀ ਮਾਸੀ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਲਿਖਦੀ ਹੈ-

''ਫੀਓਦੋਰ, ਤੂੰ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਸਿਆਣੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਤੂੰ ਇਕ ਭਿਆਨਕ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈਂ। ਤੇਰੇ ਆਪਣੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਵੀ ਤੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਜੀਵ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਵਿਚ ਘੜੀਸ ਰਿਹਾ ਹੈਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਹਰੇ ਤੀਹਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈਂ। ਤੇਰੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਫਿਰ ਵੀ ਤੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਛੇ ਸੌ ਰੂਬਲ ਭੇਜ ਰਹੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ...।''

ਭਰਾ ਮਾਇਖਲ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਵੱਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਆਪਸ ਵਿਚੀਂ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਦੋ ਦੋ ਸੌ ਰੂਬਲ ਪਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਛੇ ਸੌ ਰੂਬਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ੁਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਭੇਜਦੇ ਹਨ। ਕੈਪਟਨ ਕੋਵਰੀਜੀਨ ਉਸਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਾਸਤੇ ਛੇ ਸੌ ਰੂਬਲ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਨਰਲ ਖੋਮੀਤੋਵਸਕੀ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਅਫਸਰ ਵੀ ਉਸਦੀ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੋਰਚਾ ਫਤਹਿ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਰੇਤ ਉੱਪਰ ਬਣਿਆ, ਰੂਸ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਕੱਚੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਵਾਲਾ ਉਸਰਿਆ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਦਾ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਚੱਟਾਨ ਉੱਪਰ ਬਣਿਆ ਪੱਕੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਵਾਲਾ ਅਫਸਰਾਂ ਵਰਗਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾਈਨਿੰਗ ਟੇਬਲ, ਸੋਫਾ ਸੈੱਟ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਰ ਫਰਨੀਚਰ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਚਿੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਚਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਘਰ ਦੇ ਦਰੋ-ਦੀਵਾਰ ਸਜਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀ ਰੰਗੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦੇ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੋਚਦਾ ਹੈ, ਕਿਸਮਤ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕਿੰਨੀ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਹੀ ਕਰਾਮਾਤ ਹੈ ਕਿ ਮੁਜ਼ਰਮਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਉਸ ਰਾਜਸੀ ਮੁਜ਼ਰਮ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਸੁਖਾਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰੀਆ ਵਰਗੀ ਖੂਬਸੂਰਤ, ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ, ਤਹਿਜ਼ੀਬ-ਯਾਫਤਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਰੀਆ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਔਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਅਫਸਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪਿਆਰ ਨੇ ਹੀ ਉਸਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਉੱਪਰ ਲਫਟੈਨੀ ਦੇ ਸਟਾਰ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਉੱਤੇ ਰਸ਼ਕ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਰੀਆ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਬਣਨ ਉੱਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਫਖ਼ਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੀ ਮੁਕਰਰ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਏਨਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬੰਦੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗਣਗੇ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਖੇੜਾ ਹੀ ਖੇੜਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਹਾਸੇ ਹੀ ਹਾਸੇ ਹੋਣਗੇ, ਕਿੰਨੀ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ। ਉਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖਿਆ ਕਰੇਗਾ, ਉਹ ਸੁਣਿਆ ਕਰੇਗੀ, ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਿਆ ਕਰੇਗੀ....।

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਕੀ ਕੁਝ ਸੋਚਦਾ। 27 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਉਹ ਕੁਜ਼ਨੇਤਸਕ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਘੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਖੰਭ ਲੱਗ ਜਾਣ, ਬੱਘੀ ਉੱਡਣ ਖਟੋਲਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਅੱਖ ਦੇ ਫੋਰ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਹਿਬੂਬਾ ਦੀਆਂ ਗੋਰੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਡਿੱਗੇ। ਚੌਦਾਂ ਸੌ ਮੀਲ ਲੰਬਾ ਸਫਰ ਮੁਕਦਾ-ਮੁਕਦਾ ਅਖੀਰ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ, ਫੰਧੇਬਾਜ਼, ਸੋਨੇ-ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਖਾਨਾਂ ਖੋਜਣ ਵਾਲੇ ਸੁਪਨੇ ਸਾਜ਼ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਇਕ ਸੁਪਨੇ ਸਾਜ਼ ਹੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸੋਨੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਨਹੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਨਿਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਉਹ ਇਸ ਕਸਬੇ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਸਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਮਾਰੀਆ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਪਰਣਾਉਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀ ਨਫੀਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਆਇਆ ਹੈ। ਪਛੜੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਇਹ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਸ਼ਹਿਰ ਅੱਜ ਉਸਨੂੰ ਕਸਬੇ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਸਗੋਂ ਉਸਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਾਮਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਸਦੇ ਰੁਮਾਂਸ ਨੇ ਸ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨੀ ਹੈ।

ਉਮਰ ਦੇ ਛੱਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਅਖ਼ੀਰ ਉਹ ਭਾਗਾਂ ਭਰਿਆ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਬੜੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਹ ਜਿਸਦੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਛੇ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਹ ਪੂਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਬਾਂਹ ਵਿਚ ਬਾਂਹ ਪਾ ਕੇ ਸਥਾਨਕ ਗਿਰਜੇ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਗ਼ਮ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰਸਮ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਬਹੁਤੀ ਭੀੜ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਕੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਏਨੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰੀਆ ਲਾੜੀ ਬਣੀ ਅੱਜ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੁੱਟਿਆ ਹਰ ਕਦਮ ਉਸਨੂੰ ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਰਸਮਾਂ ਮੁੱਕਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਬੰਦ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਇਕ ਦਮ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣਗੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਸਮਾਂ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਮਾਰੀਆ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਗਿਰਜੇ ਦਾ ਪਾਦਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗਵਾਹੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਰਕੀਬ ਵਰਗੂਕੋਵ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਸ ਨਾਲ ਹੁਣ ਦਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਈਰਖਾ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾਵਾਂ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿੰਨੀ ਕਰਾਮਾਤ ਹੈ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਈਰਖਾ ਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਵਰਗੇ ਸ਼ੀਤਲ ਜਲ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਰਸਮ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਪਾਦਰੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਚੁੰਮਣ ਲਈ ਆਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਸਮੀਂ ਚੁੰਮਣ ਮਿਠਾਸ ਭਰੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਚੁੰਮਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਹੋਣਾ, ਪਰ ਉਹ ਚੁੰਮਣ ਸਭ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਚੁੰਮਣ ਸਨ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ)

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਕਥਾ

ਸੀ। ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਚਾਦਰ ਗਹਿਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸੜਕ 'ਤੇ ਦੂਰ ਤੱਕ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਐਮ.ਆਈ.ਜੀ. ਫਲੈਟਸ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਧੜਕਦੀ ਲੱਗੀ। ਲੋਕ ਏਧਰ ਉਧਰ ਆ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸੰਦੀਪ ਦਾ ਫਲੈਟ ਬੰਦ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਘਰਵਾਲੀ ਔਰਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ''ਉਹ ਤਾਂ ਵੀਰੇ, ਮਾਰਕੀਟ ਗਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ। ਸੰਦੀਪ ਦੀ ਮੈਰਿਜ ਨੇੜੇ ਐ। ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਸ਼ੌਪਿੰਗ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਨੇ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੇ।''

ਨਵਦੀਪ ਸਮਾਂ ਟਪਾਉਣ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਕੋਲ ਜਾ ਖੜਿਆ। ਦੁਕਾਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਜਗ-ਮਗਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਸੌਦੇ ਲੈ ਕੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਕੁੜੀ ਅੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਲਿਫਾਫਾ ਲਈ ਤੁਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਹਮਣੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਬੂਥ ਵਿਚ ਇਕ ਤੀਹ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਭਰ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਕਿੰਨੀ ਹੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਨਵਦੀਪ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਹਿਲਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਹੋ ਸਕਦੈ ਇਹ ਕੁੜੀ ਬੜੀ ਦੁਖੀ ਹੋਵੇ। ਏਨੀ ਸੋਹਣੀ ਕੁੜੀ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਐ! ਭਲਾ ਕੀ ਦੁੱਖ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸਨੂੰ। ਹੋ ਸਕਦੈ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਸਨੂੰ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਇਹ ਹੁਣ ਫੋਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਕੀ ਪਤੈ ਉਹ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਹੀ ਹੋਵੇ।

ਇਕ ਦੁਕਾਨ ਤਾਂ ਏਨੀ ਜਗ-ਮਗਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਨਵੇਲੀ ਦੁਲਹਨ ਵਾਂਗ ਜਾਪ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਦੇ ਜਿਹਨ ਵਿਚ ਸੰਦੀਪ ਦਾ ਬਿੰਬ ਤੈਰਨ ਲੱਗਾ। ਦੁਲਹਨ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੰਦੀਪ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸੋਹਣੀ ਲੱਗੀ।

ਘੜੀ ਵਲ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਹ ਮੁੜ ਸੰਦੀਪ ਦੇ ਫਲੈਟ ਵਲ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਹੁਣ ਫਲੈਟ ਅੰਦਰ ਲਾਈਟ ਜਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਹ ਫਲੈਟ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਰਿੰਪਲ ਇਕ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਨੂੰ ਸੰਦੀਪ ਦੇ ਮੋਢੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਤੱਕ ਲਾ-ਲਾ ਦੇਖਦੀ ਹੋਈ ਕੁਝ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

ਨਵਦੀਪ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਪਿਆ। ਉਸਨੇ ਸੰਦੀਪ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਤੁਰਿਆ ਜਿਵੇਂ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿਚ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕਦਮ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਅਜੇ ਉਹ ਮੇਨ ਰੋਡ ਦੇ ਉਰਲੇ ਪਾਸੇ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਥਰੀ ਵ੍ਹੀਲਰ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ। ਅਜੇ ਏਨਾ ਹਨੇਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਟੋ ਆਵੇ ਹੀ ਨਾ। ਆਟੋ ਨਹੀਂ ਵੀ ਆਊ ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਬਣ ਹੀ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਲ ਮੁੜਨ ਵਾਲੇ ਕਾਫੀ ਲੋਕ ਲੰਘਦੇ ਸਨ। ਕੋਈ ਸਾਈਕਲ ਜਾਂ ਸਕੂਟਰ ਮਿਲ ਹੀ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚ ਖਾਣਾ-ਖਾਣ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਘੜੀ ਦੇਖੀ, ਮੈੱਸ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਜਾ ਖੜ੍ਹਿਆ। ਦੂਰ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬੱਤੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਘਰ ਹੀ ਜਗਦੀ ਦਿਸਦੀ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਪਿੰਡ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਪਟਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅਸਮਾਨ ਵਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਕੋਈ ਕੋਈ ਤਾਰਾ ਬੱਦਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਸਨੂੰ ਦੂਰ ਇਕ ਮੱਧਮ ਜਿਹੀ ਲਾਈਟ ਆਪਣੇ ਵਲ ਵਧਦੀ ਆਉਂਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ।

(ਸਮਾਪਤ)

ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਤੇ ਕਲਚਰਲ ਕਲੱਬ ਸ਼ਿਕਾਗੋ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ

ਨਵਾਂ ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ !

ਕਲਗੀਧਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ਦੀ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਲਖ ਲਖ ਵਧਾਈ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ 'ਚ ਪੈਰ ਧਰਨ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ।

From

Harjinder Singh Khangura (President), Amardev Singh Badesha, Parmider Singh Walia, Balbir Singh Baidwan, Ravinder Singh Khaira, Jinder Singh Benipal, Jaswinder Singh Jassi, Satnam Singh Minhas, Lalli Nijjar, Jodh Singh Sidhu, Rajinder Singh Virk, Sukhwinder Singh Mander, Hardeep Singh Gill, Rachpal Singh Khangura, Pritpal Singh, Deepa Badesha, Babbi Bath, Tirath Singh (Captain Kabaddi Team)

Shere Punjab Sports & Cultural Club, Chicago

ਫਿਲਮ ਗਜਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਚਿਆ ਆਮਿਰ ਖਾਨ

–ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਫੀਚਰਜ਼

ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਦੀ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਦਰਸ਼ਕ ਆਸਵੰਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟਿਕਟ ਦੇ ਪੈਸੇ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਆਮਿਰ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬਿਹਤਰੀਨ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਇਮ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਹਫਤੇ ਆਮਿਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ 'ਗਜਨੀ' ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਟਾਈਲ ਬਹੁਤ ਚਰਚਿਤ ਅਤੇ ਪਾਪੂਲਰ ਹੋਇਆ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਜਨੀ ਵਿਚ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸਟਾਈਲ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੁਰਗਦਾਸ ਦੀ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਤਮਿਲ ਵਰਜ਼ਨ ਤੋਂ ਨਕਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤਮਿਲ ਵਰਜ਼ਨ ਵਿਚ ਹੀਰੋ ਸੂਰਯਾ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਲੁੱਕ ਸੀ। ਸਾਊਥ ਵਿਚ ਇਹ ਲੁੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਥੇ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਅਲੱਗ ਹੀ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦ ਤੋਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਲੁੱਕ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਫੋਟੋ ਆਏ, ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ 4 ਸਾਲ ਦੇ ਇਕ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਵੀ 'ਗਜਨੀ' ਹੇਅਰ ਸਟਾਈਲ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਇਹ ਦਿੱਖ ਵੀ ਇਨੀ ਪਾਪੂਲਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰਾ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦਿੱਖ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਜੋ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘਾਨੀਆ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਇਹ ਦਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਗਹਿਰੀ ਚੋਟ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਲੁੱਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਗਜਨੀ ਬਾਰੇ ਦਸਦਿਆਂ ਆਮਿਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਸਿਨ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਊਥ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਟਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 'ਗਜਨੀ' ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤ ਲਵੇਗੀ। ਜੀਆ ਨੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੂਡੈਂਟ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿਚ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਮਾਂਟਿਗ ਪੇਅਰਿੰਗ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਇੰਪੋਰਟੈਂਟ ਰੋਲ ਹੈ।

'ਲਗਾਨ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਵੀਆਂ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਸਦੀ ਖਾਸ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਹੀਰੋਇਨ ਰੋਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੂਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਮੇਰੀ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 'ਲਗਾਨ' ਵਿਚ ਗ੍ਰੇਸੀ ਸਿੰਘ, 'ਰੰਗ ਦੇ ਬਸੰਤੀ' ਵਿਚ ਸੋਹਾ ਅਲੀ ਖਾਨ ਅਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਏਲਿਕ, 'ਗਜਨੀ' ਵਿਚ ਅਸਿਨ ਅਤੇ ਜੀਆ ਨਵੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਚਾਲੇ 'ਫਨਾ' ਵਿਚ ਕਾਜੋਲ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਮੈਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ 'ਤੇ ਹੁਣ ਰਾਜੂ ਹਿਰਾਨੀ ਦੀ 'ਥ੍ਰੀ ਈਡੀਅਟਸ' ਵਿਚ ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਪੇਅਰਿੰਗ ਹੈ। 'ਗਜਨੀ' ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਖੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਿਨ ਅਸਲ ਵਰਜ਼ਨ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਤੇ ਟਲੇਂਟਿਡ ਹੈ ਇਹ ਕੁੜੀ। ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵੀ ਇਕਦਮ ਸਾਫ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਸਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਓਰਿਜ਼ਨਲ ਅਤੇ ਰੀਮੇਕ ਫਿਲਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ 'ਗਜਨੀ' ਦਾ ਅਸਲ ਵਰਜ਼ਨ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੂਰਯਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਸੂਰਯ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝੋ, ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝੋ 'ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ। ਹਾਂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੁਰਗਦਾਸ ਨੂੰ ਫਰਕ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਹੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਬਣਾਇਆ।

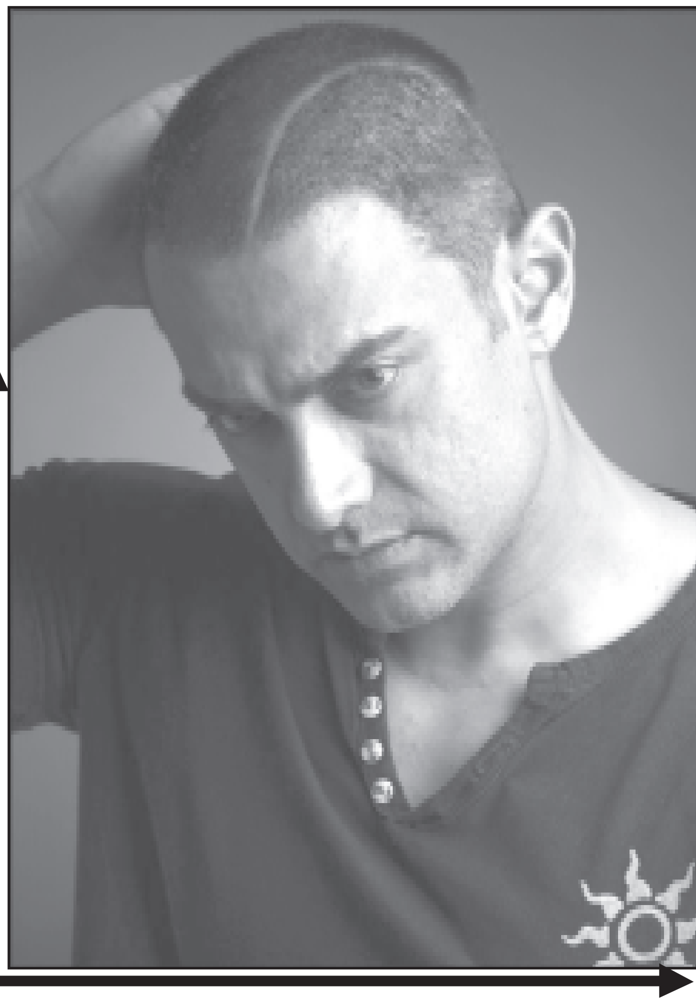
ਆਮਿਰ ਖਾਨ

ਗਜਨੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰੀਰ ਦੀ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ 13 ਮਹੀਨੇ ਲੱਗੇ। ਬਹੁਤ ਤਕਲੀਫ ਹੋਈ। 13 ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਰੋਜ਼ 3-4 ਘੰਟੇ ਆਪਣੀ ਬਾਡੀ ਨੂੰ ਟਾਰਚਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਕੰਮ ਹੈ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਤਾਂ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਕਸਰਤ ਰਹਿਣ ਦੇਵਾਂ, ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਗਿਆ, ਉਦੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਹੀ ਲੜਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਇਕ-ਇਕ ਕਤਰੇ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਦਰਿਆ ਬਣਾਉਣ ਜਿਹਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਜਾਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਜਿੰਨੀ ਟੱਫ ਤੇ ਮਸਕੂਲਰ ਬਾਡੀ ਦਾ ਲਕਸ਼ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਕਸ਼ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ; ਤੁਹਾਡੀ ਬਾਡੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ, ਤੁਹਾਡੀ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਆਰਾਮ। ਜੇਕਰ ਬਾਡੀ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਵੋਗੇ, ਪਰ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਦੇਵੋਗੇ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਿਵੈਲਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਓਵਰ ਟ੍ਰੇਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਦੋਂ ਆਮਿਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਈ ਹੀਰੋ ਬਾਡੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਨੂਰ ਗਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇਦਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਂ ਉਹ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਈ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਅਤੇ ਲੋ ਕਾਰਬ (ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟਸ) ਲੈਣ ਨਾਲ ਬਾਡੀ ਦੀ ਫੈਟ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮਸਲਸ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਸੱਚ ਵਿਚ ਫੈਟ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਕਦਮ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋ ਕੇ ਹੀ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਫੈਟ, ਕਾਰਬੋਹਾਈਡਰੇਟਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ...ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਹੀ ਬਰਾਬਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ। ਮੈਂ ਵੀ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਹਿਮ 'ਚ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਮੇਰੇ ਡਾਈਟੀਸ਼ੀਅਨ ਡਾ. ਧੁਰੰਧਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ।

ਆਪਣੀਆਂ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕੀਤੀਆਂ ਤਿੰਨੋਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਹਿੱਟ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਾ ਚੁਣਨਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਫਿਲਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਾ, ਤਾਂ 'ਲਗਾਨ', 'ਤਾਰੇ ਜ਼ਮੀਂ ਪਰ', 'ਜਾਨੇ ਤੂੰ ਨਾ ਜਾਨੇ', ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੈਂ ਪੂਰੇ ਕਨਵਿਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉੱਪਰ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਸ਼ਾਹਰੁਖ਼ ਖ਼ਾਨ ਵਾਂਗ ਸਟੇਜ ਸ਼ੋਅ ਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜੋ ਸ਼ਾਹਰੁਖ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵਰਲਡ ਟੂਰ 'ਤੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਗਿਆ ਹਾਂ। 2001 ਵਿਚ 'ਲਗਾਨ' ਦੇ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਵਰਲਡ ਟੂਰ 'ਤੇ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਮੈਂ 15 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਟੇਜ ਸ਼ੋਅ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋਣ ਵਿਚ ਬੜਾ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਬੁਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੀ ਟਾਈਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਪਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਹਰੁਖ਼ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਹਾ...ਹਾ...ਹਾ...)।

ਸ਼ਾਹਿਦ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਹੇਲੀ

ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਤੋੜ ਵਿਛੋੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਸ਼ਾਹਿਦ ਨੂੰ ਮੁਬੀਨਾ ਰਤਨਸੇ ਨਾਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਵਧਾਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਬੀਨਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਫਾਰੁਖ ਰਤਨਸੇ ਦੀ ਨੂੰਹ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ 'ਕਮੀਨੇ' ਫਿਲਮ ਦੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੁਬੀਨਾ 'ਕਮੀਨੇ' ਫਿਲਮ ਦੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਹੈ।

ਇਕ ਸੂਤਰ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਬੀਨਾ ਸੈੱਟਸ 'ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਸ਼ਾਹਿਦ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਮੰਡਰਾਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੁਬੀਨਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸੀ, "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ 6 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੁਖੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਪਾਗਲਪਣ ਹਨ।"

ਅਨੁਸ਼ਕਾ ਸ਼ਰਮਾ

ਜੋੜੀਆਂ ਤਾਂ ਰੱਬ ਤੈਅ ਕਰਦੈ–ਅਨੁਸ਼ਕਾ

ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਚ ਮਾਡਲਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੰਬਈ ਆਈ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅਨੁਸ਼ਕਾ ਸ਼ਰਮਾ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ 'ਰੱਬ ਨੇ ਬਨਾ ਦੀ ਜੋੜੀ' ਰਾਹੀਂ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਕਦਮ ਰੱਖ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁੰਬਈ ਵੀ ਮਾਡਲਿੰਗ ਕਰਨ ਆਈ ਸੀ ਪਰ ਫਿਲਮ ਮਿਲ ਗਈ। ਫਿਲਮ ਮੈਂ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਫੀ ਮਾਡਲਿੰਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸਾਂ। ਮੇਰੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਫੈਜ਼ਾਬਾਦ ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਧੀ ਗੜਵਾਲੀ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਗੜਵਾਲੀ (ਦੇਹਰਾਦੂਨ) ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਯੂ.ਪੀ. ਤੋਂ ਹਨ।

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਏ.ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ ਆਰਮੀ ਵਿਚ ਕਰਨਲ ਹਨ। ਮਾਂ ਅਸ਼ਿਮਾ ਸ਼ਰਮਾ ਹਾਊਸ ਵਾਈਫ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕਰਮੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਦੀ ਪੋਸਟਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਪੋਸਟੇਡ ਹਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਹੁਣ ਮੁੰਬਈ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਬੈਂਗਲੌਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਮਾਡਲਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਮਾਡਲਿੰਗ ਚੰਗੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗੀ, ਤਾਂ ਮੁੰਬਈ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਮੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਮੈਂ ਕਾਰਸਪਾਂਡੈਂਸ ਰਾਹੀਂ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਤੋਂ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ।

ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਦੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੀਆ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਯਸ਼ਰਾਜ ਦੀ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਫਿਲਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਤਾਨੀ ਦੇ ਕਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ਼ਾਹਰੁਖ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਗੋਂ ਹੋਰ ਐਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਰੱਬ ਹੀ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ। ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੰਨਦੀ ਹਾਂ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਂਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ ਜਾਗਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਅੱਗੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਯਸ਼ਰਾਜ ਫਿਲਮਜ਼' ਨਾਲ ਦੋ ਹੋਰ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਕਾਂਟ੍ਰੈਕਟ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਆਫਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ। ਨਵੀਆਂ ਆਫਰਾਂ ਤਾਂ ਆਉਣ ਹੀ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਨੋਟਿਸ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ। ਯਸ਼ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਉਹ ਦੋ ਫਿਲਮਾਂ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਹਾਲੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਾਰਮਨ ਨਾਲ ਨੱਚੇਗੀ ਕਰੀਨਾ

ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕਪੂਰ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਜੀਆਂ ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਭਿਨੈ ਦੇ ਸਫਰ 'ਚ ਉਹ ਇਨੀ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਰੀਨਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕਈ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਵਰਗ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਅਭਿਨੈ ਨਾਲ ਸਿਨੇਮਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਉਸਨੇ ਇਕ ਨਿਪੁੰਨ ਨਿਤ੍ਰਕੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਉਸਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ 'ਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜੁੜਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਸਾਜਿਦ ਨਾਡਿਆਡਵਾਲਾ ਦੀ ਬਹੁਤ ਉਮੀਦਾਂ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ 'ਕੰਬਖਤ ਇਸ਼ਕ' 'ਚ ਉਹ ਅਮਰੀਕਨ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਟੀ.ਵੀ. ਪਰਸਨੈਲਿਟੀ ਕਾਰਮੈਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾ ਨਾਲ ਨੱਚੇਗੀ। ਸਾਜਿਦ ਨਾਡਿਆਡਵਾਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਦੇ ਇਕ ਸ੍ਰੋਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ 'ਤੇ ਫਿਲਮਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਾਂਸ ਨੰਬਰ 'ਚ ਕਾਰਮੇਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵੀਡੀਓ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਫਰਵਰੀ 'ਚ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੈ। ਉਂਜ ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰੀਨਾ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਕੁਝ ਹਿੰਮਤੀ 'ਕਾਰਨਾਮੇ' ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਿਉ ਵਰਗੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹੈ ਅਭਿਸ਼ੇਕ

ਸਵ. ਰਾਜਕਪੂਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੇਟੇ ਅਤੇ ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਰਣਧੀਰ ਕਪੂਰ ਨੇ ਲਗਭਗ 35 ਫਿਲਮਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਇਕ ਅਭਿਨੇਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਆਪਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਸੈਕਸੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਬਬੀਤਾ ਨੇ ਰਣਧੀਰ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿਰਫ ਕਪੂਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨੂੰਹ ਬਣਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਬਬੀਤਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਣਧੀਰ ਕਪੂਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਕੁੜੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਅਤੇ ਕਰੀਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰਣਧੀਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ।

ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਰਣਧੀਰ ਕਪੂਰ ਵਰਗਾ ਹਾਲ ਅਮਿਤਾਭ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੱਚਨ ਦਾ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੱਖਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵਰਗੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹਨ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਤੌਰ ਅਭਿਨੇਤਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਛੱਡਣ ਵਿਚ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਨੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਸਤਵੇਂ ਆਸਮਾਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਕਲੌਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਲਈ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਵਰਗੀ ਸੁੰਦਰ ਨੂੰਹ ਲੈ ਕੇ ਆ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਜਦਕਿ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਅਤੇ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਨੂੰ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਚਿੜ੍ਹ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਹੁਣ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਔਰਤ, ਜੋ ਅੱਜ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। 'ਧੂਮ-2' ਦੇ ਰਿਤਿਕ ਰੋਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਨੇ 'ਦ੍ਰੋਣ' ਵਿਚ ਸੁਪਰ ਨਾਇਕ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਈ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਹੈ ਪਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਫਿਲਮ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਰੋਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।

NOW SEND MONEY TO INDIA!

Lucky LUCKY MONEY

ਲੱਕੀ ਮਨੀ

Send Money Worldwide

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਪੈਸਾ ਭੇਜੋ

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇੰਡੀਆ ਵੀ ਪੈਸੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ

www.luckymoney.com

BEST SERVICE FEE
ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜਬ ਸਰਵਿਸ ਫੀਸ

BEST SERVICES AVAILABLE
ਬਿਹਤਰੀਨ ਸੇਵਾ

Door to Door — ਘਰ ਤੋਂ ਘਰ ਤੱਕ

Bank to Bank — ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਬੈਂਕ ਤੱਕ

Pick Up At Any Authorized Agent — ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਤੋਂ ਚੁੱਕੋ

1-800-789-3783

MasterCard VISA

Debit Card / VISA / Master Card Accepted

Main Office
1028 Mission Street
San Francisco, California, 94103
(415) 864-8367

Licensed in 13 States

California Hawaii Alaska Nevada
Florida Arizona Texas Illinois Virgina
Washington New Jersey Mississippi New York

Over 100 Branches and Agents Worldwide!

Including
Australia Cambodia Hong Kong Taiwan Guam

Real Estate and Home Loans

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਪੁਰਬ ਦੀ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਸਾਲ 2009 ਮੁਬਾਰਕ!

ਅਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ

For buying or selling your home Call Aman Hundal at: 209-918-6464

Selling Bank Owned/ Foreclosed homes in entire northern California- Bay Area, Tracy, Modesto, Stockton, Manteca, Lathrop, Tracy, Lodi, Ceres, Riverbank,Patterson, Turlock, Delhi, Livingston, Ripon.

ਟਰੇਸੀ, ਲੈਥਰੌਪ, ਮਾਡੈਸਟੋ, ਸੈਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਟਰਲਕ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ 1.20 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਦੋ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਖਾਸਾ ਘਰ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੈਂਕੜੇ ਘਰ ਵਿਕਾਊ ਹਨ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ 700 ਡਾਲਰ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਵੱਡਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰਹੇਗਾ। ਵੇਰਵੇ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:

Century 21 M&M and Associates

ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ ਵਿਚ ਬੈਂਕਾਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਰਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸੌਦਾ ਕਰਾਂਗਾ। ਜ਼ਬਤ ਹੋਇਆ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਮੌਜੂਦਾ ਘਰ ਸ਼ਾਰਟ ਸੇਲ ਵਿਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।

Aman Hundal
Broker Associate/ Realtor
MBA Marketing
License No. : 01839828
Century 21 M&M and Associates
605 Standiford Ave Ste D
Modesto, CA 95350
Cell: 209-918-6464, Fax: 209-552-7285
ahundal@c21mm.com

Sold Foreclosed homes

Tracy:	1030 Bordona Ln	1400 sq feet fr $150,000	previously sold for $445,000
Tracy:	311 Yosemite Dr	1105 sq ft for $150,000	previously sold for $398,000
Tracy:	1832 Periwinkle Dr	3008 Sq ft for $320,000	previoulsy sold for $690,000
Lathrop:	17619 Water Mill St	2350 sq ft for $ 238,000	previously for $ 528,000
Ceres:	1528 Water Lily Ln	3500 sq ft for $ 325,000	previously sold for $588,000

ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ 2009 ਮੁਬਾਰਕ!

ਫਾਰਮਰਜ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

FARMERS INSURANCE GROUP
Symbol of Superior Service
FARMERS

***Auto*Home*Life*Business
*Workers Comp.**

Farmers offers more discounts than anybody else.

Call me today to insure that your assets are protected.

**ਆਟੋ
*ਹੋਮ
*ਬਿਜਨਸ
*ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
*ਲਾਈਫ
ਵਰਕਰਜ਼ ਕੌਂਪ.

ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਰੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Kiran Hundal
(209)345-0183
khundal@farmersagent.com
CA insurance License # 0F96503

ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੈ।

*1900 Standiford Ave.
Modesto, CA 95350*

ਟਰੱਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੀ

Truck Insurance at very competitive rates.

ਅਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਰੇਟ ਦਿਵਾਵਾਂਗੇ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਕਵਰੇਜ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ